Školní vzdělávací program

pro základní vzdělávání

č. j. 769/2013

Školská rada projednala dne: 13.3.2013 podpis ředitele školy
Platnost od: 1.9.2013

Mateřská škola, Speciální základní škola a
Praktická škola, Hradec Králové, Hradecká 1231

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE: 4
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY: 5
2. 1. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ 14
3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU 15
3.1. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE 15
3. 2. ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI 18
3. 3. ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH 18
3. 4. ORGANIZACE PŘIJÍMACÍHO ŘÍZENÍ 19
4. KLÍČOVÉ KOMPETENCE 19
5 UČEBNÍ OSNOVY 63
5.1 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE 63
5.1.1 MATEMATIKA 65
5.2 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE 99
5.2.2 ANGLICKÝ JAZYK 151
5.3 INFORMATIKA 181
5.3.1 INFORMATIKA 182
5.4 ČLOVĚK A JEHO SVĚT 208
5.4.1 ČLOVĚK A JEHO SVĚT 210
5.4.2 VLASTIVĚDA 235
5.4.3 PŘÍRODOVĚDA 244
5.5 ČLOVĚK A SPOLEČNOST 253
5.5.1 DĚJEPIS 255
5.6 ČLOVĚK A PŘÍRODA 287
5.6.1 FYZIKA 288
5.6.3 PŘÍRODOPIS 313
5.6.4 ZEMĚPIS 329
5.7 UMĚNÍ A KULTURA 346
5.7.1 HUDEBNÍ VÝCHOVA 349
5.7.2 VÝTVARNÁ VÝCHOVA 367
5.8 ČLOVĚK A ZDRAVÍ 381
5.8.1 VÝCHOVA KE ZDRAVÍ 383
5.8.2 TĚLESNÁ VÝCHOVA 393
5.8.3 VOLITELNÉ PŘEDMĚTY 415
5. 9. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE 418
5.9.1 PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ 419
5.10. KOMUNIKAČNÍ DOVEDNOSTI 444
6. ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT 450
6. 1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA 450
6. 2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA 461
6. 3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH 463
6. 4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA 465
6. 5. ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA 468
6. 6. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA 473
7. UČEBNÍ PLÁN 477
7.1 UČEBNÍ PLÁN PRO 1. STUPEŇ ZÁKLADNÍ ŠKOLY - ČÁST A, B 477
7.2 UČEBNÍ PLÁN PRO 2. STUPEŇ ZÁKLADNÍ ŠKOLY - ČÁST A 478
7.3 UČEBNÍ PLÁN PRO 2. STUPEŇ – ČÁST B 479
ČÁST D 480

8. VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI..... 480
8.1 POJETÍ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ S PŘIZNANÝMI PODPŮRNÝMI OPATŘENÍMI 481
8.2. SYSTÉM PÉČE O ŽÁKY S PŘIZNANÝMI PODPŮRNÝMI OPATŘENÍMI VE ŠKOLE 482
8. 3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ S PŘIZNANÝMI PODPŮRNÝMI OPATŘENÍMI 483

1. Identifikační údaje:

Právnická osoba:
Mateřská škola, Speciální základní škola a Praktická škola, Hradec Králové

Adresa:
Hradecká 1231
500 03 Hradec Králové
právní forma – příspěvková organizace

IČ:	62693514
IZO:	600023974
Tel:	495514814
Tel/fax:	495518661
E-mail:	info@specialnihk.cz
	pavel.zalesky@specialnihk.cz
www stránky:	http://www.specialnihk.cz

Ředitel školy (statutární orgán právnické osoby):

Mgr. Pavel Záleský
Husova 1233
534 01 Holice v Čechách
Metodici ŠVP ZV

Mgr. Lenka Rybová

Zřizovatel školy:

Královéhradecký kraj
Pivovarské náměstí 1245
500 03 Hradec Králové

platnost dokumentu od: 1. 9. 2013

podpis ředitele

razítko školy

2. Charakteristika školy:

Právnická osoba vykonává činnost těchto škol a školských zařízení:

	IZO:	kód oboru vzdělání
Základní škola	102 078 327	79-01-C/01
Základní škola speciální	102 078 327	79-01-B/01
Praktická škola jednoletá	110 013 387	78-62-C/01
Praktická škola dvouletá	110 013 387	78-62-C/02
Školní družina	110 013 395	
SPC pro mentálně postižené	108 007 693	
Mateřská škola	062 690 574	
Přípravný stupeň ZŠS	110 100 379	

Datum zápisu škol a ŠZ do rejstříku škol a ŠZ:

1.1.2005
22.1.2016 poslední změna zápisu do rejstříku škol a školských zařízení

Nejvyšší povolený počet dětí a žáků:

Základní škola	IZO:	102 078 327	295 žáků
Základní škola speciální		102 078 327	106 žáků
Střední škola (Praktická škola)		110 013 387	26 žáků
Školní družina		110 013 395	64 žáků
SPC pro mentálně postižené		108 007 693	neuvádí se
Mateřská škola		062 690 574	43 dětí
Školní jídelna – výdejna		110 100 077	60

Studijní a učební obory, jejich zaměření:
78-62-C/01 Praktická škola jednoletá
78-62-C/02 Praktická škola dvouletá

Zájmová a občanská sdružení působící při škole:
Sdružení rodičů při Speciálních školách, z.s., SK Integra Hradec Králové – sportovní klub zaměřený na sport mentálně postižených

Program školy: tento každoročně zpracovávaný a aktualizovaný zásadní materiál obsahuje a konkretizuje činnost pro příslušný školní rok, obsahuje kompletní aktuální údaje, koncepci rozvoje, časový harmonogram, plán školy a charakterizuje složení pedagogického sboru, určuje pravidla autoevaluace školy. Je nedílnou součástí školního vzdělávacího programu. Vstupuje v platnost vždy po odeslání zahajovacích výkazů školy.

a) Úplnost a velikost školy, charakteristika žáků

Škola je právním subjektem, k 1. 4.2001 byla delimitována do působnosti Královéhradeckého kraje.

Jsme úplnou základní, střední a mateřskou školou zřízenou podle § 16 odst. 9 zákona č. 561/2004, zajišťující, nejenom pro město Hradec Králové a okolí, kompletní nabídku vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami - mentálním či kombinovaným, autismem.
Umožňuje modifikaci vzdělávacího obsahu, rozsahu a zaměření výuky, metod práce a zařazení dalších podpůrných opatření pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Žákům, u kterých byly speciální vzdělávací potřeby zjištěny na základě speciálně pedagogického a psychologického vyšetření školským poradenským zařízením, zajišťuje dosahování cílů základního vzdělávání zohledňováním potřeb a možností každého žáka.

b) Charakteristika pedagogického sboru

Učitelé na škole jsou kvalifikovaní speciální pedagogové, kteří využívají při vzdělávání zásady odborného, individuálního, diferenciovaného přístupu k dětem, moderní vyučovací metody, pravidelně se individuálně účastní DVPP, na škole jsou každoročně realizována nejméně 2 školení pro celý učitelský sbor.

Celkový počet pedagogických pracovníků je v přímé souvislosti s počtem tříd, jejich struktuře a naplněnosti.

Z toho: l ředitel, 2 zástupci ředitele školy pro ZŠ, ZŠS a PrŠ, 1 zástupkyně ředitele pro MŠ, 1 zástupkyně ředitele pro SPC

Ve škole pracují výchovný poradce, školní metodik prevence, koordinátoři ICT a EVVO.

Mnozí učitelé jsou zároveň i kvalifikovaní dyslektičtí či logopedičtí asistenti, vědomostí využívají při péči o děti s těmito problémy.

Funkce	Počet
Ředitel	1
Zástupci ředitele ZŠ	2
Zástupce ředitele - MŠ	1
Zástupce ředitele - SPC	1
Učitelé ZŠ	
Učitelé ZŠ speciální	
Učitelé Praktické školy	
Asistenti ped. PrŠ	
Vychovatel ŠD	
Učitel MŠ	
Asistenti pedagoga MŠ	

c) Organizace základního vzdělávání

Škola zajišťuje ucelenou péči pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami, všech stupňů mentálního postižení, včetně kombinovaných vad a diagnózy autismus.

Žákům, u kterých byly speciální vzdělávací potřeby zjištěny na základě speciálně pedagogického a psychologického vyšetření školským poradenským zařízením, zajišťuje dosahování cílů základního vzdělávání zohledňováním potřeb a možností každého žáka.
Převážná většina žáků základní školy je z Hradce Králové, žáci základní školy speciální dojíždí v podstatě z celého Královéhradeckého kraje.

d) Umístění školy, dostupnost:
Škola je umístěna v blízkosti centra města, při vnějším městském silničním okruhu. V bezprostřední blízkosti je areál středních škol a školní jídelna.
Díky umístění školy je zde výborná dopravní dostupnost: 50 m od školy je zastávka MHD Heyrovského, linky 1,9,28; 150 m zastávka Zimní stadion, linky 2,27.

e) Podmínky, vybavení školy
Prostředí školy:
Škola nabízí vybavením, prostorami a celkovou koncepcí optimální podmínky pro výuku dle školních vzdělávacích programů pro všechny typy a stupně mentálního postižení.
Ve škole je kapacita 26 kmenových tříd, jejichž součástí je samostatná, uzamykatelná šatna. V šatnách si žáci mohou bezpečně uložit oblečení a vybavení potřebné pro různé předměty. V učebnách 1. stupně jsou integrovanou součástí tříd i hrací koutky, na základní škole speciální doplněné i relaxačními lehátky. Tyto prostory jsou využívány nejenom k odpočinku dětí, ale i k netradičním formám výuky.
Školní družina je umístěna v samostatné části školy a využívá 2 kmenových heren a 1 společné herny pro pohybové a sportovní aktivity. Součástí družiny jsou i samostatná sociální zařízení a sprcha. ŠD pro svoji činnost využívá i všech odborných učeben a heren školy.
Mateřská škola je organizována jako dislokované pracoviště na Slezském předměstí (sloučena s naší školou od 1.1.2008)
Prostorové vybavení a vybavení nábytkem je na velice dobré, nadstandardní úrovni. Část školy je zcela nová (kolaudace v roce 2000), je v podstatě i nově vybavena. Druhá využívaná část budovy (učebny 2.stupně), je nově zrekonstruovaná, přizpůsobena požadavkům vzdělávání na tomto typu školy.
Celý objekt je účelově koncipován pro potřeby školy vzdělávající žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, zohledňující všechna specifika tohoto druhu škol. Na projektování budovy a jejího vybavení se přímo podíleli pracovníci školy.
Samozřejmostí je bezbariérový přístup, na obou budovách zajištěn výtahem s vyhovujícími parametry na dopravu vozíčkářů.
Vnitřní prostory jsou vzdušné, příjemně barevně laděné. Pro snadnou orientaci jsou jednotlivá patra odlišně barevně vymalována. Děti a učitelé dostávají při výzdobě školy prostor pro pravidelnou prezentaci svých, prací a sportovních úspěchů.
Možnosti pro tělesnou výchovu a sport jsou vynikající především díky nové tělocvičně, venkovním hřištím včetně sektoru pro skok daleký. Na základě reciproční dohody s Hasičským záchranným sborem využíváme jeho atletický stadion a fotbalové hřiště.
Chodby slouží jako přestávkové, oddechové prostory.
V uzavřených, prosklených atriích vstupních prostor se žáci starají o voliéru s ptáky a zoo koutek s morčaty a králíky, pro který sami vyrobili vnitřní vybavení.
Uzavřené atrium školy je využíváno jako přestávkový dvůr nejenom k oddechu žáků, ale i výuce TV, dopravní výchovy a činnosti školní družiny. Na jeho vzhledu a estetické úrovni se podílí žáci v hodinách pěstitelských prací, kdy se starají o květinové záhony a okrasné dřeviny.

f) Dlouhodobé projekty

Škola v minulých letech realizovala 3 projekty z operačních programů EU, v současnosti nejsou pro školy určené pro děti se speciálním vzdělávacími potřebami určeny v podstatě žádné smysluplné granty a projekty.

g) Materiální a vybavení

Didaktická a kancelářská technika je v dostatečném rozsahu pro zajištění výuky a provozu školy. Jsou zřízeny 2 počítačové učebny, v některých třídách jsou pro individuální práci instalovány počítače s didaktickými speciálními programy. Obnova vybavení školy je pravidelná, ale neumožňuje opravdu nadstandardní rozšíření. Vybavení školy špičkovými moderními učebními pomůckami, didaktickou technikou v potřebném rozsahu je obtížně realizovatelné z finančních důvodů, daří se částečně díky grantům a projektům. Pro tělesnou výchovu jsou na škole vynikající prostorové podmínky. K dispozici škole je tělocvična s optimálními parametry, vybavením a univerzálním umělým povrchem, posilovna, kondičně rehabilitační místnost a několik heren pro první stupeň, venkovní hřiště s umělou trávou a doskočiště na skok daleký. Tyto podmínky umožňují plnění osnov TV téměř v plném rozsahu.

Pro pracovní vyučování v oblasti dílenských prací a prací v domácnosti jsou vytvořeny výborné, nadstandardní prostorové a materiální podmínky. Škola nemá školní pozemek pro výuku pěstitelských prací. Vzdělávací program pěstitelských prací je plněn formou péče o pokojové květiny, údržbou atria, prostor kolem školy.

Trvalým úkolem je pravidelná obnova a doplňování nářadí pro pracovní vyučování, materiál pro dílenské práce a práce v domácnosti.

Škola má k dispozici další odborné učebny a nadstandardní prostory:

Specializované učebny a vybavení:

- Snoezelen – uveden v provoz v roce 2010, je speciální terapeutická místnost pro stimulaci, relaxaci a rehabilitaci, vybavení v nadstandardním rozsahu a kvalitě.
- rehabilitačně – kondiční centrum je využíváno v rámci grantu EU především jako zklidňující prvek pro hyperaktivní děti a to i v době přestávek, bezpečné zvyšování kondice, trénink cyklistů. Jeho vybavení tvoří špičkové moderní 3 cyklotrenažéry, 2 chodecké a běhací pásy (toto zařízení je využíváno jen hyperaktivními dětmi), veslařský trenažér a spinningové kolo. (vše uvedeno v provoz 2010)
- keramická dílna s 2 hrnčířskými kruhy a vypalovací pecí
- učebna fyziky a chemie
- 3 dílny kovo-dřevo, 1 specializovanou dřevo dílnu
- výtvarná dílna vybavená tkalcovskými stavy (grant EU)
- 2 učebny hudební výchovy
- 2 herny s rehabilitačním bazénem a prolézačkou
- herna při školní družině (výuka a canisterapie)
- cvičná kuchyň
- šicí dílna se žehlírnou
- cvičný byt
- učebna výtvarné výchovy
- učebna cizích jazyků
- 2 rehabilitační bazény s míčky
- chráněné, dlážděné cesty v atriu školy využívané pro jízdu na rehabilitačních kolech a jako dopravní hřiště

- 2 venkovní stoly na stolní tenis, basketbalový koš (přestávkové aktivity)

ICT vybavení:
- 2 počítačové učebny se zavedeným internetem
- bezplatné připojení WiFi po celé budově
- 9 interaktivních tabulí s dataprojektory
- 91 stolních počítačů
- počítače se speciálními klávesnicemi (velkoplošnými) a programy upravenými pro různé druhy omezení
- 12 notebooků
- 15 I-Padů pro ZŠS - PAS
- navigace pro výuku
- mobilní telefony určené pro výuku
- rozsáhlá nabídka, průběžně aktualizovaných a doplňovaných, výukových programů včetně velmi speciálních, určených pro zdravotně postižené

Nadstandardní učební a kompenzační pomůcky

- pojízdný závěsný elektrický zvedák pro imobilní děti
- speciální lavice pro vozíčkáře (každý potřebný žák má svoji lavici v kmenové třídě)
- chodecké a běžecké trenažéry využívané pro rehabilitaci
- výzbroj na běžecké lyžování (zapůjčována žákům zdarma)
- brusle
- 10 crossových kol
- tříkolky (kola) pro juniory a dospělé
- různě velikosti kvalitních koloběžek
- 3 silniční kola pro závod i trénink
- nahrávací robot na stolní tenis
- nahrávací stroj na tenis
- vertikulační lavice
- pomůcky pro artikulaci, fixaci a polohování (polohovací had, polohovací květina, specifické polštáře pro polohování a fixaci těla, klíny a opěrky)
- kompenzační, rehabilitační a reedukační pomůcky pro celkový rozvoj (hry pro vizuální rozpoznávání a vjemy, hry s číslicemi, barvami, mozaiky, leporela, skládačky, zvukové pomůcky, dotykové pomůcky, magnetické skládanky….)

h) Zájmová činnost

Zájmovou činnost pokládáme za zásadní prostředek rizikového chování, trestné činnosti a způsob formování osobnosti mentálně postižených. Skladba volitelných předmětů a zájmových kroužků je každoročně obměňována dle zájmu žáků.

i) Spolupráce s rodiči a veřejností

Spádová oblast školy je rozsáhlá, proto je i význam školy v dané oblasti značný. Je nezbytná spolupráce s mnoha institucemi, které mají vztah k mládeži, vzdělávání, zdraví žáků a sociálním podmínkám.

Nejvíce škola spolupracuje s:
- Občanským sdružením rodičů naší speciální školy /www.ssshk.cz/
- Krajským úřadem Královéhradeckého kraje /zřizovatel školy/
- Magistrátem města Hradec Králové, především prostřednictvím odboru sociálních věcí a zdravotnictví, částečně odboru školství.
- Společností pro podporu lidí s mentálním postižením, o.s. /krajská organizace SPMP/
- Skokem do života Hradec Králové,o.p.s./www.skokdozivota.cz/
- Oblastním spolkem Českého červeného kříže Hradec Králové
- Asociací pomáhající lidem s autismem – APLA
- Univerzitou Hradec Králové – pedagogickou fakultou
- SOŠ veřejnoprávní a sociální Hradec Králové – Stěžery
- Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy
- Národním ústavem pro vzdělávání
- okresní a městskou policií
- diagnostickým ústavem
- pedagogicko-psychologickou poradnou

Běžnou praxí je umožnění kontaktu veřejnosti se školou, zvláště pak rodičům. Těm je, po domluvě s vedením školy a třídním učitelem, umožněn vstup do prostor školy, či do výuky. Důležitým úkolem je právě participace rodiny na vzdělávání svého dítěte, zvláště dítěte problémového.

Jednání učitelů a vedení školy s rodiči jsou vedena tak, aby vedla k nalezení společné cesty pro vyřešení problému dítěte.

S převážnou většinou rodičů našich žáků jsou učitelé v každodenním kontaktu /rodiče žáky doprovázejí a předávají do tříd/,proto mohou pružně reagovat a řešit případné problémy v chování, učení nebo zdravotním stavu žáka.

Každý učitel má vypsánu konzultační hodinu pro rodiče; čtvrtletně se konají konzultační odpoledne /vždy před pedagogickou radou/.

Každoročně jsou pořádány dny otevřených dveří, kromě nich jsou rodiče zváni na různé jednorázové akce školní a třídní /vánoční besídky, aj./. Souhrnné a aktuální informace jsou předávány prostřednictvím školních www stránek, školní nástěnky a školního časopisu.

Rodičům jsou ve spolupráci s SPC a organizací APLA nabízeny různé přednášky a školení.
V roce 2006 jsme zahájili tradici „Integračních dnů“, kdy se naši žáci prostřednictvím výtvarných činností a sportu seznamují na půdě naší školy s žáky z hradeckých základních škol. Smyslem je pochlubit se naší školou a tím, co umíme, navázat nová přátelství a spolupráci.
Z důvodu prezentace školy, ale především přiblížení problematiky tohoto typu škol, umožňujeme výkon pedagogické praxe co největšímu počtu studentů pedagogiky. Možnost kvalitní praxe chápeme pro profesní rozvoj studentů za nezbytnou.

Aktivity školy, nabídka pro žáky

Škola organizuje školu v přírodě, lyžařský výcvik žáků, adaptační kuru a umožňuje účast žáků v co největším počtu soutěží různého charakteru.

Při škole pracuje samostatný právní subjekt Sportovní klub Integra, který je velmi aktivní v Českém svazu mentálně postižených sportovců i v hnutí Speciálních olympiád ČR.

Činnost sportovního klubu Integra má výrazný podíl na prezentaci školy na veřejnosti nejenom dosaženými sportovními výsledky, ale i organizováním významných sportovních akcí na různé úrovni. Pravidelně organizujeme již **Mistrovství České republiky ve stolním tenisu, MČR v lyžování a MČR v malé kopané** sportovců s mentálním postižením. Do organizace jsou zapojováni i pracovníci školy.

Kromě těchto MČR pořádáme každoročně i **regionální kolo** ve florbalu, stolním tenisu a malé kopané, případně **okresní kola** v různých sportech.
Žáci naší školy dosahují tradičně výborných výsledků při reprezentaci školy ve sportovních soutěžích.
Divadlo Slunovrat: divadelní soubor převážně složený ze žáků základní školy speciální, často vystupující na veřejnosti, dokonce se soubory jako je cimbálová muzika Hradišťan, Hradecká Filharmonie, skupina Spirituál kvintet či skupina Javory.

Školní časopis Kopretina: – nově koncipovaný časopis, u žáků oblíbený, během roku zpravidla vychází každý měsíc. Časopis odborně vede učitel pověřený zpracováním příspěvků žáků a učitelů.

3 x odpověz: již pevně zavedená celoroční soutěž ve společenském životě školy ve vědomostech dětí nejrůznější povahy, měsíčně vyhodnocovaná. Na konci školního roku slavnostní vylosování a ocenění nejlepších soutěžících.

j) Vlastní hodnocení školy - autoevaluace

K autoevaluaci využíváme, kromě zákonem povinné výroční zprávy školy, nadále i vlastní hodnocení školy, potřebný nástroj pro zlepšování činnosti školy, zefektivnění procesu vzdělávání. Vlastní hodnocení je východiskem výroční zprávy školy a umožňuje ho § 12 zákona č. 561/2004 Sb. (Školský zákon).
Hlavním cílem je zhodnocení stavu – tj. zjištění přinášející informace o tom, jak jsou realizovány vzdělávací programy, v jakém prostředí se realizuje výuka, jaké je spokojenost rodičů a spolupráce s nimi, jaká je kvalita učitelů apod. Tyto informace slouží jako zpětná vazba, prostřednictvím které jsou vyvozovány kroky vedoucí k zefektivnění procesu výuky.

Kritéria vychází z vymezení oblastí autoevaluace. Po zjištění počátečního stavu těchto kritérií si škola stanoví dílčí cíle, podle nichž bude vyhodnocovat svoji práci.

Autoevaluace a evaluace školy slouží k posouzení, jak škola plní koncepční záměry, školní vzdělávací program, jaké má nedostatky a naopak, v čem škola dosahuje dobrých výsledků.
Je nezbytným předpokladem rozvoje školy, smysluplnému vycházení vstříc požadavkům žáků, rodičů a potřebám praxe.
Zásady evaluace jsou součástí školního vzdělávacího programu.

Oblasti autoevaluace

- materiální, hygienické a technické podmínky ke vzdělávání
- personální zajištění výuky, provozu školy
- zájmová činnost a nadstandardní péče,
- soulad školních vzdělávacích programů s jednotlivými RVP
- výsledky vzdělávání

- průběh a kvalita vzdělávání, zastoupení vyučovacích metod, nástrojů, učebních pomůcek
- motivace a stimulace žáků
- zajištění specifických potřeb žáků
- nabídka volnočasových aktivit – i jako prevence sociálně patologických jevů
- systém a možnosti sebevzdělávání pedagogického sboru, podmínky pro sebevzdělávání, přenášení získaných poznatků do praxe
- kooperace jednotlivých vyučujících
- školní klima,vztahy mezi žáky, mezi žáky a učiteli, mezi školou a rodiči, veřejností
- kvalita řízení školy, rozdělení kompetencí mezi pracovníky školy, systematická personální práce, motivace pracovníků
- systém hodnocení a odměňování pracovníků
- efektivita a účelnost hospodaření s finančními prostředky

Cíle a kritéria autoevaluace

- zjistit aktuální situaci na škole, provést její rozbor, jakožto podmínku plánování dalšího rozvoje a zaměření školy
- průběžně hodnotit plnění koncepčních záměrů školy, specifikovat problémy, důvody neplnění
- průběžně hodnotit plnění „Programu školy“ (roční plán práce)
- zjištěné poznatky využít pro nápravu, pro tvorbu následných koncepcí školy, zlepšení činnosti školy
- zásadním kriteriem úspěšné činnosti je spokojenost žáků a rodičů, ale i pracovníků školy

Nástroje autoevaluace a jejich časové rozvržení:

Pro objektivní posouzení situace na škole jsou informace získávány, kromě běžného pozorování a pohovorů s učiteli, osmi typy dotazníků, které jsou následně projednány na metodických sdruženích či pedagogických radách:

- pro žáky 6. tříd a jejich zákonné zástupce (zaměřeno na přechod na druhý stupeň). Výsledky dotazníku jsou projednány s třídními učiteli příslušných tříd včetně předcházející hospitace.
- pro žáky 9. tříd po absolvování přijímacího řízení a jejich zákonné zástupce (zaměřeno na zhodnocení svého působení na škole). Výsledky dotazníku jsou projednány s třídními učiteli příslušných tříd včetně předcházející hospitace.
- pro žáky základní školy speciální (bez rozdílu věku)
- pro žáky základní školy – třídy pro děti Aspergerovým syndromem
- pro žáky mateřské školy „Slunečnice“
- pro učitele školy (zaměřeno na kvalitu školy a podmínky výuky)
- pro učitele školy (zaměřeno na úroveň řízení školy)
- pro pedagogy školy – sebehodnocení učitelů a vedení školy

Podrobný rozbor dotazníků je součástí vlastního hodnocení školy.
Podrobný plán kontrolní a hospitační činnosti je součástí Programu školy“

Struktura vlastního hodnocení školy:

Nástroj	Časové rozvržení
Vyhodnocování výsledků vzdělávání, plnění „Programu školy“, sebevzdělávání učitelů (vedení školy)	srpen - září
Zhodnocení plnění plánu ICT za 3leté hodnocené období	září – říjen 2016
Zhodnocení plnění plánu EVVO	červen
Zhodnocení plnění plánu EVVO za 3leté hodnocené období	září – říjen 2016
Zhodnocení plnění plánu prevence sociálně patologických jevů	červen
Zhodnocení plnění plánu prevence sociálně patologických jevů za 3leté hodnocené období	září – říjen 2016
Dotazník pro učitele – posouzení podmínek pro výuku, kvality školy. Forma a obsah dotazníku odpovídá aktuálním potřebám. (1x/3 roky) 2014, 2017 atd. Zvlášť ZŠPr, ZŠS, MŠ, SPC.	listopad 2017
Dotazník pro rodiče žáků 6. tříd (zaměřeno na zvládnutí přechodu z 1. stupně). Forma a obsah dotazníku odpovídá aktuálním potřebám. Dotazník je vyhodnocován každoročně, jeho výsledky jsou projednány s konkrétním třídním učitele, se stanovením závěrů. Po tříletém období je vyhodnocen souhrnně a porovnán se závěry předchozího tříletého sledování.	každoročně/ leden
Dotazník pro žáky základní školy speciální a jejich zákonné zástupce. Forma a obsah dotazníku odpovídá aktuálním potřebám (1x/3 roky) Po tříletém období je porovnán se závěry předchozího tříletého sledování.	duben – květen 2020
Dotazník pro žáky základní školy speciální - třídy pro děti s Aspergerovým syndromem a jejich zákonné zástupce. Forma a obsah dotazníku odpovídá aktuálním potřebám (1x/3 roky) Po tříletém období je porovnán se závěry předchozího tříletého sledování.	duben – květen 2020
Dotazník pro žáky mateřské školy a jejich zákonné zástupce. Forma a obsah dotazníku odpovídá aktuálním potřebám (vždy lichý rok).	duben – květen 2017, 2019
Dotazník pro žáky 9. tříd a jejich zákonné zástupce (zhodnocení svého základního vzdělávání). Forma a obsah dotazníku odpovídá aktuálním potřebám. Dotazník je vyhodnocován každoročně, jeho výsledky jsou projednány s konkrétním třídním učitele, se stanovením závěr. Po tříletém období je vyhodnocen souhrnně a porovnán se závěry předchozího tříletého sledování.	každoročně/ březen-duben
Zhodnocení uplynulého školního roku, výsledů vzdělávání	červen
Hospitace (zást. ředitele u každého učitele zpravidla 2x za rok, ředitel dle potřeby). Tematicky zaměřené inspekce jsou součástí příslušného „ Programu školy“	průběžně
Vyhodnocení úrovně, správnosti a uzavření školní dokumentace za uplynulý školní rok (zástupci ředitele)	červenec - září

Rozhovory s učiteli, žáky a zákonnými zástupci	průběžně
Vzájemné hospitace učitelů (nejméně 1 x za rok)	průběžně

2. 1. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Jednou ze základních podmínek úspěšného vzdělávání žáka je jeho hodnocení, složitý proces, který klade vysoké požadavky na všechny pedagogické pracovníky. Žákovi zajišťuje zpětnou vazbu o jeho výkonech, jak má osvojeno učivo, jakým způsobem se rozvíjí a je předpokladem nápravy případných nedostatků, naznačením další vzdělávací cesty. Pro hodnocení je nejefektivnější zpětná vazba bezprostředně po výkonu žáka, se zdůrazněním pozitivních prvků.

Hodnocení a klasifikace žáků základní školy je součástí jejich výchovy a vzdělávání. Účelem hodnocení a klasifikace je ovlivňovat a motivovat žáka k odpovědnému vztahu k výchově a vzdělávání v souladu se školskými předpisy. Výsledky hodnocení a klasifikace uvede škola na vysvědčení. Škola využívá možnosti klasifikace známkou, slovním hodnocením, či jejich kombinací. Vždy se však zachovává princip objektivity. Klasifikace není pokládána za jediný způsob motivace. Učitel může v rámci svého denního hodnocení motivačně využít alternativní hodnotící systém pomocí obrázků, symbolů, barevných odlišení, znaků či variací známek (1-, 1*..) a to dle možností a schopností jednotlivých žáků třídy a jejich míry a stupně postižení tento hodnotící systém pochopit, orientovat se a porozumět jednotlivým hodnotícím stupňům. Žáci případně mohou využít tento systém pro své sebehodnocení. Učitel volí výrazové prostředky pro slovní hodnocení na úrovni vnímatelnosti a pochopení dítěte (vztahuje se na sešity, pracovní listy, hodnotící tabule, notýsky, žákovské knížky…). Na denním hodnocení a klasifikaci žáků s důrazem na motivační složku se podílí i ostatní pedagogičtí pracovníci ve třídě.

Předpokladem úspěšného hodnocení žáka se zdravotním postižením je maximální respektování jeho možností, hodnocení je velmi individuální. Nesrovnává výsledky žáka s jeho okolím, ale naopak hodnotí jeho rozvoj. Je nezbytná vysoká míra pedagogického taktu.

Kritéria hodnocení žáka

Základní a podrobná pravidla hodnocení žáků jsou obsažena v pravidlech pro hodnocení žáků školy.

- při hodnocení je žák považován za partnera, má možnost se k hodnocení vyjadřovat
- hodnotí se vědomosti, dovednosti a návyky
- při hodnocení se přihlíží k věkovým zvláštnostem žáka, se snahou vyhnout se klasifikaci při případné fyzické či psychické indispozici.
- žák získává zpětnou vazbu o svém výkonu co nejdříve, s důrazem na klady a se zdůvodněním případných chyb. Žák si má při hodnocení uvědomit, čemu se naučil, jakého pokroku dosáhl, v čem má ještě nedostatky
- chyba je využívána k práci s ní, skýtá možnost nápravy a osvojení si tohoto učiva
- žák má možnost hodnotit svůj výkon, porovnat ho se spolužáky

- je využíváno i vzájemného hodnocení mezi žáky a následně i spolupráce na odstranění chyby, doplnění vědomostí.
- je hodnocena aktivita žáka, jeho práce ve skupině a přínos pro ni, pomoc ostatním spolužákům.
- vyučující respektuje komunikační možnosti žáka, z formy ústního a písemného prověřování vědomostí preferuje formu pro žáka výhodnější

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program (dále jen ŠVP) je uskutečňován s pomocí podpůrných opatření, jimiž jsou využití speciálních metod, postupů, forem a prostředků vzdělávání, kompenzačních, rehabilitačních a učebních pomůcek, speciálních učebnic a didaktických materiálů, zařazení předmětů speciálně pedagogické péče, poskytování pedagogicko-psychologických služeb, nižší počet žáků ve třídě, oddělení nebo studijní skupině nebo jiná úprava organizace vzdělávání zohledňující speciální vzdělávací potřeby žáka.
Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením jsou zohledňována jejich specifika: problémy v učení – čtení, psaní, počítání; nepřesné vnímání času; obtížné rozlišování podstatného a podružného; neschopnost pracovat s abstrakcí; snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou; problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představivost; nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti. Pro vzdělávání jsou velmi důležitým faktorem i poruchy v oblasti vytrvalosti, svědomitosti a cílevědomosti.

ŠVP pro vzdělávání vytváří optimální podmínky, které formují kladný vztah žáka ke vzdělávání, především přátelskou atmosférou ve škole a pracovní klima, které podněcuje zájem žáků o školu. Minimalizuje obavu z případných neúspěchů a usiluje o dosažení základního vzdělání v rámci možností žáků.

Rukavička - název našeho SPC - současně charakterizuje filosofii naší školy. Nejenom podat pomocnou ruku, ale vytvořit i příjemné, vlídné prostředí, teplo, jistotu, ochranu před veškerým nebezpečím. To vše chceme našim žákům nabídnout.

Školní vzdělávací program vychází z rámcového vzdělávacího programu a možností školy - prostorových a personálních. Základem pro vytvoření ŠVP je zhodnocení vlastních možností, zkušeností a posouzení dosavadních úspěchů ve vzdělávání a výchově našich žáků.

3.1. Výchovné a vzdělávací strategie

V souladu s cíli RVP ZV vybavit žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná a umožní jim efektivně a odpovídajícím způsobem jednat v různých situacích. Maximálním rozvojem individuálních schopností každého žáka vytvořit základ pro celoživotní učení.
Vzhledem ke specifickým potřebám žáků je kladen důraz především na klíčové kompetence pracovní, sociální a personální a komunikativní. K jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají. Školní

aktivity a činnosti jsou zaměřeny na vytvoření takového pracovního klimatu, aby žáci školu rádi navštěvovali, na pomoc při vhodné orientaci ve volnočasových aktivitách žáků, na zvyšování kvality osobního života a na předprofesní orientaci.

Na prvním stupni především v 1. období (1. – 3. ročník) je vzdělávání přizpůsobeno formou vyučování psychickým, fyzickým a sociálním možnostem žáků. Je zaměřeno na pozvolný a postupný přechod z rodinné péče nebo z předškolního vzdělávání. Individuální přístup ke každému žákovi zohledňuje rozdílnost rozumových schopností žáků, schopnosti učení a pracovní výsledky. Hlavním úkolem je adaptace žáků na nové prostředí, vytváření sociálních návyků.
Ve druhém období (4. a 5.) ročník prvního stupně si žáci upevňují sociální návyky a adaptují se na nový styl práce.

Druhý stupeň (6. – 9. ročník) je zaměřen na získávání vědomostí, rozvíjení dovedností a návyků, které žáci mohou využít ke zvýšení kvality osobního života a budoucího profesního uplatnění. Prioritou je rozvíjení sociálních a komunikačních schopností, a především vytváření praktických dovedností v rámci předprofesní orientace a přípravy. Důraz v učebním plánu je kladen na oblasti člověk a svět práce.
Realizace vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními, vede k plnému zapojení a maximálnímu využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagog tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření. Podle ŠVP se uskutečňuje vzdělávání všech žáků a je podkladem pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně pro tvorbu IVP.
U žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními je využita disponibilní časová dotace v ŠVP k zařazení předmětů speciálně pedagogické péče. Realizace předmětů speciálně pedagogické péče probíhá na základě doporučení školského poradenského zařízení, s jejichž poskytováním zákonný zástupce žáka souhlasil.
Časová dotace vzdělávacích oborů Cizí jazyk a Další cizí jazyk může být upravena, náhradu části nebo celého vzdělávacího obsahu je možné v nejlepším zájmu žáka nahradit jiným vzdělávacím obsahem v rámci IVP.

Mezi podpůrná opatření, kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením, je aplikováno posilování kognitivních schopností s využitím dynamických a tréninkových postupů, intervence s využitím specifických, speciálně pedagogických metod a rozvojových materiálů; podpora přípravy na školu v rodině, podpora osvojování jazykových dovedností.

Priority ve vzdělávání:

Analýzou a dosavadními zkušenostmi jsme si stanovili cíle, kterých bychom rádi dosáhli a které pokládáme za důležité pro život našich absolventů.

- **Spokojenost žáků.** Pokud chceme, aby žáci využili všech svých možností, musíme dosáhnout toho, aby rádi chodili do školy, aby se těšili nejenom na spolužáky, ale i své učitele, na samotnou výuku a prostředí, ve kterém probíhá. Proto musíme dbát na neustálé vylepšování prostředí, hledání nových forem výuky. Chceme, aby žák považoval školu za místo, kde se mu líbí, kam se těší, kde má kamarády.
- **Spokojenost rodičů.** Chceme- li dosáhnout maximální efektivity ve výchově a vzdělání, musíme získat pro spolupráci především rodiče. Ti jsou nedílnou součástí koncepční práce

školy, partnerem pedagoga. Bez pomoci rodičů, získání jejich zájmu, nemůže být dosaženo optimálních výsledků, pedagogický proces nemůže být řízen operativně a citlivě.

- **Spokojenost učitelů.** Jen učitel, který je spokojený na svém pracovišti - třídě, může předat žákům účinně maximum poznatků. K tomu jsou nezbytné nejenom materiální podmínky na škole, ale i dobrý, spolupracující kolektiv.
- **Nalezení optimální vzdělávací cesty pro každého žáka.** S ohledem na rozdíly v osobnostech našich dětí a jejich možnostech, je nutné stanovit každému takový vzdělávací cíl, který je pro něj dostupný a využije jeho schopnosti co nejvíce. Škola chce kompenzovat případné deficity ve vědomostech a dovednostech žáků vyplývající z nepodnětného rodinného prostředí. Právě promyšleně sestavený Školní vzdělávací program je ideální možností, jak tento cíl naplnit. Snažíme se podporovat oblasti, ve kterých mají žáci mimořádné předpoklady.
- **Příprava na život.** Nejenom vědomosti, ale především sociální návyky rozhodují o úspěšnosti člověka v životě. Proto chceme vychovat z našich žáků slušné lidi, s aktivní znalostí základních společenských pravidel, ale i svých práv a povinností. Chceme vést žáky ke zdravému životnímu stylu, kulturnímu životu. Chceme pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.
- **Profesní příprava.** Z charakteru zdravotního postižení našich žáků vyplývá nutnost zaměření se na praktické poznatky pro život, jejich uplatnění v praxi. Encyklopedické vědomosti nejsou pro naše žáky prioritou. Cílem je připravenost a motivace žáků pro úspěšné absolvování odborných učilišť a praktických škol.
- **Demokratická škola.** Musí být důsledně dodržovány demokratické principy, respektována osobnost každého žáka, jeho práva. Každý žák se musí cítit ve škole bezpečně, mít jistotu, že mu pomůžeme vyřešit i případné problémy.
- **Otevřenost školy.** Předpokladem úspěšnosti školy je otevřenost veřejnosti, spolupráce s ní. Škola spolupracuje nejenom se zákonnými zástupci žáka, ale i veřejností odbornou. K tomu, aby žáci mohli prezentovat, čemu se ve škole naučili, využíváme dnů otevřených dveří, tradičního „Zpívání u stromečku“, dne dětí a různých vystoupení. Velmi dobrý ohlas mají představení ZŠS. Snažíme se rodiče získat pro účast na těchto dnech, zapojit je do činnosti. Velmi dobrou možností pro získání aktuálních informací ze života školy jsou internetové stránky, pravidelně aktualizované.
- **Mimoškolní a zájmová činnost.** Rozsáhlá a pestrá nabídka zájmových kroužků a akcí je bezplatná nejenom z důvodu zapojení co největšího počtu žáků. Této části činnosti školy přikládáme maximální důležitost. Nejenom, že to je nejefektivnější forma prevence rizikového chování, ale má i obrovský vliv na motivaci, sebedůvěru žáků. Žákovi je umožněno dosáhnout úspěchu, získá kvalitní náplň volného času, v neformálním styku může získat nové kamarády, učitele se učí poznávat jinak než při výuce.
- **Sportovní klub Integra, občanské sdružení.** Umožňuje zapojení našich žáků do organizované sportovní činnosti, členové klubu se účastní na sportovních soutěžích Českého svazu mentálně postižených sportovců a Speciálních olympiád, získávají mnohé úspěchy v soutěžích různé úrovně.

3. 2. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrná opatření od druhého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ.

- **Speciální vzdělávací potřeby:** Přestože naše základní škola je zaměřena na děti, které mají různým způsobem snížené rozumové schopnosti, vytváříme podmínky i pro kompenzaci případných dalších odlišností. Systém výuky je prostupný dle možností a schopností žáků.
- **Individuální vzdělávací plán (IVP):** U velmi speciálních potřeb žáků stanovených v doporučení školských poradenských zařízení je, na základě žádosti zákonného zástupce, využíváno individuálních vzdělávacích plánů. Vychází z ŠVP a je součástí dokumentace žáka ve školní matrice. Je zpracován bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce žáka.
  Může být upravován a doplňován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka. Zpracovává se ve spolupráci se školským poradenským zařízením a zákonným zástupcem žáka, zpracování zajišťuje ředitel školy.
  S IVP jsou seznámeni všichni zúčastnění vyučující žáka a jeho zákonný zástupce, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem a zároveň uděluje písemný, informovaný souhlas k jeho poskytování.
  Naplňování IVP je nejméně jednou ročně vyhodnocováno školským poradenským zařízením.
- **Kombinované postižení:** vzhledem k tomu, že škola je bezbariérová, máme veškeré podmínky vzdělávat i žáky s kombinovaným postižením (personální i materiální). Učitelé jsou všichni kvalifikovaní speciální pedagogové, mnozí i se specializací somatopedie.
- **Zrakové postižení:** škole je dostatečně připravena i na případné vzdělávání zrakově postižených (v kombinaci s mentálním postižením). V případě vzdělávání těchto žáků by bylo využito pomoci SPC pro zrakově postižené, které sídlí také v Hradci Králové.
- **Vady řeči:** jsou napravovány v rámci řečové výchovy, u těžších forem využíváme služeb klinického logopeda, který za dětmi na školu dochází. Naše speciální centrum je schopno zprostředkovat rodičům i kontakt s klinickými logopedy mimo školu.

3. 3. Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

S ohledem na fakt, že žáci do školy přichází na základě doporučení školského poradenského zařízení, které muselo při vřazení žáka diagnostikovat mentální postižení, se nedá předpokládat ve škole žák, který by do této kategorie patřil komplexně. Pokud by byl výjimečný v některé oblasti, bude v ní maximálně rozvíjen s uplatněním individuálního přístupu. V případě předmětů s výchovným zaměřením je nadání rozvíjeno ve sportovních zájmových kroužcích, sportovním klubu Integra, kroužcích s výtvarným zaměřením, a především i v divadelním souboru Slunovrat.

3. 4. Organizace přijímacího řízení

4. Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu a k posilování funkcí občanské společnosti.
Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Osvojování klíčových kompetencí je dlouhodobý a složitý proces, který má svůj počátek v předškolním vzdělávání, pokračuje v základním a středním vzdělávání a postupně se dotváří v dalším průběhu života. Úroveň klíčových kompetencí, které žáci dosáhnou na konci základního vzdělávání, nelze ještě považovat za ukončenou, ale získané klíčové kompetence tvoří neopomenutelný základ žáka pro celoživotní učení, vstup do života a do pracovního procesu.

Kompetence k učení

- Učíme žáky práci s informacemi (vyhledávání, ověřování správnosti, používat získané informace v praxi)
- Klademe důraz na čtení s porozuměním
- Učíme rozdělovat získané informace na zásadní a méně podstatné a tvořit systém poznatků
- Jasně stanovujeme cíle a témata hodiny, vysvětlujeme užitečnost získaných informací pro život. Do výuky zařazujeme příklady z praxe a tím vzbuzujeme zájem o probírané učivo
- V hodinách se pokoušíme žáky zaujmout, podporujeme jejich zájem o předmět vhodně zvolenými metodami a učivem, stanovíme vždy na počátku cíl na konci vyučovací jednotky, zhodnotíme společně s žáky jeho dosažení, hodnotíme individuální pokrok žáka
- Ve škole vytváříme vhodné podmínky k výuce (správně sestavený rozvrh, střídáme metody i formy práce). Nezatěžujeme žáky zbytečnými a nepřiměřenými úkoly. Náš žák poznatky načerpá ve škole, nejen domácím samostudiem
- Promyšlenou a provázanou výukou vytváříme kostru podstatných vědomostí, dovedností a znalostí a ukazujeme cestu k systematickému celoživotnímu vzdělávání
- Učíme žáky plánovat svůj čas, stanovovat si vhodnou dobu na domácí přípravu
- Úspěchy i neúspěchy žáků hodnotíme slovně. Pojmenováváme konkrétní nedostatky a stanovujeme cestu k jejich odstranění

Kompetence k řešení problémů

- Učíme žáky hledat optimální způsoby vedoucí k řešení problémů, aplikovat osvědčené postupy, zvažovat hlediska pro jiná řešení
- Pěstujeme dovednost žáků rozpoznat problém předkládáním vhodných situací, ukazujeme podstatu problému a možné cesty vedoucí k jeho řešení
- Předkládáme žákům praktické úkoly, jejichž řešení vyžaduje znalosti z více oblastí a možnost více přístupů k řešení

- Vyžadujeme, aby žáci při řešení problému samostatně vyhledávali informace vedoucí k jeho řešení, umožňujeme aplikovat získané poznatky při řešení, pozitivním hodnocením posilujeme motivaci žáků (zadáváme úlohy se širším zadáním)
- Vytváříme prostor žákům k navozování problémových situací, zadáváme úkoly podněcující logické myšlení, řešíme modelové situace
- Vedeme žáky k samostatnému pozorování a experimentování praktických úloh
- Učíme žáky porovnávat a kriticky posuzovat získané výsledky a vyvozovat z nich závěry, prezentovat a obhajovat své názory, nést odpovědnost za svá rozhodnutí a sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k jasnému a srozumitelnému vyjadřování myšlenek a názorů v logickém sledu ať již v ústní nebo i písemné formě zadáváním vhodných komunikativních cvičení (školní web, školní časopis)
- Podporujeme kultivované vyjadřování, naslouchání ostatním a porozumění jim
- Využíváme informačních technologií k získávání informací o okolním světě a systematicky zapojujeme žáky do využívání těchto informací (prezentace výsledků práce před spolužáky)
- Učíme aplikovat tyto poznatky v kultivované obhajobě vlastních názorů
- Učíme poznat a prakticky používat prostředky neverbální komunikace
- Vhodně zvolenými metodami umožňujeme žákům při hodinách komunikovat
- zapojujeme žáky do třídních, mezitřídních, školních a regionálních soutěží, mistrovství republiky
- umožňujeme žákům podílet se na řešení problému ve spolupráci s rodiči a zástupcem školy
- dbáme o integraci našich žáků do většinové společnosti (návštěva kulturních akcí, vystupování a prezentace činnosti školy na veřejnosti, spolupráce na společných projektech se základními školami)

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky k respektování práce jiných, učíme je podporovat ji a v případě potřeby dokázat nabídnout, přijmout nebo požádat o pomoc
- Realizujeme projekty vedoucí k řešení úkolů ve skupině a tím vedeme žáky ke spolupráci ve skupině, k vytváření pravidel pro skupinovou spolupráci
- Podněcujeme aktivní přístup k diskuzi při řešení úkolů, vedeme k dovednosti obhajovat svůj názor při současném respektování názorů a zkušeností ostatních
- Posilujeme pozitivní představu žáka o sobě samém tím, že učíme žáky sebehodnocení (reflexe toho, co se žáci naučili, jak jednali, co si kdo může odnést do života)
- Podporujeme přátelské vztahy mezi třídami a ročníky (společné projektové dny)
- Vedeme žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování a učíme žáky odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky
- Vedeme žáky k podporování a pomoci handicapovaným žákům a respektování práce nadaných

Kompetence občanské

- Modelováním situací, vedením otevřeného dialogu vedeme žáky k respektování jiných názorů, vzájemné toleranci, ochotě pomoci (občanská výchova)
- Návštěvou kulturních představení, vhodně zvolenými výlety a podporou žáků při účasti na různých soutěžích vytváříme v žácích smysl pro kulturu, tvořivost a smysluplné trávení

volného času (Drak, Klicperovo divadlo, Filharmonie HK…)
- Seznamujeme žáky s jejich právy, povinnostmi a pravidly slušného chování; vyžadováním jejich dodržování a osobním příkladem pomáháme žákům v jejich zažití a osvojení,
- Netolerujeme projevy hrubého chování, šikanování i jiných projevů omezování osobní svobody žáků
- Samostatnost žáků a schopnost improvizace posiluje škola v přírodě, LV, sportovně-turistický kurs, výlety a Dny v přírodě
- Seznamujeme děti s nutností ochrany přírody (besedy s odborníky, ozdravné pobyty, videokazety)
- Vedeme děti k aktivní péči o životní prostředí (třídění odpadu, sběr papíru, péče o ptactvo, koutky přírody, úklid okolí školy, šetření energiemi)
- Spolupráce v multikulturním kolektivu, společné soutěže, vystoupení a kulturní akce umožňují dětem zvládnout soužití ve skupině
- Upozorňujeme děti na možnost vzniku krizových situací, vedeme je k jejich zvládání (besedy s policií, pobyty v přírodě, nácvik evakuace školy, ochrana člověka za mimořádných událostí)

Kompetence pracovní

- Seznamujeme žáky s bezpečným používáním materiálů, nástrojů a vybavení, stanovujeme pravidla bezpečnosti a vyžadujeme jejich dodržování (dílny)
- Spolupracujeme s výchovným poradcem při rozhodování žáků o budoucím povolání (besedy s dospělými)
- Navštěvujeme spolu s žáky Úřad práce a pomůžeme jim orientovat se v možnostech profesního uplatnění
- Nabízíme široký výběr volitelných předmětů, kterými částečně pomáháme žákovi při profesní orientaci
- Cíleně řídíme a podporujeme profesní orientaci žáků vzhledem k jejich specifickým možnostem, upozorňujeme je na jejich případná zdravotní omezení a snažíme se budovat kladný vztah k budoucí profesi (exkurze, besedy, videokazety, některé povinně volitelné předměty, práce výchovného poradce)
- Umožníme žákům prezentovat svoje volnočasové aktivity (web školy)
- Vedeme žáky k reálnému zhodnocení svých možností a schopností
- Zapojujeme žáky do pracovních činností ve škole (měsíční služby tříd-starost o pořádek okolo školy…)
- Učíme nepodceňovat manuální práci, vážit si pracovních hodnot

Digitální kompetence
1. stupeň
Český jazyk a literatura
V počátečním období se žáci učí technologie ovládat, později je využívají k samostatnému vyhledávání informací, tvorbě prezentací, k psaní textů, a především ke komunikaci. Na významu nabývá čtení a orientace v elektronických textech. Neopominutelné je osvojení dovedností, které žákům umožní využití textových editorů při psaní vlastních textů. Pro některé žáky se znevýhodněním navíc využití digitálních technologií představuje podporu při jejich školní práci.
V českém jazyce rozvíjíme digitální kompetenci žáků tím, že:

- dáváme žákům prostor ke čtení elektronických textů s hlubším porozuměním, včetně porozumění významu obrazných symbolů (piktogramů)
- vedeme žáky ke zjištění, které čtenářské strategie jsou vhodné i pro digitální čtení, a k využívání grafických organizérů pro třídění a uspořádání informací

- učíme žáky využívání navigace v různých prostředích obrazovky (např. šipky, mapy stránek, nelineární navigace)
- klademe důraz na hodnocení důvěryhodnosti digitálních informací, které žáci vyhledají, a na ověřování informací z více zdrojů
- podporujeme žáky v získání dovedností a návyků spojených s psaním na dotykovém displeji a v orientaci v rozložení jednotlivých znaků, velkých a malých písmen, číslic a symbolů na klávesnici vedeme žáky k dodržování základních hygienických návyků při práci s digitálními technologiemi
- učíme žáky vybírat vhodné technologie s ohledem na zvolený formát sdělení (SMS, e-mail, chat) a pro sdílení výsledků samostatné nebo společné práce
- umožňujeme žákům využívání online slovníků (slovník spisovné češtiny, slovník cizích slov)
- vedeme žáky k odlišení vlastního a cizího obsahu, k vnímání problematiky autorství

Co by měl zvládnout žák na konci 5. ročníku?

- číst s porozuměním přiměřeně náročné texty, včetně textů elektronických
- vyhledávat základní informace v doporučených digitálních zdrojích, porovnávat informace z různých zdrojů
- využívat vybrané formy elektronické komunikace, respektovat pravidla bezpečného a zdraví neohrožujícího chování při elektronické komunikaci

Ukázka konkretizace výstupů

4. ročník

Žák:

- přečte s porozuměním elektronický text přiměřeného rozsahu
- porozumí významu piktogramu
- využívá klíčová slova při vyhledávání informací
- na příkladu uvede způsoby komunikace, které je možné využít v každodenním životě
- dodržuje pravidla bezpečnosti při elektronické komunikaci
- napíše SMS, vhodně využije emotikony

Učivo:

- čtení – vyhledávací čtení a využívání klíčových slov, čtení elektronických textů, význam piktogramů
- mluvený projev – pravidla bezpečnosti elektronické komunikace
- žánry písemného projevu – SMS

5. ročník

Žák:

- přečte s porozuměním elektronický text přiměřeného rozsahu, využívá orientační prvky v textu
- vyhledá informace ve slovnících, dětských encyklopediích a v doporučených online zdrojích
- porovná informace ze dvou zdrojů
- rozhodne, které informace v textu jsou pro smysl textu podstatné a nepodstatné
- zaznamená si vhodnou formou informace a data, s nimiž chce v budoucnu pracovat

- využije pro záznam a porovnání informací digitální technologie (např. myšlenková mapa, textové zpracování, tabulka)
- vhodně se zapojí do elektronické komunikace, udržuje ji a ukončí ji
- napíše e-mail
- vyplní elektronickou přihlášku do školního kroužku

Učivo:

- čtení – věcné čtení (porovnávání informací z více zdrojů), čtení elektronických textů
- mluvený projev – pravidla bezpečnosti elektronické komunikace
- žánry písemného projevu – e-mail, elektronický formulář

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

4. ročník

Žák:

- přečte s porozuměním elektronický text přiměřeného rozsahu
- porozumí významu piktogramu
- dodržuje pravidla bezpečnosti při elektronické komunikaci
- napíše SMS, vhodně využije emotikony

Učivo:

- čtení elektronických textů, význam piktogramů
- mluvený projev – pravidla bezpečnosti elektronické komunikace
- žánry písemného projevu – SMS

5. ročník

Žák:

- přečte s porozuměním elektronický text přiměřeného rozsahu
- využívá orientační prvky v textu
- vyhledá informace ve slovnících, dětských encyklopediích a v doporučených online zdrojích
- porovná informace ze dvou zdrojů
- vhodně se zapojí do elektronické komunikace, udržuje ji a ukončí ji
- napíše e-mail

Učivo:

- čtení – věcné čtení (porovnávání informací z více zdrojů), čtení elektronických textů
- mluvený projev – pravidla bezpečnosti elektronické komunikace
- žánry písemného projevu – e-mail

Anglický jazyk

Digitální technologie napomáhají rozvíjet jazykové dovednosti žáků v oblasti recepce i produkce. Podporují aktivní využívání osvojovaného jazyka, usnadňují orientaci v online prostředí a umožňují lepší přístup k informacím.

V anglickém jazyce rozvíjíme digitální kompetence tím, že:

- motivujeme žáky k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti
- vedeme žáky k využívání online aplikací pro seznámení s reáliemi, které se týkají probíraných témat

- vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s online aplikacemi a zásad ochrany osobních údajů

Co by měl zvládnout žák na konci 5. ročníku?

- napsat jednoduché texty v elektronické podobě, vyplnit osobní údaje do formuláře za použití klávesnice pro daný jazyk

Ukázka konkretizace výstupů
4. ročník
Žák:

- vede si elektronický slovníček s osvojovanou slovní zásobou
- napíše krátkou textovou zprávu, ve které uvede informaci o místě a čase

Učivo:

- interaktivní výukové materiály
- práce s elektronickým slovníkem
- terminologie daného jazyka pro práci s digitálními technologiemi

5. ročník
Žák:

- napíše krátký e-mail o své osobě, rodině a svých zájmech
- vyplní jednoduchý elektronický formulář týkající se základních osobních údajů

Učivo:

- bezpečnost při práci s online aplikacemi, elektronický formulář – osobní údaje, vytvoření hesla apod.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
Co by měl zvládnout žák s minimálními výstupy na konci 4. ročníku?

- pro osvojování slovní zásoby a výslovnosti týkajících se osvojovaných témat dokáže využívat dostupných výukových programů, mobilních aplikací a internetových kanálů s online materiály a videi
- dokáže využít slovíček z osvojovaných témat (např. anglických pozdravů) částečně i v jejich písemné podobě v rámci práce s výukovým programem (např. Angličtina hrou – doplňování vynechaných písmen do slov)

Co by měl zvládnout žák s minimálními výstupy na konci 5. ročníku?

- pro osvojování slovní zásoby a výslovnosti týkajících se osvojovaných témat dokáže využívat dostupných výukových programů, mobilních aplikací, online překladačů a internetových kanálů s online materiály a videi
- napsat jednoduché texty (opis slovíček a krátkých jednoduchých básniček/ textů jednoduchých písniček) v elektronické podobě za použití klávesnice pro anglický jazyk
- umět používat online překladač a využívat ho k nácviku správné výslovnosti

Matematika

Digitální technologie slouží jako jeden z nástrojů, které žáci využívají k řešení matematických úloh a problémů a k získávání dat. Doporučené online zdroje využívají dohledání chybějících informací.

V matematice rozvíjíme digitální kompetenci tím, že:

- učíme žáky rozlišování obrazných symbolů, porozumění jejich významu (např. značky, piktogramy, šipky), odlišování symbolů s jednoznačným a nejednoznačným významem
- vedeme žáky k posouzení úplnosti dat s ohledem na řešený problém, k dohledávání chybějících informací potřebných k řešení úloh nebo situací v doporučených online zdrojích a k ověřování informací z více zdrojů
- motivujeme žáky k využití digitálních technologií v situacích, kdy jim jejich použití usnadní činnost (např. převedení údajů z tabulky do diagramu v tabulkovém procesoru)
- klademe důraz na používání kalkulátoru, např. při provádění kontroly odhadů

Co by měl zvládnout žák na konci 5. ročníku?

- vyhledávat, sbírat a třídit data i s použitím digitálních technologií; posoudit úplnost dat s ohledem na řešený problém, chybějící data získat či vyhledat v doporučených zdrojích
- číst a sestavovat jednoduché tabulky i za pomoci digitálních technologií a vytvářet diagramy
- řešit jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky, i s využitím digitálních technologií

Ukázka konkretizace výstupů

4. ročník

Žák:

- doplní údaje, které chybí v tabulce
- využije pro uspořádání získaných dat tabulku

Učivo:

- práce s daty v elektronické podobě

5. ročník

Žák:

- zapíše a utřídí získaná data s využitím digitálních technologií, využije tabulku, diagram, schéma
- rozhodne, která data jsou podstatná s ohledem na řešený problém
- získá nebo dohledá chybějící data v doporučeném digitálním zdroji
- vhodně využije digitální technologie při řešení úloh a problémů

Učivo:

- práce s doporučenými digitálními zdroji
- třídění získaných nebo vyhledaných dat podle daných/zvolených kritérií
- základy práce s daty v tabulkovém procesoru
- využívání digitálních technologií při řešení matematických problémů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Co by měl zvládnout žák s minimálními výstupy na konci 5. ročníku?

- vyhledat a roztřídit jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu i s použitím digitálních technologií
- orientovat se a číst v jednoduché tabulce i za pomoci digitálních technologií

- vytváříme situace, kdy jim využití digitálních technologií napomůže k efektivnímu řešení matematického problému

4. ročník

Žák:

- doplní údaje, které chybí v tabulce
- využije pro uspořádání získaných dat tabulku

Učivo:

- práce s daty v elektronické podobě

5. ročník

Žák:

- zapíše a utřídí získaná data (např. výsledky pozorování) s využitím digitálních technologií
- získá nebo dohledá chybějící data v doporučeném digitálním zdroji
  využije pro uspořádání získaných dat tabulku

Učivo:

- práce s daty v elektronické podobě

Vlastivěda, Přírodověda

Vzdělávací oblast nabízí prostor pro témata týkající se pohybu v online prostředí se zaměřením na téma bezpečí a ochrany vlastní osoby a zdraví. Žáci se v modelových situacích prostřednictvím dramatizace nebo hry učí rozpoznávat a řešit nebezpečné nebo nepříjemné situace, do kterých se v souvislosti s používáním digitálních technologií mohou dostat.

Zapojení digitálních technologií umožňuje žákům názornější porozumění přírodním jevům, které nelze pozorovat v reálných podmínkách, rozšiřuje možnosti provádění a zaznamenání pokusů. Digitální kompetence rozvíjíme tím, že:

- klademe důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování
- vedeme žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč
- vedeme žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací
- vedeme žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvilek

4. ročník

Žák:

- odmítne nepříjemnou nebo rizikovou komunikaci v digitálním světě
- na příkladu rozliší jednání v souladu s pravidly a jednání porušující pravidla v digitálním světě
- uvědomuje si zdravotní rizika při dlouhotrvajícím využívání digitálních technologií
- uvede na příkladech možná nebezpečí, která jsou spojena se vstupem do online prostředí

Učivo:

- soužití lidí – komunikace v digitálním světě (např. SMS)
- chování lidí – uvědomění si rizikové situace v online prostředí

- životní podmínky rostlin a živočichů – pozorování s využitím digitálních technologií

Co by měl zvládnout žák s minimálními výstupy na konci 5. ročníku?

- dodržovat pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě) i při interakci v digitálním světě
- rozpoznat ve svém okolí i v digitálním světě nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých
- formulovat zásady zdravého a bezpečného přístupu k práci s digitálními technologiemi; rozeznat v modelových situacích nebezpečí v digitálním prostředí; vybrat podle zadaných pravidel informace, které o sobě může zveřejnit

5. ročník

Žák:

- zapojujeme žáky do vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi (PC, tabletem, interaktivní tabulí, mobilním telefonem apod.)
- poskytujeme žákům konkrétní příležitosti k využívání digitálních technologií, při nichž si mohou uvědomit a dodržovat pravidla chování v online prostředí (např. sdílení dokumentů, online komunikace)
- vytváříme modelové situace, které žákům umožňují si uvědomit, že není vhodné zveřejňovat své osobní údaje a že každá činnost v online prostředí zanechává digitální stopu, kterou lze jen obtížně odstranit
- při využívání digitálních technologií pravidelně zařazujeme relaxační činnosti a vedeme žáky k tomu, aby si uvědomovali zdravotní rizika dlouhodobého používání digitálních technologií; prakticky žáky učíme, jak jim mohou předcházet

Učivo

- uvede, které údaje o sobě může zveřejnit a své tvrzení zdůvodní
- uvědomuje si, že zveřejněné informace lze jen obtížně odstranit
- rostliny, houby, živočichové – vyhledávání informací v doporučených digitálních zdrojích
- osobní bezpečí – ochrana osobních údajů, digitální stopa

Hudební výchova

Hudební výchovu, hudební umění, hudbu i zvukovou tvorbu a s ní spojené zvukové experimenty se stávají důležitým nástrojem vlastní tvořivosti žáků, součástí žákových experimentů, prezentací ale i žákovy vlastní sebeprezentace. Digitální technologie navíc umožňují hudební činnosti více vzájemně propojovat – žáci si mohou nejen zaznamenávat vlastní hudební aktivity, ale i sami vytvářet či dotvářet hudební doprovody, komponovat hudební miniatury, vytvářet zvukové objekty či vyhledávat i vytvářet zvukové a hudební podklady k vizuálním projektům apod. Tvůrčí uplatnění digitálních technologií navíc podporuje přirozené mezioborové vazby, zejména mezi výtvarným uměním, hudbou, filmem a audiovizí.

V hudební výchově rozvíjíme digitální kompetence tím, že:

- vedeme žáky k aktivnímu a smysluplnému využívání elektronických hudebních nástrojů, digitálních aplikací i dostupných programů jako nástrojů pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny

- motivujeme žáky k zaznamenávání, snímání a přenosu i prezentaci hudby a hudebních i zvukových projektů prostřednictvím digitálních technologií
- vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Co by měl zvládnout žák na konci 5. ročníku?

- využívat snadno ovladatelné akustické a elektronické hudební nástroje či vybrané hudební aplikace k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
- rozpoznat hudební formu jednoduché písně či skladby v její zvukové, případně i digitálně vizualizované podobě
- vytvářet jednoduché předehry, mezihry a dohry

Ukázka konkretizace výstupů
4. – 5. ročník
Žák:

- na dostupném elektronickém nástroji zvolí s dopomocí vhodný rejstřík a doprovodí píseň ve skladbě prezentované prostřednictvím digitálního zobrazení (na interaktivní tabuli nebo počítači) seřadí části hrané skladby do správného celku
- doprovodí píseň na dostupném elektronickém nástroji
- z dostupných zdrojů vybere vhodnou aplikaci pro vlastní hudební pokusy a navrhne, jak by šlo aplikaci využít například pro vlastní tvorbu, a případně zrealizuje svůj hudební nápad

Učivo:

- hudební hry pomocí aplikace, např. Sluchohry, nebo hry vytvořené ve vhodné aplikaci (Audacity aj.)
- hra na keyboard

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

V hudební výchově rozvíjíme digitální kompetence tím, že:

- Vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům.

Co by měl zvládnout žák s minimálními výstupy na konci 4. a 5. ročníku?

- rozpoznat hudební formu jednoduché písně či skladby v její zvukové, případně i digitálně vizualizované podobě

Učivo:

- doprovodí píseň na dostupném elektronickém nástroji
- hudební hry pomocí aplikace, např. Sluchohry, nebo hry vytvořené ve vhodné aplikaci (Audacity aj.)

Výtvarná výchova

Výtvarná výchova nabízí různorodé tvůrčí činnosti a širokou škálu vizuálních prostředků, které zahrnují jak prostředky považované za tradiční, tak digitální technologie. Žák skrze tvůrčí práci a experimentování s nimi poznává a objevuje svět i sebe sama, svoji jedinečnost, zájmy, témata. Digitální technologie tak přirozeně rozšiřují možnosti vlastní tvorby o metody a postupy umění

nových médií i zapojení se do tvůrčího procesu ve všech jeho fázích, včetně prezentací a sdílení výsledků. Rovněž přispívají k vytváření různých variant řešení a rozšiřují možnosti postprodukce. Tvůrčí uplatnění digitálních technologií navíc podporuje přirozené mezioborové vazby zejména mezi výtvarným uměním, hudbou, filmem a audiovizí.

Ve výtvarné výchově rozvíjíme digitální kompetence tím, že:

- motivujeme žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení
- poskytujeme žákům prostor ke sdílení a prezentaci tvůrčího záměru a tvůrčí práce
- vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Co by měl zvládnout žák na konci 5. ročníku?

- nalézat vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě zrakového vnímání i vnímání dalšími smysly; uplatňovat je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
- pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volit a kombinovat různorodé prostředky, včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění
- porovnávat různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupovat k nim jako ke zdroji inspirace; postupně si vytvářet digitální portfolio vlastní tvorby

Ukázka konkretizace výstupů

4. – 5. ročník

Žák:

- užívá při tvorbě různé prostředky včetně digitálních technologií (například nástrojů a programů pro kresbu, funkce přiblížení obrazu pro zaměření na detail apod.)
- objevuje možnosti různých prostředků (kresby, malby, fotografie, animace, prostorové tvorby), experimentuje s nimi
- zajímá se o výsledky tvorby ostatních a vnímá je jako zdroj inspirace
- postupně se učí rozlišovat a třídit různé digitální zdroje
- se záměrem si prohlíží vybraná umělecká díla z online sbírek jemu nejblíže dostupných galerií; díla, která ho zaujala, představí svým spolužákům a zajímá se o postřehy ostatních
- zaznamenává si výstavy a kulturní události, které navštívil, vyhledává si k nim informace

Učivo:

- vizuální prostředky – vlastnosti, rozdíly, vlastní preference; různost výsledků tvorby v závislosti na užití prostředků, variantní řešení, kombinace
- různé vizuální prostředky; originální využití běžného předmětu; záznam/dokumentace, prezentace
- zdroje jako inspirace – různé druhy zdrojů, jejich výběr, třídění, ukládání; společná (např. malba, socha) i osobní kritéria pro třídění
- dokumentace vlastních děl – digitální fotografie a nástroje pro úpravu (např. změna velikosti, výběr detailu); záměrný výběr a uspořádání fotodokumentace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Ve výtvarné výchově rozvíjíme digitální kompetence tím, že:

- motivujeme žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů.
- poskytujeme žákům prostor ke sdílení a prezentaci tvůrčího záměru a k vlastní interpretaci.

Tělesná výchova

Digitální technologie mohou být v tělesné výchově v primárním vzdělávání využívány pro získávání a ukládání dat týkajících se tělesné zdatnosti, různých pohybových výkonů nebo rozvoje pohybových dovedností. Mohou přispět i k motivaci žáků k aktivnímu každodennímu pohybu.

V Tělesné výchově rozvíjíme digitální kompetence žáků tím, že:

- seznamujeme žáky s různými možnostmi získávání poznatků (i v digitálním prostředí) a s tím, jaký význam pro zdraví má intenzita pohybového zatížení a doba trvání pohybových aktivit
- motivujeme žáky k aktivnímu rozvoji a zlepšování zdravotně orientované zdatnosti pomocí dlouhodobého sledování a zaznamenávání různými digitálními přístroji, k měření základních pohybových výkonů a porovnávání s předchozími výsledky
- motivujeme žáky k získávání informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště
- klademe důraz na provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologií

Co by měl zvládnout žák na konci 5. ročníku?

- podílet se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňovat kondičně zaměřené činnosti; projevovat přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti, sledovat změny i s využitím digitálních technologií
- změřit základní pohybové výkony a porovnat je s předchozími výsledky
- orientovat se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získávat potřebné informace i v digitálním prostředí

Ukázka konkretizace výstupů

4. – 5. ročník

Žák

- používá digitální technologie pro sledování základních kondičních činností
- měří a zaznamenává pohybové výkony moderními technologiemi
- sleduje informace o akcích zaměřených na pohybové aktivity ve škole i v místě bydliště

Učivo:

- využití digitálních technologií ke sledování pohybových aktivit (množství, intenzity)
- měření výkonů s využitím pomůcek (délka, čas, počet opakování apod., krokoměr, chytré hodinky)
- zaznamenávání, hodnocení a porovnávání výkonů (tabulkové procesory, grafy)
- informační zdroje o pohybových aktivitách ve škole, v místě bydliště i v ČR (nástěnky, webové stránky školy, obce, místních organizací, noviny, časopisy)

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

V Tělesné výchově rozvíjíme digitální kompetence žáků tím, že

- klademe důraz na provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologií

Co by měl zvládnout žák s minimálními výstupy na konci 4. a 5.ročníku?

zlepšovat svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla

Žák:

- měří a zaznamenává pohybové výkony moderními technologiemi, zaznamenává je a porovnává je

Učivo:

- vyhodnocování tělesné zdatnosti a osobního zlepšení
- měření výkonů (délka, čas, počet opakování apod.)
- pomůcky pro měření výkonů (krokoměr, chytré hodinky)
- informační zdroje o pohybových aktivitách ve škole (nástěnky, webové stránky školy)

Pracovní vyučování

Digitální technologie umožňují rozšíření současného vzdělávacího obsahu a jeho propojení s reálným světem žáků. Při pracovních činnostech lze vhodně využít nové technologie jako 3D tiskárny, 3D pero nebo programovatelné stavebnice, které hotovým výrobkům dodávají nový, funkční rozměr.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a svět práce rozvíjíme digitální kompetence tím, že:

- seznamujeme žáky s výhodami využívání videonávodů při tvorbě vlastních výrobků
- podporujeme žáky při vytvoření videonávodu vlastního výrobku nebo pokrmu
- vedeme žáky k tomu, aby vyhledávali pracovní postupy a návody (příprava pokrmů, péče o rostliny, práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti) v doporučených online zdrojích
- motivujeme žáky k zaznamenávání výsledků pozorování přírody a pěstitelských pokusů s využitím digitálních technologií

Co by měl zvládnout žák na konci 5. ročníku?

- pracovat podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu i videonávodu
- provádět jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vést pěstitelské pokusy a pozorování, které zaznamená i s využitím digitálních technologií a zhodnotit je

Ukázka konkretizace výstupů

4. a 5. ročník

Žák:

- pozoruje a zaznamená vývoj rostlin při pěstitelských pokusech s využitím digitálních technologií
- zvolí si výrobek, samostatně vyhledá vhodný videonávod, výrobek vytvoří

Učivo:

- pozorování rozmnožování rostlin a jeho záznam s využitím digitálních technologií
- tvorba výrobku podle videonávodu – vyhledání videonávodu, volba vhodného materiálu a pomůcek

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

V pracovním vyučování rozvíjíme digitální kompetence tím, že:

- seznamujeme žáky s výhodami využívání videonávodů při tvorbě vlastních výrobků

- vedeme žáky k tomu, aby vyhledávali pracovní postupy a návody (příprava pokrmů, péče o rostliny, práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti) v doporučených online zdrojích

Co by měl zvládnout žák s minimálními výstupy na konci 5. ročníku?

- pracovat podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu i videonávodu

2. stupeň

Český jazyk a literatura a komunikační dovednosti

Ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura a komunikační dovednosti žáci využívají digitální technologie v rámci přípravy na výuku, při tvorbě prezentací a k vyhledávání informací, například v online katalozích (Pravidla českého pravopisu, Český národní korpus, slovníky české a světové literatury, ukázky z děl autorů, aktuální mediální obsahy aj.). Digitální technologie představují prostředí, v němž probíhá významná část běžné komunikace žáků, a proto jsou ve škole využívány také jako nástroj aktivizace a motivace žáků zabývat se procesem komunikace a jejími jazykovými prostředky. Vedeme je také k praktickému využívání nových technologií a aplikací podle jejich aktuální vzdělávací a komunikační potřeby, vedeme žáky ke slušnému chování a respektu k ostatním; při práci s informačními zdroji vedeme žáky k dodržování autorského práva, ochraně osobních údajů a vlastní bezpečnosti, dodržování licencí duševního vlastnictví atd.

V českém jazyce rozvíjíme digitální kompetenci žáků tím, že:

- vedeme žáky k samostatnému a skupinovému kritickému posuzování spolehlivosti informačních zdrojů a informací
- navozujeme různé modelové komunikační situace a tímto způsobem vytváříme příležitosti, aby žáci rozvíjeli komunikační strategie a techniky s ohledem na komunikační situaci a záměr a volili vhodné jazykové a technologické prostředky
- vedeme k praktickému využívání nových technologií a aplikací
- vedeme žáky ke slušnému chování a respektu k ostatním; při práci s informačními zdroji vedeme žáky k dodržování autorského práva, ochraně osobních údajů a vlastní bezpečnosti

Co by měl zvládnout žák na konci 9. ročníku?

- odlišovat v písemných a mluvených projevech komunikační záměr
- odlišovat v písemných a mluvených projevech fakta od názorů a hodnocení
- rozpoznávat prvky záměrné manipulace v interpersonální, skupinové a mediální komunikaci
- zapojovat se odpovědně do dialogu či diskuse včetně online diskusních fór, respektovat jejich různost
- vyhledávat informace za pomoci klíčových slov nebo jiných vhodných strategií, posuzovat spolehlivost informací
- využívat argumentace z různých zdrojů při konstruování sdělení ostatním
- rozlišovat spisovný a nespisovný jazyk v mluveném i písemném projevu včetně elektronické komunikace

Ukázka konkretizace výstupů

6. – 9. ročník

Žák:

- *samostatně pracuje se slovníky a příručkami v digitální podobě, zkontroluje si správnost textu*
- vytváří a upravuje digitální obsah v různých formátech, dané formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků ke splnění stanovených cílů
- pozměňuje obsah, který vytvořil někdo jiný, propojuje jej s cílem vytvořit obsah nový

Učivo:

- kontrola gramatiky
- využití technologií k zprostředkování/přiblížení literárního obsahu)
- umožňovat žákům prohlubovat dovednosti práce s informacemi: vyhledávání pomocí klíčových slov nejen v knihovnických katalozích a databázích, o nových knihách, trendech

6. ročník

Žák:

- vytvoří informační portfolio za účelem řešení konkrétní školní úlohy, projektu či řešeného problému; uloží informace v takové podobě, aby s nimi mohl systematicky pracovat

Učivo:

- sdělení, komunikační záměr a strategie: rozlišování faktů a informací od názorů a hodnocení
- ověřování informačních zdrojů; rozlišování účelu a záměru autora

7. ročník

Žák:

- nalezne s pomocí klíčových slov informace týkající se řešeného problému, posoudí je a vybere ty, které potřebuje
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním

Učivo:

- autorské právo
- citace

8. ročník

Žák:

- posoudí informační zdroje k danému tématu za pomoci otázek
- vytvoří výpisky ze spolehlivých informačních zdrojů, které k tématu shromáždil
- shromáždí obrazový a jiný grafický materiál pro prezentaci, dodrží autorské právo, zachová licence apod.

Učivo:

- posouzení relevance a spolehlivosti informací vzhledem k tématu a určené formě sdělení
- tvorba referátu na dané téma včetně grafických a obrazových ilustrací
- prezentace referátu před spolužáky a vyučujícím

9. ročník

Žák:

- zpracuje prezentace podle zadání učitele a přednese je ve třídě
- určí komunikační záměr autora v různých komunikátech odborného nebo publicistického slohu
- odhalí manipulaci v reklamě či propagandě v informačních zdrojích, zejména v publicistickém stylu
- cituje zdroje ve své práci, je si vědom svých autorských práv; při práci v digitálním prostředí a při práci s osobními údaji dodržuje právní normy

Učivo:

- tvorba prezentace na dané téma v souladu s gramatickými pravidly
- prezentace referátu před spolužáky a vyučujícím

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

6.ročník

- píše běžné písemnosti na PC, dodržuje základní hygienické návyky při práci s digitálními technologiemi, zvládá techniku psaní na klávesnici a na dotykovém zařízení, úpravu textu v textovém editoru, práci v textovém editoru (mazání znaků, označování znaků, slov, částí textu atd.)
- pošle dopis konkrétní osobě – e-mail, dodržuje pravidla bezpečnosti při elektronické komunikaci
- komunikaci vystupuje vhodnými jazykovými prostředky
- svojí si používání vhodných forem elektronické komunikace, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel

7. ročník

- rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk v mluveném i písemném projevu včetně elektronické komunikace
- orientuje se v literárním textu, najde hlavní myšlenku, přečte s porozuměním elektronický text přiměřeného rozsahu
- odliší fakta od názorů a hodnocení
- ověří si věrohodnost pomocí běžně dostupných informačních zdrojů, přistupuje kriticky k různým informacím

8.ročník

- ovládá koncepci a úpravu běžných písemností
- chápe podstatu mediálního sdělení, vyhledá informace v doporučených online zdrojích, porovná informace ze dvou zdrojů, rozhodne, které informace v textu jsou pro smysl textu podstatné a nepodstatné
- kriticky se staví k manipulativní komunikaci a negativním společenským jevům
- užívá zásad mediální komunikace a pravidel dialogu, vhodných verbálních i nonverbálních prostředků řeči

9. ročník

- sestaví vlastní životopis a napíše žádost podle předlohy, umí vyplnit elektronickou přihlášku ke studiu
- objasní podstatu mediálního sdělení
- vhodně se zapojí do elektronické komunikace, udržuje ji a ukončí ji, napíše e-mail

- iniciativně vstupuje do elektronické komunikace s vrstevníky
- dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné nabídky reaguje asertivně

Anglický jazyk a německý jazyk

Digitální technologie rozšiřují možnosti osvojení cizího jazyka a rozvíjení digitální gramotnosti prací s digitalizovanými daty různého typu (textová, zvuková, obrazová, multimediální data. Digitální technologie v cizích jazycích podporují aktivní využívání osvojovaného jazyka, komunikaci v daném jazyce a vedou žáka k tvořivému využití jazyka, čímž žáka motivují a vyvolávají pocit, že jazyk je k užitku. Zvládnutí cizího jazyka při současném využívání digitálních technologií usnadňuje žákům orientaci v online prostředí, umožňuje lepší přístup k informacím a dovoluje navazovat kontakty v širokém spektru.

V anglickém a německém jazyce rozvíjíme digitální kompetence tím, že:

- vedeme žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání
- vedeme žáky k dalšímu digitálnímu zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu
- vedeme žáky k uvědomování si existence autorského zákona a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů
- vedeme žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
- vedeme žáky k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k další práci s textem a informacemi
- vedeme žáky k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky

Co by měl zvládnout žák na konci 9. ročníku?

Cizí jazyk

- vyhledat požadované informace v jednoduchých autentických materiálech z různých zdrojů
- reagovat adekvátním způsobem na písemné sdělení v tištěné i elektronické podobě

Další cizí jazyk

- napsat jednoduché texty v elektronické podobě za použití klávesnice pro daný jazyk

Ukázka konkretizace výstupů

6. ročník

Žák:

- odpoví na textovou zprávu nebo e-mail týkající se osvojovaných témat
- vyplní elektronický formulář týkající se jeho osoby

Učivo:

- elektronické formuláře online – osobní údaje
- internetová úložiště a materiály k osvojení slovní zásoby, gramatiky a výslovnosti; elektronické slovníky

7. ročník

Žák:

- využívá internetová úložiště pro materiály k osvojení slovní zásoby, gramatiky a výslovnosti
- používá elektronické slovníky

- napíše a odpoví na e-mail týkající se osvojovaných témat
- vyplní elektronický formulář týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů

Učivo:

- e-mail, výhody a nevýhody osobní komunikace, elektronický formulář online (přihlášky, dotazníky apod.)
- práce s elektronickými slovníky, vyhledávání slovní zásoby a významu slov

8. ročník

Žák:

- komunikuje v modelových situacích (pro sociální sítě) o osvojovaných tématech
- rozvíjí své jazykové prostředky a jazykové dovednosti prostřednictvím online výukových aplikací nebo instalovaného softwaru

Učivo:

- pravidla diskuse online; korektní a nekorektní vystupování; vyjádření názoru, souhlasu, podpory nebo nespokojenosti
- práce s elektronickými slovníky, vyhledávání slovní zásoby a významu slov
- softwarové aplikace, jejich ovládání, terminologie k práci s novými technologiemi v daném jazyce

9. ročník

Žák:

- pro práci s textem využívá Wikipedii
- používá různé digitální nástroje (počítač, tablet, interaktivní tabuli aj.) podporující výuku cizího jazyka
- vyhledává doplňující informace k osvojovaným tématům na internetu

Učivo:

- využívá internetová úložiště pro materiály k osvojení slovní zásoby, gramatiky a výslovnosti
- používá elektronické slovníky
- digitální nástroj, znalost terminologie v daném jazyce, práce s prohlížečem

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

V anglickém jazyce rozvíjíme digitální kompetence žáků tím, že:

- vedeme žáky k volbě a účelnému využívání vhodných a dostupných výukových programů, aplikací, překladačů (např. google překladač), vyhledavačů, online slovníků a internetových kanálů (např. youtube kanál) při vyhledávání a zpracování informací
- seznamujeme žáky s anglickými reáliemi prostřednictvím různých digitálních technologií a nástrojů pro komunikaci a sdílení
- vedeme žáky k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci (čtení) v prostředí elektronické obrazovky (posouvání řádků, stránek) a k další práci s textem a informacemi
- vedeme žáky k práci s klávesnicí pro cizí jazyky (využívání anglické klávesnice) i k formulování písemného vyjádření různými formami dle jejich možností
- klademe důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků, učíme je odpovědnému chování a jednání v digitálním prostředí

6. ročník

- pro osvojování slovní zásoby, výslovnosti a základů gramatiky týkajících se osvojovaných témat dokáže využívat dostupných výukových programů, internetových vyhledavačů, slovníků a internetových kanálů s online materiály a videi
- dokáže využít slovíček z osvojovaných témat (např. anglických pozdravů) v jejich písemné podobě v rámci práce s výukovým programem (např. Angličtina hrou)

7. ročník

- pro osvojování slovní zásoby, výslovnosti a gramatiky týkajících se osvojovaných témat dokáže aktivně využívat dostupných výukových programů, elektronických slovníků, vyhledavačů, překladačů a internetových kanálů s online materiály a videi
- pro práci s jednoduchým textem z probíraných témat je schopen využít dostupný online překladač

8. ročník

- dokáže rozvíjet své jazykové dovednosti v rámci probíraných témat rovněž prostřednictvím online výukových portálů (např. Help for English, aj.), aplikací (např. Duolingo, apod.) a online slovníků, materiálů a videí
- dokáže využít slovíček z osvojovaných témat (zejména pozdravů a výrazů libosti a nelibosti) v jejich písemné podobě v rámci komunikace na sociální síti

9. ročník

- dokáže aktivně používat různé digitální nástroje (počítač, tablet, mobil, interaktivní tabuli, aj.) a internetové zdroje při osvojování anglického jazyka
- umí vyhledat doplňující informace k osvojovaným tématům na internetu a využívá dle svých možností anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí
- dokáže využít slovíček z osvojovaných témat (své aktivní slovní zásoby i základů gramatiky) v jejich písemné podobě i v rámci online komunikace a používat klávesnici pro anglický (cizí) jazyk

Matematika

Žáci se na druhém stupni učí rozpoznat situace, kdy jim kalkulátory ulehčí řešení algoritmických úloh a napomáhají s rutinními výpočty. Jejich pozornost se tak může přesunout na podstatu řešení problému. Digitální technologie slouží žákům jako nástroj pro zpracování dat. S pomocí tabulkového procesoru či vhodného programu žáci analyzují a prezentují data. K modelování geometrických útvarů a těles využívají geometrický software, který přispívá k porozumění geometrickým vztahům a vlastnostem útvarů a také podporuje osvojení geometrických dovedností a rozvoj prostorové představivosti.

V matematice rozvíjíme digitální kompetence tím, že:

- vytváříme situace, kdy jim využití digitálních technologií napomůže k efektivnímu řešení matematického problému
- vedeme žáky k využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků

Co by měl zvládnout žák na konci 9. ročníku?

- analyzovat a řešit jednoduché problémy, modelovat konkrétní situace, účelně používat digitální technologie při řešení rutinních výpočtů

- vyhodnocovat a porovnávat soubory dat, prezentovat a interpretovat výsledky i za pomoci digitálních technologií
- načrtnout a sestrojit rovinné útvary, účelně používat geometrický software
- načrtnout a sestrojit obraz jednoduchých těles v rovině, účelně používat geometrický software k manipulaci s modely těles

Ukázka konkretizace výstupů

6. ročník

Žák:

- používá kalkulátor při rutinních výpočtech odpovídajících učivu daného ročníku
- využívá digitální technologie k ulehčení výpočtů algoritmických úloh odpovídajících učivu daného ročníku
- řešení matematických úloh a problémů a k získávání, ukládání, třídění a zpracování dat.

Učivo:

- práce s kalkulačkou, algoritmy početních operací ve vhodném prostředí

7. ročník

Žák:

- používá kalkulačku při rutinních výpočtech odpovídajících učivu daného ročníku
  využívá digitální technologie k ulehčení výpočtů algoritmických úloh odpovídajících učivu daného ročníku

Učivo:

- využití digitálních technologií pro rutinní výpočty (kalkulačka, tabulkový procesor a další nástroje odpovídající učivu v daném ročníku)

8. ročník

Žák:

- používá kalkulačku při rutinních výpočtech odpovídajících učivu daného ročníku
- využívá digitální technologie k ulehčení výpočtů algoritmických úloh odpovídajících učivu daného ročníku
- provádí jednoduché výpočty (zapisuje jednoduché vzorce a používá funkci součtu) v prostředí tabulkového procesoru
- využívá formát čísla při zaokrouhlení v tabulkovém procesoru

Učivo:

- využití digitálních technologií pro rutinní výpočty (kalkulačka, tabulkový procesor a další nástroje odpovídající učivu v daném ročníku)
- tabulkový procesor
- seznámení s prací v tabulkovém procesoru (jednoduché výpočty, formát čísla)

9. ročník

Žák:

- používá kalkulačku při rutinních výpočtech odpovídajících učivu daného ročníku
- vhodně volí digitální technologie a aplikace k ulehčení výpočtů algoritmických úloh odpovídajících učivu daného ročníku
- využívá software pro tvorbu grafu, k reprezentaci dat volí vhodný typ grafu
- vytváří v digitálním prostředí modely prostorových útvarů

Učivo:

- využití digitálních technologií pro rutinní výpočty (kalkulačka, tabulkový procesor a další nástroje odpovídající učivu v daném ročníku)

- software pro tvorbu grafu, k reprezentaci dat volí vhodný typ grafu
- nástroje a využití geometrického softwaru (k řešení úloh)

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

V matematice rozvíjíme digitální kompetenci tím, že:

- učíme žáky rozlišování obrazných symbolů, porozumění jejich významu (např. značky, piktogramy, šipky), odlišování symbolů s jednoznačným a nejednoznačným významem
- vedeme žáky k posouzení úplnosti dat s ohledem na řešený problém, k dohledávání chybějících informací potřebných k řešení úloh nebo situací v doporučených online zdrojích a k ověřování informací z více zdrojů
- motivujeme žáky k využití digitálních technologií v situacích, kdy jim jejich použití usnadní činnost (např. převedení údajů z tabulky do diagramu v tabulkovém procesoru)
- klademe důraz na používání kalkulátoru, např. při provádění kontroly odhadů
- vytváříme situace, kdy jim využití digitálních technologií napomůže k efektivnímu řešení matematického problému
- vedeme žáky k využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků

6. ročník

- provádí odhad výsledku a kontrolu pomocí kalkulátoru
- užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu - vytvoří tabulku, doplní do tabulky chybějící data

7.ročník

- vyhledává, třídí a porovnává data
- využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh

8.ročník

- vyhledává a třídí data, porovnává data, dohledá chybějící data
- shromažďuje data, sestaví tabulku - aritmetický průměr

9.ročník

- používá digitální technologie jako nástroj při řešení rutinních výpočtů
- vyhledává, vyhodnocuje, porovnává a třídí data i za pomoci digitálních technologií

Dějepis

Ve vyučovacím předmětu Dějepis žáci využívají digitální technologie způsobem, který podporuje aktivní činnost žáků při práci s historickými zdroji a prameny, s dějepisnými portály a dostupnými online dějepisnými kanály a pořady, což přispívá k porozumění a ke kritickému hodnocení historických jevů a problémů. Funkční využívání digitálních technologií ve výuce dějepisu poskytuje nové možnosti v rámci přípravy na výuku a při řízení vlastní výuky. Slouží k nastolení vhodné motivace žáků a následně k vlastnímu vyhledávání, sdílení, analýze a ke kritickému hodnocení historických zdrojů, pramenů a databází. Digitální technologie také pomáhají ve výuce dějepisu rozvíjet dovednosti žáků v oblasti vzájemné komunikace, zejména při vlastních interpretacích a prezentacích historických událostí, jevů a procesů. Tím se zvyšuje aktivizace žáků při práci s informacemi, což napomáhá všestrannější a rychlejší orientaci žáků v událostech moderních dějin a současného světa. Žáci se při práci s digitálními technologiemi učí respektovat autorství zdrojů a informací.

V Dějepise rozvíjíme digitální kompetence žáků tím, že

- vedeme žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při plánování, realizaci a hodnocení činností s digitálními historickými zdroji, prameny a programy;
- seznamujeme žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými historickými reáliemi prostřednictvím různých digitálních technologií a nástrojů pro komunikaci a sdílení;
- klademe důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků, učíme je odpovědnému chování a jednání v digitálním prostředí

6. ročník

Žák:

- historické prameny, databáze, portály, kanály a pořady s výukovými dějepisnými materiály
- digitalizované historické zdroje: prameny, archiválie, mapy, ilustrace, simulace a animace historických událostí
- význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách s pomocí digitálních zdrojů

Učivo:

- využívá k orientaci v historické realitě pravěkých a starověkých dějin aktivně, účelně a kriticky digitální zdroje, portály, databáze, výukové kanály, pořady, aplikace a webové stránky institucí
- volí pro vyhledávání historického digitálního zdroje vhodné digitální technologie, výstižné klíčové slovo podle obrazových digitálních zdrojů popisuje pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, nástroje, předměty denní potřeby a kulturní předměty pravěkých lidí

7. ročník

Žák:

- historické prameny, databáze, portály, kanály a pořady s výukovými dějepisnými materiály
- digitalizované historické zdroje: prameny, archiválie, mapy, ilustrace, simulace a animace historických událostí

Učivo:

- volí pro vyhledávání historického digitálního zdroje vhodné digitální technologie, výstižné klíčové slovo
- využívá k orientaci v historické realitě středověkých dějin aktivně, a účelně a kriticky digitální zdroje, portály, databáze, výukové kanály, pořady, aplikace a webové stránky institucí
- dovede na základní úrovni poukázat na klady a zápory zpracování historické reality v zábavním digitálním prostředí (různé hry, simulace apod.)

8. ročník

Žák:

- historické prameny, databáze, portály, kanály a pořady s výukovými dějepisnými materiál
- digitalizované historické zdroje: prameny, archiválie, mapy, ilustrace, simulace a animace historických událostí

Učivo:

- volí pro vyhledávání historického digitálního zdroje vhodné digitální technologie, výstižné klíčové slov
- využívá k orientaci v historické realitě novověkých dějin aktivně, účelně a kriticky digitální zdroje, portály, databáze, výukové kanály, pořady, aplikace a webové stránky institucí
- s pomocí vizuálních digitálních zdrojů uvádí vybrané příklady a lokace významných kulturních památek a příklady předmětů denní potřeby z etap novověkých dějin

9. ročník

Co by měl zvládnout žák na konci 9. ročníku?

- používat aktivně a účelně k orientaci v historické realitě dostupné digitální technologie, portály s dějepisnými materiály a dostupné online dějepisné kanály a pořady
- pracovat s digitalizovanými historickými zdroji a prameny, s archiváliemi, s historickými ilustracemi a animacemi, s digitálními historickými mapami

Žák:

- historické prameny, databáze, portály, kanály a pořady s výukovými dějepisnými materiály
- digitalizované historické zdroje: prameny, archiválie, mapy, ilustrace, simulace a animace historických událostí
- prostorové informace z digitálních zdrojů – příklady využití v dějepise

Učivo:

- volí pro vyhledávání historického digitálního zdroje vhodné digitální technologie, výstižné klíčové slovo
- využívá k orientaci v historické realitě moderních dějin aktivně, účelně a kriticky digitální zdroje, portály, databáze, výukové kanály, pořady, aplikace a webové stránky institucí, například webové stránky HistoryLab, Moderní dějiny, Asociace učitelů dějepisu, Muzeum holocaustu ve Washingtonu, Asociace nositelů legionářských tradic, Centrum orální historie ÚSD AV ČR, Holocaust, Příběhy bezpráví, Památník Terezín, Paměť národa, Totalita, Ústav pro studium totalitních režimů (ÚSTR), My jsme to nevzdali, Školákem v protektorátu-Památník Terezín apod.
- dovede na základní úrovni poukázat na klady a zápory zpracování historické reality v zábavním digitálním prostředí (různé hry, simulace apod.)

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

V dějepise rozvíjíme digitální kompetence žáků tím, že:

- podporujeme žáky v tom, aby využívali digitální technologie k orientaci v historické realitě
- vedeme žáky k tomu, aby pracovali s digitalizovanými historickými zdroji a prameny
- motivujeme žáky k získávání informací prostřednictvím digitálních technologií a v digitálním (online) prostředí o významných a zajímavých událostech z jednotlivých historických období
- pracujeme s dostupnými dějepisnými výukovými a televizními programy – I-vysílání (např. Dějiny udatného národa českého; DějePIC! aj.)

- motivujeme žáky k využívání digitálních technologií a digitálních zdrojů k dalšímu učení, osobnostnímu rozvoji, spolupráci a komunikaci v týmu
- učíme je kriticky třídit a zpracovávat získaná data a poznatky s ohledem na možné dezinformace o historických událostech při pohybu v online prostředí

6.ročník

- získávat informace pomocí dostupných digitálních technologií a zdrojů (webové portály, kanály a online pořady s výukovými dějepisnými materiály) o tom, jaký byl život v Pravěku a v období starověkého Řecka, Říma a Egypta a k jejich zpracování používat vhodný počítačový program (např. Word – vkládání textu/informací, obrázky, malování, tabulky, grafy, apod.)
- ve skupince i samostatně prostřednictvím vybraného vyhledavače vyhledat typické pravěké a starověké památky (např. jeskynní malby, Věstonická Venuše; pyramidy, akropolis, koloseum, apod.)

7. ročník

- volit klíčová slova a získávat informace z dostupných digitálních technologií a zdrojů (webové portály, historické prameny, kanály a online pořady s výukovými dějepisnými materiály, apod.) o životě ve středověku, vybraných panovnících této historické éry, o křesťanství a době husitské
- pracovat v týmu s virtuálními 3D prohlídkami, materiály, animacemi a aplikacemi pro znázornění kontextu středověkých dějin a života středověké společnosti
- využívat k poznávání historické reality středověkých dějin rovněž prameny z digitalizovaných sbírek muzeí a galerií
- s pomocí vizuálních digitálních zdrojů uvést vybrané základní příklady románských a gotických památek architektury a příklady předmětů denní potřeby středověkého člověka

8. ročník

- volit klíčová slova a získávat informace z dostupných digitálních technologií a zdrojů (webové portály, historické prameny, kanály a online pořady s výukovými dějepisnými materiály, apod.) o životě v novověku zahrnující zámořské plavby a objevy, panovnický rod Habsburků, bitvu a důsledky bitvy na Bílé hoře, osvícenectví a národní obrození
- využívat k poznávání renesančního a barokního slohu prameny z digitalizovaných sbírek muzeí a galerií
- s pomocí vizuálních digitálních zdrojů uvést základní příklady renesančních a barokních památek
- pracovat v týmu s virtuálními 3D prohlídkami, materiály, animacemi a aplikacemi pro znázornění kontextu novověkých dějin

9.ročník

- volit klíčová slova a získávat informace z dostupných digitálních technologií a zdrojů (webové portály, historické prameny, kanály a online pořady s výukovými dějepisnými materiály, apod.) o soudobých a moderních dějinách počínajících 1. sv. válkou
- chápat význam dějin jako možnost poučit se z minulosti

- využívat k orientaci v historické realitě moderních dějin aktivně a účelně digitální zdroje, portály, databáze, výukové kanály, pořady, aplikace a webové stránky institucí (například webové stránky HistoryLab, Moderní dějiny, Asociace učitelů dějepisu, Muzeum holocaustu ve Washingtonu, Asociace nositelů legionářských tradic, Holocaust, Příběhy bezpráví, Památník Terezín, Paměť národa, Totalita, Ústav pro studium totalitních režimů (ÚSTR), My jsme to nevzdali, Školákem v protektorátu-Památník Terezín apod.)
- s pomocí vizuálních digitálních zdrojů uvést vybrané příklady a lokace významných kulturních památek a příklady předmětů denní potřeby z etap moderních a soudobých dějin

Výchova občanství

V tomto vzdělávacím oboru žáci utvářejí a rozvíjejí své digitální kompetence prostřednictvím zapojování se do společnosti a do společenských vztahů. Digitální kompetence je potřeba uplatňovat prakticky, v situacích běžného každodenního života. Žáky je potřeba vést k zodpovědnému, respektujícímu a etickému používání digitálních technologií, včetně vnímání a vyhodnocování rizik spojených s jejich používáním. Zásadními tématy nejsou jen pravidla chování, jednání a komunikace v digitálním prostředí, ale také problematika digitální identity a digitální stopy. Podstatné je také utváření a posilování právního povědomí žáků ve vztahu k používání digitálních technologií.

Ve Výchově k občanství rozvíjíme digitální kompetenci žáků tím, že:

- vedeme žáky k zapojování se do společnosti a do občanského života prostřednictvím digitálních technologií
- vedeme žáky k rozvíjení a uplatňování odpovědného chování a jednání v digitálním světě
- podporujeme utváření a rozvíjení etického a právního povědomí pro situace v digitálním prostředí

Co by měl zvládnout žák na konci 9. ročníku?

- zapojovat se do veřejného dění ve svém okolí prostřednictvím digitálních technologií
- posuzovat vliv používání digitálních technologií na život jedince a na proměnu společnosti
- přistupovat zodpovědně k budování a spravování digitální identity a digitální stopy
- v digitálním prostředí přiměřeně uplatňovat svá práva a dodržovat právní ustanovení, která se na něj vztahují
- rozpoznávat protiprávní jednání v digitálním prostředí

Žák:

- zmapuje místa a aktivity veřejného dění a to, jakými osobními nebo digitálními cestami informuje obec své občany a o čem je takto informuje
- zjistí, kde najde kontakty na obecní úřad nebo úřad městské části
- v reálné nebo modelové situaci kultivovaně vyjadřuje osobně i digitálně svůj názor, souhlas, podporu nebo nespokojenosti a kritiku ke stavu nebo situaci ve své škole nebo k dění ve svém okolí a obci
- analyzuje a srovná, co nebo kdo na něj má vliv ve fyzickém a v digitálním prostředí
- zmapuje a zhodnotí, jak digitální technologie ovlivňují různé oblasti života

- rozpozná propagaci, dezinformaci a manipulaci v digitálním prostředí a zhodnotí, jak to ovlivňuje chování a jednání lidí
- zhodnotí nebezpečí sociálních nebo názorových skupin, identifikuje rizika související s komunikací v těchto bublinách
- zjistí, jak si osobně nebo elektronicky sjednat schůzku k vybraným službám obecního úřadu nebo úřadu městské část

Učivo:

- mapa veřejného dění a veřejných institucí v obci; internetové stránky obce / městské části, včetně kontaktů, obec / městská část na sociálních sítích
- vyjádření názoru, souhlasu, podpory nebo nespokojenosti a kritiky různými nástroji
- vliv digitálních technologií na různé oblasti života (např. oblast vztahů, spolupráce, vzdělávání, práce, zábavy, občanského života, politiky) nebo vliv na různé sociální skupiny (např. podle věku, profese) – obecný přístup; vliv digitálních technologií na život žáka – osobní pohled (zmapování, rizika, prevence)
- vliv digitálních technologií na různé oblasti života (např. oblast vztahů, spolupráce, vzdělávání, práce, zábavy) nebo vliv na různé sociální skupiny (např. podle věku, profese) – obecný přístup; společenské stereotypy a předsudky v digitálním prostředí; sociální nebo názorové bubliny; propagace, dezinformace a manipulace v digitálním prostředí – reklama, hoax, fake news, volební kampaň, product placement
- postup, jak si sjednat schůzku k vybraným službám obecního úřadu / úřadu městské části; rezervace termínu pro vybranou službu obecního úřadu / úřadu městské části (např. pro vydání občanského průkazu);

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Ve Výchově k občanství rozvíjíme digitální kompetenci žáků tím, že:

- vedeme žáky k zapojování se do společnosti a do občanského života prostřednictvím digitálních technologií
- vedeme žáky k rozvíjení a uplatňování odpovědného chování a jednání v digitálním světě
- podporujeme utváření a rozvíjení etického a právního povědomí pro situace v digitálním prostředí

6. ročník

- zjistit, kde najde kontakty na obecní úřad nebo úřad města/ městské části a krajského úřadu (internetové stránky obce, města / městské části, kraje, včetně kontaktů, apod.)
- na příkladu vysvětlit, co je to digitální identita a digitální stopa, a jak lze ochránit osobní a citlivé údaje (např. národnost, zdravotní stav, politický názor, sexuální orientaci, podpis, apod.)
- respektovat a dodržovat normy chování (tzv. netiketu – přehled základních pravidel v online prostředí a jejich dodržování v praktických situacích) při používání digitálních technologií a při interakci v digitálním prostředí (při práci s texty, obrázky, videi, apod.)

7. ročník

- v reálné nebo modelové situaci dokázat vyjádřit osobně i digitálně svůj názor, souhlas, podporu nebo nespokojenosti ke stavu nebo situaci ve své škole nebo k dění ve svém okolí a obci (např. v oblasti vztahů, školního klima, spolupráce, vzdělávání, práce, zábavy, občanského života, politiky, apod.)
- zhodnotit, které osobní a citlivé údaje mohou být zneužity a proč; vědět, na koho se obrátit a dokázat navrhnout, jak postupovat v případě, že se stane obětí nenávistných a podvodných praktik nebo zneužití osobních údajů ve fyzickém nebo digitálním prostředí (např. v případě nenávistných komentářů, ztráty nebo zneužití hesla, krádeže digitální identity, kyberšikany, kyberstalkingu, online vydírání, apod.)
- respektovat licence a autorská práva - férové užití děl včetně problematiky stahování, sdílení a šíření

8. ročník

- rozpoznat propagaci, dezinformaci a manipulaci v digitálním prostředí (reklama, hoax, fake news, volební kampaň, product placement, apod.) a zhodnotit, jak to ovlivňuje chování a jednání lidí
- rozpoznat, zda má elektronicky uzavřená kupní smlouva všechny povinné náležitosti a popsat postup, jak reklamovat zboží nebo službu, které byly zakoupeny online, a jak odstoupit od smlouvy při online nákupu

9. ročník

- zapojovat se do veřejného dění ve svém okolí prostřednictvím digitálních technologií
- uvádět příklady kladného a záporného dopadu používání digitálních technologií na život jedince ve společnosti
- popsat pravidla, jak přistupovat zodpovědně k budování a spravování digitální identity a digitální stopy
- rozeznávat nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy v digitálním prostředí
- na příkladu vysvětlit, jak reklamovat výrobek nebo službu při online nákupu, a uvést příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele v digitálním prostředí
- uvědomovat si rizika porušování právních ustanovení, včetně norem pro digitální prostředí (dokáže rozpoznat porušení práva k duševnímu vlastnictví a práva na ochranu osobnosti ve fyzickém a digitálním prostředí a dokáže uvést příklady - např. žádost o odstranění obsahu, nahlášení porušení práva, uplatnění práva na zapomnění, podání žaloby, apod.)

Fyzika

Ve výuce vedeme žáky k využívání digitálních technologií při pozorování fyzikálních jevů a podporujeme využívání digitálních technologií při měření a zpracování naměřených dat. Dále vedeme žáky k využívání digitálních záznamů experimentů a vizuálních simulací k popisu a vysvětlení fyzikálních jevů. Učíme žáky řešit problémy sběrem a tříděním dat z otevřených zdrojů. Vedeme žáky k tomu, aby při týmové práci, při řešení problémů a při diskuzi o výsledcích úloh používali efektivně digitální komunikační prostředky, volili k tomu vhodné nástroje (zejména při distančním vzdělávání).

6. ročník

Žák:

- měří vhodně zvolenými digitálními měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa, např. délku, hmotnost, čas, teplotu

- sleduje změnu venkovní teploty v závislosti na čase; k pozorování, měření, záznamu a zpracování výsledků použije efektivně digitální technologie

Učivo:

- měření délky, objemu, hmotnosti a teploty tělesa digitálními měřidly
- práce s různými digitálními zdroji dat

7. ročník

Žák:

- rozhodne na základě pozorování záznamu pohybu nebo simulace pohybu pomocí vhodného počítačového programu o jaký druh pohybu se jedná
- rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu na základě vlastního pozorování pohybu (pohyb rovnoměrný, zrychlený, zpomalený, přímočarý, křivočarý), jeho videozáznamu nebo grafického znázornění pohybu (například z měření pomocí ultrazvukového měřiče vzdálenosti a počítače)
- využívá s porozuměním vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles při řešení problémů a úloh se vztahem k běžnému životu, např. využije digitální plánovač tras k naplánování delší cesty autem do zahraničí vč. průměrných rychlostí, určí průměrnou rychlost při cestování dle jízdního řádu

Učivo:

- digitální plánovače tras, plánování cesty
- prezentace videa demonstrujícího zvolený jev
- práce s počítačovou simulací v digitálních vzdělávacích zdrojích

8. ročník

Učivo:

- porovná hustoty různých látek na základě dat z otevřených zdrojů
- uvede příklady skupenské přeměny látek z vlastní zkušenosti (tání, tuhnutí, kapalnění, vypařování) a z praxe, příklady doloží videozáznamy a popíše průběh dějů pomocí simulací v počítačových modelech

Žák:

- bádání pomocí počítačové simulace stavby látek, vnitřního pohybu částic v tělese, změn skupenství

9. ročník:

Žák:

- uvede příklady různých forem energie, fyzikálních jevů a technických zařízení, ve kterých dochází k přeměnám energie; vysvětlí, jak se v uvedených příkladech uplatňuje zákon zachování energie; k vyhledání příkladů a argumentaci využije otevřené zdroje dat
- zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy Sluneční soustavy, k tomu využije dat a animací z otevřených zdrojů

Učivo:

- energetická soustava, výhody a nevýhody energetických zdrojů, obnovitelné zdroje energie, vliv na životní prostředí,
- práce s počítačovou simulací

- pohyby planet a měsíce

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Digitální technologie mohou být ve Fyzice využívány pro získávání a ukládání dat týkajících se délky, hmotnosti, objemu, času a rychlosti. Cílem výuky je, aby žáci získali zájem, porozuměli fyzikálním zákonitostem a jevům, a uvědomili si jejich důležitost a užitečnost v praktickém životě. K tomu nám mohou sloužit různá videa, která popisují různé jevy a demonstrují jejich význam v praxi.

Ve fyzice rozvíjíme digitální kompetence tím, že:

- vedeme žáky k využívání digitálních technologií při pozorování fyzikálních jevů
- podporujeme využívání digitálních technologií při měření a zpracování naměřených dat
- vedeme žáky k využívání digitálních záznamů experimentů a vizuálních simulací k popisu a vysvětlení fyzikálních jevů
- učíme žáky řešit problémy sběrem a tříděním dat z otevřených zdrojů
- žáci pracují s polytechnickými stavebnicemi

6. ročník

- používat digitální měřidla a měřicí přístroje, k záznamu naměřených dat. A k jejich zpracování používat vhodný počítačový software (excel, word - tabulky, grafy).

7. ročník

- získávat informace a videa o tom, jak fungují jednoduché stroje a jejich praktickém využití.
- v týmu sestavit jednoduchý stroj na polytechnické stavebnici.

8. ročník

- získávat informace a o fyzikálních jevech a dějích
- v týmu sestavit jednoduchý funkční elektrický obvod (vědět jek fungují pojistky a žárovky)
- nalézt a v týmu pracovat se simulacemi fyzikálních (phet colorado)

9. ročník

- v týmu získat, utřídit a vyhodnotit informace o různých zdrojích elektrické energie, najít klady a zápory
- obsluhovat elektropřístroje, včetně základů jejich údržby

Chemie

Vzdělávací obor Chemie vede žáky k rozvoji digitálních kompetencí zejména prostřednictvím využívání digitálních technologií při realizaci pokusů a při získávání, uchovávání, vyhodnocování a sdílení informací a naměřených dat. Žáci vyhledávají informace o chemické problematice v elektronických zdrojích, porovnávají je s informacemi z dalších informačních zdrojů, kriticky hodnotí obsah materiálů a srovnávají jej s vlastní zkušeností. Třídí získané informace podle obsahu ve vhodných formátech. Prostřednictvím digitálních technologií mohou žáci lépe porozumět chemickým dějům, které lze obtížně pozorovat v reálných podmínkách, pozorovat je a zaznamenávat jejich průběh.

V Chemii rozvíjíme digitální kompetence žáků tím, že:

- vedeme žáky ke kritické práci s informacemi, efektivní komunikaci a vzájemné spolupráci v digitálním prostředí;
- vedeme žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení s vybranými lidmi;
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klademe důraz na etické jednání, ohleduplnost a respekt k ostatním;
- seznamujeme žáky s principy bezpečného chování na internetu a vedeme je k tomu, aby při práci s informacemi uplatňovali právní a etické normy spojené s využíváním převzatých zdrojů.

8. ročník

Žák:

- hodnotí využití a význam vzduchu pro život, při získávání informací využívá tištěné i online dostupné relevantní informační zdroje
- hodnotí využití a význam vody pro život, při získávání informací využívá tištěné i online dostupné relevantní informační zdroje

Učivo:

- vztahy vlastností vody a života, způsoby ochrany čistoty vody; práce s relevantními informačními zdroji, včetně zdrojů digitálních, při sběru dat; využití digitálních technologií při zpracování a vyhodnocování dat; tvorba rešerší včetně grafických a obrazových ilustrací; tvorba prezentace na dané téma
- význam ovzduší pro život na Zemi, klimatické změny, vznik a dopad ozonové díry; práce s relevantními informačními zdroji, včetně zdrojů digitálních, při sběru dat; využití digitálních technologií při zpracování a vyhodnocování dat; tvorba rešerší včetně grafických a obrazových ilustrací; tvorba prezentace na dané téma

9.ročník

Co by měl zvládnout žák na konci 9. ročníku?

- aktivně využívat digitální technologie za účelem získávání, uchovávání, vyhodnocování a sdílení informací a dat při zkoumání vlastností látek, chemických procesů a jevů
- na základě osvojených poznatků z chemie kriticky hodnotit informace šířené v přímé (běžné mezilidské) nebo mediální komunikaci

Učivo:

- diskutuje dostupnost a význam přírodních a nerostných surovin pro společnost a dopady jejich využívání na životní prostředí (např. globální problém nedostatku pitné vody a úbytku energetických nerostných surovin, zejména ropy, zemního plynu a uhlí, vliv těžby nerostných surovin na životní prostředí, alternativní zdroje získávání energie) na základě informací z otevřených zdrojů, včetně zdrojů digitálních

Žák:

- význam chemického průmyslu pro společnost; posouzení relevance a spolehlivosti informací a informačních zdrojů, včetně zdrojů digitálních, vzhledem k tématu a práce s nimi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Digitální technologie mohou být v Chemii využívány pro podchycení a rozvíjení zájmu. Žákům pomáhají pochopit základní chemické pojmy a zákonitosti, a to na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích. Cílem výuky je zpopularizování Chemie, jakožto lidem velmi důležité a prospěšné vědy.

V chemii rozvíjíme digitální kompetence tím, že:

- vedeme žáky k využívání digitálních technologií při pozorování chemických dějů a reakcí
- podporujeme využívání digitálních technologií při měření a zpracování naměřených dat
- vedeme žáky k využívání digitálních záznamů experimentů a vizuálních simulací k popisu a vysvětlení chemických dějů a reakcí
- učíme žáky řešit problémy sběrem a tříděním dat z otevřených zdrojů

8. ročník

- získávat informace, týkající se chemických dějů a reakcí
- nalézt a v týmu pracovat se simulacemi chemických dějů (phet colorado)

9. ročník

- získávat a základním způsobem analyzovat informace, týkající se chemických dějů a reakcí
- v týmu vyhledávat a hodnotit průběhy chemických reakcí

Přírodopis

Ve vzdělávacím oboru Přírodopis žáci využívají digitální technologie při získávání, uchovávání, vyhodnocování a sdílení informací a dat o živé a neživé přírodě. Žáci ve škole i v terénu získávají informace o pozorovaných organismech, porovnávají je s informacemi v učebnicích a encyklopediích a srovnávají je s vlastní zkušeností. Třídí a uchovávají získané informace a data ve vhodných formátech a uložištích. Vyhodnocují různé podoby dat a informací o živé i neživé přírodě a vyvozují z nich odpovídající závěry. Prostřednictvím digitálních technologií mohou žáci lépe porozumět průběhu přírodních jevů, které je obtížné sledovat v reálných podmínkách.

V Přírodopisu rozvíjíme digitální kompetence žáků tím, že

- vedeme žáky ke kritickému vyhledávání informací o pozorovaných a zkoumaných organismech a k porovnávání vyhledaných informací s informacemi v dalších zdrojích
- rozvíjíme dovednost žáků analyzovat a vyhodnocovat informace a vyvozovat z nich odpovídající závěry

- vedeme žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení s vybranými lidmi
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klademe důraz na etické jednání spojené s využíváním převzatých zdrojů

6. ročník

Žák:

- s pomocí aplikací umožňujících provádět různé techniky animace zachycuje vybrané projevy života organismů (např. růst a vývin, pohyb, dráždivost)

Učivo:

- modely a multimediální aplikace, různé techniky animace životních projevů organismů, časosběry

7. ročník

Žák:

- pomocí aplikací (například virtuální pitva) zkoumá vnitřní stavbu vybraných organismů a popisuje vlastnosti a funkci jejich orgánových soustav
- s využitím tištěných i online určovacích klíčů a mobilních aplikací pro identifikaci rostlin určuje v regionu běžně se vyskytující rostliny

Učivo:

- etologická pozorování živočichů
- školní encyklopedie rostlin a živočichů, práce s určovacími klíči a aplikacemi, interaktivní a multimediální aplikace pro zkoumání anatomie živočichů; mapování výskytu rostlin a živočichů

8. ročník

Žák:

- multimediální aplikace pro zobrazování orgánových soustav člověka, měření metabolických funkcí

Učivo:

- pomocí názorných multimediálních prostředků vysvětluje funkci orgánových soustav a metabolické procesy v lidském těle
- s využitím mobilní aplikace změří srdeční tep

9.ročník:

Žák:

- vlastními slovy objasňuje vývoj populací organismů s využitím názorných multimediálních prostředků a modelů pro zobrazení průběhu přírodních dějů

Učivo:

- simulace a modely vývoje populací a společenstev organismů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

V přírodopisu rozvíjíme digitální kompetence tím, že:

- vedeme žáky ke kritickému vyhledávání informací o pozorovaných a zkoumaných organismech a k porovnávání vyhledaných informací s informacemi v dalších zdrojích
- rozvíjíme dovednost žáků analyzovat a vyhodnocovat informace a vyvozovat z nich odpovídající závěry
- vedeme žáky k využívání digitálních záznamů experimentů a vizuálních simulací k popisu a vysvětlení přírodních jevů
- vedeme žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při plánování, realizaci a vyhodnocování v terénu prováděných pozorování a badatelských činností
- pomoci mobilních zařízení, aplikací a měřicích systémů, vedeme žáky ke zkoumání životního prostředí

6. ročník
- získávat a s v týmu třídit a vyhodnocovat informace o vzniku života a zvířatech na naší planetě.
- s pomocí digitálních technologií by měl, v malém týmu, zpracovat projekt o cizokrajném zvířeti (prezentace)

7. ročník
- získávat, třídit a v týmu vyhodnocovat informace o rostlinách.
- využívat aplikace pro identifikaci rostlin, které se vyskytují v okolí jeho bydliště

8. ročník
- získávat, třídit a vyhodnocovat informace o lidském těle
- týmově zpracovat prezentaci na téma lidské tělo
- pracovat s digitálními měřiči (lidské teploty, tlaku…)

9. ročník
- získávat, třídit a vyhodnocovat informace o geologii a životním prostředí
- nalézt a v týmu pracovat se simulacemi přírodních jevů (phet colorado – skleníkový efekt)
- zkoumat vybrané vlastnosti životního prostředí (např. teplota, vlhkost, hluk) pomocí mobilních zařízení, aplikací a měřicích systémů

Zeměpis

Vyučovací předmět Zeměpis využívá k poznávání, zobrazování a hodnocení geografického prostředí digitální technologie způsobem, který podporuje aktivní přístupy žáků při práci s geoinformačními zdroji. V některých tématech se jedná o doplnění, sdílení a ověření poznatků získaných z jiných zdrojů, z učebnic, encyklopedií, z dostupné literatury a z jiných materiálů, obohacených i vlastními zkušenostmi žáků. Jindy mohou být vyučovací hodiny zeměpisu založeny zcela na využívání a aplikacích digitálních technologií. Je to například při činnostech s vybranými geografickými informačními systémy, s digitálními mapami, s aplikacemi dálkového průzkumu Země, satelitního a leteckého snímkování, s rozšířenou (virtuální) realitou, s virtuálními 3D materiály, 360° prohlídkami, s vybranými simulacemi, animacemi a aplikacemi pro znázorňování a hodnocení geografických reálií - GEOGUESSR- podle krajiny (volné procházky) poznat zemi, památky, k památkám přiřadit stát, světadíl atd., GOOGLE STREETVIEW- virtuální návštěvy cizích zemí (samozřejmě i naši země), památek atd., MAPY.CZ - plány výletů a cest, itineráře, měřítko, čtení mapy, vrstevnice, turistické značky, symboly na mapách, azimut atd., YOUTUBE - světové zajímavosti, rekordy, dokumenty.
V zeměpise rozvíjíme digitální kompetenci žáků tím, že

- vedeme žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při činnostech s digitalizovanými geoinformačními zdroji, prameny a programy;
- seznamujeme žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými geografickými reáliemi;
- klademe důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků a na jejich odpovědné chování a jednání v digitálním světě

6. ročník

Žák:

- uvede příklady užití geoinformačních technologií v geografii i v běžném životě
- rozliší na příkladech rozdíl mezi digitální a analogovou mapou, uvede výhody a nevýhody jednotlivých druhů;
- hodnotí význam navigačních přístrojů a aplikací pro orientaci na Zemi v rámci života lidí, uvádí konkrétní příklady jejich využití;

Učivo:

- příklady užití geoinformačních technologií v geografii a v běžném životě: navigační přístroje a systémy v dopravě, digitální mapy, digitální zdroje pro znázornění, vyjádření a hodnocení prvků, jevů a procesů v geografickém prostředí, digitální vzdělávací zdroje, databáze, kanály a portály pro výuku zeměpisu;
- digitální mapy, mapové portály – charakteristiky, příklady užití v geografii i v běžném životě, příklady digitálních map a příklady mapových portálů ve vztahu k poloze školy, rozdíl mezi digitální a analogovou mapou, výhody a nevýhody digitálních map, digitální mapa jako zdroj informací, digitální mapa jako výstup ze sběru a zpracování dat, užití digitálních map a mapových portálů pro charakteristiky a hodnocení regionů, v nichž se škola nachází (např. mapové portály jednotlivých krajů)

7.ročník

Žák:

- charakterizuje užití geoinformačních technologií v geografii i v běžném životě
- používá vybrané digitální mapy, mapové portály a digitální databáze pro charakteristiku a srovnávání makroregionů světa a modelových států
- uvádí konkrétní příklady navigačních přístrojů a aplikací pro orientaci na Zemi v rámci života lidí, využívá vybraný geografický informační systém pro znázorňování, srovnání a hodnocení vybraných charakteristik států světa

Učivo:

- digitální mapy, mapové portály – charakteristiky, příklady užití v geografii i v běžném životě, příklady digitálních map a příklady mapových portálů ve vztahu k poloze školy, rozdíl mezi digitální a analogovou mapou, výhody a nevýhody digitálních map, digitální mapa jako zdroj informací, digitální mapa jako výstup ze sběru a zpracování dat, užití digitálních map a mapových portálů pro charakteristiky a hodnocení regionů, v nichž se škola nachází (např. mapové portály jednotlivých krajů)
- příklady užití geoinformačních technologií v geografii a v běžném životě: navigační přístroje a systémy v dopravě, digitální mapy, digitální zdroje pro znázornění, vyjádření

a hodnocení prvků, jevů a procesů v geografickém prostředí, digitální vzdělávací zdroje, databáze, kanály a portály pro výuku zeměpisu

8. ročník

Žák:

- analyzuje s pomocí dostupných digitálních map a mapových portálů vybrané složky a prvky konkrétních geografických míst, lokalit a regionů
- používá vybrané digitální mapy, mapové portály a digitální databáze pro charakteristiku a srovnávání makroregionů světa a modelových států, pro jejich společenské, hospodářské a politické prostředí;

Učivo:

- posouzení relevance a spolehlivosti informací vzhledem k tématu a určené formě sdělení
- digitální mapy, digitální zdroje pro znázornění, vyjádření a hodnocení prvků, jevů a procesů v geografickém prostředí, digitální vzdělávací zdroje, databáze, kanály a portály pro výuku zeměpisu;

9. ročník

Co by měl zvládnout žák na konci 9. ročníku?

- využívat výhody tištěných i digitálních map pro znázornění, analýzu a hodnocení geografických objektů, jevů a procesů v krajině
- používat geoinformační technologie ve výuce i v běžném životě
- používat mapy, mapové aplikace a globální družicové navigační systémy k orientaci v terénu, k pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny a sběru geografických dat a informací

Žák:

- Analyzuje s pomocí dostupných digitálních map a mapových portálů vybrané složky a prvky konkrétních geografických míst, lokalit a regionů v České republice
- využívá vybraný geografický informační systém pro znázorňování a hodnocení vybraných složek přírodního obrazu a vybraných společenských a hospodářských jevů České republiky
- využívá vybraný geografický informační systém pro znázorňování, srovnání a hodnocení vybraných charakteristik sousedních států České republiky

Učivo:

- digitální mapy, mapové portály – charakteristiky, příklady užití v geografii i v běžném životě, příklady digitální map a příklady mapových portálů ve vztahu k charakteristice a hodnocení regionů České republiky)
- digitální mapy, digitální zdroje pro znázornění, vyjádření a hodnocení prvků, jevů a procesů v geografickém prostředí, digitální vzdělávací zdroje, databáze, kanály a portály pro výuku zeměpisu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

V zeměpise rozvíjíme digitální kompetenci žáků tím, že:

- vedeme žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při činnostech s digitalizovanými geoinformačními zdroji, prameny a programy;
- seznamujeme žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými geografickými reáliemi;
- klademe důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků a na jejich odpovědné chování a jednání v digitálním světě

6. ročník

- uvede příklady užití geoinformačních technologií v geografii i v běžném životě, rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii
- využívá digitální mapy, mapové portály – charakteristiky, příklady užití v geografii i v běžném životě, příklady digitálních map a příklady mapových portálů ve vztahu k charakteristice a hodnocení regionů České republiky

7. ročník

- využívá digitální mapy, mapové portály – charakteristiky, příklady užití v geografii i v běžném životě, příklady digitální map a příklady mapových portálů ve vztahu k charakteristice a hodnocení států Evropy

8. ročník

- využívá vybraný geografický informační systém pro znázorňování, srovnání a hodnocení vybraných charakteristik států světa
- využívá vybrané produkty satelitního a leteckého snímkování Země pro hodnocení krajiny a prezentaci důsledků přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

9.ročník

- uvede příklady využití vybraných geoinformačních technologií, využívá vybrané geoinformační technologie v běžném životě
- rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii; využívá výhody digitálních map a mapových portálů pro orientaci v terénu

Hudební výchova

Hudební výchovu, hudební umění, hudbu i zvukovou tvorbu a s ní spojené zvukové experimenty si již nelze představit bez digitálních technologií. Ty se stávají důležitým nástrojem vlastní tvořivosti žáků, součástí žákových experimentů, prezentací ale i žákovy vlastní sebeprezentace. Digitální technologie navíc umožňují hudební činnosti více vzájemně propojovat – žáci si mohou nejen zaznamenávat vlastní hudební aktivity, ale i sami vytvářet či dotvářet hudební doprovody, komponovat hudební miniatury, vytvářet zvukové objekty či vyhledávat i vytvářet zvukové a hudební podklady k vizuálním projektům apod. Tvůrčí uplatnění digitálních technologií navíc podporuje přirozené mezioborové vazby, zejména mezi výtvarným uměním, hudbou, filmem a audiovizí.

V hudební výchově rozvíjíme digitální kompetence tím, že:

- umožňujeme žákovi aktivně a smysluplně využívat elektronické hudební nástroje, digitální aplikace i dostupné programy jako nástroje pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny
- dáváme příležitost žákům zaznamenávat, snímat a přenášet i prezentovat hudbu a hudební zvukové projekty prostřednictvím digitálních technologií, případně uplatnit

digitální technologie jako nástroj sebeprezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů

- žáci mají možnost vyhledávat a sdílet inspirační zdroje uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Co by měl zvládnout žák na konci 9. ročníku?

- Žák by měl digitální technologie využívat jako svébytný nástroj i jako nástroj v součinnosti s dalšími nástroji (elektronickými, elektro-akustickými či akustickými hudebními nástroji, analogovými technologiemi apod.) při vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových i poslechových činnostech.
- Žák by měl zvládat i vlastní žákovské experimenty a tvorbu, včetně projektů jdoucích napříč uměleckými, ale i neuměleckými obory.
- Využívat ty digitální technologie, které jsou používány při reprodukčních a produkčních činnostech
- Díky digitálním technologiím poznávat a reflektovat hudbu a další druhy umění v jejich vzájemné provázanosti prostřednictvím využití multimédií a digitálních technologií.

Žák:

- zaznamená hudební aktivitu spolužáků (zpěv, hra, pohybový doprovod, tanec) na mobilní zařízení či na dostupné zařízení ve třídě a uloží ji ve vhodném formátu (např. WAW, MP3, FLAC)
- zaznamená realizovanou hudební aktivitu prostřednictvím dostupných digitálních technologií (mobilní telefon, záznamové zařízení propojené s počítačem apod.), zaznamenanou aktivitu použije, např. jako součást prezentace skupinové práce v projektu
- při vlastních či společných hudebních aktivitách (hra, zpěv, tvorba doprovodů aj.) využívá elektronické hudební nástroje a dostupné elektronické nástroje i digitální technologie a tyto aktivity následně zaznamená prostřednictvím dostupných digitálních technologií (mobilní telefon, záznamové zařízení propojené s počítačem apod.)

Učivo:

- záznam hudebních aktivit prostřednictvím dostupných analogových i digitálních prostředků (mobilní telefon, nahrávací zařízení, nástroje s MIDI připojením, dostupné hudební aplikace)
- prezentace individuální či skupinové aktivity
- výběr či tvorba doprovodu, vlastní zvukové experimenty v dostupné aplikaci (WebAudio Drum Machine, Chrome Music Lab aj.)

- volba vhodného hudebního nástroje (Orffův instrumentář, boomwackers, kytara, keyboard, MIDI klávesy aj.) či dostupné aplikace nebo hudebního programu a pořízení záznamu na dostupné médium prostřednictvím nahrávacího zařízení, mobilního telefonu či vhodné aplikace nebo hudebního programu
- výběr a tvorba jednoduchého rytmického i rytmicko-melodického doprovodu,

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

V hudební výchově rozvíjíme digitální kompetence tím, že:

- vedeme žáky k aktivnímu a smysluplnému využívání elektronických hudebních nástrojů, digitálních aplikací i dostupných programů jako nástrojů pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny
- motivujeme žáky k zaznamenávání, snímání a přenosu i prezentaci hudby a hudebních i zvukových projektů prostřednictvím digitálních technologií, případně k uplatnění digitálních technologií jako nástroje sebeprezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů
- vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům
- získávat informace o kulturních aktivitách v místě bydliště (webové stránky obce, galerií, muzeí a dalších organizací)
- vedeme žáky k vyhledávání informací o kulturních aktivitách v okolí jejich bydliště

Co by měl zvládnout žák s minimálními výstupy na konci 9. ročníku?

- využívat digitální technologie k poslechu různých hudebních žánrů
- rozpoznat hudební formu jednoduché písně či skladby v její zvukové, případně i digitálně vizualizované podobě
- získávat informace o kulturních aktivitách v místě bydliště (koncerty, festivaly)

Výtvarná výchova

Digitální technologie přirozeně rozšiřují možnosti vlastní tvorby o metody a postupy umění nových médií i zapojení se do tvůrčího procesu ve všech jeho fázích, včetně prezentací a sdílení výsledků.

Ve výtvarné výchově rozvíjíme digitální kompetence tím, že:

- vedeme žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení
- vedeme žáky k sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce
- vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Co by měl zvládnout žák na konci 9. ročníku?

- zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace

- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; objevuje možnosti práce s digitálními technologiemi, experimentuje
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků

Ukázka konkretizace výstupů:

Žák:

- záměrně vyhledává a zachycuje objekty, které jsou podnětné pro různé smysly; fotografii upravuje tak, aby určitý smyslový vjem zdůraznil
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; objevuje možnosti práce s digitálními technologiemi, experimentuje
- postupuje podle pravidel v oblasti autorských práv a licencí
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti

Učivo:

- vizuální prostředky – jejich potenciál, kombinace, experiment; metody, postupy, prostředky (fotografie, animace; počítačová grafika
- rozpozná přínos aplikace pro tvorbu svého vlastního díla
- záměrně užívá aplikace při tvorbě svého vlastního díla
- postupuje podle pravidel v oblasti autorských práv a licencí
- při tvorbě a postprodukci vizuálního obsahu a jeho sdílení postupuje podle pravidel v oblasti autorských práv a licencí
- pracuje s online sbírkami a vizuálními a multimediálními výstupy dostupnými v online prostředí, online sbírky regionálních, národních a světových galerií a muzeí výtvarného umění, prezentace informací a sdílení s ostatními
- sdílení a postprodukce – autorská práva a licence; formy prezentace (běžné i originální); prezentace jako událost, prezentace cílená na diváka, prezentace jako experiment, reklama, leták, pozvánka

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Výtvarná výchova nabízí různorodé tvůrčí činnosti a širokou škálu vizuálních prostředků, které zahrnují jak prostředky považované za tradiční, tak digitální technologie. Žák skrze tvůrčí práci a experimentování s nimi poznává a objevuje svět i sebe sama, svoji jedinečnost, zájmy, témata. Digitální technologie tak přirozeně rozšiřují možnosti vlastní tvorby o metody a postupy umění nových médií i zapojení se do tvůrčího procesu ve všech jeho fázích, včetně prezentací a sdílení výsledků. Rovněž přispívají k vytváření různých variant řešení a rozšiřují možnosti postprodukce. Tvůrčí uplatnění digitálních technologií navíc podporuje přirozené mezioborové vazby zejména mezi výtvarným uměním, hudbou, filmem a audiovizí.

Ve výtvarné výchově rozvíjíme digitální kompetence tím, že:

- motivujeme žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení
- poskytujeme žákům prostor ke sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace
- vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům
- vedeme žáky k vyhledávání informací o kulturních aktivitách v okolí jejich bydliště

Co by měl zvládnout žák s minimálními výstupy na konci 9. ročníku?

- nalézat vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě zrakového vnímání i vnímání dalšími smysly; uplatňovat je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
- uplatňovat osobitost svého vnímání v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volit a kombinovat různorodé prostředky, včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění
- získávat informace o kulturních aktivitách v místě bydliště (webové stránky obce, galerií, muzeí a dalších organizací)

Výchova ke zdraví

Ve vyučovacím předmětu, který vychází ze vzdělávacího oboru **Výchova ke zdraví** RVP ZV žáci rozvíjejí své digitální kompetence tím, že mnohostranně využívají digitální technologie a různé digitální zdroje. Učí se vyhledávat, ukládat, třídit a vyhodnocovat konkrétní informace z ověřených zdrojů, které jsou zaměřené na problematiku zdraví a bezpečí, a to jak z pohledu vlastní osoby, tak celospolečenského zájmu. Digitální technologie umožňují žákům měřit, ukládat, vyhodnocovat, případně sdílet konkrétní data týkající se jejich osoby ve vztahu ke zdraví a bezpečí. Pomáhají jim monitorovat z hlediska zdraví a bezpečí konkrétní situace v jejich blízkém okolí, naměřená data zpracovávat, uchovávat ve vhodných formátech, sdílet, hodnotit, o zjištěných výsledcích diskutovat a vyvozovat návrhy na možná opatření s cílem zlepšit zjištěný stav.

Ve Výchově ke zdraví rozvíjíme digitální kompetence žáků tím, že:

- podporujeme rozvíjení digitálních kompetencí prostředky a technologiemi, které jsou vhodné pro výchovu ke zdraví
- vedeme žáky k poznání důvěryhodných digitálních zdrojů v oblasti výchovy ke zdraví, k běžnému využívání digitálních technologií pro zaznamenání, ukládání a vyhodnocování dat, které jim umožní vhodně utvářet jejich denní režim a rozhodovat se v situacích podporujících i ohrožujících zdraví
- vedeme žáky k bezpečné komunikaci prostřednictvím digitálních technologií a cílenému snižování rizik souvisejících se ztrátou soukromí a osobního bezpečí při nedodržení pravidel komunikace

Co by měl zvládnout žák na konci 9. ročníku?

- při práci s digitálními technologiemi předchází situacím ohrožujícím zdraví a bezpečí
- dlouhodobě sleduje s využitím digitálních technologií problematiku zdraví a bezpečí jak z pohledu vlastní osoby, tak celospolečenského zájmu a usiluje o zlepšení zjištěného stavu
- s využitím digitálních technologií vyhledá, zpracuje, vyhodnotí a prezentuje relevantní informace týkající se aktivní podpory zdraví a ochrany bezpečí

Žák:

- odůvodňuje hygienicky vhodnou (doporučenou) délku práce s digitálními technologiemi, uvede příklady možného poškození zdraví
- posoudí, jak v rámci denního režimu zařadit aktivity kompenzující jednostrannou zátěž práce s digitálními technologiemi
- dodržuje pravidla bezpečného pohybu na sociálních sítích a ochrany osobních dat, uvede příklady možných rizikových situací při komunikaci v digitálním prostředí

- kriticky hodnotí dobu strávenou při činnostech s digitálními technologiemi
- uvede příklady možných rizikových situací při komunikaci v digitálním prostředí, které ohrožují osobní bezpečí, a vysvětlí jejich možné příčiny a důsledky i to, jak jim předcházet
- podle zadání vyhledá v online dostupných zdrojích (webové stránky, aplikace) zaměřených na problematiku zdraví a bezpečí konkrétní informace, samostatně je zpracuje, analyzuje a připraví prezentaci

Učivo:

- hygiena práce na počítači a s jinými digitálními technologiemi; dopady dlouhodobé jednostranné práce na zdraví; kompenzace jednostranného zatížení při práci s digitálními technologiemi; sociální sítě – pravidla pro komunikaci na sítích, nebezpečí komunikace na sítích, nebezpečí zakrývání skutečné identity; co je a není vhodné, bezpečné, etické na sítích zveřejňovat a přeposílat; riziko používání digitálních technologií v silničním provozu (při přecházení, jízdě na kole apod.)
- aktivní odpočinek a předcházení jednostranné zátěži při práci s digitálními technologiemi; relaxační a kompenzační cvičení; nebezpečí komunikace v digitálním prostředí – na sociálních sítích (praktické příklady); obrana proti zneužití osobních údajů a proti změně identity jiné osoby.
- webové stránky a aplikace s problematikou zdraví a bezpečí v češtině i v cizím jazyce; vyhledávání informací o zdraví a bezpečí, posuzování pravdivosti informací, preferování oficiálních webových stránek institucí

Tělesná výchova

Ve vyučovacím předmětu **tělesná výchova**, který vychází ze vzdělávacího oboru Tělesná výchova RVP ZV, utvářejí a rozvíjejí žáci své digitální kompetence tím, že využívají digitální technologie při získávání informací o přínosech aktivního pohybu pro zdraví a pro rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, o nabídkách pohybových aktivit ve škole a v místě bydliště, o důsledcích neaktivního sedavého způsobu života atd. Digitální technologie jim tak pomáhají získávat, ukládat, vyhodnocovat, případně sdílet základní data o vlastních pohybových činnostech a výkonech, o způsobu a kvalitě pohybu, o začlenění pohybových aktivit v režimu dne, o základních tělesných ukazatelích atd. Umožňují jim zpracovávat aktuální data a porovnávat je s předchozími osobními výkony a vyvozovat z nich odpovídající závěry pro vlastní pohybový režim ve shodě s potřebami tělesného, duševního i sociálního zdraví.

V Tělesné výchově rozvíjíme digitální kompetence žáků tím, že

- *umožňujeme využívat prostředky a technologie, které jsou vhodné pro tělesnou výchovu*
- *vedeme žáky k poznání a využívání důvěryhodných digitálních zdrojů v oblasti pohybových aktivit a sportu, k využívání digitálních technologií pro sledování, zaznamenávání a vyhodnocování pohybového režimu, výkonů i kvality pohybu jako běžné součásti pohybových aktivit a péče o zdraví*
- *vedeme žáky k cílenému zařazování kompenzačních cvičení do pohybového režimu pro snížení zdravotních rizik spojených s pohybovou neaktivitou při používání digitálních technologií*

Co by měl zvládnout žák na konci 9. ročníku?

- sledovat dlouhodobě s využitím digitálních technologií svůj pohybový režim a úroveň tělesné zdatnosti a snažit se o jejich cílené ovlivnění
- posoudit i s pomocí digitálního záznamu provedení pohybové činnosti u sebe i jiných
- sledovat určené prvky pohybových činností (jednotlivců, týmu) a s pomocí digitálních technologií je evidovat, ukládat a prezentovat
- zpracovat, ukládat a prezentovat různé informace a naměřená data v digitální formě

Žák:

- měří svou tělesnou zdatnost pomocí testů, naměřená data zaznamenává s využitím digitálních technologií, sleduje změny a vyvozuje z nich potřebu úpravy pohybového režimu
- měří pomocí testů tělesné zdatnosti svou zdatnost i zdatnost jiných, naměřená data zaznamenává s využitím digitálních technologií,
- pozoruje přímo nebo ze záznamu pohybovou činnost, určuje zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

Učivo:

- testy tělesné zdatnosti pro danou věkovou skupinu, pomůcky pro měření výkonů (stopky, mobilní telefon)
- záznam pohybu – různé způsoby sledování pohybových činností z hlediska kvantity a kvality pomocí digitálních technologií (mobilní telefon, tablet, fotoaparát, kamera); korekce pohybu na základě digitálního záznamu (mobilní telefon, tablet, fotoaparát, kamera)

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Digitální technologie mohou být v tělesné výchově využívány pro získávání a ukládání dat týkajících se tělesné zdatnosti, různých pohybových výkonů nebo rozvoje pohybových dovedností. Mohou přispět i k motivaci žáků k aktivnímu každodennímu pohybu.
V Tělesné výchově rozvíjíme digitální kompetence žáků tím, že:

- seznamujeme žáky s různými možnostmi získávání poznatků (v digitálním i fyzickém prostředí) a s tím, jaký význam pro zdraví má intenzita pohybového zatížení a doba trvání pohybových aktivit (naplňování pyramidy pohybu)
- motivujeme žáky k aktivnímu rozvoji a zlepšování zdravotně orientované zdatnosti pomocí dlouhodobého sledování a zaznamenávání různými digitálními přístroji, k měření základních pohybových výkonů a porovnávání s předchozími výsledky
- motivujeme žáky k získávání informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště
- klademe důraz na provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologií
- seznamujeme žáky s video návody, které se zaměřují na různá cvičení

Co by měl zvládnout žák s minimálními výstupy na konci 9. ročníku?

- zlepšovat, popřípadě udržovat svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla, sledovat změny i s využitím digitálních technologií
- měřit a zaznamenávat pohybové aktivity moderními technologiemi
- získávat informace o pohybových aktivitách v místě bydliště (webové stránky obce, místních organizací)

Pracovní vyučování

Žáci využívají různé digitální technologie a digitální zdroje při volbě budoucího povolání, profesní přípravě či při sebehodnocení a sebeprezentaci. Speciálním nástrojem kariérového rozvoje žáka je jeho osobní portfolio dovedností, zkušeností, zájmů a úspěchů, které si sestavuje v digitální podobě. V rozšiřujícím tematickém okruhu si žáci osvojují práci s digitálními technologiemi, které pomáhají při organizaci času.

Při pracovním vyučování rozvíjíme digitální kompetence žáků tím, že:

- vedeme žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií v souvislosti se světem práce, pracovními činnostmi, výběrem budoucího povolání a vzdělávací dráhy
- motivujeme žáky k využívání digitálních technologií a digitálních zdrojů k učení, osobnostnímu rozvoji, spolupráci a komunikaci v týmu
- prakticky seznamujeme žáky s možnostmi tvorby vlastního digitálního obsahu při realizaci a prezentaci projektů

Co by měl zvládnout žák na konci 9. ročníku?

- využívat digitální zdroje k posouzení svých schopností, pro orientaci v profesní nabídce a pro výběr vhodného vzdělávání a profesní přípravy
- sestavit své kariérové portfolio v digitální podobě a prokázat v modelových situacích schopnost sebeprezentace při vstupu na trh práce
- vybrat a využít vhodné digitální technologie při realizaci týmových pracovních úkolů a projektů, ke komunikaci, k organizaci své nebo týmové práce a k prezentaci výsledků pracovních činností
- ošetřovat digitální techniku a chránit ji před poškozením; běžné technické problémy vyřešit sám nebo si najít návod na jejich řešení
- dodržovat základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytnout první pomoc při úrazu

Ukázka konkretizace výstupů

Žák:

- ovládá základní funkce digitální techniky, pracuje uživatelským způsobem s webovými i mobilními technologiemi
- používá elektronický kalendář a nástroj pro správu úkolů a poznámek
- chrání digitální techniku před poškozením
- odstraňuje základní problémy při provozu digitálních zařízení
- dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu
- vyhledává (na internetu) informace o pracovních příležitostech v regionu, v modelové situaci odpoví na nabídku pracovní pozice, vytvoří s využitím připravených šablon životopis a motivační dopis v elektronické podobě pro konkrétní pracovní pozici

Učivo:

- digitální technika – využití v různých pracovních činnostech a zaměstnáních
- ochrana před poškozením, řešení jednoduchých technických závad, zásady bezpečnosti práce
- kalendáře, plánování a správa úkolů,
- digitální zdroje o trhu práce a pro volbu povolání: portály o profesích a profesní přípravě, portály určené k hledání práce, s informacemi o trhu práce, náplň oborů SŠ,

- vyhledává (na internetu) informace o pracovních příležitostech v regionu, v modelové situaci odpoví na nabídku pracovní pozice, vytvoří s využitím připravených šablon životopis a motivační dopis v elektronické podobě pro konkrétní pracovní pozici

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Digitální technologie umožňují rozšíření současného vzdělávacího obsahu a jeho propojení s reálným světem žáků. Při pracovních činnostech lze vhodně využít nové technologie jako 3D tiskárny, 3D pero nebo programovatelné stavebnice, které hotovým výrobkům dodávají nový, funkční rozměr. Žáci využívají různé digitální technologie a digitální zdroje při volbě budoucího povolání, profesní přípravě či při sebehodnocení a sebeprezentaci. Speciálním nástrojem kariérového rozvoje žáka je jeho osobní portfolio dovedností, zkušeností, zájmů a úspěchů, které si sestavuje v digitální podobě. V rozšiřujícím tematickém okruhu si žáci osvojují práci s digitálními technologiemi, které pomáhají při spolupráci a komunikaci v týmu, při organizaci času a při řešení běžných pracovních úkolů a projektů.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a svět práce rozvíjíme digitální kompetence tím, že:

- seznamujeme žáky s výhodami využívání video návodů při tvorbě vlastních výrobků
- podporujeme žáky při vytvoření video návodu vlastního výrobku nebo pokrmu
- vedeme žáky k tomu, aby vyhledávali pracovní postupy a návody (příprava pokrmů, péče o rostliny, práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti) v doporučených online zdrojích
- motivujeme žáky k zaznamenávání výsledků pozorování přírody a pěstitelských pokusů s využitím digitálních technologií
- vedeme žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií v souvislosti se světem práce, pracovními činnostmi, výběrem budoucího povolání a vzdělávací dráhy
- motivujeme žáky k využívání digitálních technologií a digitálních zdrojů k učení, osobnostnímu rozvoji, spolupráci a komunikaci v týmu
- vedeme žáky k vědomému utváření digitální identity vzhledem k budoucímu uplatnění na trhu práce, učíme je vnímat, že každou svou akcí v digitálním prostředí zanechávají stopu

Co by měl zvládnout žák s minimálními výstupy na konci 9. ročníku?

- posoudit i s využitím digitálních zdrojů své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace s přihlédnutím k potřebám běžného života
- orientovat se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách, využívat k tomu i digitální zdroje
- pracovat uživatelským způsobem s mobilními technologiemi v situacích, které odpovídají okruhu jeho zájmů a potřeb; využívat vhodné digitální technologie při realizaci týmových pracovních úkolů, ke komunikaci a k prezentaci výsledků pracovních činností
- ošetřovat digitální techniku a chránit ji před poškozením; běžné technické problémy vyřešit sám nebo si najít návod na jejich řešení, popřípadě požádat o pomoc
- dodržovat základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytnout první pomoc při drobném úrazu
- mít povědomí o robotických pomocnících a jejich údržbě (robotický vysavač, mytí oken…)

5 Učební osnovy

5.1 Matematika a její aplikace

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace v základním vzdělávání je založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích.

Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním od 1. do 9. očníku a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu Čísla a početní operace na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh Číslo a proměnná, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit na reálné situace). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V dalším tematickém okruhu Geometrie v rovině a v prostoru žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

V tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového software nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou Nestandardní aplikační úlohy a problémy, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří
mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

5.1.1 Matematika

Ročník	1.r.	2.r.	3.r	4.r	5.r.	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Část A	4(+1)	4(+1)	4(+1)	4(+2)	4(+1)	4(+1)	4(+2)	4(+1)	3(+2)
Část B	4(+1)	4(+1)	4(+1)	4(+2)	4(+1)	4(+1)	4(+1)	4(+1)	3(+2)

Charakteristika oblasti
Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je realizována v povinném vyučovacím předmětu matematika, který je vyučován ve všech ročnících prvního a druhého stupně s dotací 5 – 6 hodin týdně**.** Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejím základním vztahům. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům.

Výuka na prvním stupni probíhá většinou ve třídách, nebo třídách s interaktivní tabulí, neboť využíváme dostupných výukových programů a vlastní prezentace učitelů.
Výuka na druhém stupni probíhá většinou v kmenových třídách, třídách s interaktivní tabulí popřípadě v počítačové učebně. V hodinách zařazujeme didaktické hry, počtářské soutěže, matematické kvízy, rébusy a hádanky.

Cílem vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace na 1. stupni je osvojení aritmetických operací v jejich čtyřech složkách, využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech, rozvíjení paměti žáků, rozvíjení jejich logického a abstraktního myšlení, rozvíjení spolupráce a důvěry ve vlastní schopnost při řešení problémových úloh.

Hlavním cílem matematiky na 2. stupni je vést žáky k aplikaci získaných matematických poznatků při řešení praktických úloh, k rozboru problémů, logickému uvažování, výběru správných a přesných postupů při řešení úloh.

Klíčové kompetence

- **Kompetence k učení**
  - Rozvíjí paměť prostřednictvím numerických výpočtů a osvojuje si nezbytné matematické vzorce a algoritmy
  - Rozvíjí si kombinatorické a logické myšlení
  - Rozvíjí abstraktní a exaktní myšlení

- **Kompetence k řešení problémů**
  - Rozumí různým typům grafů a umí je sestrojit
  - Vytváří si zásobu matematických nástrojů a pojmů (početní operace, algoritmy, slovní úlohy a využívá je efektivně při řešení problémů
  - Hledá vlastní postup při řešení problémů
  - Provádí rozbor problému a plán řešení, odhaduje výsledky, volí správný postup, vyhodnocuje správný výsledek vzhledem k podmínkám úlohy
  - Chápe význam kontroly dosažených výsledků

- Uvědomuje si, že je důležité i zjištění, že úloha má více nebo žádné řešení
- Hodnotí své konání

- **Kompetence komunikativní**
  - Vyjadřuje se přesně a stručně s využíváním matematického jazyka včetně symboliky
  - Spolupracuje při řešení složitějších matematických zadání ve dvojici nebo menší skupině
  - Při společné práci komunikuje způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a i dosažení společného cíle
  - Využívá komunikaci
  - Dokáže prezentovat svůj názor

- **Kompetence sociální a personální**
  - Spolupracuje ve dvojici a v malé skupině, přiřazuje různé role v pracovní skupině a prožívá je
  - Vnímá reálný svět, který je složitější než jeho matematický model
  - Samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů dosahuje pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
  - Je schopen se kultivovaně projevovat

- **Kompetence občanské**
  - Dodržuje pravidla, respektuje postupy a práci ostatních
  - Odpovídá za svou práci, za práci skupiny

- **Kompetence pracovní**
  - Využívá matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech – odhaduje, měří, porovnává velikosti, vzdálenosti
  - Žák plní úkoly ve stanoveném termínu

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA
Tematické okruhy
Rozvoj schopností poznávání
Kooperace a kompetence
Poznávání lidí
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH
Tematické okruhy
Evropa a svět nás zajímá
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA
Tematické okruhy
Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Vztah člověk k prostředí

MATEMATIKA **1. ročník**

1. Číslo a početní operace Očekávané výstupy Žák: ✓ používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků ✓ čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti ✓ užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose ✓ provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly v jednoduchých případech	Učivo - numerace do 20 - zápis čísla v desítkové soustavě - rozklad čísla na desítky a jednotky - vztahy a znaménka větší, menší, rovná se - pojmy před, za, hned před, hned za, mezi - číselná osa - sčítání a odčítání v oboru do 20

Průřezová témata: **OSV** Rozvoj schopností poznávání Poznávání lidí Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:*** Český jazyk a literatura Jazyková výchova

2. Geometrie – Rovinné a prostorové útvary

Očekávané výstupy Žák: ✓ rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci ✓ porovnává velikost útvarů	Učivo - rovinné útvary - čtverec, trojúhelník, kruh - tělesa – krychle, kvádr, koule

Průřezová témata: **OSV** Rozvoj schopností poznávání	***Přesahy do učebních bloků:*** Pracovní vyučování Tvořivá práce Práce se stavebnicí	***Přesahy z učebních bloků:***

3. Nestandardní aplikační úlohy problémy

Očekávané výstupy Žák: ✓ řeší úlohy, ve kterých aplikuje a	Učivo - slovní úlohy ze života dětí s užitím

modeluje osvojené početní operace	osvojených početních operací

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Český jazyk a literatura Literární výchova	

4. Práce s daty, závislosti a vztahy

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: ✓ orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	- čtení údajů na hodinách, včetně digitálních

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti **EV** Vztah člověka k prostředí	Člověk a jeho svět Lidé kolem nás – rodina Člověk a jeho zdraví	

1 . ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření**	
Očekávané výstupy Žák ***Číslo a početní operace*** Čte, píše a používá číslice v oboru do 5 Porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 5 Zná matematické operátory + - = >< a umí je zapsat Umí rozklad čísel v oboru do 5 Sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 5 Řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 5	Učivo Čtení, psaní a používání číslic v oboru do 5. Utváření konkrétních představ v tomto oboru. Porovnání množství a vytváření souborů prvků podle daných kritérií v oboru do 5 Osvojení a zápis pojmů + - = < > Rozklad čísel 1 až 5, dočítání Sčítání a odčítání s užitím názoru v oboru do 5. Zápis těchto operací. Orientace při řešení slovních úloh v oboru do 5 (s použitím platidel) Číslovky řadové

Závislosti, vztahy a práce s daty	
Zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod,,nad, před, za, nahoře, dole, vpředu,vzadu Modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek	Orientace v prostoru a správná reakce na pokyn vpravo, vlevo, pod, nad, před, nahoře, dole, vpředu, vzadu, za… Doplňování posloupnosti čísel v oboru do 5 Manipulace a počítání s napodobeninami mincí
Uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi	
Geometrie v rovině a prostoru	Poznávání a pojmenování základních geometrických tvarů ze stavebnice- čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh
Pozná a pojmenuje základní geometrické tvary	

MATEMATIKA **2. ročník**

1. Číslo a početní operace Očekávané výstupy Žák: ✓ používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků ✓ čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti ✓ užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose ✓ provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly v jednoduchých případech	Učivo - numerace do 100 - číselná osa - vztahy a znaménka větší, menší, rovná se - pojmy před, za, hned před, hned za, mezi - sčítání a odčítání - násobení a dělení v oboru malé násobilky - zápis čísla v desítkové soustavě - řešení příkladů se závorkami

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Rozvoj schopností poznávání Poznávání lidí Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		Český jazyk a literatura Jazyková výchova

2. Geometrie – Rovinné a prostorové útvary

Očekávané výstupy Žák: ✓ rozezná, pojmenuje základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci ✓ porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky ✓ rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	Učivo - rovinné útvary v okolí - tělesa – krychle, kvádr, koule - bod, přímka, úsečka, - délka úsečky - jednotky délky – dm, cm, mm - rovinné obrazce ve čtvercové síti - modelování geometrických útvarů podle zadání

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Rozvoj schopností poznávání	Pracovní vyučování Tvořivá práce Práce se stavebnicí	

3. Nestandardní aplikační úlohy problémy

Očekávané výstupy Žák: ✓ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Učivo - slovní úlohy ze života dětí s užitím osvojených početních operací

✓ popisuje jednoduché závislosti z praktického života ✓ doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	- tabulky násobků - tabulkové zápisy v praxi (ceny zboží, vzdálenosti) - pojmy – o více, o méně, krát více, krát méně

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Český jazyk a literatura Literární výchova	

4. Práce s daty, závislosti a vztahy

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: ✓ orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	- čtení údajů na hodinách, včetně digitálních - jednotky času

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti **EV** Vztah člověka k prostředí	Člověk a jeho svět Lidé kolem nás – rodina Člověk a jeho zdraví	

2. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření**	
Očekávané výstupy Žák: ***Číslo a početní operace*** Čte, píše a používá číslice v oboru do 10 Porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do10 Umí rozklad čísel v oboru do 10 Zná matematické operátory + - = > a umí je zapsat Sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 10 Řeší jednoduché slov. úlohy na + - v oboru do 10 Zvládá orientaci v prostoru a používá určující výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu	Učivo ***Číslo a početní operace*** Čtení, psaní a používání číslic v oboru do 10, numerace do 10 Porovnávání množství a vytváření souborů prvků podle daných kritérií v oboru do 10 Rozklad čísel v oboru do 10 Osvojení matematických pojmů + - <=> a jejich zápis Utváření představ o pojmu č. 0 Sčítání a odčítání s použitím názoru v oboru do 10, rozklad čísla, dočítání. Řešení jednoduchých slovních úloh na sčítání a odčítání v oboru do 10 Orientovat se na číselné ose do10 Číslovky řadové

Závislosti, vztahy a práce s daty Modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek Doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 10 Uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi ***Geometrie v rovině a prostoru*** Používá pravítko Pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit	Orientace v prostoru a používání výrazů vpravo, vlevo, pod, nad, před, za ,nahoře, dole, vpředu, vzadu Modelování jednoduchých situací s použitím pomůcek Doplňování jednoduchých schémat a posloupnosti v oboru do 10 Uplatňování matematických znalostí při manipulaci s drobnými mincemi Poznávání a pojmenování základních geometrických tvarů Kreslení přímých a křivých čar Používání pravítka na rýsování přímek Rozvíjení prostorové představivosti prostřednictvím stavebnic a souboru krychlí – manipulační zvládnutí vztahů nad, pod, vedle, před, za- doplněné počtem.(např. dej 1 kostku na 2 ležící vedle sebe) Seznámení se základními tělesy

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Osobnostní a sociální výchova- psychohygiena, rozvoj pozornosti	***Do Vv, ČASu, slohu***	***Z Tv, Vv***

MATEMATIKA **3. ročník**

1. Číslo a početní operace Očekávané výstupy Žák: ✓ používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků ✓ čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti ✓ užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose ✓ provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly v jednoduchých případech	Učivo - numerace do 1 000 - číselná osa - zápis čísla v desítkové soustavě - vztahy a znaménka větší, menší, rovná se - pojmy před, za, hned před, hned za, mezi - sčítání a odčítání (pamětné i písemné) - násobení a dělení v oboru malé násobilky i mimo obor násobilky, dělení se zbytkem

Průřezová témata: **OSV** Rozvoj schopností poznávání Poznávání lidí Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:*** Český jazyk a literatura Jazyková výchova

2. Geometrie – Rovinné a prostorové útvary

Očekávané výstupy Žák: ✓ rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci ✓ porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky ✓ rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	Učivo - rovinné útvary v okolí - tělesa – krychle, kvádr, koule - bod, přímka, polopřímka, úsečka, lomená čára - délka úsečky - jednotky délky – dm, cm, mm - rovinné obrazce ve čtvercové síti obvod rovinných obrazců - modelování geometrických útvarů podle zadání

Průřezová témata: **OSV** Rozvoj schopností poznávání	***Přesahy do učebních bloků:*** Pracovní vyučování Tvořivá práce Práce se stavebnicí	***Přesahy z učebních bloků:***

3. Nestandardní aplikační úlohy problémy

Očekávané výstupy Žák:	Učivo

✓ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace ✓ popisuje jednoduché závislosti z praktického života ✓ doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	- slovní úlohy ze života dětí s užitím osvojených početních operací - sledování závislosti různých činností na průběhu času během dne, týdne, měsíce - tabulky násobků - tabulkové zápisy v praxi (ceny zboží, vzdálenosti) - pojmy – o více, o méně, krát více, krát méně - pohyb ve čtvercové síti

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Český jazyk a literatura Literární výchova	

4. Práce s daty, závislosti a vztahy

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: ✓ orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	- čtení údajů na hodinách, včetně digitálních - jednotky času - jednoduché převody

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti **EV** Vztah člověka k prostředí	Člověk a jeho svět Lidé kolem nás – rodina Člověk a jeho zdraví	

3. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření**	
Očekávané výstupy Žák: Čte, píše a používá číslice do 20, numerace do 100 Porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20 Umí rozklad čísel v oboru do 20 Sčítá a odčítá s užitím názoru do 20 Řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20	Učivo ***Číslo a početní operace*** Čtení, psaní a používání číslic v oboru do 20 Vytváření souborů o daném počtu prvků v oboru do 20 s přechodem přes desítku Porovnávání množství a vytváření souborů prvků podle daných kritérií v oboru do 20 Osvojení matematických pojmů + - > = < a jejich zápis Rozklad čísel v oboru do 20, dočítání Sčítání a odčítání s užitím názoru v oboru do 20 (prsty, počítadlo..) - bez přechodu přes desítku

	Řešení jednoduchých slovních úloh na + - v oboru do 20 a jednoduchých slovních úloh na využití vztahu o n - Více, o n - méně v oboru do 20
Zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu Modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek Doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20 Uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi	Seznámení s numerací do 100 ***Závislosti,vztahy a práce s daty*** Orientace v prostoru a užívání výrazů vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu Modelování jednoduchých situací dle pokynů s využitím pomůcek Doplňování jednoduchých tabulek, schémat a posloupnosti čísel v oboru do 20 Uplatňování matematických znalostí při manipulaci s drobnými mincemi
Pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit Používá pravítko Rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují	***Geometrie v rovině a prostoru*** Poznávání a pojmenování základních geometrických tvarů a jejich grafické znázornění Používání pravítka Rozeznávání přímky a úsečky, jejich rýsování a označení Určování a pojmenování základních těles

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Osobnostní a sociální výchova-sociální rozvoj, sebepoznání, rozvoj pozornosti, paměti	***Do:*** Tv, Vv, Pv	Z: Tv, Vv, Pv

MATEMATIKA **4. ročník**

1. Práce s daty, závislosti a vztahy Očekávané výstupy Žák: ✓ vyhledává, sbírá a třídí data ✓ čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	Učivo - číselná osa - diagramy, grafy, tabulky - práce s údaji (jízdní řád, ceník, atp.) - římské číslice

Průřezová témata: **VMEGS** Evropa a svět nás zajímá	***Přesahy do učebních bloků:*** Vlastivěda Místo, kde žijeme – Česká republika Místo, kde žijeme - Evropa Člověk a jeho zdraví	***Přesahy z učebních bloků:***

2. Číslo a početní operace

Očekávané výstupy Žák: ✓ využívá při pamětném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení ✓ provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel ✓ zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel ✓ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel: ✓ modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku ✓ porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel	Učivo - přirozená čísla, - čtení a zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, model) - násobilka - vlastnosti početních operací s čísly (komutativnost a asociativnost) - příklady se závorkami - operace s přirozenými čísly – násobení a dělení - písemné sčítání a odčítání do 1 000 000 - písemné násobení až trojciferným činitelem - písemné dělení jednociferným dělitelem - zaokrouhlování s požadovanou přesností - odhady - jednoduché a složené slovní úlohy - zlomek – celek, část - zlomek – čitatel, jmenovatel, zlomková čára

Průřezová témata: **OSV** Rozvoj schopností poznávání Poznávání lidí Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***

3. Geometrie v rovině a prostoru

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: ✓ narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce ✓ sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran ✓ sestrojí rovnoběžky a kolmice ✓ určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu ✓ rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	- prostorová představivost - přímka, polopřímka - konstrukce čtverce, obdélníku, trojúhelníku a kružnice - grafický součet a rozdíl úseček - délka lomené čáry - rýsování rovnoběžek a kolmic - výpočet obvodu mnohoúhelníku součtem délek jeho stran - rýsování rovnoběžek a kolmic - jednoduché úlohy na výpočty obsahu čtverce a obdélníku pomocí čtvercové sítě - základní jednotky obsahu - osa souměrnosti

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Rozvoj schopností poznávání	Pracovní vyučování Práce se stavebnicí	

4. Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: ✓ řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	- slovní úlohy a nadbytečnými nebo nedostatečnými údaji - číselné a obrázkové řady - magické čtverce - prostorová představivost

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
EV Vztah člověka k prostředí	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova Informatika Základy práce s počítačem Pracovní vyučování Tvořivá práce Práce se stavebnicí	

4. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření**	
Očekávané výstupy Žák: ***Číslo a početní operace***	Čtení, psaní a porovnávání čísel v oboru do 100 i na číselné ose

Čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100, i na číselné ose, numerace do 100	
Sčítá a odčítá zpaměti i písemně dvouciferná čísla bez přechodu desítky. Zapíše a řeší jednoduché slov. úlohy	Sčítání a odčítání dvouciferných čísel zpaměti i písemně, bez přechodu i s přechodem desítky Sčítání a odčítání násobků 10 Zápis a řešení jednoduchých slovních úloh zaměřených k jednomu početnímu výkonu
Zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 5 do 50 Tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 50	Osvojení řady násobků čísel 2 až 5 (do 50) i pamětně Tvoření a zápis příkladů na násobení a dělení v oboru do 50 (dle potřeby s využitím tabulky násobků a manipulace s konkrétními předměty) Příklady se záměnou činitelů Příklady na vztah n- krát více, n- krát méně Řešení slovních úloh s využitím vztahu o n- více, o n- méně
Závislosti, vztahy a práce s daty Určí čas, převádí jednotky času v běžných situacích Provádí jednoduché převody délky, hmotnosti, času Vyhledá a roztřídí jednoduchá data,(údaje, pojmy) podle návodu Orientuje se a čte v jednoduché tabulce Uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi	Určování času (celá, půl, čtvrt, tři čtvrtě) a převádění jednotek času v běžných situacích Jednotky délky a hmotnosti a jejich použití Vyhledávání a třídění jednoduchých dat podle návodu (údaje, pojmy) Orientace a čtení v jednoduché tabulce. Uplatnění matematických znalostí při manipulaci s penězi
Aplikační úlohy Řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech	Řešení jednoduchých praktických slovních úloh, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech
Geometrie v rovině a prostoru Měří a porovnává délku úseček Sestrojí rovnoběžky	Vyznačení a popsání bodů. Rýsování úseček s přesností na cm, odhadnutí délky. Rýsování přímek různoběžných a rovnoběžných
Znázorní a označí základní rovinné útvary Pozná základní tělesa	Určování základních rovinných útvarů - trojúhelník, čtverec, obdélník, čtyřúhelník a popsat vrcholy a strany
Určí osu souměrnosti překládáním papíru	Určování základních těles - kvádr, krychli,

	válec, kouli Určení osy souměrnosti překládáním papíru

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Osobnostní a sociální výchova- sociální rozvoj, seberegulace, psychohygiena, pozornost, paměť	***Do: Tv, sloh, Pv***	Z: Tv

MATEMATIKA **5. ročník**

1. Práce s daty, závislosti a vztahy Očekávané výstupy Žák: ✓ vyhledává, sbírá a třídí data ✓ čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	Učivo - číselná osa - diagramy, grafy, tabulky - práce s údaji (jízdní řád, ceník, atp.) - římské číslice

Průřezová témata: **VMEGS** Evropa a svět nás zajímá	***Přesahy do učebních bloků:*** Informatika 5. ročník Základy práce s počítačem Vlastivěda Místo, kde žijeme – Česká republika Místo, kde žijeme - Evropa Člověk a jeho zdraví	***Přesahy z učebních bloků:***

2. Číslo a početní operace

Očekávané výstupy Žák: ✓ využívá při pamětném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení ✓ provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel ✓ zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel ✓ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel: ✓ modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku ✓ porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel ✓ přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty ✓ porozumí významu znaku „-„ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí	Učivo - operace s přirozenými čísly – sčítání a odčítání do 1 000 000 (využití asociativnosti a komutativnosti) - příklady se závorkami - operace s přirozenými čísly – násobení a dělení - písemné sčítání a odčítání do 1 000 000 - písemné násobení až čtyřciferným činitelem - písemné dělení dvojciferným dělitelem - čtení a zápis čísel v desítkové soustavě - čtení a zápis čísel větších než milion - zaokrouhlování s požadovanou přesností - odhady - jednoduché a složené slovní úlohy - zlomek – celek, část - desetinná čísla

na číselné ose	- záporná čísla

Průřezová témata:	*Přesahy do učebních bloků:*	*Přesahy z učebních bloků:*
OSV Rozvoj schopností poznávání Poznávání lidí Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Český jazyk a literatura 5. ročník Komunikační a slohová výchova	Český jazyk a literatura 5. ročník Jazyková výchova

3. Geometrie v rovině a prostoru

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: ✓ narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce ✓ sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran ✓ sestrojí rovnoběžky a kolmice ✓ určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu ✓ rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	- prostorová představivost - rovina, polorovina - konstrukce čtverce, obdélníku, trojúhelníku a kružnice - výpočet grafického součtu a rozdílu úseček - výpočet délky lomené čáry - výpočet obvodu mnohoúhelníku součtem délek jeho stran - rýsování rovnoběžek a kolmic - jednoduché úlohy na výpočty obsahu čtverce a obdélníku - základní jednotky obsahu - osa souměrnosti

Průřezová témata:	*Přesahy do učebních bloků:*	*Přesahy z učebních bloků:*
OSV Rozvoj schopností poznávání	Pracovní vyučování Práce se stavebnicí	Výtvarná výchova 5. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti

4. Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: ✓ řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	- slovní úlohy a nadbytečnými nebo nedostatečnými údaji - číselné a obrázkové řady - magické čtverce - prostorová představivost

Průřezová témata:	*Přesahy do učebních bloků:*	*Přesahy z učebních bloků:*
EV Vztah člověka k prostředí	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova Informatika Základy práce s počítačem Pracovní vyučování Tvořivá práce Práce se stavebnicí	

5. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření**	
Očekávané výstupy Žák: ***Číslo a početní operace*** Čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na čísel. ose, numerace do 1000 Rozeznává sudá a lichá čísla Sčítá a odčítá zpaměti i písemně dvouciferná čísla Zapíše a řeší jednoduché slov. úlohy Zaokrouhluje č. na desítky i stovky s využitím ve slovních úlohách Zvládne s názorem řadu násobků 2 až 10 do 100 Tvoří a zapisuje příklady na nás. a děl. v oboru do 100 Umí používat kalkulátor ***Závislosti, vztahy a práce s daty*** Určí čas s přesností na čtvrthodiny, převádí jednotky času v běžných situacích Umí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času Vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu Orientuje se a čte v jednoduché tabulce Uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi ***Aplikační úlohy*** Řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech	Učivo Čtení, psaní a porovnávání čísel v oboru do 100 ústně i písemně, i na číselné ose Numerace do 1000 Sudá a lichá čísla Sčítání a odčítání zpaměti i písemně dvojciferných čísel (zpaměti typ- 30+19, 25+31, písemně typ- 36+28) Zápis a řešení jednoduchých slovních úloh Zaokrouhlování čísla na desítky i stovky s využitím ve slovních úlohách (s odhadem výsledku) Osvojení názorem i pamětně řady násobků 2 až 10, tedy v oboru do 100 (násobení i dělení) Tvoření a zápis příkladů na násobení a dělení v oboru do 100 Tvoření a vypočítání úloh typu o n- více, o n- méně, m- krát více, m- krát méně Práce s kalkulátorem Určování času s přesností na čtvrthodiny, převádění jednotek času v běžných situacích (hodina, minuta), převádění na digitální čas a zpět Jednoduché převody jednotek délky (mm, cm, dm, m, km) hmotnosti (dkg, kg) objemu (dcl, l, hl) Orientace v jednoduché tabulce Uplatňování matematické znalosti při manipulaci s penězi a poznávat platidla (mince i papírová) Řešení jednoduchých praktických slovních úloh, jejichž řešení nemusí být

Měří a porovnává délku úsečky ***Geometrie v rovině a prostoru*** Sestrojí rovnoběžky a kolmice Znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary Určí osu souměrnosti překládáním papíru Vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran Pozná základní tělesa	závislé na matematických postupech Porovnání délky úseček s přesností na cm a mm Sestrojování rovnoběžky a kolmice (pomocí trojúhelníka s ryskou) Rozpoznání pravého úhlu Znázornění, narýsování a označení základních rovinných útvarů (čtverec, obdélník, trojúhelník) Výpočet obvodu mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran Vyznačení středu, narýsování poloměru a průměru kruhu a kružnice, oblouku kružnice Určení základních těles

Průřezová témata: ***Osobnostní a sociální výchova- sociální rozvoj, seberegulace, psychohygiena, sebeorganizace, paměť.***	***Přesahy do učebních bloků:*** ***Do: Pv, Tv, sloh, Vl***	***Přesahy z učebních bloků:*** ***Z: Pv, Tv***

MATEMATIKA **6. ročník**

1. Číslo a proměnná Očekávané výstupy Žák: ✓ provádí početní operace v oboru racionálních čísel ✓ zaokrouhluje a provádí odhady, účelně používá kalkulátoru, provádí početní operace s desetinnými čísly ✓ modeluje a řeší situace a využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel ✓ užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem), provádí početní operace se zlomky ✓ řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, pracuje s měřítky map a plánů ✓ užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část procentem; řeší aplikací úlohy na procenta ✓ analyzuje a řeší jednoduché úlohy problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	Učivo - přirozená čísla, racionální čísla, číselný výraz, znázorňování čísel na číselné ose - prvočísla, čísla složená, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti - zlomek, základní tvar, rozšiřování, krácení, porovnávání, +, -, *, / - převrácené číslo, smíšené číslo, společný jmenovatel, vztah desetinného čísla a zlomku - celá čísla – kladní, záporná- racionální čísla – uspořádání, - trojčlenka, využití v řešení slovních úloh, graf přímé a nepřímé úměrnosti - desetinná čísla – násobení přirozeným číslem, násobení desetinným číslem, vlastnosti početních výkonů, +, -, *, / desetinných čísel

Průřezová témata: **OSV** Rozvoj schopností poznávání Kooperace a kompetice	**Přesahy do učebních bloků:** Fyzika Pohyb těles, síly Mechanické vlastnosti tekutin Energie Elektromagnetické a světelné děje	**Přesahy z učebních bloků:** Informatika Zpracování a využití informací

2. Geometrie v rovině a prostoru

Očekávané výstupy Žák: ✓ určují velikosti úhlů měřením a výpočtem, charakterizuje a třídí úhly, konstrukcí a výpočtem řeší početní operace s úhly ✓ načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové	Učivo - úhel a jeho velikost – úhel, osa úhlů, stupně a minuty, úhloměr, úhel ostrý a tupý, pravý, přímý úhel; +, -, *, / úhlů, vlastnosti úhlů - čtverec, obdélník – obsah a obvod, využití ve slovních úlohách - trojúhelník – vlastnosti, trojúhelník rovnoramenný, rovnostranný, výšky, těžnice,

souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar ✓ odhaduje a vypočítává obvod a obsah základních rovinných útvarů ✓ načrtne a sestrojí základní rovinné útvary ✓ určí a načrtne základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti ✓ odhadne a vypočítá objem a povrch tělesa, převede dané jednotky ✓ načrtne a sestrojí sítě základních těles ✓ načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině ✓ řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti různých tematických a vzdělávacích oblastí ✓ analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu ✓ charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	kružnice vepsaná a opsaná, trojúhelníková nerovnost - osová souměrnost a středová souměrnost, obrazce osově a středově souměrné, osa souměrnosti, střed souměrnosti, samodružné body, - konstrukce trojúhelníku (se znalostí velikostí stran a vnitřních úhlů) a čtyřúhelníku - rozlišení prostorových útvarů (kvádr, krychle, hranol) – vrchol, hrana, stěna, úhlopříčka - kvádr, krychle – povrch a objem, převody jednotek objemu a obsahu - sítě těles – konstrukce - volné rovnoběžné a pravoúhlé promítání - vytváření modelů prostorových útvarů, náčrtky, využití ve slovních úlohách - základní geometrické pojmy – úsečka, polopřímka, přímka, početní geometrie

Průřezová témata:	**Přesahy do učebních bloků:**	**Přesahy z učebních bloků:**
OSV Rozvoj schopností poznávání Kooperace a kompetice	Fyzika Světelné zdroje Elektromagnetické a světelné děje	Dějepis Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury

3. Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Očekávané výstupy Žák:	Učivo
✓ užívá logickou úvahu a kombinační úsudek, nalézá různá řešení, řeší úlohy na prostorovou představivost	- nestandardní úlohy a problémy – číselné a logické řady, logické a netradiční úlohy

Průřezová témata:	**Přesahy do učebních bloků:**	**Přesahy z učebních bloků:**
OSV Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Kooperace a kompetice		

6. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: **Číslo a proměnná** - písemně sčítá, odčítá v oboru do 10 000, násobí a dělí i se zbytkem v oboru do 100 - provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla v oboru do 10 000 - píše, čte, porovnává čísla v oboru do 1 000 000 - zvládá orientaci na číselné ose ***Závislosti, vztahy a práce s daty*** **žák:** - užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu **Geometrie v rovině a v prostoru** - vyznačuje, rýsuje úhly - provádí jednoduché konstrukce - rozezná a rýsuje základní rovinné útvary **Nestandardní aplikační úlohy a problémy** - samostatně řeší praktické úlohy	**Učivo:** V oboru do 1 000 000 – numerace, orientace na číselné ose, čtení a zápis čísel V oboru do 10 000 - sčítání a odčítání - násobení a dělení 10, 100 a 1 000 - zaokrouhlování V oboru do 100 - násobení a dělení - dělení se zbytkem Převody jednotek délky hmotnosti a objemu s využitím násobení a dělení 10, 100 a 1 000 Vyznačení a popis úhlu Osa úhlu Konstrukce pravého úhlu Konstrukce trojúhelníka ze tří stran Přenášení trojúhelníka Přenášení a porovnávání úseček Grafický součet úseček, násobek úsečky Střed úsečky, osa úsečky Úhel přímý, pravý, ostrý, tupý Jednoduché slovní úlohy s maximálně dvěma matematickými operacemi Slovní úlohy využívající jednotek délky, hmotnosti a času Praktické geometrické úlohy

Průřezová témata	Přesahy do učebních bloků Pv, F	Přesahy z učebních bloků F, Pv

MATEMATIKA **7. ročník**

1. Číslo a proměnná Očekávané výstupy Žák: ✓ provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel ✓ zaokrouhluje a provádí odhady, účelně používá kalkulátoru, provádí početní operace s desetinnými čísly ✓ užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem), provádí početní operace se zlomky ✓ řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, pracuje s měřítky map a plánů ✓ procentem; řeší aplikací úlohy na procenta ✓ analyzuje a řeší jednoduché úlohy problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	Učivo - číselný výraz, znázorňování čísel na číselné ose - zlomek, základní tvar, rozšiřování, krácení, porovnávání, +, -, *, / - převrácené číslo, smíšené číslo, společný jmenovatel, vztah desetinného čísla a zlomku - celá čísla – kladní, záporná, navzájem opačná, absolutní hodnota, uspořádání, +, -, *, / - racionální čísla – uspořádání, čísla záporná, +, -, *, / - poměr – měřítko mapy a plánů, přímá a nepřímá úměrnost, trojčlenka, využití v řešení slovních úloh, graf přímé a nepřímé úměrnosti - procenta – základ, procentová část, počet procent, úrok, řešení slovních úloh, jednoduché úrokování, promile – rozšiřující učivo -

Průřezová témata: **OSV** Rozvoj schopností poznávání Kooperace a kompetice	**Přesahy do učebních bloků:** Fyzika Pohyb těles, síly Mechanické vlastnosti tekutin Energie Elektromagnetické a světelné děje	**Přesahy z učebních bloků:** Informatika Zpracování a využití informací

2. Geometrie v rovině a prostoru

Očekávané výstupy Žák: ✓ odhaduje a vypočítává obvod a obsah základních rovinných útvarů ✓ načrtne a sestrojí základní rovinné útvary ✓ určí a načrtne základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti ✓ odhadne a vypočítá objem a povrch tělesa, převede dané jednotky ✓ načrtne a sestrojí sítě základních těles	Učivo - čtyřúhelník – lichoběžník, rovnoběžník, pravidelné mnohoúhelníky; obsah a obvod těchto obrazců - - konstrukce trojúhelníku (se znalostí velikostí stran a vnitřních úhlů) a čtyřúhelníku - sítě těles – konstrukce - volné rovnoběžné a pravoúhlé promítání - vytváření modelů prostorových útvarů, náčrtky, využití ve slovních úlohách - základní geometrické pojmy – úsečka,

✓ načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině ✓ řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti různých tematických a vzdělávacích oblastí ✓ analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu ✓ charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	polopřímka, přímka, početní geometrie

Průřezová témata:	**Přesahy do učebních bloků:**	**Přesahy z učebních bloků:**
OSV Rozvoj schopností poznávání Kooperace a kompetice	Fyzika Světelné zdroje Elektromagnetické a světelné děje	Dějepis Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury

3. Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: ✓ užívá logickou úvahu a kombinační úsudek, nalézá různá řešení, řeší úlohy na prostorovou představivost Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: ✓ samostatně řeší praktické úlohy ✓ hledá různá řešení předložených situací ✓ aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí - využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh	- nestandardní úlohy a problémy – číselné a logické řady, logické a netradiční úlohy

Průřezová témata:	**Přesahy do učebních bloků:**	**Přesahy z učebních bloků:**
OSV Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Kooperace a kompetice		

4. Závislosti, vztahy a práce s daty

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: ✓ určuje vztah přímé anebo nepřímé	- Poměr – měřítko mapy a plánů, přímá a nepřímá úměrnost, trojčlenka, využití v řešení

úměrnosti, vyjádří vztah grafem	slovních úloh, graf přímé a nepřímé úměrnosti

Průřezová témata:	**Přesahy do učebních bloků:**	**Přesahy z učebních bloků:**
OSV Rozvoj schopností poznávání	Fyzika Pohyb těles, síly Energie Elektromagnetické a světelné děje	Informatika Zpracování a využití informací

7. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: **Číslo a proměnná** - písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem - provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla - píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000 - zvládá orientaci na číselné ose ***Závislosti, vztahy a práce s daty*** - vyhledává a třídí data - porovnává data - vypracuje jednoduchou tabulku - užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu - zvládá početní úkony s penězi **Geometrie v rovině a v prostoru** - vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce - vypočítá obvod trojúhelníka, čtverce, obdélníka - provádí jednoduché konstrukce - rozezná a rýsuje základní rovinné útvary **Nestandardní aplikační úlohy a problémy** - samostatně řeší praktické úlohy - hledá různá řešení předložených situací	**Učivo:** V oboru do 1 000 000 - zaokrouhlování - písemné sčítání a odčítání V oboru do 10 000 - písemné násobení maxim. trojciferného čísla činitelem jednocif. a dvojcif. - písemné dělení jednocif. dělitelem bezezbytku i se zbytkem Aritmetický průměr- shromažďování dat, sestavení tabulky Převody jednotek délky hmotnosti a objemu s využitím násobení a dělení 10, 100 a 1 000 Velikost úhlu, stupeň, úhloměr Vyznačování úhlů dané velikosti Měření velikosti úhlu Konstrukce úhlu 30, 60, 120 stupňů Obvod čtverce, obdélníka a trojúhelníka Konstrukce trojúhelníka SSS, SUS, USU Konstrukce pravidelného šestiúhelníka, osmiúhelníka Lichoběžník Jednoduché slovní úlohy s maximálně dvěma

- aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí - využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh	matematickými operacemi Slovní úlohy využívající jednotek délky, hmotnosti a času Praktické geometrické úlohy	
Průřezová témata	Přesahy do učebních bloků Pv, F	Přesahy z učebních bloků F, Pv

MATEMATIKA **8. ročník**

1. Číslo a proměnná Očekávané výstupy Žák: ✓ provádí početní operace v oboru racionálních čísel, užívá ve výpočtech mocniny a odmocniny ✓ zaokrouhluje, provádí odhady, účelně využívá kalkulátory a tabulky ✓ matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad na součin pomocí vzorců a vytýkáním ✓ formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic řeší jednoduché a praktické úlohy, ✓ zvládá orientaci na číselné ose	Učivo - druhá mocnina a odmocnina – využití kalkulátoru, tabulek, vlastností mocnin a odmocnin, zápis čísel v desítkové soustavě pomocí mocnin - výrazy – číselné výrazy a jejich hodnoty, proměnná, výraz s proměnnou, celistvý výraz, jednočlen a mnohočlen, rozklad na součin, užití vzorců druhá mocnina dvojčlenu a rozdíl druhých mocnin, součet, rozdíl a součin mnohočlenů - lomené výrazy – podmínky řešitelností, krácení, rozšiřování, početní výkony, složený výraz - rovnice – lineární rovnice, rovnice s neznámou ve jmenovatelislovní úlohy, řešení, ekvivalentní úpravy, zkouška

Průřezová témata:	**Přesahy do učebních bloků:**	**Přesahy z učebních bloků:**
OSV Rozvoj schopností poznávání Kooperace a kompetice	Fyzika Pohyb těles, síly Mechanické vlastnosti tekutin Energie Elektromagnetické a světelné děje	Informatika Zpracování a využití informací

2. Geometrie v rovině a prostoru

Očekávané výstupy Žák: ✓ aplikuje znalosti Pythagorovy věty k řešení slovních úloh ✓ využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh, načrtne a sestrojí rovinné útvary, charakterizuje rovinné útvary ✓ odhaduje a vypočítává objemy a povrchy těles, analyzuje jejich vlastnosti, načrtne a sestrojí sítě těles ✓ analyzuje a řeší aplikací geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	Učivo - kruh, kružnice – vzájemná poloha přímky a kružnice, dvou kružnic, tětiva, obsah kruhu, délka kružnice, Ludolfovo číslo - Pythagorova věta, goniometrické funkce sin, cos, tg, cotg, užití tabulek, kalkulátoru, využití při řešení slovních úloh - tělesa – válec, jehlan– povrch, objem, řešení slovních úloh; sítě, podstavy, plášť - konstrukční úlohy – množiny bodů dané vlastnosti, základní konstrukční úlohy, konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků, využití Thaletovy kružnice - Thaletova věta

Průřezová témata:	**Přesahy do učebních bloků:**	**Přesahy z učebních bloků:**
OSV	Pracovní vyučování	

Rozvoj schopností poznávání Kooperace a kompetice	Design a konstruování	

3. Závislosti, vztahy a práce s daty

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: ✓ vyhledává, zpracovává, porovnává a vyhodnocuje data ✓ porovnává soubory dat ✓ zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku ✓ určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti ✓ zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	- nestandardní úlohy a problémy – číselné a logické řady, logické a netradiční úlohy

Průřezová témata:	**Přesahy do učebních bloků:**	**Přesahy z učebních bloků:**
OSV Rozvoj schopností poznávání Kooperace a kompetice	Fyzika Elektromagnetické a světelné děje	Informatika Zpracování a využití informací

4. Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: ✓ řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky ✓ řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých matematických celků a vzdělávacích oblastí	- číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - logické a netradiční geometrické úlohy

Průřezová témata:	**Přesahy do učebních bloků:**	**Přesahy z učebních bloků:**
OSV Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Kooperace a kompetice		

8. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: **Číslo a proměnná** - písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem - pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek - část (zlomek, desetinné číslo) - čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace ***Závislosti, vztahy a práce s daty*** - vyhledává a třídí data - porovnává data - vypracuje jednoduchou tabulku - užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu - zvládá početní úkony s penězi **Geometrie v rovině a v prostoru** - vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce - vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu - provádí jednoduché konstrukce - rozezná a rýsuje základní rovinné útvary - vypočítá povrch kvádru, krychle a válce - sestrojí sítě základních těles	**Učivo:** **Písemné násobení a dělení v oboru do milionu** Písemné násobení trojciferného čísla číslem trojciferným Písemné dělení jednociferným dělitelem **Zlomky** Zavedení pojmů - části zlomku Zlomek jako část celku - zobrazení Zápis a čtení zlomků. Výpočet zlomku z celku /čísla/ Smíšená čísla Jednoduché početní operace se zlomky **Desetinná čísla** Čtení a zápis desetinného čísla Desetinný zlomek – desetinné číslo Sčítání,odčítání desetinných čísel Násobení,dělení 10, 100, 1000 Násobení číslem přirozeným i desetinným Aritmetický průměr- shromažďování dat, sestavení tabulky Převody jednotek délky hmotnosti a objemu s využitím násobení a dělení desetinných čísel 10, 100 a 1 000 Početní úkony s penězi. **Rovnoběžníky** Poznávání,vlastnosti stran a úhlů Rýsování kosočtverce, kosodélníka, lichoběžníka **Obvod kruhu** Výpočet obvodu kruhu – Ludolfovo číslo **Obsahy obrazců** Jednotky obsahu – vzájemné vztahy Výpočty obsahu čtverce, obdélníku, trojúhelníku, kruhu **Povrchy těles** Síť krychle a kvádru Výpočet povrchu krychle a kvádru

- odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry,graficky sčítá a odčítá úsečky - umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami - používá technické písmo - čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům - sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osové souměrnosti **Nestandardní aplikační úlohy a problémy** - samostatně řeší praktické úlohy - hledá různá řešení předložených situací - aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí - využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh	**Druhy čar** Plná čára, čárkovaná a čerchovaná čára **Technické písmo** Psaní od ruky i podle šablony **Kótování** Základní pravidla kótování ve strojírenství Kótování délek, průměru, poloměru, oblouku a úhlu Nácvik rýsování a kótování čtverce a obdélníka **Rovnoběžky a kolmice** Jednoduché geometrické ornamenty **Středová a osová souměrnost** Střed souměrnosti, osa souměrnosti Přenášení bodů přes střed a osu souměrnosti Rovinné obrazce ve středové a osové souměrnosti **Pravidelné obrazce** šestiúhelník, osmiúhelník **Slovní úlohy** zaměřené na práci se zlomky a desetinnými čísly výpočet obsahů pozemků výpočet povrchů těles využití kalkulátoru

Průřezová témata	Přesahy do učebních bloků Pv, F, Ov	Přesahy z učebních bloků F, Pv, Ov

MATEMATIKA **9. ročník**

1. Číslo a proměnná Očekávané výstupy Žák: ✓ provádí početní operace v oboru racionálních čísel, užívá ve výpočtech mocniny a odmocniny ✓ zaokrouhluje, provádí odhady, účelně využívá kalkulátory a tabulky ✓ matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad na součin pomocí vzorců a vytýkáním ✓ formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav ✓ řeší jednoduché a praktické úlohy, formuluje a řeší reálnou situaci pomocí základů finanční matematiky	Učivo - výrazy – číselné výrazy a jejich hodnoty, proměnná, výraz s proměnnou, celistvý výraz, jednočlen a mnohočlen, rozklad na součin, užití vzorců druhá mocnina dvojčlenu a rozdíl druhých mocnin, součet, rozdíl a součin mnohočlenů - lomené výrazy – podmínky řešitelností, krácení, rozšiřování, početní výkony, složený výraz soustavy lineárních rovnic, slovní úlohy, řešení, ekvivalentní úpravy, zkouška - základy finanční matematiky – jednoduché a složené úrokování, úrok, úroková míra, jistina

Průřezová témata:	**Přesahy do učebních bloků:**	**Přesahy z učebních bloků:**
OSV Rozvoj schopností poznávání Kooperace a kompetice	Fyzika Pohyb těles, síly Mechanické vlastnosti tekutin Energie Elektromagnetické a světelné děje	Informatika Zpracování a využití informací

2. Geometrie v rovině a prostoru

Očekávané výstupy Žák: ✓ využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh, načrtne a sestrojí rovinné útvary, charakterizuje rovinné útvary ✓ odhaduje a vypočítává objemy a povrchy těles, analyzuje jejich vlastnosti, načrtne a sestrojí sítě těles ✓ analyzuje a řeší aplikací geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu ✓ užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníku ✓ využívá definic goniometrických funkcí v planimetrii a stereometrii,	Učivo - goniometrické funkce sin, cos, tg, cotg, užití tabulek, kalkulátoru, využití při řešení slovních úloh - tělesa –koule, kužel – povrch, objem, řešení slovních úloh; sítě, podstavy, plášť - konstrukční úlohy – množiny bodů dané vlastnosti, základní konstrukční úlohy, konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků, využití Thaletovy kružnice -- shodnost a podobnost – věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků, využití ve slovních úlohách

užívá tabulky	

Průřezová témata:	Přesahy do učebních bloků:	Přesahy z učebních bloků:
OSV Rozvoj schopností poznávání Kooperace a kompetice	Pracovní vyučování Design a konstruování	

3. Závislosti, vztahy a práce s daty

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: ✓ vyhledává, zpracovává, porovnává a vyhodnocuje data ✓ porovnává soubory dat ✓ zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku ✓ zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	- funkce – pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce

Průřezová témata:	Přesahy do učebních bloků:	Přesahy z učebních bloků:
OSV Rozvoj schopností poznávání Kooperace a kompetice	Fyzika Elektromagnetické a světelné děje	Informatika Zpracování a využití informací

4. Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: ✓ řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky ✓ řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých matematických celků a vzdělávacích oblastí ✓ prostředky výpočetní techniky při řešení úloh	- číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - logické a netradiční geometrické úlohy

Průřezová témata: OSV Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Kooperace a kompetice	**Přesahy do učebních bloků:**	**Přesahy z učebních bloků:**

9. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: **Číslo a proměnná** - písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem - pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek - část (zlomek, desetinné číslo, procento) - čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace - používá měřítko mapy a plánu - řeší jednoduché úlohy na procenta ***Závislosti, vztahy a práce s daty*** - vyhledává a třídí data - porovnává data - vypracuje jednoduchou tabulku - zvládá početní úkony s penězi **Geometrie v rovině a v prostoru** - vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce - sestrojí sítě základních těles - načrtne základní tělesa - používá technické písmo - čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům	**Učivo:** **Dělení desetinných čísel** Dělení dvou přirozených čísel na dvě desetinná místa Dělení desetinného čísla číslem přirozeným – jednociferným Užití kalkulačky k složitějším výpočtům s desetinnými čísly **Poměr** Dělení v daném poměru **Procento** Základ, procentová část, počet procent Výpočet 1% ze základu Výpočet procentové části ze základu Úrok, úroková míra Měřítko mapy a plánu – výpočty vzdáleností **Objemy těles** Objem, jednotky objemu Vztah dm krychlového a litru Objem kvádru, krychle a válce **Sítě** krychle kvádr, válec **Volné rovnoběžné promítání** Zobrazení kvádru a krychle Náčrtky krychle, kvádru, válce

Nestandardní aplikační úlohy a problémy - samostatně řeší praktické úlohy - hledá různá řešení předložených situací - aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí - využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh	**Pravoúhlého promítání** Promítací kout - základy promítání Zobrazení základních těles pomocí třech průmětů - půdorysu, nárysu a bokorysu Vytváření prostorových představ - viditelné, neviditelné hrany Slovní úlohy zaměřené na rozdělování v daném poměru výpočet procentové části, výpočet povrchů a objemů těles. Využití kalkulátoru

Průřezová témata	Přesahy do učebních bloků Pv, F, Ov, Z	Přesahy z učebních bloků F, Pv, Ov, Z

5.2 Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika oblasti

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje
žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.
Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.
Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko- kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.
Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.
V Komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.
V Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.
V Literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.
Verbální i neverbální komunikace se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím Dramatické výchovy, zařazené v RVP ZV jako doplňující vzdělávací obor.

Další cizí jazyk je od školního roku 2013/2014 vymezen jako součást vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Škola zařazuje Další cizí jazyk podle svých možností nejpozději od 8. ročníku v minimální časové dotaci 6 hodin. Vzhledem k posilování významu výuky cizích

jazyků musí škola daných 6 disponibilních hodin využít pouze pro výuku Dalšího cizího jazyka, nebo v odůvodněných případech pro upevňování a rozvíjení Cizího jazyka.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka a jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jak prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

V tomto období je důraz kladen na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro další osvojování jazyka. Rovněž je cílem rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému a případně dalším jazykům.

Společný evropský referenční rámec pro jazyky vymezuje kompetence komunikativní (lingvistické, sociolingvistické, pragmatické) a všeobecné (předpokládající znalost sociokulturního prostředí a reálií zemí, ve kterých se studovaným jazykem hovoří) jako cílové kompetence jazykové výuky.

Úroveň A1: Žák – rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám a tyto výrazy a fráze používá. Představí sebe a ostatní a klade jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky odpovídá. Jednoduchým způsobem se domluví, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu pomoci.

Úroveň A2: Žák – rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho bezprostředně týkají (např. základní informace o něm/ní a jeho/její rodině, o nakupování, místopisu a zaměstnání). Komunikuje prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Popíše jednoduchým způsobem svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitostí týkající se jeho nejnaléhavějších potřeb.

Český jazyk a literatura

Roč.	1.r.	2.r.	3.r	4.r	5.r.	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Část A	7	7	7	7	7	4	4	3(+1)	4
Část B	7	7	7	7	7	4	4	3(+1)	4

Charakteristika předmětu
Charakteristika vzdělávací oblasti

Český jazyk a literatura
Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru český jazyk a literatura stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat. Ostatní vyučovací předměty vycházejí ze znalostí a dovedností, které žák získává ve vyučovacím předmětu český jazyk a literatura. Proto má tento předmět mezi ostatními výlučné postavení.
Výuka probíhá většinou v kmenových třídách. Dalším způsobem naplňování cílů předmětu jsou návštěvy knihoven, práce s knihou a texty na internetu. Žáci v rámci předmětu navštěvují divadelní a filmová představení, vystupují na kulturních akcích pořádaných školou
i městem. I formou exkurzí jsou seznamováni s regionálními kulturními kořeny. Důraz je kladen na rozvoj komunikačních dovedností ve všech oblastech předmětu český jazyk a literatura.
V českém jazyku jsou pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí využívány zejména strategie, které mají žákům umožnit rozvíjet vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty uvedené v kompetenci: k učení, řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské a pracovní.

1. stupeň
Na 1. stupni je naším prvořadým cílem vytvořit žákům vzdělávací nástroje – čtení a psaní. Přitom klademe důraz na čtení s porozuměním. Žáci, kteří nastupují do školy, se již dokážou česky dorozumět. Snažíme se proto tuto jejich dovednost dále rozvíjet, obohacovat jejich slovní zásobu a seznamovat je se spisovnou podobou českého jazyka. Výuku gramatiky nechápeme jako cíl, ale jako prostředek. Díky poznávání struktury jazyka rozvíjíme u žáků komunikační dovednosti.

2. stupeň
Na 2. stupni je naším hlavním cílem vést žáky k přesnému a logickému myšlení a k prohlubování jejich obecných intelektových dovedností, k využívání vlastní kreativity. Literární a slohové učivo se zde již stává zdrojem tvořivé interpretace a produkce vlastních textů. Žáci se učí vybírat vhodné jazykové prostředky.

Klíčové kompetence
• **Kompetence k učení**
• rozvíjí si dovednosti potřebné k osvojování učiva
• rozvíjí u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
• používá osvojené dovednosti z jazykového vzdělávání v jiných oblastech
• systematicky vede a ukládá informace
• aplikuje naučená pravidla pravopisu a vzájemně je propojuje
• seznamuje se s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem
• **Kompetence k řešení problémů**

• samostatně nalézá pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy
• umí nalézat chyby v textu a odůvodňuje správné řešení
• **Kompetence komunikativní**
• formuluje obsah sdělení v rámci probíraných žánrů
• rozšiřuje si slovní zásobu
• správně a srozumitelně vytváří větné celky, vyprávění
• vnímá jazyk jako prostředek sloužící k předávání informací a k vyjadřování vlastních prožitků a názorů
• vést žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů
• pomocí literárního i gramatického učiva rozšiřovat slovní zásobu žáků
• vést žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění
• zvládá běžná pravidla mezilidské komunikace
• získává sebedůvěru při vystupování na veřejnosti a zvládá kultivovaný projev
• **Kompetence sociální a personální**
• vytváří si příležitosti k tomu, aby mohl diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy
• sděluje své čtenářské prožitky a vytváří si pozitivní vztah k literatuře a jiné umělecké tvorbě
• dokáže požádat o pomoc a vyžádat si radu
• rozvíjí si pozitivní vztah k mateřskému jazyku a chápe ho jako možný zdroj pro rozvoj osobnostního a společenského bohatství
• **Kompetence občanské**
• seznamuje se s naším slovesným dědictvím a chápe jeho význam
• chápe jazyk jako nástroj sloužící k celoživotnímu vzdělávání
• podporovat v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby
• **Kompetence pracovní**
• dodržuje hygienická pravidla pro čtení a psaní
• připravuje se a udržuje svůj učební prostor
• samostatně získává informace z různých zdrojů a zvládá pracovat s jazykovými a literárními prameny

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy
Rozvoj schopností poznávání
Poznávání lidí
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Kreativita
Hodnoty, postoje, praktická etika

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Tematické okruhy
Občanská společnost a škola
Občan, občanská společnost a stát

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tematické okruhy
Evropa a svět nás zajímá

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy
Lidské vztahy
Etnický původ
Multikulturalita

Princip sociálního smíru a solidarity

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Práce v realizačním týmu

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Fungování a vliv médií ve společnosti

Vnímání autora mediálních sdělení

Tvorba mediálního sdělení

ČESKÝ JAZYK **1. ročník**

Jazyková výchova a sloh, psaní Očekávané výstupy Žák: ▪ Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti ▪ Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru ▪ Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost ▪ V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči ▪ Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev ▪ Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na slabiky a hlásky	Učivo: • Sluchová analýza a syntéza • Vyvození jednotlivých hlásek abecedy • Čtení písmen, slabik, slov • Nácvik plynulého čtení
Psaní Očekávané výstupy Žák: ▪ Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním ▪ Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky, kontroluje vlastní písemný projev	Učivo: • Hygiena psaní • Uvolňovací cviky • tvary psacího písma • technika psaní (úhledný, čitelný, přehledný písemný projev) • nácvik opisu, přepisu, diktát

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***

1. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: ▪ Dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání ▪ Opakuje slova, větné celky se správnou výslovností, intonací, ve správném tempu ▪ Dodržuje hlasovou hygienu (měkký hlasový začátek, přiměřená intenzita hlasu)	*Učivo:* ***Komunikační a slohová výchova*** *Mluvený projev* • Zjištění vyjadřovacích schopností žáků, cvičení mluvidel, logopedická říkadla, správná výslovnost, artikulace • Opakování krátkého sdělení • Rytmizace a melodizace věty, správný slovní přízvuk nápodobou

▪ Rozumí pokynům přiměřené složitosti ▪ Odpovídá na otázky jedním slovem, víceslovným spojením a jednoduchou větou ▪ Pomocí návodných otázek vyjmenuje podstatné znaky zobrazené skutečnosti ▪ Má osvojeny základy slušného chování (umí zvolit vhodný pozdrav, poděkovat, oslovit) ▪ Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním ▪ Píše písmena a číslice, dodržuje poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen ▪ Spojuje písmena i slabiky ▪ Má osvojeny správné návyky při psaní (sezení, sklon papíru, úchop psacího náčiní, pořádek na pracovním stole) ▪ Zvládá přípravné cviky pro nácvik písmen ▪ Co nejpřesněji napodobí předepsané tvary písmen ▪ Zvládá opis, přepis, diktát osvojených písmen, otevřených slabik ▪ Rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky ▪ Rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky ▪ Píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech ▪ Má osvojeny správné návyky při čtení (sezení, vzdálenost očí od knihy, správná manipulace s knihou), vztah ke knihám ▪ Rozezná shodné a rozdílné vlastnosti předmětů, třídí předměty, modely a obrázky podle barvy, tvaru, velikosti,	• Hlasová hygiena, rytmická a dechová cvičení • Rozvoj slovní zásoby • Tvoření jednoduchých vět • Popis obrázku • Formy společenského styku (pozdrav, poděkování, oslovení) ***Přípravné období psaní*** • Správné zacházení s psacím náčiním • Rozvoj grafomotoriky • Prvky psacích písmen ***Psaní*** • Psaní písmen, se kterými se žáci seznamují ve čtení (velká jen ta, která se od malých neodlišují tvarem) • Procvičování naučených písmen ve slabikách • Opis, přepis písmen, slabik, slov • Diktát písmen a slabik ***Jazyková výchova*** *Přípravné období čtení* • Základní hygienické návyky při čtení • Rozvoj zrakového a sluchového vnímání - pojmy malý, velký, nahoře, dole, pod, nad, vpředu, vzadu, uprostřed, na začátku, na konci, první, poslední, postihování změn na obrázku • Rozvoj pravolevé orientace - čtení obrázků zleva doprava, orientace na řádku, na stránce

směru a polohy ▪ V okolí a na obrázcích postihne změny (co chybí, co přibylo) ▪ Složí z částí celek, spojí dvojici předmětů tvořících funkční celek ▪ Řadí obrázky dle časové posloupnosti ▪ Rozliší všechna písmena malé a velké abecedy ▪ Tvoří slabiky ▪ Pozná a přečte samohlásky, odliší jejich délky, umí použít samohlásku ve funkci spojky ▪ Pozná a přečte souhlásky ▪ Rozezná, přečte, rozloží a složí slabiku, slovo podle vzoru učitele i samostatně ▪ Rozumí přečtenému ▪ Spojí tiskací tvary písma s psacími	• Rozvoj rozumových schopností • Grafické znázornění slova a věty **<u>Čtení</u>** • Vyvození samohlásek, rozlišování jejich délky, samohlásky jako spojky Vyvození souhlásek (malých i velkých): m, l, v, t, s, j • Čtení otevřených slabik a z nich utvořených dvojslabičných slov • Analyticko-syntetické činnosti: věta, slovo, slabika, hláska • Čtení jednoduchých vět zpočátku doplněných obrázky • Čtení psacího písma

Průřezová témata: ***<u>Osobnostní a sociální výchova</u>***	***Přesahy do učebních bloků:*** <u>VV</u> – grafomotorika <u>PV</u> - modelování písmen <u>HV</u> - rytmizace <u>Člověk a jeho svět</u> - slovní zásoba dle probíraného tématu <u>VV</u> - téma dle výběru <u>Člověk a jeho svět</u> - škola, třída <u>M</u> - porovnávání <u>Člověk a jeho svět</u> - rodina, domácí zvířata <u>TV</u> - napodobování poloh paží a nohou dle obrázků, pravolevá orientace	***Přesahy z učebních bloků:***

1. Čtení a literární výchova **1. ročník**

<u>Očekávané výstupy</u> Žák: ▪ plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	Učivo • Hlasová a artikulační cvičení • rytmická cvičení (říkadla, básničky,

▪ porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti ▪ respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru ▪ pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost ▪ v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči ▪ seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh ▪ čte a přednáší zpaměti literární texty přiměřené věku ▪ vyjadřuje své pocity z přečteného nebo slyšeného textu	hádanky, jazykolamy, rytmické hry, písničky) • rozvíjení vyjadřovacích schopností a slovní zásoby, naslouchání • popis prožitých situací, vypravování • vyprávění na základě obrazového materiálu • dramatizace • rozvíjení slovní zásoby • nácvik plynulého čtení

1. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: • Pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky, rozpočítadlo a dětské básně • Reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací - při poslechu pohádek a krátkých příběhů udrží pozornost • Soustředěně poslouchá krátkou pohádku, zapojí se do dramatizace • Umí zacházet s knihou	Učivo: ▪ Nácvik jednoduchých říkanek podle přednesu učitele ▪ Poslech krátké pohádky, dramatizace ▪ Loutkové a maňáskové hry ▪ První obrázkové knížky

ČESKÝ JAZYK **2. ročník**

Čtení a literární výchova Očekávané výstupy Žák: ▪ Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti ▪ Volí vhodné verbální i neverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích ▪ Čte a přednáší zpaměti literární texty přiměřené věku ▪ Vyjadřuje své pocity z přečteného nebo slyšeného textu ▪ Čte dle vlastního i doporučeného výběru	Učivo: • Procvičování a upevňování plynulého čtení • Přednes i poslech vhodných literárních textů • Volná reprodukce textu • Pojmy – spisovatel, básník, ilustrátor, čtenář, kniha, divadelní přestavení, herec • Zážitkové čtení a naslouchání • Dramatizace • Vlastní výtvarný doprovod • Mimočítanková četba

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***

2. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: • Reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací - při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost • Pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně • Vyslechne a pochopí předkládaný text a následně jej volně reprodukuje • Kolektivně dramatizuje • Memoruje a přednese složitější básně a říkadla	Učivo: **Nácvik soustředěného poslechu** ▪ volná reprodukce krátké pohádky či příběhu vedená otázkami nebo obrázkem, dramatizace ▪ Předčítání říkanek, pohádek a příběhů z dětských časopisů ▪ Memorování a přednes složitějších říkadel, básniček, řešení hádanek ▪ Vzbuzování zájmu o knihy – školní knihovna

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Osobnostní a sociální výchova - *Osobnostní rozvoj (cvičení vůle a sebekontroly)*	TV - pantomima VV - obrázková osnova, ilustrace HV - zhudebněná říkadla HV - hudební knihovna	

Jazyková výchova a sloh, psaní **2. ročník**

Očekávané výstupy Žák: ▪ píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení ▪ odlišuje krátké a dlouhé samohlásky ▪ porovnává význam slov ▪ porovnává a třídí slova podle významu ▪ rozlišuje podstatná jména a slovesa v základním tvaru, v mluveném projevu užívá správné gramatické tvary, píše správně typická vlastní jména ▪ spojuje věty do jednoduchých souvětí ▪ rozlišuje druhy vět podle postoje mluvčího ▪ odůvodňuje a správně píše i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, vyjmenuje obojetné souhlásky ▪ odůvodňuje a píše správně dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě ▪ odůvodňuje a píše správně párové souhlásky na konci i uvnitř slova	Učivo: • hlásky • samohlásky krátké a dlouhé, dvojhlásky • psaní ú, ů • slova nadřazená a podřazená • slova lichotná a hanlivá • slova opačného významu • význam slov • podstatná jména, vlastní jména • slovesa • předložky • souvětí a spojky • druhy vět • tvrdé souhlásky • měkké souhlásky • obojetné souhlásky • slabiky dě, tě, ně • slabiky bě, pě, vě, mě • slova s párovými souhláskami na konci i uvnitř slov
Psaní Očekávané výstupy Žák: ▪ píše věcně i správně jednoduchá sdělení ▪ upevňuje si psaní správných tvarů písmen a číslic ▪ dodržuje hygienické návyky při psaní	**Sloh** Učivo: • základní komunikační pravidla • rozšiřování slovní zásoby • žánry písemného projevu – adresa, blahopřání, pozdrav, dopis • pořadí vět v textu Učivo: • procvičování techniky psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný rojev)

Průřezová témata:	*Přesahy do učebních bloků:*	*Přesahy z učebních bloků:*

2. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: • Rozliší všechna písmena malé a velké abecedy • Pozná a přečte většinu písmen malé a velké abecedy, rozezná samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky • Tvoří slabiky • Rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky • Postupně přečte otevřené a zavřené slabiky a z nich složená slova • Přečte krátký souvislý text s obrázkem i bez obrázku, odpoví na kontrolní otázky k textu • Píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech • Dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání • Rozumí pokynům přiměřené složitosti • Dodržuje hlasovou hygienu (měkký hlasový začátek, přiměřená intenzita hlasu) • Má osvojeny základy slušného chování, umí formulovat pozdrav, prosbu, poděkování, omluvu a přání adekvátně situaci • S pomocí učitele vyjmenuje podstatné znaky zobrazené skutečnosti • Odpoví na otázku celou větou, dodržuje správný slovosled • Splní požadované pokyny učitele	Učivo: **Čtení** ▪ Opakování poznaných hlásek z prvního ročníku, u samohlásek odlišení délky ▪ Dokončení nácviku písmen abecedy (malá, velká, tiskací i psací) ▪ Rozvíjení fonematického sluchu ▪ Čtení dvojslabičných i víceslabičných slov složených z otevřených slabik ▪ Automatizace čtení jednoslabičných slov ▪ Čtení zavřených slabik a dvojslabičných slov, majících zavřenou slabiku na konci ▪ Čtení vět jednoduchých skladbou a obsahem přiměřených schopnostem žáků ▪ Čtení textu s obrázkem ▪ Odpovědi na otázky k obsahu čteného **Komunikační a slohová výchova** Mluvený projev ▪ Hlasová hygiena, rytmická, dechová cvičení, logopedická říkadla ▪ správné výslovnosti ▪ Formy společenského styku ▪ komunikace v různých situacích (pozdrav, prosba, poděkování, omluva, přání) ▪ Jednoduchý popis známých činností,

• Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním • Píše písmena a číslice – dodržuje poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správný tvar písmen • Spojuje písmena i slabiky • Dodržuje správné pořadí písmen a úplnost slov • Převádí slova z mluvené podoby do psané • Má osvojeny správné návyky při psaní (sezení, sklon papíru, úchop psacího náčiní, pořádek na pracovním stole) • Ovládá správné tvary osvojených písmen, dodržuje úpravu psaného projevu, bezchybně opíše a přepíše písmena, slabiky, slova a krátké věty • Písmena, slabiky, slova převede z mluvené podoby do psané	osob, zvířat a věcí z domácího a školního prostředí ▪ Odpovědi na otázky ▪ Tvoření jednoduchých vět a jejich postupné rozšiřování ▪ Rozvíjení souvislého vyjadřování ▪ Rozvoj slovní zásoby (osobní a společné zážitky) **Psaní** • Dodržování a upevňování hygienických, pracovních a estetických návyků spojených se psaním • Opakování písmen z prvního ročníku • Prvky psacích písmen • Psací písmena (všechna písmena malé abecedy a velká jen ta, která se od malých neodlišují tvarem) • Spojování písmen ve slabiky, psaní slov • Opis, přepis slabik, slov a jednoduchých vět • Diktát písmen, slabik, slov

Průřezová témata: ***Osobnostní a sociální výchova*** - *Sociální rozvoj*	***Přesahy do učebních bloků:*** HV - rozvoj sluchového vnímání HV - rytmizace, dechová cvičení PV - výroba přání Člověk a jeho svět - povolání, roční doby	***Přesahy z učebních bloků:*** M - početní operace 0-10 TV - téma sport PV - modelování písmen

ČESKÝ JAZYK **3. ročník**

Jazyková výchova a sloh, psaní Očekávané výstupy Žák: ▪ píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení ▪ porovnává významy slov ▪ vyhledá v textu slova příbuzná ▪ rozlišuje slovní druhy v základním tvaru ▪ odůvodňuje a píše správně velká písmena v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování ▪ odůvodňuje a správně píše i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech ▪ seznámí se s pojmy věta jednoduchá, souvětí ▪ prakticky užívá abecedního řazení	Učivo: • slova jednoznačná, mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma • stavba slova • obojetné souhlásky • vyjmenovaná slova a slova příbuzná • slovní druhy • podstatná jména – rod, číslo, pád • slovesa – osoba, číslo, čas • vlastní jména • věta jednoduchá – základní skladební dvojice • souvětí • abeceda
Psaní Očekávané výstupy Žák: ▪ píše věcně i správně jednoduchá sdělení ▪ upevňuje si techniku psaní ▪ aktivně užívá čitelný a přehledný rukopis	**Sloh** Učivo: • tvorba vlastního sdělení – zpráva, oznámení, popis, vyprávění, jednoduché tiskopisy, pozvánka – samostatně i formou skupinové práce na dané (aktuální) téma Učivo: • procvičování techniky psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev) • opis, přepis, diktát

3. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: • Rozpozná samohlásky (odliší jejich délku) a souhlásky • Rozliší věty, slova, slabiky, hlásky • Píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech • Zná všechna písmena malé a velké abecedy • Rozliší tvrdou a měkkou výslovnost hlásek a slabik, odlišnou výslovností liší významy slov • Čte s porozuměním jednoduché texty • Uplatňuje gramatické pravidlo pro psaní velkých písmen a začátku věty a u vlastních jmen • Provést hláskovou a slabičnou analýzu a syntézu slova • Čte bez záměny písmen, vázaně slabiky a předložkové vazby, plynule slova, dodržuje správný slovní přízvuk, větnou intonaci, rozumí přečtenému • Přikládá slova a věty k obrázkům a naopak, třídí slova podle obsahu, řadí věty podle časové posloupnosti • Při čtení postihne souvislosti a vztahy v textu, zachytí hlavní myšlenku, odliší podstatné od podružného • Hovoří v celých větách, při vyprávění zachovává posloupnost děje, pracuje s abstraktními pojmy, rozpozná význam neverbální komunikace • V modelových situacích i ve skutečnosti prokáže zvládnutí komunikačních pravidel • Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním a dodržuje	Učivo: **Mluvnice** ▪ Seznámení s pojmy samohláska, souhláska ▪ Čtení písmen ď, ť, ň, mě, di, ti, ni, dy, ty, ny ▪ Psaní velkých písmen na začátku věty, vlastní jména **Čtení** ▪ Rozklad slov na slabiky, hlásky ▪ Obohacování a zpřesňování slovní zásoby, vhodné pojmenování ▪ Zřetelné čtení jednoduchých vět s porozuměním ▪ Čtení předložky se slovem ▪ Prohloubení a ukončení výcviku čtení – upevnění poznávání věty, slova, slabiky, hlásky a písmena ▪ Nácvik tichého čtení a orientace ve větě **Komunikační a slohová výchova** Mluvený projev ▪ Mimojazykové projevy řeči (mimika, gesta) ▪ Krátké mluvní projevy (vyjadřování osobních a společenských zkušeností) ▪ Rozvoj slovní zásoby ▪ Odpovědi na otázky celou větou

čitelnost psaného projevu • Píše písmena a číslice – dodržuje poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen • Převádí slova z mluvené podoby do psané • Dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost • Zvládá opis a přepis krátkých vět • Dbá na úhlednost písma, celkovou úpravu písemností (píše plynule, zachovává stejný sklon písma, rozestupy mezi písmeny, mezery mezi slovy) • Dodržuje správné tvary písma, má zautomatizovány obtížnější spojovací tahy • Dbá na pravopisnou správnost (velká písmena, diakritická znaménka) • Při opisu, přepisu, diktátu zachovává správné pořadí písmen ve slově, slov ve větě, zachovává délku samohlásek, diakritická znaménka • Má vytvořen automatický návyk sebekontroly napsaného textu	▪ Základní komunikační pravidla (zdvořilé vystupování, pravidla dialogu, naslouchání) ***Psaní*** ▪ Úprava písemných prací, sešitů ▪ Procvičení již naučených písmen malé a velké abecedy ▪ Dokončení nácviku neprobraných písmen velké abecedy ▪ Opis, přepis, diktát slov a vět ▪ Sebekontrola napsaného, úprava psaného textu

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
<u>Osobnostní a</u> <u>sociální výchova</u> - Sociální rozvoj	<u>HV</u> - vánoční koledy <u>VV</u> - barvy <u>M</u> - numerace 0-20 <u>Člověk a jeho svět</u> - povolání, obchod, domácí zvířata, tradice, mezilidské vztahy, orientace v čase, rodina, škola, školní řád, roční doby	<u>PV</u> - příprava pokrmů

Čtení a literární výchova **3. ročník**

Očekávané výstupy Žák: ▪ Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti ▪ Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti ▪ Rozlišuje vyjadřování v próze, odlisuje pohádku od ostatních vyprávění	Učivo: • Plynulé, pozorné, praktické čtení s porozuměním • Čtení jako zdroj informací • Pozorné, soustředěné a aktivní naslouchání • Literatura a život v jiných zemích • Přednes vhodných literárních textů • Pojmy – hádanka, říkanka, báseň, pohádka, pověst, bajka, povídka, verš, rým, přirovnání

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***

3. ročník Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:	
Očekávané výstupy Žák: • Pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně • Reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací- při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost • Dotvoří příběh, najde rým • Při volné reprodukci, přednesu a ostatních jazykových projevech správně a zřetelně artikuluje, odděluje mluvní takty, správně klade slovní a větný přízvuk, dodržuje obecné zásady hlasové hygieny • Zná význam základních literárních pojmů	Učivo: ▪ Memorování a výrazný přednes říkanek a básní ▪ Volná reprodukce a dramatizace pohádky nebo krátkého příběhu ze života dětí ▪ Kultura mluveného projevu ▪ Základní literární pojmy (maňásek, loutka, divadelní představení, pohádka, přísloví) ▪ Pravidelné návštěvy školní knihovny

Průřezová témata: ***Osobnostní a sociální výchova*** *– Osobnostní rozvoj (kreativita)*	***Přesahy do učebních bloků:*** Člověk a jeho svět - dopravní výchova PV - výroba maňáska	***Přesahy z učebních bloků:***

ČESKÝ JAZYK **4. ročník**

Jazyková výchova a sloh, psaní Očekávané výstupy Žák: ▪ Rozpoznává stavbu slova – kořen, předponu a příponovou část, pomocí předpon a příponových částí vytváří slova příbuzná ▪ Odlišuje předpony a předložky – nad.., pod.., od.., před.., roz.., bez.., vz…, správně píše slova s předložkami a předponami ▪ Vyhledává, tvoří a aktivně používá slova jednoznačná a mnohoznačná, protikladná (antonyma), souznačná (synonyma), nadřazená a podřazená ▪ Rozlišuje slova spisovná a nespisovná a používá je ▪ Rozlišuje u slov citová zabarvení, odliší slova hanlivá a lichotná ▪ V textu bezpečně najde podstatná jména, přídavná jména, slovesa a předložky ▪ V textu přiměřeně obtížnosti určuje všechny slovní druhy ▪ U podstatných jmen samostatně určuje mluvnické kategorie – rod, číslo a pád ▪ Seznamuje se se vzory podstatných jmen, přiřazuje slova ke vzorům, určuje životnost podstatných jmen rodu mužského ▪ Skloňuje podstatná jména s pomocí přehledu skloňování jednotlivých vzorů ▪ Odůvodňuje psaní koncovek podstatných jmen, správně píše i, y v koncovkách podstatných jmen, slova podle vzoru předseda a soudce pouze zařazuje ke vzorům ▪ U sloves určitých procvičuje a samostatně určuje kategorie osoba a číslo ▪ K infinitivu (neurčitku) utvoří sloveso určité a naopak ▪ V textu vyhledává slovesné tvary a rozliší tvary jednoduché a tvary složené ▪ Časuje slovesa v čase, přítomném, minulém i budoucím ▪ Samostatně určuje mluvnické	Učivo: • slovní zásoba a tvoření slov • tvarosloví • skladba • pravopis

kategorie slovesa – osoba, číslo, čas ▪ Upevňuje si dovednost rozlišování věty jednoduché a souvětí podle počtu sloves v určitém tvaru ▪ U souvětí vyhledává slovesa určitá, spojovací výrazy a určuje podle toho počet vět v souvětí ▪ Samostatně vytváří souvětí podle jednoduchého vzorce ▪ Užívá vhodné spojovací výrazy ▪ Ve větě vyhledává základní skladební dvojici a rozliší podmět a přísudek ▪ Docvičuje a opakuje pravopis vyjmenovaných slov ▪ Zdůvodňuje a píše i, y nejen ve vyjmenovaných slovech, ale i ve slovech příbuzných ▪ Zdůvodňuje a píše správně i, y v koncovkách podstatných jmen ▪ Učí se ovládat hlasitost projevu při různých situacích ▪ Dokáže správně – pozdravit, poděkovat, oslovit kamaráda i dospělého ▪ Umí správně formulovat omluvu, prosbu a vzkaz, snaží se vést dialog ▪ Přiměřeně věku dokáže upravit text ▪ Píše správně jednoduché žánry písemného projevu (adresa, blahopřání, oznámení, pozvánka, dopis, pracovní postup, vypravování) ▪ Snaží se aktivně používat známý pravopis, vhodně volí slova a využívá své slovní zásoby	**Sloh** Učivo: • adresa, blahopřání, oznámení, pozvánka, popis, pracovní postup, vypravování, pozdrav, poděkování, omluva, prosba, oslovení, vzkaz, dialog • práce s hlasem
Psaní <u>Očekávané výstupy</u> Žák: ▪ Přiměřeně věku dokáže upravit text ▪ Aktivně používá základní hygienické návyky psaní a techniku psaní ▪ Píše správně jednoduché žánry písemného projevu (adresa, blahopřání, oznámení, pozvánka, popis, pracovní postup, vypravování) ▪ Snaží se aktivně používat známý pravopis, vhodně volí slova a využívá své	Učivo: • zlepšování techniky a rychlosti psaní • dodržování hygienických návyků

slovní zásoby	

Průřezová témata:	*Přesahy do učebních bloků:*	*Přesahy z učebních bloků:*

4. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: • Dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího • Správně vyslovuje a píše slova se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě • Určuje samohlásky a souhlásky • Rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik • Gramaticky správně označí začátek a konec věty • Dle smyslu a interpunkčního znaménka rozpozná a určí větu oznamovací, tázací, rozkazovací • Určí počet a pořádek slov ve větě • Nalezne k danému slovu slovo stejného a opačného významu • Sluchem a zrakem odliší tvrdé a měkké slabiky a doplní je do neúplných slov • Vyjmenuje nazpaměť samohlásky, tvrdé a měkké souhlásky, zdůvodní pravopis • V písemném projevu dodržuje délku samohlásek • Rozpozná a gramaticky správně píše vlastní jména • Orientuje se v abecedě, vyjmenuje písmena ve správném pořadí • Píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy • Opisuje a přepisuje jednoduché texty • Dodržuje správný tvar, velikost a sklon psacího písma • Dbá na čitelnost a úpravu všech písemných projevů	Učivo: ***Jazyková výchova*** *Věta* ▪ Věta jako jazykový celek, začátek a konec věty v řeči a písmu ▪ Druhy vět (oznamovací, rozkazovací, tázací) a jejich obměny *Slovo* ▪ Slovo ve větě, význam slova, slova stejného a opačného významu, třídění slov, pořádek slov ve větě ▪ Opakování slov se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě *Slabiky, hlásky* ▪ Samohlásky a souhlásky, délka samohlásek, souhlásky tvrdé, měkké a obojetné, psaní správného i/y po tvrdých a měkkých souhláskách **Vlastní jména** **Abeceda** **Komunikační a slohová výchova** **Psaní** • Zpřesňování tvarů písmen a číslic (velikost, sklon písma, správné spojování) • Úprava písemných prací (nadpis, okraje, odstavce) • Opis a přepis jednoduchého krátkého textu • Diktát slov a vět • Sebekontrola napsaného, úprava

• Převede gramaticky správně slova a věty z mluvené podoby do psané, opíše a přepíše slova, věty a krátký souvislý text • Je schopen autokorekce psaného textu, nalezne a odstraní případnou chybu • Opíše a samostatně používá první písmena velké tiskací abecedy • Vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací • Domluví se v běžných situacích • Dokáže zformulovat otázku a odpovědět na ni celou větou, vyjádřit vlastní názor, přání či potřebu • Myšlené obsahy vyjádří písemně, dodržuje významový postup a členění do větných úseků	psaného textu • Psaní hůlkového písma *Sloh* • Tvoření jednoduchých jazykových projevů a jejich členění na věty

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
	Člověk a jeho svět - názvy měst, pohoří, řek, aktuálně probíraná témata M - geometrie -značení bodů, úseček	

Čtení a literární výchova **4. ročník**

Očekávané výstupy Žák: ▪ Docvičuje plynulost a techniku čtení ▪ Volně reprodukuje text podle svých schopností ▪ Přednáší vhodné literární texty zpaměti ▪ Snaží se vyjádřit a zaznamenat svoje dojmy z četby anebo poslechu literárního díla ▪ Samostatně nebo v kolektivu spolužáků se pokouší o dramatizaci textu ▪ Seznamuje se se základními pojmy literární teorie ▪ Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas ▪ Zlepšuje dovednost tichého čtení s porozuměním, odpovídá na otázky	Učivo: • Zdokonalování plynulého čtení • Tiché čtení • Naslouchání • Reprodukce • Dramatizace • Přednes

k textu ▪ Učí se naslouchat druhým	

Průřezová témata:	*Přesahy do učebních bloků:*	*Přesahy z učebních bloků:*

4. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: • Čte krátké texty s porozuměním a dokáže je reprodukovat podle jednoduché osnovy • Vypráví zhlédnutý filmový nebo divadelní příběh podle daných otázek • Ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu • Určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti • Rozliší pohádkové prostředí od reálného • Dramatizuje jednoduchý příběh • Rozliší prózu a verše • Text přečte nahlas se správnou intonací, tempem a přízvukem, případně potichu, vždy s porozuměním • Reprodukuje text, divadelní příběh, film • Vysvětlí pojmy a uvede zástupce spisovatelů a ilustrátorů dětské literatury • Odliší prózu od poezie, nalezne, označí a vytvoří rým	Učivo: ▪ Správné čtení – výslovnost, čtení krátkých textů s porozuměním ▪ Reprodukce čteného textu nebo zhlédnutého filmu podle otázek i samostatně ▪ Tiché čtení, orientace ve čteném textu ▪ Rozlišení pojmu kniha, noviny, časopis, ilustrace a text, spisovatel, ilustrátor ▪ Čtení pohádek, poznávání hlavních postav, dramatizace ▪ Rozlišení verše a prózy

Průřezová témata:	*Přesahy do učebních bloků:*	*Přesahy z učebních bloků:*
Osobnostní a sociální výchova - *Osobnostní rozvoj (cvičení pozornosti a soustředění)*	M - slovní úlohy HV - rýmy v písních, rytmizace	

ČESKÝ JAZYK **5. ročník**

Jazyková výchova a sloh, psaní Očekávané výstupy Žák: ▪ Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku ▪ Tvoří slova pomocí předpon a příponových částí ▪ Odliší předponu a předložku ▪ Seznámí se se základními pravidly používání předpony s- a z- ▪ Určuje v přiměřeně náročném textu ▪ všechna slova ohebná i neohebná ▪ umí určit u podstatných jmen rod, číslo, pád a vzor ▪ skloňuje podstatná jména podle všech vzorů a odůvodňuje psaní i/y v koncovkách ▪ určuje nebo tvoří u sloves osobu, číslo, čas a způsob ▪ časuje slovesa v čase přítomném, budoucím i minulém ▪ pozná zájmena, správně používá tvary mě, mně, běžně používaná zájmena umí skloňovat ▪ pozná číslovky základní a umí je skloňovat ▪ v jednoduché větě rozliší podmět vyjádřený – holý, rozvitý, několikanásobný, nevyjádřený ▪ pozná přísudek holý, rozvitý a několikanásobný ▪ v souvětí určí počet vět a spojovací výrazy ▪ rozšiřuje zásobu spojovacích výrazů o další spojky, vztažná zájmena a příslovce ▪ umí vytvořit větné vzorce u delších souvětí a podle vzorců tvoří složitější souvětí ▪ ve větě určí základní větné členy a umí je pojmenovat ▪ nalezne rozvíjející větné členy a přiřadí je k hlavním větným členům ▪ ovládá pravidla používání shody podmětu s přísudkem ▪ píše správně předpony nad-, pod-, před-, od-, roz-, bez- ▪ ovládá psaní koncovek podstatných jmen, přídavných jmen tvrdých a	Učivo: • slovní zásoba a tvoření slov • tvarosloví • skladba • pravopis

měkkých ▪ ovládá psaní koncovek u sloves v minulém čase ▪ ovládá pravopis slov vyjmenovaných a příbuzných ▪ vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku ▪ dokáže zdvořile vystupovat ▪ rozlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně ho používá ▪ učí se rozvrhnout text na ploše ▪ píše správně po stránce obsahové a formální další žánry písemného projevu (dopis, zpráva, výpisky) ▪ sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytvoří krátký mluvený nebo písemný projev	Učivo: **Sloh** • dialog • zdvořilé vystupování, spisovný a nespisovný projev • další slohové útvary – dopis, zpráva, výpisky • práce s osnovou vyprávění
Psaní Žák: ▪ zlepšuje techniku psaní, snaží se o úhledný, čitelný a přehledný písemný projev ▪ učí se rozvrhnout text na ploše ▪ píše správně po stránce obsahové a formální další žánry písemného projevu (dopis, zpráva, výpisky)	Učivo: • zlepšování techniky a rychlosti psaní • dodržování hygienických návyků • obsahová a formální stránka písemného projevu

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***

5. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: • Správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky • Seřadí slova podle abecedy • Pozná podstatná jména, určí jejich číslo a rod • Pozná slovesa • Odůvodní psaní znělých a neznělých	Učivo: **Jazyková výchova** Hláska ▪ Výslovnost a psaní znělých a neznělých souhlásek na konci a uvnitř slova **Abeceda, abecední řazení slov** *Slovo*

souhlásek na konci a uvnitř slova • Seřadí slova dle abecedy • Rozezná předložku, ovládá její pravopis a vázaně ji přečte se slovem • Najde ve slově slovní základ, předponu a příponu • Zná obojetné souhlásky, vyjmenovaná slova • Ovládá pravopis slov odvozených • Opisovat a přepisovat jednoduché texty • Napsat správně a přehledně jednoduchá sdělení • Ovládat psaní hůlkového písma	▪ Výslovnost a psaní výrazů s předložkami ▪ Stavba slova **Vyjmenovaná slova** **Podstatné jméno, rod, číslo** **Slovesa**
• Vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací • Má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování • Domluví se v běžných situacích • Dodržuje správný tvar, velikost a skon psacího písma • Opis, přepis a diktát zvládá gramaticky správně, v kratším časovém limitu, s důrazem na úpravu a automatickou autokorekci • Pozná a napíše římské číslice a tvary hůlkového písma • Vyjádřit obsah svých myšlenek vhodnými jazykovými prostředky v souvislém jazykovém projevu • V písemné i ústní podobě jazykového projevu rozlišit úvod, hlavní část a závěr • Zvládnout formy společenského styku v ústní i písemné podobě	***Komunikační a slohová výchova*** **Psaní** ▪ Opakování a zdokonalování probraných tvarů písmen a číslic ▪ Plynulé psaní slov, zvyšování rychlosti psaní ▪ Opis, přepis delších souvislých textů, diktát vět ▪ Úprava písemností ▪ Psaní římských číslic ▪ Psaní hůlkového písma *Sloh* ▪ Vypravování vlastních zážitků a reprodukce přečtených příběhů ▪ Vypravování rodinných příběhů, zážitků a zkušeností z Evropy ▪ Formy společenského styku (uvítání, rozloučení, blahopřání – ústně i písemně, psaní jednoduchého sdělení

	na pohlednici – úprava, adresa)

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - *Evropa a svět nás zajímá*	Člověk a jeho svět - doprava, vývoj lidstva - ČR – města - lidské tělo, zdraví M - číslice PV - blahopřání s vlastním textem	

Čtení a literární výchova **5. ročník**

Očekávané výstupy Žák:	Učivo:
▪ Umí vyjádřit své dojmy z četby, zaznamenává je a seznamuje s nimi ostatní žáky pomocí referátu o knize ▪ Tvoří vlastní literární text na dané téma, verše, rýmy ▪ Seznamuje se s dalšími základními pojmy literární teorie (povídka, pověst, pohádka, bajka, řeč autora a řeč postav, čas a prostředí děje) ▪ S pomocí tyto pojmy používá při rozboru literárního díla ▪ Při hlasitém čtení vhodně používá modulace souvislé řeči – tempo, intonace, přízvuk, snaží se používat různá zabarvení hlasu podle textu ▪ Samostatně reprodukuje text po tichém čtení ▪ Při tichém čtení odliší podstatné a okrajové informace, vybere hlavní body a zaznamená je	• Zdokonalování plynulého čtení • Tiché čtení • Naslouchání • Reprodukce • Dramatizace • Přednes

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***

5. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo:

• Dramatizuje jednoduchý příběh • Rozlišuje prózu a verš, rozlišuje pohádkové prostředí od reálného, ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu • Zvládne techniku čtení náročnějších textů • Je schopen vnímavého poslechu delšího a složitějšího textu, postřehne klíčové postavy, rozliší místo a čas děje • Pozná a odliší literární žánry a mediální útvary a reprodukuje jejich obsah	▪ Automatizace čtení ▪ Seznámení s literárními texty formou hlasitého a tichého čtení, poslechem předčítaného nebo nahraného textu ▪ Významová stránka vět i odstavců, porozumění obsahu textu ▪ Určování hlavní postavy, hodnocení vlastností postav (dobro a zlo) ▪ Rozlišení místa a času děje, prostředí reálné, pohádkové ▪ Rozlišení pojmu – rozhlasový, televizní pořad, povídka, pověst, bajka ▪ Různé typy mediálního sdělení, jejich funkce, rozdíl mezi reklamou a zprávou ▪ Sledování doporučených televizních a rozhlasových pořadů

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Mediální výchova - *Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality*	Člověk a jeho svět (ochrana člověka za mimořádných událostí, postavy z českých dějin) Člověk a jeho svět - ČR, Evropa	

ČESKÝ JAZYK **6. ročník**

Jazyková a komunikační výchova Očekávané výstupy Žák: ▪ Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ▪ Dorozumívá se kultivovaně, výstižně jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ▪ Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ▪ Umí popsat situaci, děj a osobu ▪ Zvládne sdělit příhodu/příběh s použitím prostředků typických pro vypravování ▪ Využívá základů studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu ▪ Samostatně připraví a s oporou o text přednese referát ▪ Osvojí si hlavní zásady psaní korespondence a veřejných sdělení	Učivo: • Kritické čtení předloženého textu (analytické, hodnotící) • Rozlišení a vhodné užití formálního a neformálního stylu • Rozlišení různých komunikačních prostředků • Prostý popis, popis děje, popis osoby • Výtah a výpisky, čtení s porozuměním • Osobní a neosobní (úřední) dopis • Blahopřání • Oznámení a zpráva

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Osobnostní a sociální výchova: Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Kreativita, Poznávací schopnosti, Komunikace	VKO: mediální výchova	

Enviromentální výchova: Lidské aktivity a problémy životního prostředí		

6. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: • komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk • píše běžné písemnosti • tvoří mluvnicky správné věty, odpovídá celými větami na otázky, vypráví přečtený text vlastními slovy, pojmenuje děj na obrázku • nadepíše obálku, napíše dopis, pošle dopis konkrétní osobě, napíše blahopřání k svátku • uplatňuje citlivost a tvořivost v mezilidské komunikaci • dodržuje správný tvar, velikost a sklon psacího písma • zvládá opis, přepis a diktát gramaticky správně, v kratším časovém limitu, s důrazem na úpravu a automatickou autokorekci • pozná a napíše římské číslice a tvary	Učivo: **Sloh** ▪ Tvoření vět, doplňování vět, obměna vět, tvoření otázek a odpovědí, reprodukce textu, vypravování podle obrázků či vlastních zážitků ▪ Formy společenského styku - dopis - úprava dopisu a obálky ▪ Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity **Psaní** ▪ Zdokonalování probraných tvarů písmen a číslic, plynulé psaní slov, zvyšování rychlosti psaní ▪ Opis, přepis delších souvislých textů, diktát vět, úprava písemností ▪ Psaní římských číslic

Průřezová témata: ***<u>Osobnostní</u>*** ***<u>a sociální výchova</u>*** *Osobnostní rozvoj*	***Přesahy do učebních bloků:*** <u>M</u> - číslice	***Přesahy z učebních bloků:***

Jazyková výchova **6. ročník**

Očekávané výstupy Žák: ▪ Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití ▪ Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaní cizí slova	Učivo: Obecné výklady o jazyce • rozvrstvení národního jazyka, jazyk spisovný a nespisovný, obecná čeština • postavení češtiny mezi slovanskými

▪ Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se SSČ a dalšími jazykovými příručkami ▪ Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ▪ Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí ▪ V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí **Psaní** Žák: ▪ zlepšuje techniku psaní, snaží se o úhledný, čitelný a přehledný písemný projev ▪ učí se rozvrhnout text na ploše ▪ píše správně po stránce obsahové a formální další žánry písemného projevu (dopis, zpráva, výpisky)	jazyky Zvuková stránka jazyka • zvuková stránka jazyka • výslovnost a přízvuk Práce s jazykovými příručkami • seznámení s jazykovými příručkami Tvarosloví • určování slovních druhů, mluvnické významy a tvary slov • podstatná jména konkrétní a abstraktní, hromadná, pomnožná, látková • stupňování přídavných jmen Skladba • větné členy • rozlišení věty hlavní a vedlejší Pravopis • pravopisná cvičení • shoda přísudku s podmětem • základy interpunkce (rozlišení věty hlavní a věty vedlejší) • koncovky přídavných jmen

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Osobnostní a sociální výchova: rozvoj schopností poznávání, komunikace Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímá	ČJ (6.ročník): AJ pro 6.a 7.ročník VKO: mediální výchova	

6. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: • zná vyjmenovaná slova a ovládá jejich pravopis • pozná podstatná jména a slovesa	Učivo: Hláskosloví a pravopis - ▪ vyjmenovaná slova

• zná osobní zájmena a časuje slovesa • rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk • naučí se zpaměti vyjmenovaná slova a zdůvodní je • vybere podstatná jména, určí rod a číslo • vybere slovesa, pozná je v textu • vyjmenuje osobní zájmena u jednotlivých osob jednotného a množného čísla, vyčasuje slovesa	Podstatná jména ▪ rod, číslo, životnost u mužského rodu Slovesa ▪ osoba, číslo a čas, Tvarosloví ▪ osobní zájmena – pomoc při časování sloves, časování sloves v přítomném čase

Průřezová témata:	*Přesahy do učebních bloků:*	*Přesahy z učebních bloků:*

Literární výchova **6. ročník**

Očekávané výstupy Žák:	Učivo:
▪ Jednoduše a výstižně charakterizuje dané druhy a žánry literatury i základní pojmy kompozice literárního díla ▪ Orientuje se v základních literárních pojmech ▪ Orientuje se v literárně historických faktech příslušných probíraných období ▪ Výrazně čte nebo přednáší vhodný literární text ▪ Vystihne podstatu a hlavní myšlenku předkládaného textu ▪ Formuluje vlastní názory na přečtený text	Teorie literatury • Stručný přehled literárních druhů a žánrů • Základní pojmy kompozice literárního díla Literární žánry • Bible • Epos • Mýty, báje • Pohádky • Pověst

Průřezová témata:	*Přesahy do učebních bloků:*	*Přesahy z učebních bloků:*
Osobnostní a sociální výchova: Rozvoj schopností	ČJ (6.ročník): AJ pro 6.a 7.ročník	

poznávání **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:** Evropa a svět nás zajímá **Multikulturní výchova:** Lidské vztahy	Dějepis: (6.ročník) - Starověký Řím Starověké Řecko	

6. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: • čte plynule a s porozuměním • přečte souvislý text • pomocí návodných otázek reprodukuje text, najde hlavní myšlenku díla, využije ji k vyjádření pocitu nebo poučení, • namaluje obrázek vyjadřující děj • sestaví jednoduchou osnovu	Učivo: ▪ čtení - uměleckých textů - uvědomělé tiché čtení ▪ čtení - vět s přirozenou intonací a přízvukem - vět podle smyslu ▪ reprodukce přečteného textu podle jednoduché osnovy ▪ orientace v ději povídek, pověstí a bajek ▪ hlavní myšlenka díla ▪ sledování televizních a rozhlasových pořadů, návštěva divadelního a filmového představení

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***

ČESKÝ JAZYK **7. ročník**

Jazyková a komunikační výchova Očekávané výstupy Žák: ▪ Rozpozná a charakterizuje typické prvky pro mluvený a psaný projev, využívá poznatků v obou formách komunikace ▪ Využívá základů studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, podle osnovy dokáže shrnout obsah úryvku ▪ Samostatně připraví a s oporou o text přednese referát, připraví výtah z textu, který si sám vybere, dokáže rozlišit citáty v textu a správně citovat ▪ Pracuje s textem, osnovou a odstavci, vypíše všechny potřebné předměty a prostředky, vyhledá všechny fáze postupu, vyhledá v textu terminologii a vysvětlí její význam, dokáže využít slovníky ▪ Dokáže využít prostředky k oživení děje a stupňování napětí, správně píše interpunkci v přímé řeči, používá přirovnání a personifikaci, vyhledá a uplatní ve vypravování dějová slovesa, text rozčlení na odstavce, pracuje s osnovou ▪ Rozliší slova neutrální, kladně nebo záporně citově zabarvená, nespisovné výrazy nahradí spisovnými, pracuje s textem, odstraňuje slohové nedostatky, napíše vypravování ▪ Rozliší, co patří do charakteristiky vnější a vnitřní, vysvětlí pojem nepřímé charakteristiky a uvede příklady, je schopen využít rčení a	Učivo: • Projevy mluvené a psané, pozdravy s krátkým dialogem • Osnova, výpisky, citáty, výtah • Popis pracovního postupu • Vypravování • Charakteristika • Charakteristika literární postavy • Úřední dopis, žádost • Životopis • Referát • Reklama • Diskuse

přirovnání, vysvětlí různá přísloví a pořekadla, dokáže stručně charakterizovat svého kamaráda nebo sám sebe ▪ Vybere si libovolnou literární postavu a vypracuje její charakteristiku ▪ Vyhledá v textu podstatné části úředního dopisu či žádosti, dokáže formulovat žádost/úřední dopis ústně i písemně ▪ Z textu vyvodí všechny důležité části, vyjmenuje je, shromáždí patřičné údaje a napíše vlastní životopis ▪ Dokáže chápat text jako zdroj informací a prožitků, formuluje vlastní názory na dílo nebo zužitkuje informace z odborného textu v písemný/ústní referát ▪ Dokáže rozpoznat manipulativní působení projevu ▪ Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	

7. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: • komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk • píše běžné písemnosti • rozezná spisovný a nespisovný jazyk, využívá spisovný jazyk při mluvení, aktivně tvoří věty, odpovídá na otázky • používá telefonní seznam, předvede telefonický rozhovor, zná poštovní tiskopisy	Učivo: ▪ Rozlišování jazykových prostředků spisovných a nespisovných, osobní komunikace, zásady kultivovaného projevu ▪ Formy společenského styku - telefonický rozhovor, vyplňování objednávky, poštovní poukázky, průvodky, podacího lístku ▪ Komunikace - Dialog (vedení

• komunikuje vhodně v různých situacích	dialogu, jeho pravidla)

Průřezová témata: ***<u>Osobnostní</u>*** ***<u>a sociální výchova</u>*** *Sociální rozvoj*	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***

Jazyková výchova **7. ročník**

<u>Očekávané výstupy</u> Žák:	Učivo:
▪ Odhalí odchylky duálových tvarů, rozliší ona slova podle významu a správně je skloňuje ▪ Upevní si vědomosti o druzích a vzorech přídavných jmen, jejich koncovky píše pravopisně správně ▪ Vyjmenuje druhy zájmen, prohloubí znalosti o vztažných zájmenech, dokáže vytvořit správné tvary zájmena *jenž* a použít je ▪ Bezpečně pozná číslovku a rozezná její druh, rozhodne, kdy bude za číslovkou tečka, správně skloňuje číslovky *dva, oba* ▪ Vyvodí podstatu rozdílu rodu činného a trpného, dokáže je rozpoznat a správně užívat ▪ Rozliší druhy příslovcí, objeví, z čeho vznikly příslovečné spřežky a píše je pravopisně správně, dokáže příslovce stupňovat ▪ Pochopí funkci předložek, rozliší předložky vlastní a nevlastní, určí pády, s kterými se předložky pojí, upevní si pravopis předložek *s, z* ▪ Vyjmenuje nejčastější spojky podřadicí a souřadicí, spojky dokáže v souvětích nahrazovat jinými spojkami, dokáže spojovat věty v souvětí, na základě získaných vědomostí zvládá interpunkci ▪ Vysvětlí pravidla psaní velkých písmen, dokáže je aplikovat a správně odůvodnit ▪ Rozčlení a pojmenuje jednotlivé části	Tvarosloví • Podstatná jména (odlišné tvary označující části těla) • Přídavná jména • Zájmena (skloňování a užívání vztažných zájmen) • Číslovky • Slovesa (slovesný rod činný a trpný) • Příslovce • Předložky • Spojky, částice • Citoslovce Pravopis velkých písmen Stavba slova a tvoření slov Význam slov Skladba • Věty podle postoje mluvčího • Souvětí • Věty bezpodmětové a neslovesné

slova, správně střídá hlásky při odvozování slov ▪ Rozezná, zda-li je slovo utvořeno odvozováním, skládáním či zkracováním ▪ Pojmenuje a pochopí rozdíly mezi významem věcným a mluvnickým, slovy jednoznačnými a mnohoznačnými, synonymy, homonymy a antonymy, pozná odborné názvy a ustálená slovní spojení, jež je schopen rozčlenit na sousloví, přirovnání, rčení a přísloví ▪ Zvládne poznat typy vět a rozdíl mezi otázkou zjišťovací a doplňovací ▪ Upevní si a prohloubí znalosti o gramatických jednotkách věty, zvládne je rozlišovat i graficky zaznamenávat ▪ Rozezná typy podmětu, přísudku, všechny druhy příslovečných určení, předmět, druhy přívlastků (včetně postupně rozvíjejícího, několikanásobného) ▪ Doved určit, zda se jedná o větu bezpodmětovou či neslovesnou, uvědomí si terminologické rozdílnosti v pojetí různých gramatik v souvislosti s pojmy – věta jednočlenná, věta dvojčelnná, větný ekvivalent ▪ Bezpečně určí, jedná-li se o větu jednoduchou nebo souvětí a dokáže určovat druhy vět vedlejších	

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
	ČJ (7.ročník): AJ VKO: mediální výchova	

7. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
<u>Očekávané výstupy</u> Žák: • zvládá pravopis slov s předponami a předložkami • skloňuje podstatná jména • časuje slovesa • pozná slovní základ, označí předpony	Učivo: ▪ Nauka o slově - slovní základ, předpona, přípona, výrazy s předložkami od, nad, pod, před, bez ▪ Pořadí pádů, pádové otázky, vzory

a přípony, zapamatuje si psaní výrazů s předložkami • vyjmenuje jednotlivé pády, vybere podstatná jména z textu, skloňuje je • vyčasuje slovesa, pozná jednotlivé časy	podstatných jmen ▪ Časování sloves v oznamovacím způsobu všech časů

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***

Literární výchova **7. ročník**

Očekávané výstupy Žák:	Učivo: Teorie literatury
▪ Jednoduše a výstižně charakterizuje dané druhy a žánry literatury i základní pojmy kompozice literárního díla ▪ Orientuje se v základních literárních pojmech ▪ Orientuje se v literárně historických faktech příslušných probíraných období ▪ Výrazně čte nebo přednáší vhodný literární text ▪ Vystihne podstatu a hlavní myšlenku předkládaného textu ▪ Formuluje vlastní názory na přečtený text ▪ Na základě četby ukázek/celého díla odvodí typické rysy tvorby vybraných spisovatelů	• Stručný přehled literárních druhů a žánrů • Základní pojmy kompozice literárního díla Literární žánry • Bajky • Balada • Drama • Epos • Hádanka • Kronika • Pořekadlo • Povídka • Pranostiky • Přísloví • Romance Základní literárně historická fakta období • Antika • Středověk • Česká renesance

	• České baroko

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Osobnostní a sociální výchova: Rozvoj schopností poznávání **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:** Evropa a svět nás zajímá **Multikulturní výchova:** Lidské vztahy **Výchova demokratického občana:** Formy participace občanů v politickém životě	ČJ (7.ročník): AJ Dějepis: (7.ročník) - Český stát za vlády Lucemburků Dějepis (8.ročník): Svět v 17.a 18.století	Dějepis (7.ročník): Světové dějiny Dějepis (7.ročník): Husitství

7. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: ▪ Orientuje se v literárním textu, najde hlavní myšlenku ▪ Pochopí čtený text, sestaví osnovu vyprávění, odpovídá na otázky související s textem a najde požadované informace ▪ Umí ústně formulovat dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení, souvisle reprodukuje děj, označí hlavní myšlenku ▪ Zná autory dětské literatury, pravidelně čte mimočítankovou četbu, získá pozitivní vztah k literatuře	*Učivo:* • Čtení uměleckých a naukových textů, reprodukce a vyprávění podle osnovy, uvědomělé tiché čtení • Návštěvy divadla, kina, čtení novin a časopisů, reprodukování textů, dramatizace, recitace • Čtenářský deník, návštěvy knihovny, pojmy báje, encyklopedie, slovník, soustředěný poslech, čtenářský zážitek vyjádřený kresbou • Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - kritický přístup ke zpravodajství a reklamě

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Mediální výchova – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		

ČESKÝ JAZYK **8. ročník**

Jazyková a komunikační výchova Očekávané výstupy Žák: ▪ Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera ▪ V hovoru rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj ▪ Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ▪ V mluveném a psaném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních i nonverbálních i paralinqválních prostředků řeči ▪ Pracuje s textem, osnovou a odstavci, vypíše všechny potřebné předměty a prostředky, vyhledá všechny fáze pracovního postupu i děje, vyhledá jazykové prostředky charakteristiky vnější i vnitřní, rozliší charakteristiku přímou a nepřímou, dokáže doplnit přirovnání ▪ Vyhledá básnické obraty, najde příklady subjektivně zabarveného popisu, porovná ukázky různých autorů, umí použít personifikaci, přirovnání a metafory ▪ Vysvětlí, co je výklad a uvede, kde se používá, v textu vyhledá odborné názvy domácího i cizího původu, pracuje se Slovníkem cizích slov, vyhledá slova, kterým v textu nerozumí, slova přejatá nahradí českými ekvivalenty ▪ Z textu vyhledá znaky typické pro	Učivo: • Sloh a komunikace • Popis • Charakteristika • Líčení • Výklad • Úvaha • Diskuse

úvahu, porovná úvahu s výkladem, dokáže vytvořit otázky k danému problému, pracuje s textem, ústně diskutuje na vybrané téma	

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Osobnostní a sociální výchova: Rozvoj schopností poznávání, Kreativita, Komunikace **Enviromentální výchova:** Lidské aktivity a problémy životního prostředí **Mediální výchova:** Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti, Tvorba mediálního sdělení **Výchova demokratického občana:** Formy participace občanů v politickém životě **Multikulturní výchova:** Lidské vztahy	VKO: mediální výchova	VKO: mediální výchova

8. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: ▪ Vypráví podle předem připravené osnovy a písemně zpracuje téma ▪ Popíše děje, jevy, osoby, pracovní postupy ▪ Ovládá koncepci a úpravu běžných písemností ▪ Orientuje se v Pravidlech českého pravopisu	Učivo: • Vypravování • Popis • Formy společenského styku – úřední dopis, vyplňování tiskopisů, dotazník, žádost, využití počítače – e mail • Používání Pravidel českého pravopisu a práce s nimi

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Osobnostní a sociální rozvoj – Sociální rozvoj **Multikulturní výchova -** Multikulturalita		

Jazyková výchova **8. ročník**

Očekávané výstupy Žák:	Učivo:
▪ Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití ▪ Rozliší slovanské jazyky ▪ Rozlišuje a dokládá obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov ▪ Vyhledá v textu cizí slova, vysvětlí jejich význam, vysvětlí pojem *slovo mezinárodní*, použije výrazy domácí i přejaté ▪ Zvládne pravopis některých přejatých a cizích slov ▪ Rozliší slovesa dokonavá a nedokonavá, vytvoří vidové dvojice a vysvětlí pojem *slovesný vid* ▪ Vyjmenuje vzory každé slovesné třídy a popíše postup, podle kterého zařadí sloveso ke správnému vzoru ▪ Vyjmenuje slovesa nepravidelná ▪ Rozliší významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí, vymezí pojem souřadné souvětí, souřadné spojení vět vedlejších a několikanásobných větných členů, uvede nejčastější spojovací výrazy k jednotlivým typům a vysvětlí je, správně doplní interpunkci ▪ Opakuje a prohlubuje znalosti z celého dosavadního studia a zároveň aplikuje nové poznatky při rozborech konkrétních textů z různých aspektů	Obecné výklady o jazyce • Obecné výklady o jazyce, vývoj jazyka, skupiny jazyků • Disciplíny jazykovědy • Čeština jako jeden ze slovanských jazyků Práce s jazykovými příručkami • Samostatná práce s vhodnými jazykovými příručkami • Jádro a rozvoj slovní zásoby Slovní zásoba • Slovní zásoba a význam slova, slova přejatá a jejich pravopis Tvarosloví • Slovesný vid, slovesné třídy a vzory Skladba • Významový poměr mezi větami hlavními, souřadně spojenými větami vedlejšími a několikanásobnými větnými členy Komplexní jazykové rozbory

Průřezová témata:	*Přesahy do učebních bloků:*	*Přesahy z učebních bloků:*
Osobnostní a sociální výchova: Rozvoj schopností poznávání **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:** Evropa a svět nás zajímá **Multikulturní výchova:** Multikulturalita	ČJ (8.ročník): AJ pro 8.a 9.ročník VKO (8.ročník): Mediální výchova	VKO (8.ročník): Mediální výchova

8. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: ▪ Zná vyjmenovaná slova a ovládá jejich pravopis ▪ Vyhledává vyjmenovaná slova, zdůvodňuje je ▪ Rozeznává správný pravopis , pamatuje si poučky a správně píše slova se skupinami bě – bje, vě – vje, mě – mně ▪ Zná pádové otázky, umí skloňovat podstatná jména ▪ Naučí se zpaměti všechny vzory, správně je využívá ▪ Pozná přídavná jména, naučí se rozlišit měkká a tvrdá ▪ Pozná číslovky, naučí se rozlišit základní, řadové ▪ Umí rozlišit rody podstatných jmen, zná koncovky příčestí minulého při shodě přísudku s podmětem, najde několikanásobný podmět	Učivo: • Nauka o slově, i/y po obojetných souhláskách uvnitř slova • Pravopis bě – bje, vje – vě, mě – mně Tvarosloví • podstatná jména, všechny vzory • přídavná jména, rozlišení měkkých a tvrdých • číslovky Skladba • příčestí minulé při shodě s několikanásobným podmětem

Průřezová témata:	*Přesahy do učebních bloků:*	*Přesahy z učebních bloků:*

Literární výchova **8. ročník**

Očekávané výstupy Žák:	Učivo:
▪ Jednoduše a výstižně charakterizuje dané druhy a žánry literatury i základní pojmy kompozice literárního	Teorie literatury • Stručný přehled literárních druhů a žánrů • Základní pojmy kompozice

díla ▪ Orientuje se v základních literárních pojmech ▪ Orientuje se v literárně historických faktech příslušných probíraných období ▪ Výrazně čte nebo přednáší vhodný literární text ▪ Vystihne podstatu a hlavní myšlenku předkládaného textu ▪ Formuluje vlastní názory na přečtený text ▪ Na základě četby ukázek/celého díla odvodí typické rysy tvorby vybraných spisovatelů	literárního díla Literární žánry • Elegie • Epigram • Epitaf • Melodram • Novela • Óda • Píseň • Satira Základní literárně historická fakta období • Renesance a baroko ve světě • Osvícenství a klasicismus • Preromantismus • České národní obrození a literatura 19. století

Průřezová témata: **Osobnostní a sociální výchova:** Rozvoj schopností poznávání **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:** Evropa a svět nás zajímá **Multikulturní výchova:** Lidské vztahy **Výchova demokratického občana:** Formy participace občanů v politickém životě **Mediální výchova:** Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti, Tvorba mediálního sdělení	***Přesahy do učebních bloků:*** ČJ (8.ročník): AJ pro 8.a 9. ročník Dějepis: (8.ročník) - České země v 19.stol. HV (8.ročník): Hudební nauka	***Přesahy z učebních bloků:*** Dějepis (8.ročník): Svět v 17.a 18. století

8. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: ▪ Podle svých schopností přečte plynule s porozuměním souvislý text ▪ Umí ústně formulovat dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení, označí hlavní myšlenku ▪ Rozezná a zařadí hlavní literární druhy a žánry ▪ Chápe podstatu mediálního sdělení	*Učivo:* • Upevňování správného, plynulého čtení, užití vhodné síly a intonace hlasu • četba novin a časopisů • návštěva kina a divadla • poslech, reprodukce • čtenářský deník • pojmy: román, drama, muzikál • knihovna

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Mediální výchova – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		

ČESKÝ JAZYK **9. ročník**

Jazyková a komunikační výchova Očekávané výstupy Žák: ▪ Komunikuje ústní nebo písemnou formou s uvědoměním si rozdílů a důležitých složek verbální i nonverbální komunikace ▪ Pochopí, jací slohotvorní činitelé ovlivňují komunikaci i způsob sdělení funkčních stylů, vědomě využívá v praxi jejich typických rysů	Učivo: Komunikace • Verbální a neverbální komunikace • Slohotvorní činitelé vnější i vnitřní • Funkční styly – prostě sdělovací, odborný, administrativní, publicistický, umělecký a řečnický

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Osobnostní a sociální výchova: Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí,Kreativita, Komunikace **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:**Evropa a svět nás zajímá **Enviromentální výchova:** Lidské aktivity a problémy životního prostředí **Mediální výchova:** Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti, Tvorba mediálního sdělení **Výchova demokratického občana:** Formy participace občanů v politickém životě		

9. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: ▪ Komunikuje v běžných situacích, umí si vybrat jídlo z jídelního lístku, zná zásady slušného chování v restauraci,	Učivo: • Formy společenského styku - objednání jídla v restauraci, krátké projevy, orientacev telefonním seznamu, denním tisku, cestování,

kině a divadle, je schopen se slušně chovat, vědět o možnostech cestování ▪ Sestaví vlastní životopis a napíše žádost podle předlohy, umí vyplnit přihlášku ke studiu, používat počítač ▪ Komunikuje s příslušníky odlišných sociokulturních skupin ▪ Podle svých schopností řeší problémy v mezilidských vztazích, zvládá učební problémy ▪ Vytvoří podle svých schopností mediální sdělení pro školní časopis	slušné chování v kině, divadle • Žádost, životopis, přihláška k dalšímu studiu, využití PC • Naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem • Rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí • Uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Osobnostní a sociální rozvoj – Morální rozvoj **Multikulturní výchova –** Multikulturalita **Tvorba mediálního sdělení**		

Jazyková výchova **9. ročník**

Očekávané výstupy Žák:	Učivo:
▪ Rozliší jazykové rodiny i jazykové větve, vyjmenuje slovanské jazyky východní, západní a jižní, rozpozná jazyk spisovný a nespisovný, pozná podle znaků obecnou češtinu a některá nářečí ▪ Obeznámí se s vývojem češtiny a dokáže postihnout některé prvky staré češtiny i vybrané rozdíly se slovenštinou ▪ Seznámí se s jednotlivými disciplínami jazykovědy ▪ Rozpozná samohlásky a souhlásky znělé a neznělé, vysvětlí spodobu znělosti ve slovech, rozliší hlavní a	Obecná počení o jazyce Zvuková stránka jazyka Slovní zásoba Stavba slova Pravopis • Dělení slov • Zdvojení hlásky, střídání hlásek v koncovkách přídavných jmen • Bě/bje, vě/vje, mě/mně, ú/ů • Předpony s/z/vz • Pravopis i/y po obojetných

vedlejší přízvuk, znázorní větnou melodii, vysvětlí, proč dbámě v mluveném projevu na vhodné tempo, melodii, pauzy a důraz ▪ Dokáže rozlišit význam slov věcný i mluvnický, postihnout v textu i aktivně sám použít slova synonyma, antonyma, homonyma, sousloví, termíny, přísloví, rčení, přirovnání, pochopit jednoznačnost či mnohoznačnost slov ▪ Dokáže rozlišit významovou nadřazenost (podřazenost), souřadnost ▪ Klasifikuje způsoby obohacování slovní zásoby ▪ Bezpečně rozpozná kořen slova, přeponu, příponu a koncovku, vysvětlí pojmy *slovotvorný základ* a *základové slova*, vytvoří slova příbuzná, odliší zkaratková slova a zkratky, vytvoří slova složená, vytvoří slova přechylováním ▪ Zopakuje si a upevní vědomosti o českém pravopise z předchozích ročníků ▪ U podstatných jmen určí správně pád, číslo, rod, vzor, rozliší podstatná jména konkrétní a abstraktní, hromadná, pomnožná a látková ▪ Vyhledá přídavná jména tvrdá, měkká a přivlastňovací, určí u nich pád, číslo, rod a vzor, správně je stupňuje ▪ Vyjmenuje druhy zájmen, vyhledá zájmena v textu a určí jejich druh, určí pád, a kde je to možné i číslo a rod ▪ Rozliší druhy číslovek a uvede, zda jsou určité nebo neurčité, kde je to možné, určí pád, číslo a rod, správně	souhláskách – vyjmenovaná slova • Shoda podmětu s přísudkem • Zásady psaní čárky, pravopis přímé řeči • Podstatná jména • Přídavná jména • Velká písmena Tvarosloví • Podstatná jména • Přídavná jména • Zájmena • Číslovky • Slovesa • Příslovce • Předložky • Spojky • Částice • Citoslovce Skladba • Věta jednoduchá, větný člen • Grafické znázornění věty • Skladební dvojice • Větné členy (postup při určování) • Věta bezpodmětová, zvláštnosti větné stavby • Podmět • Přísudek • Souvětí

skloňuje číslovky dvě, obě, tři, čtyři…., dokáže zapsat slovy i složitější číslovky ▪ Správně skloňuje obecná i vlastní jména přejatá (dénius, cyklus, glóbus…), tvoří správně tvary a ověřuje je v Pravidlech ▪ Zopakuje si a upevní vědomosti o slovesných třídách a jejich vzorech, vyhledá v textu slovesa a určí jejich vzory, bezpečně pozná a určí osobu, číslo, čas, způsob, rod, třídu, vzor a vid ▪ Rozpozná v textu přechodníky, rozliší přechodník přítomný a minulý, vyhledá koncovky, kterými je tvořen, dokáže klasifikovat a správně používat slova neohebná ▪ Diferencuje neohebné slovní druhy a jejich specifika ▪ Pozná typy vět a rozdíl mezi otázkou zjišťovací a doplňovací ▪ Upevní si znalosti o gramatických jednotkách věty i souvětí, zvládne je rozeznávat i graficky zaznamenávat ▪ Rozezná typy podmětů, přísudku, všechny druhy příslovečných určení, předmět, druhy přívlastků a doplněk ▪ Dovede určit větu bezpodmětovou či neslovesnou, uvědomí si terminologické rozdílnosti v pojetí různých gramatik v souvislosti s pojmy *věta jednočlenná, věta dvojčlenná, větný ekvivalent* ▪ Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí, vymezí pojem *souřadné souvětí, souřadné spojení vět*	• Druhy vedlejších vět • Souřadnépoměry • Postup při sestavování grafu složitého souvětí • Věty podlepostoje mluvčího • Zvláštnosti větné stavby • Komplexní jazykové rozbory

vedlejších a *několikanásobných větných členů,* uvede nejčastější spojovací výrazy k jednotlivým typům a vysvětlí je ▪ Odhalí výrazy a spoje í vymykající se z pravidelné větné stavby ▪ Opakuje a prohlubuje znalosti z celého dosavadního studia a zároveň aplikuje nové poznatky při rozborech konkrétních textů z různých aspektů	

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Osobnostní a sociální výchova: Komunikace **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:** Evropa a svět nás zajímá **Multikulturní výchova:** Multikulturalita	ČJ (9.ročník): AJ	

9. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: ▪ Zvládá pravopis slov s předponami a předložkami ▪ Ppzná předpony, přípony, základ slova, správně píše slovní spojení s předložkami ▪ Zpaměti vyjmenuje slovní druhy, pozná a určí slovní druhy v textu ▪ Pozná podstatná a přídavná jména, umí je skloňovat a zařadit, zná zpaměti všechny vzory a rozliší přídavná jména tvrdá, měkká a přivlastňovací ▪ Pozná příčestí minulé, podmět i přísudek, zvládá pravopis příčestí minulého při shodě přísudku	Učivo: • Nauka o slově • Tvarosloví – přehled slovních druhů, podstatná jména – dokončení skloňování, všechny vzory; přídavná jména – rozlišování, i přídavná jména přivlastňovací • Skladba – pravopis příčestí minulého ve větách s podmětem **děti, my, všichni;** nesložitá slovětí

s podmětem včetně *děti, my, všichni* a využívá je v praxi ▪ Rozezná větu jednoduchou a souvětí, určí základní skladební dvojice, stavbu věty, vytvoří větu jednoduchou a souvětí	

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***

Literární výchova **9. ročník**

Očekávané výstupy Žák:	Učivo:
▪ Jednoduše a výstižně charakterizuje dané druhy a žánry literatury i základní pojmy kompozice literárního díla ▪ Orientuje se v základních literárních pojmech ▪ Orientuje se v literárně historických faktech příslušných probíraných období ▪ Výrazně čte nebo přednáší vhodný literární text ▪ Vystihne podstatu a hlavní myšlenku předkládaného textu ▪ Uceleně reprodukuje přečtený text, popisuje strukturu a jazyk literárního díla a formuluje vlastní názory na přečtený text ▪ Na základě četby ukázek/celého díla odvodí typické rysy tvorby vybraných spisovatelů	Teorie literatury • Stručný přehled literárních druhů a žánrů • Základní pojmy kompozice literárního díla Literární žánry • Román • Aforismus • Satira • Pásmo • Dramatické žánry • Hudebně dramatické žánry Základní literárně historická fakta období • Literatura přelomu 19. a 20. století • Literatura 1. poloviny 20. století • Literatura 2. poloviny 20. století

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Osobnostní a sociální výchova: Rozvoj schopností poznávání **Výchova k myšlení**	Dějepis: (9.ročník) – 2. sv. válka	Dějepis (9.ročník): 1. sv.válka

v evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímá **Výchova demokratického občana:** Formy participace občanů v politickém životě **Mediální výchova:** Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti, Tvorba mediálního sdělení		

9. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: ▪ Podle svých schopností přečte plynule s porozuměním souvislý text ▪ Pracuje s textem, vyhledává informace a třídí je ▪ Samostatně reprodukuje text, označí hlavní myšlenku, zkoumá pravdivost, použije text jako motiv, argument nebo příklad ▪ Zná několik nejvýznamnějších autorů české i světové literatury, umí si vyhledat jejich díla ▪ Získá pozitivní vztah k literatuře ▪ Rozlišuje sdělení potvrzující předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalostí problematiky a nezaujatého postoje ▪ Respektuje zvláštnosti různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy) ▪ Objasní podstatu mediálního sdělení	*Učivo:* • Prohlubování a upevňování návyků správného hlasitého i tichého čtení, čtení novin, časopisů, sledování médií • Knihovna – práce s knihou, práce s učebnicemi i pracovními listy • Ukázky divadelních her, návštěva divadla, kina • Významní autoři české a světové literatury, návštěvy knihovny • Různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce • Rozdíl mezi reklamou a zprávou • Vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti • Jedinečnost každého člověka, člověk jako součást etnika • Poznávání vlastního kulturního zakotvení • Podstata mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel

	• Identifikování základních orientačních prvků v textu

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Mediální výchova – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Intepretasce vztahu mediálních sdělení a reality **Multikulturní výchova** – Kulturní rozdíly		

5.2.2 Anglický jazyk

ročník	1.r.	2.r.	3.r	4.r	5.r.	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Část A	-	-	3	3	3	3	3	3	3
Část B	-	-	3	3	3	3	3	3	3

Charakteristika vyučovacího předmětu
Anglický jazyk je vyučován ve třetím až devátém ročníku. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů, průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Cílem je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa, ale i pro práci s počítačem, internetem, cizojazyčnou literaturou atd. Proto klademe důraz na rozvoj komunikačních dovedností, kterým podřizujeme i výuku gramatické části vzdělávacího předmětu. Výuka probíhá vždy v celém ročníku najednou.

1. stupeň
Cílem předmětu anglický jazyk na 1. stupni je poskytnout žákům základ slovní zásoby a běžných konverzační frází, na jednoduchých textech budovat čtenářské dovednosti a na nich pak schopnost psát. Zejména v počátcích upřednostňujeme induktivní způsob výuky před výukou deduktivní. Neučíme tedy nejdříve poučky, ale ponecháváme žákům prostor, aby si z textů říkadel, jednoduchých básniček a textů a podobně sami odvodili, jak vyjádřit jiné věty.

2. stupeň
Na druhém stupni pracují žáci ve větší míře s autentickými texty, konverzují spolu anglicky v malých celcích~~, popřípadě~~, konverzují s učitelem. V souvislosti s probíraným zeměpisným a dějepisným učivem se žáci seznamují s reáliemi anglicky mluvících zemí. Angličtinu používají při práci s internetem i v částech jiných vyučovacích předmětů.

Klíčové kompetence
- Kompetence k učení
    - vytváří si dle svých možností základní návyky a postupy ve výuce cizímu jazyku
    - pochopí důležitost schopnosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život, propojuje probraná témata a jazykové jevy
    - samostatně vyhledává nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v angličtině
- Kompetence k řešení problémů
    - dle svých možností řeší jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí, nebojí se mluvit anglicky s cizím člověkem
    - naučí v rámci svých možností se opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba, popřípadě vyhledat si informaci
- Kompetence komunikativní
    - porozumí dle svých možností jednoduchému sdělení, umí zformulovat jednoduché myšlenky, rozumí přiměřenému textu
    - využívat dle možností dovednosti osvojené v anglickém jazyce k navázání kontaktu či vztahu
- Kompetence sociální a personální
    - dokáže požádat o pomoc a vyžádat si radu
    - je schopen se kultivovaně projevovat
- Kompetence občanské

    - získává představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnává je s našimi zvyky
    - dle svých možností umět srovnávat ekologické a environmentální otázky týkající se anglicky mluvících zemí a České republiky
- Kompetence pracovní
    - samostatně dle svých možností získává informace z různých zdrojů a zvládá pracovat s jazykovými a literárními prameny
    - samostatně pracuje s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem
    - využívá dle svých možností anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

Poznávání lidí
Mezilidské vztahy
Komunikace
Rozvoj schopností poznávání
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Sebepoznání a sebepojetí

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tematické okruhy

Objevujeme Evropu a svět
Jsme Evropané
Evropa a svět nás zajímá

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

Etnický původ
Kulturní diference
Lidské vztahy
Multikulturalita

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Vztah člověka k prostředí

ANGLICKÝ JAZYK **3.ročník**

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně - zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal - rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovní spojení	zvuková a grafická podoba jazyka - seznámení s fonetickými základními znaky ve slovníčku, pomocí audiovizuální techniky propojovat vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov, hravou formou vytvořit u žáka základní výslovnostní návyky slovní zásoba - žáci si osvojí základní slovní zásobu z jednotlivých tematických okruhů, pomocí výukových karet (obrázek, název), článků, cvičeních zaměřených na daný okruh, žák s vizuální oporou (slovníkem, flashcards) upevňuje dané výrazy, umí je pojmenovat a vyhledat tématické okruhy: • Pozdravy • Čísla, barvy, abeceda • Základní pokyny při vyučování • Škola – třída • Množné číslo podstatných jmen • Rodina • Sloveso – TO BE • Domov, bydlení, město, příroda • Osobní a přivlastňovací zájmena • Hračky • Jednoduché předložky • Neurčitý člen – a/an • Přátelé • Můj mazlíček • Vánoce mluvnice – osvojení základních gramatických

	jevů, slovních spojení s to be, to have, základních výrazů, vět s využitím slovní zásoby daného ročníku, vše doplněno o vizuální a textovou oporu

Průřezová témata:	*Přesahy do učebních bloků:*	*Přesahy z učebních bloků:*
OSV Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace **VMEGS** Objevujeme Evropu a svět **MeV** Etnický původ	Člověk a jeho svět 3. ročník Místo, kde žijeme – domov Místo, kde žijeme – škola Lidé kolem nás – rodina Člověk a jeho zdraví	

3. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: • Je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka.	Učivo **1. Úvod/ Introduction** Seznámení s pravidly výslovnosti a abecedou fonetické znaky (pasivně) Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Pozdravy (při setkání, při rozloučení- kamarádi, učitel) Představení se, zdvořilostní fráze Oslovení – pan, paní, slečna, chlapec, děvče Ano - ne Omluva, prosba, poděkování **2. Barvy/ Colours** - základní i doplňkové barvy ve spojení s typickou věcí **3. Čísla/ Numbers** - číslovky 0-10 **4. Abeceda/ Alphabet** Výslovnost, hláskovaní – seznámení se **5. Jednoduché základní pokyny v rámci práce ve třídě –** otevři, zavři, čti, piš, vezmi, vstaň, sedni si, maluj, počítej **6. Angličtina kolem nás/ English around us - třída**

	- základní názvy pomůcek, předmětů, vybavení ve třídě **7. Hračky** – pojmenování typických hraček **8. Reálie** – Vánoce, Velikonoce – rozdíly v průběhu svátků – zvyky a tradice - česky

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Osobnostní a sociální výchova Sociální rozvoj **Multikulturní výchova** Lidské vztahy, Kulturní rozdíly	Informatika – dětské počítačové programy pro výuku angličtiny HV - Dětské anglické písničky, říkanky Výtvarná výchova - barvy Matematika - čísla Člověk a jeho svět – tradice, svátky, téma škola, slušné chování Český jazyk – sloh, abeceda	Informatika Hudební výchova Výtvarná výchova Matematika Člověk a jeho svět Český jazyk

Očekávané výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizální oporu - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu **MLUVENÍ** • se zapojí do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho osoby, volného času a okolí ve kterém žije, odpoví na otázky **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM** • vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům • rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, s využitím vizuální opory **PSANÍ** • napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodinně činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního živoat • vyplní osobní údaje do formuláře	zvuková a grafická podoba jazyka- seznámení s fonetickými základními znaky ve slovníčku, pomocí audiovizuální techniky propojovat vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov, hravou formou vytvořit u žáka základní výslovnostní návyky slovní zásoba- žáci si osvojí základní slovní zásobu z jednotlivých tematických okruhů, pomocí výukových karet (obrázek, název), článků, cvičeních zaměřených na daný okruh, žák s vizuální oporou (slovníkem, flashcards) upevňuje dané výrazy, umí je pojmenovat a vyhledat tématické okruhy: • Základní pokyny při vyučování • There is /There are…+ otázka, zápor • Hobby, volný čas, kultura, sport • Can/Can ´t …+ otázka, zápor, krátká odpověď • Sport • Like + otázka, zápor, krátká odpověď • Pocity, nálady • Stravovací návyky • Roční období, počasí přítomný čas prostý (- s, otázka, zápor, jednoduchá odpověď) • Předložky času on, in (škola, předměty a volný čas) • Oblečení (People are wearing…), móda • Halloween, Vánoce, Velikonoce mluvnice – osvojení základních gramatických jevů, slovních spojení There is/ There are, Can/Can´t, Like – tvoření kladných a záporných vět, otázek s danými jevy, praktické užití – přítomný čas prostý, přítomný čas průběhový, užití předložek, tvoření základních výrazů, , vět s využitím slovní zásoby daného ročníku, vše doplněno o oporu (vizuální, textovou)

Průřezová témata:	*Přesahy do učebních bloků:*	*Přesahy z učebních bloků:*
OSV Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace **VMEGS** Objevujeme Evropu a svět **MuV** Etnický původ	Vlastivěda 5. ročník Místo, kde žijeme - Evropa	

4. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: • Rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování. • Sdělí své jméno a věk. • Vyjádří souhlas či nesouhlas. • Pozdraví a poděkuje. • Rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností. • Reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu). • Rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu).	Učivo **1. Úvod/ Introduction** Komunikace v různých situacích Pozdravy - části dne – dobré ráno… Představení se - otázka + odpověď, zdvořilostní fráze – jednoduchá odpověď celou větou na otázku Jak se máš? – Mám se dobře/špatně. Zná frázi – řekne svůj věk, přídavná jména – starý x mladý Ano – ne - celou větou Omluva, prosba, poděkování, pochvala **2. Angličtina kolem nás/ English around us - škola** - učitel, žák, učebny Osobní zájmena **3. Čísla/ Numbers** - číslovky 0-20 **4. Jednoduché základní pokyny** při vyučování – sloveso + podst. jméno – zavři knihu, vezmi pero…… **5. Rodina** – členové rodiny názvy bytového zařízení- dům, byt, zahrada přídavná jména – starý x nový **6. Kalendář –** dny, roční období, rok, počasí **7. Lidské tělo** – obličej, hlava, části hlavy, základní části těla – krk,trup, ruce nohy To je – to není – It is, It is not + zkrácené tvary Otázka a odpověď- Co je to? X To je.. **8. Jídlo a nápoje** - ovoce a zelenina, některé potraviny Mám rád x Nemám rád **9. Zvířata** – farma, domácí mazlíčci +

• Je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka.	přídav. jm.- malý x velký **10. Oblečení** – základní sezónní oblečení **11. Reálie** – Vánoce, Velikonoce – zvyky a tradice ve Velké Británii, Hallowen, Díkuvzdání , anglické koledy

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Osobnostní a sociální výchova Sociální rozvoj Osobnostní rozvoj **Environmentální výchova** Ekosystémy **Multikulturní výchova** Lidské vztahy Kulturní rozdíly Etnický původ **Výchova k myšlení v evr. a globál. souvislostech** Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět	Informatika – dětské počítačové programy pro výuku angličtiny, obrazové materiály Český jazyk – sloh, komunikace HV - dětské anglické písničky, říkanky Matematika - čísla, příklady Přírodověda živočichové, lidské tělo, kalendář, potraviny, tradice, svátky Vlastivěda – reálie, anglicky mluvící země Výtvarná výchova – malba, kresba	Informatika Hudební výchova Výtvarná výchova Matematika Člověk a jeho svět Český jazyk Přírodověda Vlastivěda

ANGLICKÝ JAZYK **5. ročník**

Očekávané výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizální oporu - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu **MLUVENÍ** • se zapojí do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho osoby, volného času a okolí v kterém žije, odpoví na otázky **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM** • vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům • rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, s využitím vizuální opory **PSANÍ** • napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodinně činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního	zvuková a grafická podoba jazyka- seznámení s fonetickými základními znaky ve slovníčku, pomocí audiovizuální techniky propojovat vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov, hravou formou vytvořit u žáka základní výslovnostní návyky slovní zásoba- žáci si osvojí základní slovní zásobu z jednotlivých tematických okruhů, pomocí výukových karet (obrázek, název), článků, cvičeních zaměřených na daný okruh, žák s vizuální oporou (slovníkem, flashcards) upevňuje dané výrazy, umí je pojmenovat a vyhledat tématické okruhy: • slovesa „be“ , „have got“ a „can“ • vazba „There is/are...“ • číslovky • zájmena osobní • škola • volný čas, péče o zdraví • povolání • kultura • nakupování • příroda • přítomný čas průběhový – otázka a zápor, odpověď pomocí „do“ • přítomný čas prostý – otázka a zápor, odpověď pomocí „do“ • předložky místa, času

životat • vyplní osobní údaje do formuláře	• zájmeno „one“ • roční období – měsíce, dny v týdnu, datum • tradice, zvyky • reálie, cestování mluvnice – osvojení základních gramatických jevů, slovních spojení There is/ There are, slovesa „be“ , „have got“ a „can“ – tvoření kladných a záporných vět, otázek s danými jevy, praktické užití – přítomný čas průběhový /otázka, zápor, odpověď s „do“), přítomný čas prostý /otázka, zápor, odpověď s „do“) tvoření základních výrazů a vět s využitím slovní zásoby daného ročníku, vše doplněno o oporu (vizuální, textovou)

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Kreativita		

5. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: • Reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu). • Rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností.	**1. Úvod/ Introduction** **Komunikace** v různých situacích v jednoduchých větách Řekne své telefonní číslo Jednoduchý popis osob – využití osvojených přídavných jmen Člen určitý x neurčitý Sloveso TO BE **2. Angličtina kolem nás/ English around us - škola** Šk. pomůcky, názvy a vybavení učeben – jednoduchý popis – využití přídavných jmen, barev, pokyny Otázka x odpověď je to malé?.Čí je to? Zájmena přivlastňovací – můj, tvůj **3. Čísla/ Numbers -** číslovky 0-100 **4.Domov** – vybavení bytu – místnosti,

• Rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu). • Je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka.	zařízení – jednoduchý popis Bydliště – město vesnice, adresa Jednoduché předložky – in, from, **5. Rodina** - narozeniny, jmeniny, ostatní svátky a oslavy v rodině, volný čas **6. Kalendář** – měsíce, hodiny – základní pojmy, počasí – přídav. jm. mokrý x suchý **7.Povolání** – základní profese z běžného života **8. Lidské tělo** – části trupu, končetin záda, břicho, ramena….. **9. Jídlo a nápoje** - snídaně, svačina, oběd, večeře, nápoje, potraviny Mám hlad., Mám žízeň. Přídav. jm. studený - teplý **10. Zvířata** – ZOO, exotika **11. Oblečení** –názvy oblečení, nákupy Kolik to stojí? Stojí to …, základní platidla ve Velké Británii **12. Cestování** - dopravní prostředky **13. Příroda** – les, hory, řeka, moře, jezero, strom, květina **14. Reálie** – seznámí se s některými tradicemi a zvyky v anglicky mluvících zemí (např. USA)

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> Sociální rozvoj Osobnostní rozvoj **<u>Environmentální výchova</u>** Ekosystémy **<u>Multikulturní výchova</u>** Kulturní rozdíly Lidské vztahy Etnický původ **<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u>** Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět	<u>Informatika</u> – dětské počítačové programy pro výuku angličtiny <u>HV</u> - Dětské anglické písničky, říkanky. Jednoduchý poslech. <u>Matematika-</u> čísla, příklady <u>Český jazyk –</u> sloh, komunikace, cestopisy, povídky a příběhy <u>Přírodověda</u> – živočichové, příroda, lidské tělo <u>Vlastivěda –</u> cestování, reálie, mapy	Informatika Hudební výchova Výtvarná výchova Matematika Český jazyk Přírodověda Vlastivěda

ANGLICKÝ JAZYK **6. ročník**

Očekávané výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat **MLUVENÍ** - se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM** - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace **PSANÍ** - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a	zvuková a grafická podoba jazyka- seznámení s fonetickými základními znaky ve slovníčku, pomocí audiovizuální techniky propojovat vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov, hravou formou vytvořit u žáka základní výslovnostní návyky slovní zásoba- žáci si osvojí základní slovní zásobu z jednotlivých tematických okruhů, pomocí výukových karet (obrázek, název), článků, cvičeních zaměřených na daný okruh, žák s vizuální oporou (slovníkem, flashcards) upevňuje dané výrazy, umí je pojmenovat a vyhledat **tématické okruhy:** • Opakování učiva z 1. stupně • Představení, pozdravy • Moje třída • Čísla • Kultura • Přátelé a rodina • Dny v týdnu • Můj svět - věci okolo nás • Můj mazlíček • Ve škole

dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení	• Čas - dny v týdnu, volný čas • Dům, můj pokoj • Naše město • Lidé • Oblečení **mluvnice** – osvojení základních gramatických jevů, slovních spojení There is/ There are, slovesa „be“ , „have got“ a „can“ – tvoření kladných a záporných vět, otázek s danými jevy, do/don´t praktické užití – přítomný čas průběhový /otázka, zápor, Předložky a/an, There is/ There are, přivlastňovací zájmena, otázky s Wh-, odpovědi Yes/No, čas, denní režim, volný čas, místa- předložky, popis lidí, oblečení, přítomný čas- otázky/odpovědi, jednotné a množné číslo.

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět **MuV** Kulturní diference Etnický původ **EV** Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí	Zeměpis - Mapa světa, geografické informace, zdroje dat, kartografie Přírodopis - fauna Hv - Hudební nástroje Dějepis - Historie vzniku měst a obcí	

6. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy - Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů	**Učivo:** **1. Opakování/ Repetition** Pozdravy (při setkání, při rozloučení- kamarádi, učitel) Představení se, zdvořilostní fráze Oslovení – pan, paní, slečna, chlapec, děvče

	2. Barvy/ Colours - základní i doplňkové barvy ve spojení s typickou věcí **3. Čísla/ Numbers** - opakování 0- 20 - **čísla 20-100** **4. Abeceda/ Alphabet** - Výslovnost, hláskovaní **5. Moje třída/ My classroom** - školní potřeby - přivlastňovací zájmena - Pokyny k práci- piš, maluj, čti,.. **6. Moje rodina/ my family** - **opakování učiva** - Přivlastňovací zájmena- můj, tvůj, náš, jeho - Přídavná jména k vyjádření popisu **7. Narozeniny, věk/ Birthday, age** - **Blahopřání, zdvořilostní fráze** - **Otázky ohledně věku**

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Osobnostní a sociální výchova Sociální rozvoj		

ANGLICKÝ JAZYK **7. ročník**

Očekávané výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat **MLUVENÍ** - se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM** - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace **PSANÍ** - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a	zvuková a grafická podoba jazyka- seznámení s fonetickými základními znaky ve slovníčku, pomocí audiovizuální techniky propojovat vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov, hravou formou vytvořit u žáka základní výslovnostní návyky slovní zásoba- žáci si osvojí základní slovní zásobu z jednotlivých tematických okruhů, pomocí výukových karet (obrázek, název), článků, cvičeních zaměřených na daný okruh, žák s vizuální oporou (slovníkem, flashcards) upevňuje dané výrazy, umí je pojmenovat a vyhledat tématické okruhy: • Můj život • Zvířata • Prázdniny • Jídlo • Svět • Zábava mluvnice – sloveso be, can, have got, přítomný čas, číslovky řadové, Otázky s Wh + odpovědi Ano/Ne, Příslovce četnosti, přítomný průběhový, otázka/ odpověď, sloveso must, minulý čas, slovesa, počitatelné/nepočitatelné,

dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení	a/an, some/any, How much/How many? Členy a/an, some, the, množství- a little/ a few, otázky s How, 2. a 3. stupeň přídavných jmen, sloveso going to, have to.

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět **MuV** Kulturní diference Etnický původ **EV** Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Český jazyk a literatura Komunikační výchova Jazyková výchova Přírodopis Fauna, klasifikace zvířat Informatika Vyhledávání informací Výchova k občanství Mezinárodní vztahy, globální svět, kulturní zvyky anglicky mluvících zemí Zeměpis Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie	

7. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy	**Učivo:**
- Odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby - Rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby	1. Můj domov/ my home - **Náš dům, náš byt, naše město** - **Bydlení** - **Zdvořilostní fáze** 2. Můj pokoj/ my room - **Názvy předmětů, nábytek** - **Umístění předmětů- předložky** 3. Moje tělo/ my body - **Části hlavy a obličeje** - **P a L ruka, P a L noha, trup** - **Sloveso Být/ to be**

	4. Vlastnosti / properties - **Popis- užití přídavných jmen** - **protiklady** 5. já a moji přátelé/ Me and my friends - **sloveso mít/ to have got** - **sloveso nemít/ to haven´t got** 6. zvířata/ My pets - **Různé druhy zvířat** - **Zvířata domácí, zvířata v zoo** - **Části těla zvířat**

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Osobnostní a sociální výchova Sociální rozvoj		

ANGLICKÝ JAZYK **8. ročník**

Očekávané výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat **MLUVENÍ** - se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM** - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace **PSANÍ** - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení	zvuková a grafická podoba jazyka- seznámení s fonetickými základními znaky ve slovníčku, pomocí audiovizuální techniky propojovat vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov, hravou formou vytvořit u žáka základní výslovnostní návyky slovní zásoba- žáci si osvojí základní slovní zásobu z jednotlivých tematických okruhů, pomocí výukových karet (obrázek, název), článků, cvičeních zaměřených na daný okruh, žák s vizuální oporou (slovníkem, flashcards) upevňuje dané výrazy, umí je pojmenovat a vyhledat tématické okruhy: • Opakování ze 7. ročníku • Můj život • Budoucnost • Časy a místa • Nebezpečné situace • Města mluvnice- přítomný čas, přítomný průběhový, minulý čas, pravidelná a nepravidelná slovesa, budoucí čas - will, going to, minulý průběhový čas, minulý čas, členy the, a/an, předpřítomný čas, ever/never, should/shouldn´t, must/ mustn´t, don´t have to

Průřezová témata:	*Přesahy do učebních bloků:*	*Přesahy z učebních bloků:*
OSV Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti **VMEGS** Jsme Evropané **MuV**	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova jazyková výchova Literární výchova Dějepis Moderní doba	

Multikulturalita	Zeměpis Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie, časová pásma Výchova ke zdraví Vztahy mezi lidmi a formy soužití	

8. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy - Reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	**Učivo:** 1. Zájmy a záliby **Volnočasové aktivity** **Různé druhy zájmových aktivit** **Sloveso moci, umět/ can** 2. Povolání/ Profession **Názvy povolání** **Specifické činnosti spojené s výkonem povolání** 3. Svátky- Halloween, Vánoce, velikonoce **Zvyky anglicky mluvících zemí** 4. Sporty - **Druhy sportů** - Typické sporty daných zemí 5. Oblíbené jídlo a pití/ My favorite food and drink - Různé druhy potravin a nápojů - Tvorba otázky Máš rád/ Do you like? 6. Stravovací rozdíly - Stravovací zvyky vybraných zemí

Průřezová témata	Přesahy do učebních bloků:	Přesahy z učebních bloků:
Osobnostní a sociální výchova Sociální rozvoj Enviromentální výchova Lidské aktivity a problémy životního prostředí Multikulturní výchova		

ANGLICKÝ JAZYK **9. ročník**

Očekávané výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat **MLUVENÍ** - se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM** - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace **PSANÍ** - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení	zvuková a grafická podoba jazyka- seznámení s fonetickými základními znaky ve slovníčku, pomocí audiovizuální techniky propojovat vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov, hravou formou vytvořit u žáka základní výslovnostní návyky slovní zásoba- žáci si osvojí základní slovní zásobu z jednotlivých tematických okruhů, pomocí výukových karet (obrázek, název), článků, cvičeních zaměřených na daný okruh, žák s vizuální oporou (slovníkem, flashcards) upevňuje dané výrazy, umí je pojmenovat a vyhledat tématické okruhy: • Opakování z 8. ročníku • Minulost a přítomnost • Sláva a štěstí • Zdraví a bezpečnost • Hrdinové • Životní prostředí • Vztahy mluvnice- přítomný čas, slovesa will/going to, minulý čas, minulý průběhový čas, used to, too/enough, předpřítomný čas, for/since, zájmena, should/might, sloveso+ ing nebo infinitiv.

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti **VMEGS** Jsme Evropané	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova, jazyková výchova Dějepis Moderní doba Zeměpis	

MuV Multikulturalita	Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie <u>Výtvarná výchova</u> Rozvíjení smyslové citlivosti <u>Výchova ke zdraví</u> Vztahy mezi lidmi a formy soužití <u>Přírodopis</u> Základy ekologie	

9. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
<u>Očekávané výstupy</u> - Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů	**Učivo:** 1. Pocity a nálady - Smutek, radost 2. Společnost a její problémy - Problémy životního prostředí - Zdravý životní styl 3. Počasí, roční období - Aktivity odpovídající ročním obdobím 4. Nakupování a móda - Druhy oblečení - Druhy obchodů 5. Moderní technologie - Využití moderních technologií, pc, mobilní telefony, internet

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***

5.2.3. Německý jazyk

1.r.	2.r.	3.r	4.r	5.r.	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
-	-	-	-	-	1	1	2	2

Charakteristika vyučovacího předmětu
Německý jazyk je vyučován v šestém až devátém ročníku. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Cílem je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa, ale i pro práci s počítačem, internetem, cizojazyčnou literaturou atd. Proto klademe důraz na rozvoj komunikačních dovedností, kterým podřizujeme i výuku gramatické části vzdělávacího předmětu. Výuka probíhá vždy v celém ročníku najednou.

2. stupeň
Cílem předmětu německý jazyk je poskytnout žákům základ slovní zásoby a běžných konverzačních frází, na jednoduchých textech budovat čtenářské dovednosti a na nich pak schopnost psát. Zejména v počátcích upřednostňujeme induktivní způsob výuky před výukou deduktivní. Neučíme tedy nejdříve poučky, ale ponecháváme žákům prostor, aby si z textů říkadel, jednoduchých básniček a textů a podobně sami odvodili, jak vyjádřit jiné věty.
Později žáci pracují ve větší míře s autentickými texty, konverzují spolu německy v malých celcích, popřípadě konverzují s učitelem. V souvislosti s probíraným zeměpisným a dějepisným učivem se žáci seznamují s reáliemi německy mluvících zemí.
Klíčové kompetence

- **Kompetence k učení**
  - vytváří si dle svých možností základní návyky a postupy ve výuce cizímu jazyku
  - pochopí důležitost schopnosti komunikovat německy pro další studium i praktický život, propojuje probraná témata a jazykové jevy
  - samostatně vyhledává nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v němčině
- **Kompetence k řešení problémů**
  - dle svých možností řeší jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí, nebojí se mluvit německy s cizím člověkem
  - naučí se v rámci svých možností opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba, popřípadě vyhledat si informaci
- **Kompetence komunikativní**
  - porozumí dle svých možností jednoduchému sdělení, umí zformulovat jednoduché myšlenky, rozumí přiměřenému textu
  - využívat dle možností dovednosti osvojené v německém jazyce k navázání kontaktu či vztahu
- **Kompetence sociální a personální**
  - dokáže požádat o pomoc a vyžádat si radu
  - je schopen se kultivovaně projevovat
- **Kompetence občanské**
  - získává představu o zvycích v německy mluvících zemích a porovnává je s našimi zvyky

- dle svých možností umět srovnávat ekologické a environmentální otázky týkající se německy mluvících zemí a České republiky

- **Kompetence pracovní**
  - samostatně dle svých možností získává informace z různých zdrojů a zvládá pracovat s jazykovými a literárními prameny
  - samostatně pracuje s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem
  - využívá dle svých možností německého jazyka k získávání informací z různých oblastí

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy
Poznávání lidí
Mezilidské vztahy
Komunikace
Rozvoj schopností poznávání
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Sebepoznání a sebepojetí

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tematické okruhy
Objevujeme Evropu a svět
Jsme Evropané
Evropa a svět nás zajímá

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy
Etnický původ
Kulturní diference
Lidské vztahy
Multikulturalita

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy
Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Vztah člověka k prostředí

Německý jazyk **6. ročník**

Očekávané výstupy Žák: • rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům • jednoduchá konverzace, zapojí se aktivně do jednoduché konverzace • pozdraví, rozloučí se • tykání, vykání • vyhledává v jednoduchém textu potřebné informace a vytvoří odp. na otázku	Učivo • abeceda, pozdravy, dny v týdnu, číslovky barvy, země • hláskování, pozdravy • představení se, otázky, odpovědi, sdělování informací • časování slovesa "sein" a pravidelných sloves, zápor "nicht"

6. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Žák • je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka • rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování • sdělí své jméno a věk • rozumí otázkám, které se týkají jeho základních osobních údajů (zejména jména a věku) • pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Osobnostní a sociální výchova - Kooperace a kompetence Enviromentální výchova - Vztah člověka k prostředí		

Německý jazyk **7. ročník**

Očekávané výstupy Žák:	Učivo
• rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům • čte nahlas plynule jednoduché texty se známou slovní zásobou • používá dvojjazyčný slovník • rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů a využívá je při své práci • zapojí se aktivně do jednoduché konverzace • rozumí jednoduché a zřetelně vyslovené promluvě • jednoduchým způsobem se domluví v běžných situacích, na nádraží, v obchodě, v restauraci atd. • sestaví jednoduché sdělení týkající se rodiny , školy, atd.¨	• rodina, přivlastňovací zájmena, vazba "von" • přátelé, časové údaje, popis osoby, vyprávění o zájmech • předložky "um, am", nepřímý pořádek slov, "gern - am liebsten" • škola a pomůcky, popis věcí, určité a neurčité členy • zápor "kein", rozkazovací způsob • koníčky, email, dopis • počítačové příslušenství, telefonování, popis zvířat • časování slovesa "haben",4.pád podstatných jmen s určitým a neurčitým členem a záporem kein • roční období, hodiny • čísla do 100, matematické úkony, popis místa

7. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Žák • reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby • je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka • rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování • sdělí své jméno a věk • rozumí otázkám, které se týkají jeho základních osobních údajů (zejména	

jména a věku) • pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas	

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Osobnostní a sociální výchova - Kooperace a kompetice Enviromentální výchova - Vztah člověka k prostředí		

Německý jazyk **8. ročník**

Očekávané výstupy Žák:	Učivo
• písemně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty • vyžádá jednoduchou informaci • stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a konverzace • čte nahlas, plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu • odvodí pravděpodobný význam nových slov • používá dvojjazyčný slovník, vyhledává informace • umí se zeptat a odpovědět k osvojovaným tématům • sestaví jednoduchou větu	• předložky "um, in", množné číslo • prázdniny, cestování • země EU, vazba "ich mochte", předložky "nach, in", časování slovesa "fahren" • popis domova a pokojů, vysněný pokoj • přivlastňovací zájmena, předložky se 3. a 4. pádem • časování sloves s odlučitelnými předponami a některých nepravidelných sloves • směr cesty a popis • předložka "für" • nepřímý pořádek slov ve větě • nakupování a jídlo • způsobová slovesa, číslovky větší než 1000, množné číslo, 3. pád podstatných jmen • týdenní program, domluva schůzky, rozvrh hodin • časové údaje, podmět "man" • u doktora, popis částí těla

8. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Žák • rozumí jednoduchým slovům, se kterými	

se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) • reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby • rozumí jednoduchým pokynům učitele • je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka • rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování • sdělí své jméno a věk	

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Komunikace Mezilidské vztahy	Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané Evropa a svět nás zajímá	

Německý jazyk **9. ročník**

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • čte nahlas, plynule jednoduché texty se známou slovní zásobou • umí vytvořit písemné sdělení, krátký text • používá dvojjazyčný slovník • rozumí známým slovům a jednoduchým větám a využívá je při práci • umí zápor, pozdravení, rozloučení • umí pojmenovat věci kolem sebe a tvořit se známými výrazy jednoduché věty • rozeznává slovní druhy • umí časovat známá slovesa	• osobní zájmena ve 3. pádě, • sloveso "weh tun", rozkazovací způsob, préteritum sloves "sein, haben" • ve městě a popis cesty • některé předložky se 3. Pádem • spojka "deshalb" • počasí, oblečení • přivlastňovací zájmena • svátky a obyčeje • další nepravidelná slovesa • prázdniny • popis osob a věcí • perfektum některých pravidelných a nepravidelných sloves • stupňování přídavných jmen a příslovcí • porovnání pomocí "als"
8. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Žák • je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka • rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování • sdělí své jméno a věk	

- rozumí otázkám, které se týkají jeho základních osobních údajů (zejména jména a věku)
- pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas
- rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
- reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané Evropa a svět nás zajímají	

5.3 Informatika

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Ve výuce informatiky na 1. stupni klademe důraz na rozvoj informatického myšlení žáků prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit k vytvoření prvních představ, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. V neposlední řadě žáky učíme bezpečné a šetrné práci s digitálními technologiemi a spolehlivému používání informačních systémů školy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

Na 2. stupni žáci také tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhují a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Seznamují se s fungováním a novinkami v digitálních technologiích, učí se aplikovat získané dovednosti na příkladech z běžného života. U žáků dále rozvíjíme schopnost algoritmizace a programování. Při hodnocení si všímáme aktivity žáka při řešení uložených úkolů, schopnosti dokončit zadaný úkol. Roli hraje také schopnost spolupráce v malé skupině.

Obsah vzdělávacího oboru je rozdělen do tematických okruhů:
1. Data, informace a modelování
2. Algoritmizace a programování
3. Informační systémy
4. Digitální technologie

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů
- nacházení různých řešení a vhodného výběru pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- rozhodování na základě dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

5.3.1 Informatika

ročník	1.r.	2.r.	3.r	4.r	5.r.	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Část A	-	-	-	1	1	1	1	1	1
Část B	-	-	-	1	1	1	1	1	1

Informatika je vyučována jednu hodinu týdně od 4. do 9. ročníku.

Kompetence k řešení problémů:
• učí se vyhledávat informace potřebné k řešení problémů a úkolů
• hledá vlastní postup při řešení problémů
• chápe význam kontroly dosažených výsledků
• řešení vybrané situace ze života pomocí dekompozice a algoritmizace
• hledání různých řešení, vedení k trpělivosti a k dokončení úkolu

Kompetence komunikativní:
• vede žáky k sebejistému využívání komunikačních prostředků a k efektivní komunikaci v malé skupině
• prezentuje se
• rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
• zvládá běžná pravidla mezilidské komunikace

Kompetence sociální a personální:
• dávají žákům příležitost zjistit výhody skupinové spolupráce
• učí spolupracovat ve dvojici a ve skupině
• dokáže požádat o pomoc a vyžádat si radu
• samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů dosahovat pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence k učení:
• rozvíjí u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
• rozvíjí si kombinatorické a logické myšlení
• systematicky vede a ukládá informace
• seznamují žáky s efektivním využíváním digitálních technologií v procesu učení
• vedou žáky k uplatňování principu algoritmizace v procesu učení.

Kompetence digitální:
• vedou žáky k bezpečnému ovládání počítače, přídavných zařízení a dostupných technologických novinek.
• vedou žáky k bezpečnému využívání online prostředí a komunikačních prostředků

Kompetence občanské
• dodržuje pravidla, respektuje postupy a práci ostatních
• objektivně poznává okolní svět, utváří si postoj k hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí

Kompetence pracovní

- má pozitivní vztah k práci a odpovědnost za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojuje si základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě.
- snaží se provádět práci v co nejlepší kvalitě

4. ročník základní školy	
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE (OVLÁDÁNÍ DIGITÁLNÍHO ZAŘÍZENÍ) **Žák:** ● najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu ● **dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi**	Učivo • Digitální zařízení • Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace • Ovládání myši • Kreslení čar, vybarvování • Používání ovladačů • Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) • Kreslení bitmapových obrázků • Psaní slov na klávesnici • Editace textu • Ukládání práce do souboru • Otevírání souborů • Přehrávání zvuku • Příkazy a program
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE **(PRÁCE VE SDÍLENÉM PROSTŘEDÍ)** Žák: ● najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu ● propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí ● dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	Učivo: • Využití digitálních technologií v různých oborech • Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele • Počítačová data, práce se soubory • Propojení technologií, internet • Úložiště, sdílení dat, cloud, mazání dat, koš • Technické problémy a přístupy k jejich řešení
DATA, INFORMACE, MODELOVÁNÍ (ÚVOD DO KÓDOVÁNÍ A ŠIFROVÁNÍ DAT A INFORMACÍ) **Žák:** ● popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji ● vyčte informace z daného modelu	Učivo: • Piktogramy, emodži • Kód • Přenos na dálku, šifra • Pixel, rastr, rozlišení • Tvary, skládání obrazce
Průřezová témata, přesahy, souvislosti OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Rozvoj schopností poznávání (Cvičení pozornosti a soustředění při výkladu učiva.) – Komunikace (Nastavení základních pravidel komunikace ve virtuálním a reálném světě.) – Psychohygiena (Hledání pomoci při potížích, prevence základních rizik spojených s využíváním výpočetní techniky.) – Hodnoty, postoje, praktická etika (Odpovědnost za svěřený počítač.) MEDIÁLNÍ VÝCHOVA	

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (Třídění zpráv a článků, úvahy o jejich pravdivosti.)
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA
Občan, občanská společnost a stát (Úcta k zákonům a autorským právům, SW pirátství.)
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA
Vztah člověka k prostředí (Ekologická likvidace techniky.)

Formy a metody

Diskuse, práce ve skupinách, samostatná práce, praktické činnosti, objevování, badatelské aktivity, problémová výuka, experiment, použití videa

Mezipředmětové vztahy

Všechny vyučovací předměty – využití výukových programů, interaktivní tabule, her, vyhledávání informací ke konkrétním předmětům na internetu.

4. ročník

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

<u>Ovládání digitálního zařízení</u> <u>Očekávané výstupy</u> Žák: • pojmenuje jednotlivá zařízení, se kterými pracuje a popíše, k čemu je využívá • zapíná, vypíná bezpečně digitální zařízení, se kterým pracuje • přehraje zvuk či video • uloží svoji práci do souboru, otevře soubor • používá podle pokynu krok zpět, zoom • řeší podle pokynu úkol použitím schránky • popíše s pomocí vizuální podpory stanovená pravidla pro práci s digitálními technologiemi v místě, ve kterém pracuje **<u>Práce ve sdíleném prostředí</u>** <u>Očekávané výstupy</u> Žák: • uvede různé příklady využití digitálních technologií, se kterými se opakovaně setkal (např. telefon, tablet, navigace,	<u>Učivo</u> • Digitální zařízení • Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace • Ovládání myši • Kreslení čar, vybarvování • Používání ovladačů • Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) • Kreslení bitmapových obrázků • Psaní slov na klávesnici • Editace textu • Ukládání práce do souboru • Otevírání souborů • Přehrávání zvuku

digitální fotoaparát, kamera, čtečka kódů, bankomat) • najde a spustí z plochy známou aplikaci, se kterou již pracoval • rozpozná zvláštní chování počítače, se kterým má předchozí zkušenost, a přivolá pomoc dospělého • vybírá podle zadaných kritérií informace, které o sobě může zveřejnit **<u>Úvod do kódování a šifrování dat a informací</u>** <u>Očekávané výstupy</u> Žák: • kóduje/dekóduje informaci obrázkem i textem (využití piktogramů, symbolů, nápisů, které žáka obklopují – např. školní informační cedule, dopravní značky) • sdělí informaci slovně, symbolem, obrázkem • předá informaci ze svého praktického života zakódovanou pomocí textu či čísel (např. zápis domácího úkolu, sebehodnocení, zápis služeb) • zakóduje a dekóduje text, se kterým se opakovaně setkává • popíše jednoduchou situaci, kterou opakovaně řeší (např. psaní domácího úkolu, chování o přestávce), jak postupuje a jaká rozhodnutí uskutečňuje • odpovídá na otázky k této jednoduché situaci na základě své zkušenosti	<u>Učivo</u> • Využití digitálních technologií v různých oborech • Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele • Práce se soubory • Propojení technologií, internet • Sdílení dat, cloud • Technické problémy a přístupy k jejich řešení <u>Učivo</u> • Piktogramy, emodži • Kód • Přenos na dálku, šifra • Pixel, rastr, rozlišení

Průřezová témata, přesahy, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA
- Rozvoj schopností poznávání

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Vztah člověka životního prostředí

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA
- Lidské vztahy – Multikulturalita

Formy a metody
Diskuse, práce ve skupinách, samostatná práce, praktické činnosti, objevování, badatelské aktivity, problémová výuka, experiment, použití videa

Mezipředmětové vztahy
Vzájemné využívání ve všech předmětech

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE - Čj, Mat, Př., Vl.,
Všechny vyučovací předměty – využití výukových programů, interaktivní tabule, her, vyhledávání informací ke konkrétním předmětům na internetu.

5. ročník základní školy	
INFORMAČNÍ SYSTÉMY Očekávané výstupy **Žák:** ● uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat ● pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	Učivo • Data, druhy dat • Doplňování tabulky a datových řad • Kritéria kontroly dat • Řazení dat v tabulce • Vizualizace dat v grafu
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ **(ZÁKLADY PROGRAMOVÁNÍ – PŘÍKAZY, OPAKUJÍCÍ SE VZORY)** Žák: ● sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů ● popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení ● v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy ● ověří správnost jím navrženého	Učivo: • Příkazy a jejich spojování • Opakování příkazů • Pohyb a razítkování • Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy • Vlastní bloky a jejich vytváření • Kombinace proced

postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu **upraví program pro obdobný problém** **INFORMAČNÍ SYSTÉMY** **(ÚVOD DO INFORMAČNÍCH SYSTÉMŮ)** **Žák:** ● v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi **ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ** **(ZÁKLADY PROGRAMOVÁNÍ – VLASTNÍ BLOKY, NÁHODA)** **Žák:** ● sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů ● popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení ● v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy ● ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu **DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ** **(ÚVOD DO MODELOVÁNÍ POMOCÍ GRAFŮ A SCHÉMAT)** Žák: ● popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji ● vyčte informace z daného modelu **ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ** **(ZÁKLADY PROGRAMOVÁNÍ – POSTAVY A UDÁLOSTI)** Žák: ● sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů ● popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení ● v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se	Učivo: • Systém, struktura, prvky, vztahy Učivo: • Kreslení čar • Pevný počet opakování • Ladění, hledání chyb • Vlastní bloky a jejich vytváření • Změna vlastností postavy pomocí příkazu • Náhodné hodnoty • Čtení programů • Programovací projekt Učivo: • Graf, hledání cesty • Schémata, obrázkové modely • Model Učivo: • Ovládání pohybu postav • Násobné postavy a souběžné reakce • Modifikace programu • Animace střídáním obrázků • Spouštění pomocí událostí • Vysílání zpráv mezi postavami

vzory, používá opakování a připravené podprogramy • ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu •	• Čtení programů • Programovací projekt

Průřezová témata, přesahy, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Rozvoj schopností a poznávání (Rozvoj poznání na základě schopností žáka.) – Kreativita (Podpora žáků v samostatném a originálním řešení.) – Hodnoty, postoje, praktická etika (Odpovědnost za svěřený počítač.) – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – Psychohygiena (Prevence sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování)
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH
Jsme Evropané – (Získávání informací o zemích Evropy a světa, o jejich životě a aktuálních událostech)
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – Multikulturalita (Význam znalosti cizích jazyků při práci s PC a při využívání elektronické komunikace.)
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (Využívání medií jako zdrojů informací, orientace v textech.) – Tvorba mediálního sdělení (Zpracovávání vlastních dokumentů.)
Formy a metody
Praktické činnosti, experiment, samostatná práce, práce ve dvojici, diskuse, objevování, problémová výuka, badatelské aktivity
Mezipředmětové vztahy
Všechny vyučovací předměty – využití výukových programů, interaktivní tabule, her, vyhledávání informací ke konkrétním předmětům na internetu.

5. ročník
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Úvod do práce s daty	
Očekávané výstupy Žák: • uvede příklady skupin objektů ve svém okolí (např. naše škola, moje rodina, potraviny) • rozlišuje shodné a odlišné vlastnosti objektů • řadí prvky (forma textu, obrázku, modelu) do seznamů • přiřadí objekty (předměty, soubory) do skupin podle daných kritérií	Učivo • Data, druhy dat • Doplňování tabulky a datových řad • Kritéria kontroly dat • Vizualizace dat v grafu

• doplní prvky v existující tabulce (prvky – předměty, obrázky, text, nejprve v prostoru, na papíře) • pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech, ve školním prostředí (např. rozvrh hodin, jídelníček) **<u>Základy programování – příkazy, opakující se vzory</u>** <u>Očekávané výstupy</u> Žák: • s pomocí předmětů, obrázků, textů, znaků znázorní posloupnost jednoduchého postupu (např. řešení školní aktivity, pohádkové příběhy) • nakrokuje řešení jednoduchého problému, který opakovaně řeší, do dílčích kroků (např. cesta do školy, účast na školním výletu), možno využít vizuální podporu • rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát (např. řady předmětů, symbolů, obrázků, cyklus rok, roční období, měsíc, týden, den) • sestavuje postup konkrétní známé situace, kterou již řešil, a to i s použitím opakování známých postupů (např. pohádkové příběhy s opakováním, rutinní činnosti, návody jednoduchých výrobků) **<u>Úvod do informačních systémů</u>** <u>Očekávané výstupy</u> Žák: • nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky (např. systém naše škola a prvky třídy, dívky, chlapci, učitelé) • určí, jak spolu prvky ve známém systému souvisejí **<u>Základy programování – vlastní bloky, náhoda</u>** <u>Očekávané výstupy</u>	<u>Učivo</u> • Příkazy a jejich spojování • Opakování příkazů • Pohyb a razítkování • Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy • Vlastní bloky a jejich vytváření • Kombinace procedur <u>Učivo</u> • Systém, struktura, prvky, vztahy <u>Učivo</u>

Žák: • navrhne podle předlohy možné kroky řešení jednoduchého problému, který ho zajímá, pomocí nabídnutého symbolického zápisu (např. předměty, piktogramy, fotografie, text) **<u>Úvod do modelování pomocí grafů a schémat</u>** <u>Očekávané výstupy</u> Žák: • získává podle návodu data ze svého okolí (pozorováním, dotazem, pokusem atd.), která se vztahují k problému ze sféry jeho zájmu (např. počasí, stravování ve školní jídelně, sběr odpadu, výsledky sportovních soutěží) • zaznamenává tato data (čísla, text, tvar, barva, zvuk atd.) • popíše prostřednictvím toho, co ví, konkrétní známou situaci (slovem, pomocí obrázku, modelem) • zakóduje a dekóduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky • pomocí obrázku znázorní jev, se kterým má opakovanou zkušenost **<u>Základy programování – postavy a události</u>** <u>Očekávané výstupy</u> Žák: • pohybuje se osobně nebo zprostředkovaně v prostředí labyrintu • řeší jednoduchý problém (např. pravidla pro práci s PC, mytí rukou, příprava na hodinu, úklid pracovního místa) po jednotlivých krocích podle návodu • používá různé formy zápisu postupů pomocí obrázků, značek, symbolů či textu • přečte, porozumí krokům ve	• Kreslení čar • Pevný počet opakování • Ladění, hledání chyb • Vlastní bloky a jejich vytváření • Změna vlastností postavy pomocí příkazu • Náhodné hodnoty • Čtení programů • Programovací projekt <u>Učivo</u> • Graf, hledání cesty • Schémata, obrázkové modely • Model <u>Učivo</u> • Ovládání pohybu postav • Násobné postavy a souběžné reakce • Modifikace programu • Animace střídáním obrázků • Spouštění pomocí událostí • Podmínky a jejich splnění • Vysílání zpráv mezi postavami

známém postupu • rozpozná situaci využívající opakovaně použitelné postupy • sestaví podle předlohy funkční postup řešící konkrétní jednoduchou situaci **<u>Ovládání digitálního zařízení II</u>** <u>Očekávané výstupy</u> Žák: • uživatelsky pracuje s digitálním zařízením, v případě potřeby podle jednoduchého strukturovaného návodu • edituje podle pokynu digitální text, vytvoří obrázek • uloží podle pokynu svoji práci do souboru, otevře soubor • používá krok zpět, zoom • řeší úkol použitím schránky • najde a spustí známou aplikaci • používá heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj • popíše stanovená pravidla pro práci s digitálními technologiemi v místě, ve kterém pracuje	• Čtení programů • Programovací projekt <u>Učivo</u> • Digitální zařízení • Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace • Ovládání myši • Kreslení čar, vybarvování • Používání ovladačů • Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) • Kreslení bitmapových obrázků • Psaní slov na klávesnici • Editace textu • Ukládání práce do souboru • Otevírání souborů • Přehrávání zvuku

Průřezová témata, přesahy, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA *Seberegulace a sebeorganizace
* Psychohygiena
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA
*Základní podmínky života
*Lidské aktivity a problémy životního prostředí
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA
*Fungování a vliv médií ve společnosti, bezpečnost na internetu
Formy a metody
Diskuse, práce ve skupinách, samostatná práce, praktické činnosti, objevování, problémová výuka, experiment, použití videa
Mezipředmětové vztahy -vzájemné prolínání ve všech předmětech
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE- Čj, Mat, Př., Vl.,

Všechny vyučovací předměty – využití výukových programů, interaktivní tabule, her, vyhledávání informací ke konkrétním předmětům na internetu.

6. ročník základní školy	
Očekávané výstupy Žák: **<u>Kódování a šifrování dat a informací</u>** **Data, informace a modelování** ● rozpozná zakódované informace kolem sebe ● zakóduje a dekóduje znaky pomocí znakové sady ● zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer ● zakóduje v obrázku barvy více způsoby ● zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů ● zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu ● ke kódování využívá i binární čísla	Učivo • Přenos informací, standardizované kódy • Znakové sady • Přenos dat, symetrická šifra • Identifikace barev, barevný model • Vektorová grafika • Zjednodušení zápisu, kontrolní součet • Binární kód, logické A a NEBO
<u>Práce s daty</u> **Informační systémy** ● najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) ● odpoví na otázky na základě dat v tabulce ● popíše pravidla uspořádání v existující tabulce ● doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy ● navrhne tabulku pro záznam dat ● propojí data z více tabulek či grafů	• Data v grafu a tabulce • Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce • Kontrola hodnot v tabulce • Filtrování, řazení a třídění dat • Porovnání dat v tabulce a grafu • Řešení problémů s daty
<u>Informační systémy</u> **Informační systémy** ● vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	• Popíše pomocí modelu alespoň • jeden informační systém, s nímž ve • škole aktivně pracují • Pojmenuje role uživatelů a vymezí • jejich činnosti a s tím související • práva
<u>Počítače</u> **Digitální technologie**	

● nainstaluje a odinstaluje aplikaci, aktualizuje ● uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory ● vybere vhodný formát pro uložení dat ● vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě ● porovná různé metody zabezpečení účtů ● spravuje sdílení souborů ● pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy ● zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	• Datové a programové soubory • a jejich asociace v operačním • systému • Správa souborů, struktura složek • Instalace aplikací, aktualizace • Domácí a školní počítačová síť • Fungování a služby internetu • Princip e-mailu • Přístup k datům: metody • zabezpečení přístupu, role • a přístupová práva (vidět obsah, • číst obsah, měnit obsah, měnit • práva), digitální stopa • Postup při řešení problému • s digitálním zařízením (např. • nepropojení, program bez odezvy, • špatné nastavení, hlášení / • dialogová okna)

Průřezová témata, přesahy, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Rozvoj schopností poznávání – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – Kreativita – Kooperace a kompetice – Sebepoznání a sebepojetí – Komunikace – Mezilidské vztahy
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – Fungování a vliv médií ve společnosti bezpečnost na internetu
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA-Vztah člověka k prostředí
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA- Lidské vztahy – Multikulturalita
Formy a metody: Diskuse, práce ve skupinách, samostatná práce, praktické činnosti, objevování, badatelské aktivity, problémová výuka, experiment, použití videa
Mezipředmětové vztahy: Všechny vyučovací předměty – využití výukových programů, interaktivní tabule, her, vyhledávání informací ke konkrétním předmětům na internetu.

6. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
<u>Kódování a šifrování dat a informací</u> <u>Očekávané výstupy</u> Žák: • vyhledá informaci a popíše její zdroj • rozpozná ty zakódované informace kolem sebe, které opakovaně využívá (např. dopravní značky, informační cedule,	<u>Učivo</u> • Přenos informací, standardizované kódy • Znakové sady

zavedené zkratky, značky na oděvech) • dokáže přečíst jednoduchou myšlenkovou mapu vztahující se k okruhu jeho zájmů (např. ukládání souborů, bezpečnost v online prostředí) • zakóduje a dekóduje znaky pomocí jednoduché znakové sady (např. náhrada písmene číslem z kódovací tabulky, obrázkové písmo) • zašifruje a dešifruje text pomocí šifry, se kterou se opakovaně setkal (např. záměny písmen, opačné pořadí písmen) • zakóduje v obrázku základní barvy	• Přenos dat, symetrická šifra • Identifikace barev, barevný model • Vektorová grafika • Zjednodušení zápisu, kontrolní součet • Binární kód, logické A a NEBO
Práce s daty Očekávané výstupy Žák: • vyhledává, získává data obecně a v počítači z oblastí, se kterými má opakovanou zkušenost • interpretuje data z oblastí, se kterými má opakovanou zkušenost • odpoví na otázky na základě dat v tabulce z oblasti, se kterou má zkušenost • popíše pravidla uspořádání v jednoduché existující tabulce • doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy	Učivo • Data v grafu a tabulce • Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce • Kontrola hodnot v tabulce • Filtrování, řazení a třídění dat • Porovnání dat v tabulce a grafu • Řešení problémů s daty
Informační systémy Očekávané výstupy Žák: • popíše alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují • pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti, které mohou a nemohou dělat (např. žáci, učitelé, rodiče)	Učivo • Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace
Počítače I	

Očekávané výstupy Žák:	Učivo
• správně popíše jednotlivé části PC • popíše, jak lze získat aplikaci pro bezpečné využití • uloží textové, grafické-soubory • vybere podle návodu vhodný formát pro uložení dat • popíše, která zařízení jsou připojená do školní sítě • zdůvodní nezbytnost zabezpečení účtů • pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy, rozumí způsobu e-mailové komunikace • zkontroluje, zda jsou části počítače, které opakovaně používá, správně propojeny, ukončí program bez odezvy • dodržuje bezpečnostní pravidla pro práci s digitálními technologiemi v místě, ve kterém pracuje • popíše na příkladech, co je to digitální stopa	• Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému • Správa souborů, struktura složek • Instalace aplikací • Domácí a školní počítačová síť • Fungování a služby internetu • Princip e-mailu • Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva) • Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)

Průřezová témata, přesahy, souvislosti:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Rozvoj schopností poznávání; Kreativita; Komunikace, kooperace a kompetice; Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Fungování a vliv médií ve společnosti (bezpečnost na internetu).
Formy a metody
Vysvětlování s využíváním názornosti, použití videa, opakovaný výklad, využití demonstračních postupů, práce s vizualizovanými návody a postupy, práce ve skupinách, samostatná práce, praktické činnosti, výuka podporující samostatnost žáka, individuální výuka.
Mezipředmětové vztahy
Všechny vyučovací předměty – využití výukových programů, interaktivní tabule, her, vyhledávání informací ke konkrétním předmětům na internetu.

7. ročník základní školy	
Očekávané výstupy Žák: **Programování – opakování a vlastní bloky** **Algoritmizace a programování** ● v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost ● po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ● ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby ● používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování, ● vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech ● diskutuje různé programy pro řešení problému ● vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní	Učivo • Vytvoření programu • Opakování • Podprogramy
Modelování pomocí grafů a schémat **Data, informace a modelování** ● vysvětlí známé modely jevů, situací, činností ● v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku ● pomocí ohodnocených grafů řeší problémy ● pomocí orientovaných grafů řeší problémy ● vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	• Standardizovaná schémata a modely • Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, • kostra grafu • Orientované grafy, automaty • Modely, paralelní činnost
Programování – podmínky, postavy a události **Algoritmizace a programování** ● v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému ● po přečtení programu vysvětlí, co vykoná	• Opakování s podmínkou • Události, vstupy • Objekty a komunikace mezi nimi

● ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby ● používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna ● spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav ● vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech ● diskutuje různé programy pro řešení problému ● vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní ● hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	

7. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Programování – opakování a vlastní bloky Očekávané výstupy Žák: • používá strukturovaný postup (např. návod) pro praktické činnosti, při kterých potřebuje oporu • sestaví strukturovaný postup pro řešení známého problému • sestaví jednoduchý program, např. prostřednictvím bee bot aktivity, dbá na jeho čitelnost • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná (např. prostřednictvím bee bot aktivity) • ověří správnost programu	Učivo • Vytvoření programu • Opakování • Podprogramy
Modelování pomocí grafů a schémat I Očekávané výstupy Žák: • vyhledá informace z doporučených zdrojů	Učivo • Standardizovaná schémata a modely • Ohodnocené grafy, minimální cesta

• popíše známé modely jevů, situací, činností (např. notový záznam, schéma z učebnice) • v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku spojenou s jeho konkrétní činností • znázorní graficky problém (např. časová osa, jednoduchá myšlenková mapa, řada obrázků), stanoví, případně podle návodu, zda má všechny potřebné informace	grafu, kostra grafu • Orientované grafy, automaty • Modely, paralelní činnost
Programování – podmínky, postavy a události Očekávané výstupy Žák: • sestaví strukturovaný postup pro řešení známého problému ve více variantách • sestaví jednoduchý program, např. prostřednictvím bee bot aktivity, dbá na jeho přehlednost • ověří správnost programu • vybere z více možností vhodný program pro jednoduchý problém (např. prostřednictvím bee bot aktivity), který již řešil	Učivo • Opakování s podmínkou • Události, vstupy • Objekty a komunikace mezi nimi
Počítače II Očekávané výstupy Žák: • uloží zvukové a multimediální soubory • vybere vhodný formát pro uložení dat • popíše podle skutečnosti, která zařízení jsou připojená do školní sítě • dodržuje postupy k zabezpečení účtu (chrání své heslo, změní své heslo) • využívá sdílené soubory ve školní síti • používá podle návodu v modelovém prostředí e-mail • vysvětlí spolužákovi, co je to digitální stopa	Učivo • Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému • Správa souborů, struktura složek • Instalace aplikací • Domácí a školní počítačová síť • Fungování a služby internetu • Princip e-mailu • Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit

	práva) • Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)

Průřezová témata, přesahy, souvislosti:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Kreativita —Komunikace
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA – Tvorba mediálních sdělení – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality.
Formy a metody/ Výukové metody a formy zohledňující specifika žáků s mentálním postižením:
Diskuse, práce ve skupinách, samostatná práce, praktické činnosti, objevování, badatelské aktivity, problémová výuka, experiment, použití videa
Mezipředmětové vztahy
Všechny vyučovací předměty – využití výukových programů, interaktivní tabule, her, vyhledávání informací ke konkrétním předmětům na internetu.

8. ročník základní školy	
Očekávané výstupy Žák: **Programování – větvení, parametry a proměnné** **Algoritmizace a programování** ● v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému ● po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ● ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby ● používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna ● spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav ● používá souřadnice pro programování postav ● používá parametry v blocích, ve vlastních blocích ● vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu	Učivo • Větvení programu, rozhodování • Grafický výstup, souřadnice • Podprogramy s parametry • Proměnné

● diskutuje různé programy pro řešení problému ● hotový program upraví pro řešení příbuzného problému **<u>Hromadné zpracování dat</u>** **Informační systémy** ● při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky ● používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) ● řeší problémy výpočtem s daty ● připíše do tabulky dat nový záznam ● seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) ● používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy ● ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat	• Relativní a absolutní adresy buněk • Použití vzorců u různých typů dat • Funkce s číselnými vstupy • Funkce s textovými vstupy • Vkládání záznamu do databázové tabulky • Řazení dat v tabulce • Filtrování dat v tabulce • Zpracování výstupů z velkých souborů dat

Průřezová témata, přesahy, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Rozvoj schopností poznávání – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – Kreativita – Kooperace a kompetice – Sebepoznání a sebepojetí – Komunikace – Mezilidské vztahy
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – Fungování a vliv médií ve společnosti bezpečnost na internetu
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA-Vztah člověka k prostředí
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA- Lidské vztahy – Multikulturalita
Formy a metody: Diskuse, práce ve skupinách, samostatná práce, praktické činnosti, objevování, badatelské aktivity, problémová výuka, experiment, použití videa
Mezipředmětové vztahy: Všechny vyučovací předměty – využití výukových programů, interaktivní tabule, her, vyhledávání informací ke konkrétním předmětům na internetu.

8 . ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**

Programování – větvení, parametry a proměnné Očekávané výstupy Žák: • po přečtení popisu činnosti vysvětlí, co vykoná (vhodné využít např. v tematickém celku Počítače III, v předmětu pracovní činnosti, při badatelské aktivitě v Přírodopisu), a činnosti zrealizuje • ověří správnost popisu odzkoušeného postupu, najde a opraví v něm případné chyby • diskutuje postupy pro řešení známého problému • hotový postup upraví pro řešení jiného známého problému	Učivo • Větvení programu, rozhodování • Grafický výstup, souřadnice • Podprogramy s parametry • Proměnné
Hromadné zpracování dat Očekávané výstupy Žák: • sestaví jednoduchou tabulku (na základě vzoru) pro evidenci dat z oblasti, se kterou má opakovanou zkušenost • připíše do tabulky dat nový záznam • seřadí tabulku dat podle daného kritéria (např. velikost, abecedně) • používá filtr na výběr dat z tabulky •	Učivo • Relativní a absolutní adresy buněk • Použití vzorců u různých typů dat • Funkce s číselnými vstupy • Funkce s textovými vstupy • Vkládání záznamu do databázové tabulky • Řazení dat v tabulce • Filtrování dat v tabulce • Zpracování výstupů z velkých souborů dat
Počítače III Očekávané výstupy Žák:	Učivo • Datové a programové soubory a jejich

• nainstaluje a odinstaluje aplikaci • sdílí soubory ve školní síti • používá v modelovém prostředí e-mail • popíše podle schématu prvky zabezpečení počítače a dat • popíše způsoby, jak minimalizovat svou digitální stopu	asociace v operačním systému • Správa souborů, struktura složek • Instalace aplikací • Domácí a školní počítačová síť • Fungování a služby internetu • Princip e-mailu • Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva) • Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)

Průřezová témata, přesahy, souvislosti:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Rozvoj schopností poznávání – Kreativita — Mezilidské vztahy - Komunikace
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH
Objevujeme Evropu a svět
Formy a metody/ Výukové metody a formy zohledňující specifika žáků s mentálním postižením:
Diskuse, práce ve skupinách, samostatná práce, praktické činnosti, objevování, badatelské aktivity, problémová výuka, experiment, použití videa
Mezipředmětové vztahy
Všechny vyučovací předměty – využití výukových programů, interaktivní tabule, her, vyhledávání informací ke konkrétním předmětům na internetu.

9. ročník základní školy	
Očekávané výstupy Žák: **Programovací projekty** **Algoritmizace a programování** ● řeší problémy sestavením algoritmu ● v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému ● ověří správnost programu, najde	Učivo **Programovací projekt a plán jeho realizace** • Popsání problému • Testování, odladění, odstranění chyb • Pohyb v souřadnicích • Ovládání myší, posílání zpráv • Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty • prvků seznamu

a opraví v něm chyby ● diskutuje různé programy pro řešení problému ● vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní ● řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků ● hotový program upraví pro řešení příbuzného problému ● zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně **Digitální technologie** **Digitální technologie** ● pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí ● vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením ● diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich ● na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat ● popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní ● na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti ● vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu ● diskutuje o cílech a metodách hackerů ● vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat ● diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	• Nástroje zvuku, úpravy seznamu • Import a editace kostýmů, podmínky • Návrh postupu, klonování. • Animace kostýmů postav, události • Analýza a návrh hry, střídání pozadí, • proměnné • Výrazy s proměnnou • Tvorba hry s ovládáním, více seznamů • Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a • Seznamy **Hardware a software** ● Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí ● Operační systémy: funkce, typy, typické využití ● Komprese a formáty souborů ● Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) Sítě ● Typy, služby a význam počítačových sítí ● Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa ● Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud ● Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL ● Princip cloudové aplikace (např.

	e-mail, e-shop, streamování) Bezpečnost ● Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy ● Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat Digitální identita ● Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat ● Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies

Průřezová témata, přesahy, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Rozvoj schopností poznávání – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – Kreativita – Kooperace a kompetice – Sebepoznání a sebepojetí – Komunikace – Mezilidské vztahy
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – Fungování a vliv médií ve společnosti bezpečnost na internetu
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA-Vztah člověka k prostředí
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA- Lidské vztahy – Multikulturalita
Formy a metody: Diskuse, práce ve skupinách, samostatná práce, praktické činnosti, objevování, badatelské aktivity, problémová výuka, experiment, použití videa
Mezipředmětové vztahy: Všechny vyučovací předměty – využití výukových programů, interaktivní tabule, her, vyhledávání informací ke konkrétním předmětům na internetu.

9. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy žák: **Programovací projekty** • řeší problémy sestavením algoritmu/postupu • ověří správnost popisu postupu, najde a opraví v něm chyby • diskutuje různé postupy pro řešení	Učivo • Programovací projekt a plán jeho realizace • Popsání problému • Testování, odladění, odstranění chyb

příbuzného problému • vybere z více možností vhodný postup pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní • řeší problém jeho rozdělením na části, hotový postup upraví pro řešení příbuzného problému **Modelování pomocí grafů a schémat II** • vyhledá informace k řešenému problému, se kterým má zkušenost, pracuje se zdroji, v grafech, schématech najde odpověď na jednoduchou otázku k řešenému problému, stanoví podle návodu, pokud v popisu problému chybí informace potřebné k jeho řešení **Počítače IV** • popíše rozdíl mezi programovým a technickým vybavením • na příkladu, který řeší, ukáže kompresi dat • popíše podle schématu, jak fungují některé využívané služby internetu • uvede příklady cílů hackerů • doplní myšlenkovou mapu prvků • zabezpečení počítače a dat • chrání si své údaje, ví, co je „silné“ heslo • diskutuje o tom, čím vším vytváří svou digitální stopu	• Pohyb v souřadnicích • Ovládání myší, posílání zpráv • Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu • Nástroje zvuku, úpravy seznamu • Import a editace kostýmů, podmínky • Návrh postupu, klonování • Animace kostýmů postav, události • Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné • Výrazy s proměnnou • Tvorba hry s ovládáním, více seznamů • Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy • Standardizovaná schémata a modely • Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu • Orientované grafy, automaty • Modely, paralelní činnost • Hardware a software • Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí • Operační systémy: funkce, typy, typické využití • Komprese a formáty souborů • Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) • Sítě

	• Typy, služby a význam počítačových sítí • Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa • Struktura a principy internetu, datacentra, cloud • Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL • Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování) • Bezpečnost • Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy • Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat • Digitální identita • Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat • Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies

Průřezová témata, přesahy, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání – Kreativita – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – Fungování a vliv médií ve společnosti – Vnímání autora mediálních sdělení
Formy a metody: Diskuse, práce ve skupinách, samostatná práce, praktické činnosti, objevování, badatelské aktivity, problémová výuka, experiment, použití videa
Mezipředmětové vztahy: Všechny vyučovací předměty – využití výukových programů, interaktivní tabule, her, vyhledávání informací ke konkrétním předmětům na internetu.

5.4 Člověk a jeho svět

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni. Vzdělávání v oblasti člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti; utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa.

Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se chápat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech člověk a společnost, člověk a příroda a ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů.

V tematickém okruhu Místo, kde žijeme, se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat.
Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu Lidé kolem nás si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a

rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu Lidé a čas se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky
regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu Rozmanitost přírody žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu Člověk a jeho zdraví, žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho- sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných

skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích, ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

5.4.1 Člověk a jeho svět

1.r.	2.r.	3.r	4.r	5.r.	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
2	2(+1)	2(+1)	-	-	-	-	-	-

Charakteristika předmětu
Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.
Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání

jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků. Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a společnost, Člověk a příroda a ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví.
Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů. Propojováním tematických okruhů je možné vytvářet v ŠVP různé varianty vyučovacích předmětů a jejich vzdělávacího obsahu.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti
Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:
- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

Klíčové kompetence
<u>• Kompetence k učení</u>
- orientuje se ve světě informací, propojuje historické, zeměpisné a kulturní informace

<u>• Kompetence k řešení problémů</u>
- poznává podstatu zdraví a příčin nemoci, rozhoduje o jednání v různých situacích při ohrožení vlastního zdraví

<u>• Kompetence komunikativní</u>
- rozšiřuje slovní zásobu v osvojovaných tématech, pojmenovává pozorovanou skutečnost,

ovlivňuje vlastní projevy a názory, které vedou k sebevědomému vystupování a jednání
- snaží se o bezproblémovou a bezkonfliktní komunikaci

<u>• Kompetence sociální a personální</u>
- snaží se o přirozené vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě a o okolnímu světu

<u>• Kompetence občanské</u>
- poznává a chápe rozdíly mezi lidmi

- dodržuje pravidla, respektuje postupy a práci ostatních

• Kompetence pracovní

- osvojuje si základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů , nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě.
- utváří si pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- sebeuvědomění uvědomuje si sebe samého jako svobodného jedince a možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a obohacování emocionálního života

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy
Rozvoj schopností poznávání
Poznávání lidí
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Sebepoznání a sebepojetí
Seberegulace a sebeorganizace
Psychohygiena
Mezilidské vztahy
Kooperace a kompetice

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Tematické okruhy
Občan, občanská společnost a stát

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tematické okruhy
Evropa a svět nás zajímá

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy
Kulturní diference
Lidské vztahy

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy
Ekosystémy
Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Základní podmínky života
Vztah člověka k prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Fungování a vliv médií ve společnosti
Práce v realizačním týmu
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

ČLOVĚK A JEHO SVĚT **1. ročník**

1. Místo, kde žijeme Očekávané výstupy Žák: • Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.	Učivo **Domov** –prostředí domova, orientace v místě bydliště **Škola**– prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace - práva a povinnosti žáků, vztahy mezi lidmi, osvojování vhodného chování k ostatním spolužákům

Průřezová témata	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Poznávání lidí Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Mezilidské vztahy **MuV** Kulturní diference Lidské vztahy **EV** Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí	Český jazyk a literatura Výtvarná výchova Hudební výchova	Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti Český jazyk a literatura Literární výchova Komunikační a slohový výcvik Člověk a svět práce Tvořivá práce

Lidé kolem nás

Očekávané výstupy: Žák: • Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům. • Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.	Učivo: **Rodina –** postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, zaměstnání

Průřezová témata	*Přesahy do učebních bloků:*	*Přesahy z učebních bloků:*
OSV Rozvoj schopností Poznávání lidí Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace sebeorganizace Psychohygiena Mezilidské vztahy **MuV** Kulturní diference Lidské vztahy	Český jazyk a literatura Tělesná výchova	Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti <u>Český jazyk a literatura</u> Literární výchova Komunikační a slohový výcvik <u>Člověk a svět práce</u> Tvořivá práce

Lidé a čas

<u>Očekávané výstupy</u> <u>Žák</u>	<u>Učivo</u>
• Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti. • Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost.	**Orientace v čase a časový řád** – určování času, kalendáře, letopočet, denní režim, roční období.

Průřezová témata	*Přesahy do učebních bloků:*	*Přesahy z učebních bloků:*
OSV Rozvoj schopností Psychohygiena **EV** Vztah člověka k prostředí	Český jazyk a literatura Informatika Výtvarná výchova Hudební výchova Pracovní vyučování	Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti <u>Český jazyk a literatura</u> Literární výchova Komunikační a slohový výcvik <u>Člověk a svět práce</u> Tvořivá práce <u>Výtvarná výchova</u> Architektura, sochařství

Rozmanitost přírody

Očekávané výstupy Žák: • Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.	Učivo **Příroda v ročních obdobích** **Životní podmínky –** rozmanitost podmínek života na zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi, podnebí a počasí. **Rovnováha v přírodě** – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva. **Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody –** odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů

Průřezová témata **OSV** Řešení problémů a rozhodovací dovednosti **EV** Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí	***Přesahy do učebních bloků:*** Český jazyk a literatura – povídky, básně, slohový výcvik, komunikace, encyklopedie Informatika – encyklopedie, obrazový materiál, programy Výtvarná výchova – malování a kresba dle skutečnosti, Hudební výchova – říkadla, básně, tématické písně Pracovní vyučování – vaření, práce s přírodninami, sběr přírodnin Tělesná výchova Cvičení CO	***Přesahy z učebních bloků:*** Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti Český jazyk a literatura Literární výchova Komunikační a slohový výcvik Člověk a svět práce Tvořivá práce

Člověk a jeho zdraví

Očekávané výstupy Žák: • Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví. • Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka	Učivo **Lidské tělo** – stavba těla, životní potřeby člověka **Péče o zdraví –** zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, pitný režim; drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena **Osobní bezpečí, krizové situace** – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky;

silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. • Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek. • Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	**Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví** – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku **Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená** – postup v případě ohrožení integrovaný záchranný systém

Průřezová témata	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Rozvoj schopností Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Mezilidské vztahy **MuV** Lidské vztahy **EV** Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí	Český jazyk a literatura Informatika Výtvarná výchova Pracovní vyučování Tělesná výchova	Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti <u>Český jazyk a literatura</u> Literární výchova Komunikační a slohový výcvik <u>Člověk a svět práce</u> Tvořivá práce

1. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
<u>Očekávané výstupy</u> Žák: • Zvládne orientaci v okolí svého bydliště a v okolí školy.	<u>Učivo</u> ***Místo, kde žijeme*** **Domov a jeho okolí** Já jako zdroj informací o sobě Adresa bydliště Cesta do školy **Škola** Prostředí školy a život ve škole Základy dopravní výchovy **Město** Název, bydliště **<u>Rozmanitost přírody</u>**

• Popíše viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. • Rozliší blízké příbuzenské vztahy. • Má osvojené základy společenského chování. • Zvládne jednoduchou orientaci v čase. • Rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti.	**Přichází podzim** Znaky, oblečení - změny počasí Podzim v parku, v lese - sběr podz. plodů Podzim v zahradě a v sadě Podzim na poli Chování živočichů ***Lidé kolem nás*** **Rodina a společnost** Role členů rodiny, zařízení bytu Práva a povinnosti v rodině (co kdo dělá) Příbuzenské vztahy - základní Pohled na svět očima druhého, pomoc ve skupině - respekt, podpora, pomoc Mezilidské vztahy Základní pravidla společenského chování Jednání v obchodě, u lékaře **Právo a spravedlnost** Práva a povinnosti žáka školy Protiprávní jednání - krádeže, šikanování, zneužívání, týrání Řešení problémů v mezilidských vztazích **Osobní bezpečí** Chování v rizikovém prostředí a v krizových situacích Povědomí o spolehlivosti, rozhodování v problematických situacích ***Lidé a čas*** **Situace hromadného ohrožení** Chování při požáru, při vyhlášení poplachu, při dopravní nehodě **Orientace v čase** Roční období Den, týden Využití volného času ***Rozmanitost přírody*** **Příroda v zimě** Znaky, oblékání, sporty Pomoc volně žijícím živočichům **Současnost a minulost v našem životě** Tradiční lidové svátky Vánoce **Látky a jejich vlastnosti** Základní vlastnosti látek (tvrdost…..) Voda a vzduch

	Ochrana vodních toků Ochrana ovzduší
	Člověk a jeho zdraví
• Uplatňuje hygienické návyky.	**Lidské tělo** Rozdíly mezi mužem a ženou Denní režim Zdravá strava a pitný režim Význam aktivního pohybu Osobní a intimní hygiena
• Dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.	Chování v době nemoci Předcházení úrazům Pozitivní naladění mysli Zásady ochrany zdraví v jednotlivých roč. obdobích (omrzliny, úpal, úžeh)
	Návykové látky a zdraví Odmítání návykových látek (cigaret a alkoholu)
• Uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro chodce.	Rozhodování a řešení problémů, problémy v mezilids. vztazích **Osobní bezpečí** Bezpečné chování v silničním provozu Ochrana proti agresivním jedincům Pomoc druhým
	Rozmanitost přírody
• Pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat.	**Příchod jara** Znaky, oblečení, hry dětí Práce na zahradě Návrat ptáků Životní podmínky pro volně žijící a domácí zvířata a jejich mláďata
• Uplatňuje základní zásady chování v přírodě.	Jejich význam v přírodě a pro člověka **Ochrana přírody** Chování v přírodě Péče o životní prostředí Třídění odpadů Živelné pohromy a ekologické katastrofy
	Ochrana člověka za mimořádných okolností Bezpečnost v době prázdnin a volna, při hrách Kdo jsem, kde bydlím Obecné zásady chování za mimořádných událostí Neztratím se

	Tísňové volání, evakuační zavazadlo Postup při mimořádných událostí - povodeň, omrznutí, úpal, úžeh, požár lesa, v bytě, teroristický čin Důležité telefon. číslo tísňového volání - pouze 112 ***Rozmanitost přírody*** **Příroda v létě** Znaky, oblečení, sporty První ovoce a zelenina Zahrady a parky Na louce – senoseč, květiny Bezpečné koupání

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV - Osobnostní rozvoj - rozvoj schop. poznávání-soustředění, zapamatování, učení, sebepoznání, sebepojetí Osobnostní rozvoj - seberegulace, sebeorganizace (organizace volného času) Osobnostní rozvoj - psychohygiena Sociální rozvoj -mezilidské vztahy OSV Morální rozvoj - řešení problémů Morální rozvoj-hodnoty, postoje EVVO Základní podmínkyživota (voda - význam, ochrana, čistota ovzduší)	HV - motivační písně, koledy VV - vybarvování, malba, kresba PV - model bytu, pěstitelské práce VV, PV - vánoční výzdoba ČJ - pohádky, bajky Dramatizace TV - otužování, správné držení těla Cvičení CO	Český jazyk a literatura – povídky, básně, slohový výcvik, komunikace, encyklopedie Informatika – encyklopedie, obrazový materiál, programy Výtvarná výchova – malování a kresba dle skutečnosti, Hudební výchova – říkadla, básně, tématické písně Pracovní vyučování – vaření, práce s přírodninami, sběr přírodnin Tělesná výchova Cvičení CO

ČLOVĚK A JEHO SVĚT **2. ročník**

1. Místo, kde žijeme Očekávané výstupy Žák: • Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.	Učivo **Naše škola** - ve škole, cesta do školy, dopravní prostředky **Rodina - rodinné oslavy, domácí mazlíčci** **Obec (město)**

Průřezová témata	*Přesahy do učebních bloků:*	*Přesahy z učebních bloků:*
OSV Rozvoj schopností Poznávání lidí Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Mezilidské vztahy **VDO** Občan, občanská společnost a stát **MuV** Kulturní diference Lidské vztahy **EV** Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí	Český jazyk Informatika Výtvarná výchova Hudební výchova	Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti <u>Český jazyk a literatura</u> Literární výchova Komunikační a slohový výcvik <u>Člověk a svět práce</u> Tvořivá práce

Lidé kolem nás

<u>Očekávané výstupy:</u>	<u>Učivo:</u>
Žák: • Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům.	**Soužití lidí** – mezilidské vztahy, komunikace, pomoc nemocným **Chování lidí** – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům

Průřezová témata	*Přesahy do učebních bloků:*	*Přesahy z učebních bloků:*
OSV Rozvoj schopností Poznávání lidí Řešení problémů a	Český jazyk a literatura Tělesná výchova	Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti <u>Český jazyk a literatura</u>

rozhodovací dovednosti Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Mezilidské vztahy **MuV** Kulturní diference Lidské vztahy Princip sociálního smíru a solidarity **MeV** Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti Práce v realizačním týmu		Literární výchova Komunikační a slohový výcvik Člověk a svět práce Tvořivá práce

Lidé a čas

Očekávané výstupy Žák: • Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti. • Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu.	Učivo **Orientace v čase a časový řád** – určování času, kalendáře, měsíce, letopočet, denní režim, roční období, svátky **Současnost a minulost v našem životě** – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny.	
Průřezová témata **OSV** Mezilidské vztahy **MuV** Kulturní diference Lidské vztahy **EV** Vztah člověka k prostředí **MeV** Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti Práce v realizačním týmu	***Přesahy do učebních bloků:*** Český jazyk a literatura Informatika Výtvarná výchova Hudební výchova Pracovní vyučování	***Přesahy z učebních bloků:*** Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti Český jazyk a literatura Literární výchova Komunikační a slohový výcvik Člověk a svět práce Tvořivá práce Výtvarná výchova Architektura, sochařství

Rozmanitost přírody

Očekávané výstupy Žák: • Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. • Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.	Učivo **Příroda v ročních obdobích –** rostliny a živočichové, změny v přírodě **Životní podmínky –** rozmanitost podmínek života na zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi, podnebí a počasí. **Rovnováha v přírodě** – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva. **Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody –** odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy.

Průřezová témata **OSV** Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Psychohygiena **EV** Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí **MeV** Fungování a vliv médií ve společnosti Práce v realizačním týmu	***Přesahy do učebních bloků:*** Český jazyk a literatura – povídky, básně, slohový výcvik, komunikace, encyklopedie Informatika – encyklopedie, obrazový materiál, programy Výtvarná výchova – malování a kresba dle skutečnosti, Hudební výchova – říkadla, básně, tématické písně Pracovní vyučování – vaření, práce s přírodninami, sběr přírodnin Tělesná výchova Cvičení CO	***Přesahy z učebních bloků:*** Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti Český jazyk a literatura Literární výchova Komunikační a slohový výcvik Člověk a svět práce Tvořivá práce

Člověk a jeho zdraví

Očekávané výstupy Žák: • Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.	Učivo **Lidské tělo** – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka **Péče o zdraví –** zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, vhodná skladba stravy, pitný režim, robné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při

• Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. • Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek. • Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena **Osobní bezpečí, krizové situace** – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání **Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví** – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku **Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená** – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); integrovaný záchranný systém

Průřezová témata	*Přesahy do učebních bloků:*	*Přesahy z učebních bloků:*
OSV Rozvoj schopnost Poznávání lidí Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Mezilidské vztahy **MuV** Kulturní diference Lidské vztahy Princip sociálního smíru a solidarity **EV** Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí **MeV** Fungování a vliv médií ve společnosti	Český jazyk a literatura Informatika Výtvarná výchova Hudební výchova Pracovní vyučování	Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti Český jazyk a literatura Literární výchova Komunikační a slohový výcvik Člověk a svět práce Tvořivá práce

2. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: • Zvládne orientaci v okolí svého bydliště a v okolí školy. • Popíše cestu do školy.	Učivo ***Místo, kde žijeme*** **Domov a jeho okolí** Adresa bydliště Cesta do školy, ze školy **Škola** Prostředí školy a život ve škole Základy dopravní výchovy **Město** Nejdůležitější části města, význačná místa ***Rozmanitost přírody*** **Podzim** Charakteristika, změny v přírodě Podzim v sadě, na poli, na zahradě Ovoce a zelenina - sklizeň a skladování Ptáci a zvířata na podzim
• Zná role rodinných příslušníků, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy. • Má osvojené základy společenského chování. • Pojmenuje nejběžnější povolání. • Poznává různé lidské činnosti.	***Lidé kolem nás*** **Rodina a společnost** Role členů rodiny Práva a povinnosti v rodině Příbuzenské vztahy Život a funkce rodiny Mezilidské vztahy Základní pravidla společenského chování Chování podporující dobré vztahy, pomoc ve skupině Jednání v obchodě, na poště, u lékaře Peníze **Právo a spravedlnost** Základní práva dítěte Práva a povinnosti žáků školy Protiprávní jednání - krádeže, šikana, zneužívání, týrání Rovnocennost etnických skupin **Osobní bezpečí** Chování v rizikovém prostředí a v krizových situacích Služby odborné pomoci (pomáhající

	organizace) **Situace hromadného ohrožení** Chování při požáru Při vyhlášení poplachu Při dopravní nehodě Důležitá telefonní čísla. Povědomí o spravedlivosti, pomoci, rozhodování v problematických situacích ***Rozmanitost přírody*** **Zima** Charakteristika, změny v přírodě Vlastnosti sněhu, ledu Ptáci a zvířata v zimě - potrava, krmení Jehličnaté a listnaté stromy Vánoce a Nový rok
• Zvládne jednoduchou orientaci v čase • Rozlišuje děj v minulosti, současnosti, budoucnosti.	***Lidé a čas*** ***Orientace v čase*** Den, týden, měsíc, rok Tradiční lidové svátky
• Popíše základní proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. • Pozná nejběžnější druhy domácích zvířat. • Pozná nejběžnější druhy volně žijících zvířat.	***Rozmanitost přírody*** **Jaro** Charakteristika a změny v přírodě Oblékání Domácí zvířata a jejich mláďata Jaro na zahradě, na poli, v parku, Jarní rostliny, kvetoucí stromy Přílet ptáků, volně žijící zvířata **Voda a vzduch** Ochrana vodních toků Ochrana ovzduší Voda - význam, ochrana, čistota ovzduší
• Uplatňuje základní zásady správného chování v přírodě na příkladech ze života.	**Ochrana přírody** Chování v přírodě Péče o životní prostředí Třídění odpadů **Životní pohromy a ekologické katastrofy**
• Pojmenuje hlavní části lidského těla.	***Člověk a jeho zdraví*** **Lidské tělo** Části lidského těla Rozdíly mezi mužem a ženou

• Uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu . • Dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. • Uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro chodce. • Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.	Denní režim, zdravá strava a pitný Režim Význam aktivního pohybu Osobní a intimní hygiena Běžné nemoci a prevence Chování v době nemoci Drobné úrazy a poranění, předcházení úrazům Ochrana zdraví v jednotlivých ročních obdobích (omrzliny, úpal, úžeh) **Návykové látky a zdraví** Nejčastější druhy návykových látek a jejich odmítání Rozhodování, řešení problémů v mezilids. vztazích **Osobní bezpečí** Bezpečné chování v silničním provozu Krizové situace a formy násilí Obrana proti agresivním jedincům **Bezpečnost v době volna, prázdnin a při hrách** **Ochrana člověka za mimořádných událostí** Obecné zásady chování za mimořádných událostí Události způsobené činností lidí (požár v lese, v bytě) Tísňové volání Živelné pohromy ***Rozmanitost přírody*** **Příroda v létě** Charakteristika, změny v přírodě Zahrada a pole - ovoce a zelenina, žně Louka - senoseč, hmyz, zvířata Bezpečné chování při bouřce Bezpečnost při slunění a koupání

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Osobnostní rozvoj-rozvoj schopností poznávání(cvičení smyslového vnímání,soustředění, zapamatování) Osobnostní rozvoj	HV - motivační písně , říkadla, poslech VV - malba, kresba	Český jazyk a literatura – povídky, básně, slohový výcvik, komunikace, encyklopedie Informatika – encyklopedie, obrazový materiál,

- seberegulace, sebeorganizace (organizace volného času) Sociální rozvoj -mezilidské vztahy ***OSV*** Morální rozvoj - řešení problémů (v mezilidských vztazích, v učení) Morální rozvoj - hodnoty, postoje Osobnostní rozvoj – psychohygiena (učení a odpočinek, aktivní odpočinek) Sociální rozvoj - mezilidské vztahy (pomoc druhým) Multikulturní výchova - etnický původ EVVO - Základní podmínky života EVVO – lidské aktivity a problémy životního prostředí	PV - sběr podz. plodů, práce s přírodninami HV, VV, PV - motivační prvky ČJ – říkanky, pohádky, bajky Dramatizace	programy Výtvarná výchova – malování a kresba dle skutečnosti, Hudební výchova – říkadla, básně, tématické písně Pracovní vyučování – vaření, práce s přírodninami, sběr přírodnin Tělesná výchova Cvičení CO

ČLOVĚK A JEHO SVĚT **3. ročník**

1. Místo, kde žijeme Očekávané výstupy Žák: • Začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	Učivo **Obec, orientace v krajině** **Regiony ČR** –Praha a vybrané oblasti ČR, **Naše vlast**– domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, **Evropa a svět** –kontinenty, evropské státy, EU, cestování **Mapy** obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky

Průřezová témata	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Poznávání lidí Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Sebepoznání a sebepojetí	Český jazyk Informatika Výtvarná výchova	Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti Český jazyk a literatura Literární výchova

Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Mezilidské vztahy **VDO** Občan, občanská společnost a stát **MuV** Kulturní diference Lidské vztahy Princip sociálního smíru a solidarity **EV** Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí **MeV** Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti Práce v realizačním týmu	Hudební výchova	Komunikační a slohový výcvik <u>Člověk a svět práce</u> Tvořivá práce

Lidé kolem nás

<u>Očekávané výstupy:</u> <u>Žák:</u> • Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.	<u>Učivo:</u> **Chování lidí** – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům **Právo a spravedlnost** – základní lidská práva a práva dítěte a žáků školy

Průřezová témata	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Rozvoj schopností Poznávání lidí Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Mezilidské vztahy **MuV** Kulturní diference	Anglický jazyk Český jazyk a literatura Tělesná výchova	<u>Anglický jazyk</u> 3. ročník Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti <u>Český jazyk a literatura</u> Literární výchova Komunikační a slohový výcvik <u>Člověk a svět práce</u> Tvořivá práce

Lidské vztahy Princip sociálního smíru a solidarity **MeV** Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti Práce v realizačním týmu		

Lidé a čas

Očekávané výstupy Žák:	Učivo
• Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu. • Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost.	**současnost a minulost** v našem životě– proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny **Regionální památky –** péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost. **Báje, mýty, pověsti –** minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj.

Průřezová témata	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Rozvoj schopnost Poznávání lidí Psychohygiena Mezilidské vztahy **VDO** Občan, občanská společnost a stát **MuV** Kulturní diference Lidské vztahy Princip sociálního smíru a solidarity **EV** Vztah člověka k prostředí **MeV** Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti Práce v realizačním týmu	Český jazyk a literatura Informatika Výtvarná výchova Hudební výchova Pracovní vyučování	Anglický jazyk 3. ročník Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti Český jazyk a literatura Literární výchova Komunikační a slohový výcvik Člověk a svět práce Tvořivá práce Výtvarná výchova Architektura, sochařství

Rozmanitost přírody

Očekávané výstupy Žák:	Učivo
• Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých	**Látky a jejich vlastnosti –** třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti,

ročních obdobích. • Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě. • Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů.	porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek. **Voda a vzduch** – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život. **Životní podmínky –** rozmanitost podmínek života na zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi, podnebí a počasí. **Přírodní společenství** – živé organismy - rostliny, živočichové **Rovnováha v přírodě** – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva. **Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody –** odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy.

Průřezová témata	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Psychohygiena Mezilidské vztahy **EV** Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí **MeV** Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti Práce v realizačním týmu	Český jazyk a literatura Informatika Výtvarná výchova Hudební výchova Pracovní vyučování	Anglický jazyk 3. ročník Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti Český jazyk a literatura Literární výchova Komunikační a slohový výcvik Člověk a svět práce Tvořivá práce

Člověk a jeho zdraví

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.	**Lidské tělo** – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, rozdíly mezi mužem a ženou, životní období vývoje člověka **Péče o zdraví –** zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy,

• Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. • Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek. • Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	pitný režim; přenosné a nepřenosné nemoci, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena **Osobní bezpečí, krizové situace** – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích **Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví** – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku **Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená** – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém

Průřezová témata	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Rozvoj schopností Poznávání lidí Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Mezilidské vztahy **MuV** Kulturní diference Lidské vztahy **EV** Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí **MeV** Fungování a vliv médií ve společnosti	Český jazyk a literatura – povídky, básně, slohový výcvik, komunikace, encyklopedie Informatika – encyklopedie, obrazový materiál, programy Výtvarná výchova – malování a kresba dle skutečnosti, Hudební výchova – říkadla, básně, tématické písně Pracovní vyučování – vaření, práce s přírodninami, sběr přírodnin Tělesná výchova Cvičení CO	Anglický jazyk Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti Český jazyk a literatura Literární výchova Komunikační a slohový výcvik Člověk a svět práce Tvořivá práce

3. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: • Zvládne orientaci v okolí svého bydliště a školy.   • Popíše a zvládne cestu do školy.

pracovní činnosti . • Ví, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi. • Pozná, kolik je hodin. • Zvládne jednoduchou orientaci v čase. • Popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. • Zná rozvržení svých denních činností. • Rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti. • Pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami. • Pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat.	Práva a povinnosti žáka školy Protiprávní jednání (krádeže, šikanování, zneužívání, týrání) a jeho postih **Osobní bezpečí** Chování v rizikovém prostředí a v krizových situacích Služby odborné pomoci (organizace) **Situace hromadného ohrožení** Chování při požáru, při vyhlášení poplachu, při dopravní nehodě, tel..č. Dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů ***Rozmanitost přírody*** **Zima** Charakteristika období Sníh, led – vlastnosti Zima v přírodě – pomoc volně žijícím živočichům Vánoce, starý a nový rok ***Lidé a čas*** ***Orientace v čase*** Určování a měření času Roční období Den, týden, měsíc, rok, kalendář ***Rozmanitost přírody*** **Jaro** Charakteristika období Velikonoce Sezónní práce na zahradě a na poli Rostliny – stromy, keře, byliny Části těla rostlin Domácí a volně žijící zvířata - význam pro člověka Části těla savců, ptáků Chování živočichů, péče o mláďata Přílet stěhovavých ptáků **Látky a jejich vlastnosti** Základní rozdělení látek a jejich vlastnosti **Voda a vzduch** Ochrana vodních toků Ochrana ovzduší Voda - význam a ochrana

• Provádí jednoduché pokusy se známými látkami podle návodu. • Uplatňuje správné chování a ochranu přírody. • Pojmenuje hlavní části lidského těla. • Uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu. • Dokáže sdělit své zdravotní potíže a pocity. • Zvládne ošetření drobných poranění. • Dodržuje zásady bezpečného chování, tak, aby neohrožoval zdraví své a spolužáků. • Rozezná nebezpečí. • Uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro chodce. • Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i	Vzduch – význam a ochrana **Ochrana přírody** Chování v přírodě Péče o životní prostředí Třídění odpadů a jejich likvidace Živelné pohromy a ekologické katastrofy Ochrana přírody při lids. aktivitách ***Člověk a jeho zdraví*** **Lidské tělo** Části lidského těla, hlavní orgány a smysly Rozdíly mezi mužem ženou Denní režim Zdravá strava a pitný režim Zásady ochrany zdraví v jednotlivých ročních obdobích (omrzliny, úpal, úžeh) Význam aktivního pohybu Osobní a intimní hygiena Běžné nemoci a prevence Chování v době nemoci Drobné úrazy a poranění - 1. pomoc Předcházení úrazům Základy 1. pomoci **Návykové látky a zdraví** Nejčastější druhy návykových látek a jejich odmítání **Osobní bezpečí** Bezpečné chování v silničním provozu Krizové situace a formy násilí Ochrana proti agresivním jedincům Řešení problémů v mezilids. vztazích **Ochrana člověka za mimořádných událostí** Bezpečnost v době prázdnin a volna, při hrách Živelné pohromy, varovný signál Tísňová volání Bezpečný kontakt se psy Evakuační zavazadlo Pomoc, podpora, pohled na svět očima druhého ***Rozmanitost přírody***

pro jiné. • Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.	**Léto** Charakteristika období Zahrada, sad – škůdci, plevel, rostliny, ovoce Pole – obilí, žně Louka – rostliny, hmyz, živočichové U vody – živočichové, rostliny Stavba těla ryb (vývoj žáby) Bezpečné koupání a slunění

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání (cvičení pozornosti, poznávání, zapamatování) Osobnostní rozvoj - seberegulace, sebeorganizace Sociální rozvoj - mezilidské vztahy Morální rozvoj -řešení problémů Multikulturní výchova - Lidské vztahy - etnický původ EVVO Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy život. prostředí	PV - jízdní kolo - základní péče, pěstitelské práce, vaření VV - kresba, malba VV, HV - motivační prvky Dramatizace ČJ - říkanky, básně, bajky, encyklopedie, pohádky, příběhy M - měření TV - rekreační sportovní aktivity	Hudební výchova Výtvarná výchova Pracovní vyučování Český jazyk Anglický jazyk Matematika Tělesná výchova

5.4.2 Vlastivěda

Ročník	1.r.	2.r.	3.r	4.r	5.r.	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Část A	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Část B	-	-	-	1	1	-	-	-	-

V tematickém okruhu Místo, kde žijeme, se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně

rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu Lidé kolem nás si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu Lidé a čas se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

VLASTIVĚDA **4. ročník**

1. Místo, kde žijeme – Česká republika Očekávané výstupy Žák: • Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu. • Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě. • Rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy. • Vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam.	Učivo **Domov** – prostředí domova, orientace v místě bydliště **Škola** – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace **Město, místní krajina** – její části, poloha v krajině, minulost a současnost města, význačné budovy, dopravní síť **Plán obce, města – značky na mapě** **Okolní krajina** (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany **Region Hradec Králové**

Průřezová témata:	*Přesahy do učebních bloků:*	*Přesahy z učebních bloků:*
OSV Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Český jazyk a literatura – povídky, básně, slohový výcvik, komunikace, encyklopedie	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova Literární výchova

Mezilidské vztahy **VDO** Občan, občanská společnost a stát **VMEGS** Evropa a svět nás zajímá **MuV** Lidské vztahy **EV** Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí **MeV** Fungování a vliv médií ve společnosti	Informatika – encyklopedie, obrazový materiál, programy Výtvarná výchova – malování a kresba dle skutečnosti, Hudební výchova – říkadla, básně, tématické písně Pracovní vyučování – pěstitelské práce Tělesná výchova turistika	Matematika Práce s daty, závislosti a vztahy

2. Lidé a čas

Očekávané výstupy Žák:	Učivo
Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy. Využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti. Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik.	**Orientace v čase a časový řád** – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období. **Regionální památky** – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost **Báje, mýty, pověsti** – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
VDE Občan, občanská společnost a stát	Český jazyk a literatura – povídky, básně, slohový výcvik, komunikace, encyklopedie Informatika – encyklopedie, obrazový materiál, programy Výtvarná výchova – malování a kresba dle skutečnosti,archiotektura, sochařství Hudební výchova – říkadla, básně, tématické písně Tělesná výchova	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova Literární výchova Matematika Práce s daty, závislosti a vztahy

	turistika	

4 . ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: • Popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje. Zná region, ve kterém bydlí, jeho pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti. • Vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště. • Uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji. • Pozná státní symboly České republiky. • Rozpozná rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách. • Uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji. • Uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy. • Dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině. • Rozpozná nevhodné chování vrstevníků a dospělých. • Porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz. • Používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu	Učivo **Místo, kde žijeme** Adresa, bydliště **Hradec Králové** – poloha v krajině, charakteristické znaky krajiny, vliv krajiny na život lidí, **Plán obce** – světové strany, kompas, buzola, značky, orientace podle plánu, doprava, minulost a současnost města, význačná místa, objekty města, místní pověsti, tradice a zvyky, kulturní a historické zajímavosti, orientační body **ČR,** státnost, státní znaky, hlava státu **Praha** – hlavní město, sídlo prezidenta a vlády. Historie, památky. **Lidé a čas** Orientace v čase – rok a jeho části, měření času, kalendář, souvislost s pohyby Země Historie regionu, města, muzeum **Lidé kolem nás** Dem. atmosféra a dem. vztahy ve škole, způsoby uplatňování dem. principů a hodnot Základní pravidla společenského chování, předcházení konfliktům Práva a povinnosti žáka, školní řád, protiprávní jednání (krádeže, šikana) a jeho postih **Lidé kolem nás** Práva a povinnosti dětí, pravidla soužití, Důležitost integrace jedince v rodinných vztazích, význam mezil. vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti, tolerance, empatie Úmluva o právech dítěte Nevhodné chování, protiprávní jednání (zneužívání, týrání)

jednoduchého nákupu a vrácené peníze. • Sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů.	a jeho postih Počítání s penězi, hra na obchod, odhad cen jednoduchého nákupu, vrácení peněz

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
VDO – občanská společnost a škola VDO – občan, občanská společnost a stát OSV - Sociální rozvoj – komunikace Multikulturní výchova - lidské vztahy	Informatika – výukové programy pro Finanční gramotnost Český jazyk a literatura – povídky, básně, slohový výcvik, komunikace, encyklopedie, báje a pověsti dramatizace,rozhovor Informatika – encyklopedie, obrazový materiál, programy Výtvarná výchova – malování a kresba dle skutečnosti, ilustrace, fotografie, architektura Hudební výchova – říkadla, básně, tématické písně Tělesná výchova Turistika Matematika- finanční gramotnost	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova Literární výchova Matematika Práce s daty, závislosti a vztahy Anglický jazyk – slovní zásoba

VLASTIVĚDA **5. ročník**

1. Místo, kde žijeme – Česká republika Očekávané výstupy Žák:	Učivo
• Rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy. • Vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam. Porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích. • Rozlišuje hlavní orgány státní moci a	**Mapy** obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky **Regiony ČR** – Praha a vybrané oblasti ČR **Naše vlast** – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly

některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam.	

Průřezová témata:	*Přesahy do učebních bloků:*	*Přesahy z učebních bloků:*
OSV Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezilidské vztahy **VDO** Občan, občanská společnost a stát **VMEGS** Evropa a svět nás zajímá **MuV** Lidské vztahy **EV** Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí **MeV** Fungování a vliv médií ve společnosti	Informatika – obrazový materiál, programy Český jazyk – báje a pověsti, Cestopisy, encyklopedie, povídky, slohový výcvik, tisk Výtvarná výchova – malby a kresba, malování dle skutečnosti, architektura, sochařství Hudební výchova – tématické písně a skladby	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova Literární výchova Matematika Práce s daty, závislosti a vztahy

2. Místo, kde žijeme - Evropa

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • Rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map: vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy. Porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích.	**Evropa** – státy a města (zeměpisné, hospodářské, politické a zemědělské údaje) - zeměpisné pojmy - svět - Evropa – Evropská unie - orientace podle plánů a map

Průřezová témata:	*Přesahy do učebních bloků:*	*Přesahy z učebních bloků:*
OSV Poznávání lidí MuV Kulturní diference	Anglický jazyk – anglicky mluvící země Český jazyk a literatura – povídky, cestopisy, slohový výcvik, komunikace Výtvarná výchova – malba a kresba, architektura, lidová tvorba	Anglický jazyk Interaktivní řečové dovednosti Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova Literární výchova Matematika

	Informatika – programy, pořady, encyklopedie, mapy, obrazový materiál Hudební výchova – tématické písně, písně jiných národů	Práce s daty, závislosti a vztahy

3. Lidé a čas

Očekávané výstupy Žák: • Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy. • Využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti. • Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik.	Učivo **Současnost a minulost v našem životě** proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny **Dějiny českého národa** **Báje, mýty, pověsti** – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

Průřezová témata: **VDE** Občan, občanská společnost a stát	***Přesahy do učebních bloků:*** Český jazyk a literatura – povídky, báje a pověsti slohový výcvik, komunikace Výtvarná výchova – malba a kresba, architektura, lidová tvorba Informatika – programy, pořady, encyklopedie, mapy, obrazový materiál Hudební výchova – tématické a lidové písně a skladby	***Přesahy z učebních bloků:*** Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova Literární výchova Matematika Práce s daty, závislosti a vztahy

5. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: • Rozpozná ve svém okolí nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých.	Učivo **Lidé kolem nás** **Mezilidské vztahy**, nevhodné chování a jednání vrstevníků a dospělých, Vzájemná tolerance, projevy intolerance (rasismus, xenofobie) pojem etické chování, morálka

• Dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci, ve městě.	Dětská kriminalita a její následky (krádež, záškoláctví) **Demokracie ve škole**, demokratické vztahy a principy Školní řád, trest – přestupek, kodex slušného chování, morální kodex. Pomoc v krizových situacích (linky důvěry, krizová centra) Péče o dobré vztahy, empatie, respekt, podpora, pomoc, komunikace v různých situacích, komunikační obrana Integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích, Princip slušného chování, kvalita mezilidských vztahů (empatie, solidarita) Vlastenectví – úcta ke státu, státním symbolů, národnostní cítění, vhodné a nevhodné chování.
• Porovná svá přání a potřeby s finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz. • Sestaví jednoduchý osobní (rodinný) rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů.	**Znalost základních příjmů** a výdajů domácnosti, vytvoření jednoduchého osobního i rodinného rozpočtu rodiny, hospodaření s kapesným Způsoby placení, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, úspory, půjčky, rizika půjčování peněz
• Rozezná rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách. • Vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště.	**<u>Lidé a čas</u>** **Dějiny** jako časový sled událostí, letopočet, generace, významné dny a státní svátky. Báje, mýty a pověsti, archeologie, péče o památky, muzea, proměny způsobu života, bydlení, věcí denní potřeby, historie naší vlasti Pravěk - Slované – příchod Čechů – Velkomoravská říše – Cyril a Metoděj Život ve středověku – založení Prahy – Karel 4., rozkvět Prahy
• Má základní znalosti o ČR a její zeměpisné poloze v Evropě. • Sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest.	**<u>Místo, kde žijeme</u>** **ČR – součást Evropy** – glóbus, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, rodinné příběhy, život dětí v jiných zemích Evropa – evr, státy, hlavní města některých států EU, cestování, orientace na mapě Evropy, naši sousedé, poloha ČR ČR – hranice, sousední státy,
• Orientuje se na mapě ČR, určí	**Česká republika** – naše vlast, základní informace, mapa, hranice, státní symboly,

světové strany. • Pozná státní symboly ČR. • Orientuje se na mapě ČR, určí světové strany.	státní svátky a významné dny, obyvatelstvo Česká republika – přírodní podmínky – podnebí, vodstvo, pohoří, nížiny Rozdělení – Čechy, Morava, Slezsko Nerostné bohatství **Česká republika** Praha – hl. město ČR – sídlo prezidenta republiky Kraje české republiky – přírodní podmínky, průmysl a zemědělství, důležitá města, památky. Cestování po ČR. zkušenosti z Evropy a světa, rodinné příběhy, život dětí v jiných zemích Evropa – evr, státy, hlavní města některých států EU, cestování, orientace na mapě Evropy, naši sousedé, poloha ČR ČR – hranice, sousední státy, **Česká republika** – naše vlast, základní informace, mapa, hranice, státní symboly, státní svátky a významné dny, obyvatelstvo Česká republika – přírodní podmínky – podnebí, vodstvo, pohoří, nížiny Rozdělení – Čechy, Morava, Slezsko Nerostné bohatství **Česká republika** Praha – hl. město ČR – sídlo prezidenta republiky Kraje české republiky – přírodní podmínky, průmysl a zemědělství, důležitá města, památky. Cestování po ČR

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Multikulturní výchova - Lidské vztahy Výchova demokratického občana - Občanská spol. a škola Osobnostní a sociální výchova - Morální rozvoj - řešení problémů, hodnoty, postoje Sociální rozvoj -mezilidské vztahy, komunikace VMEGS - Evropa a svět nás zajímá - Objevujeme Evropu a svět	Informatika –výukové programy pro Finanční gramotnost, encyklopedie, obrazový materiál, pořady ČJ – báje a pověsti, historické romány, čtení o evropských zemích, povídky, slohový výcvik VV – ilustrace, grafické znázornění, obrazový materiál, architektura HV - písně o městech, tématické skladby Anglický jazyk – slovní zásoba, komunikace	Informatika Český jazyk Výtvarná výchova Hudební výchova Anglický jazyk

5.4.3 Přírodověda

Ročník	1.r.	2.r.	3.r	4.r	5.r.	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Část A	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Část B	-	-	-	2	2	-	-	-	-

V tematickém okruhu Rozmanitost přírody žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu Člověk a jeho zdraví žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka. Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

PŘÍRODOVĚDA **4. ročník**

1. Rozmanitost přírody Očekávané výstupy Žák • Objevuje a zjišťuje propojenosti prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nacházení souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka. • Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období. • Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.	Učivo - živá a neživá příroda **Látky a jejich vlastnosti** – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek **Vesmír a Země** – sluneční soustava, den a noc, roční období **Voda a vzduch** – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život **Nerosty a horniny, půda** – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Mezilidské vztahy **EV** Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí	Vlastivěda Český jazyk a literatura – povídky, básně, slohový výcvik, komunikace, encyklopedie Informatika – encyklopedie, obrazový materiál, programy Výtvarná výchova – malování a kresba dle skutečnosti, Hudební výchova – říkadla, básně, tématické písně Pracovní vyučování – práce s přírodninami, sběr přírodnin pěstitelské práce Tělesná výchova Cvičení CO	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova Literární výchova Pracovní vyučování Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví

2. Lidé kolem nás Očekávané výstupy Žák: • Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě). • Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat.	Učivo **Soužití lidí** – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie **Chování lidí** – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům **Právo a spravedlnost** – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Mezilidské vztahy **EV** Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí **MuV** Kulturní diference Lidské vztahy Etnický původ Multikulturalita Princip sociálního smíru a	Český jazyk a literatura – povídky, básně, slohový výcvik, komunikace, encyklopedie Informatika – encyklopedie, programy, zpravodajství Výtvarná výchova – malování a kresba dle skutečnosti, Hudební výchova – básně, tématické písně	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova Literární výchova Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví

solidarity		

3. Člověk a jeho zdraví Očekávané výstupy Žák: • Využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života. • Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození. • Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob. • Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou.	Učivo **Lidské tělo** – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, vývoj jedince po narození. **Péče o zdraví** – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, nemoci přenosné a nepřenosné, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena.

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace,sebeorganizace Psychohygiena Morální rozvoj	Český jazyk a literatura – povídky, básně, slohový výcvik, komunikace, encyklopedie Informatika – encyklopedie, obrazový materiál, programy Výtvarná výchova – malování a kresba dle skutečnosti, Hudební výchova – říkadla, básně, tématické písně Pracovní vyučování – vaření, práce s přírodninami, sběr přírodnin Tělesná výchova Cvičení CO Činnosti ovlivňující zdraví	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova Literární výchova Pracovní vyučování Stolování Matematika Práce s daty, závislosti a vztahy

4 . ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo **Rozmanitost přírody**

• Popíše střídání ročních období. • Zvládá péči o pokojové rostliny • Popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují. • Reaguje vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech. • Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné událost • Na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody. • Chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí • Na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody. • Zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí. • Zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí. • Uplatňuje zásady ochrany přírody a životního prostředí • Řídí se zásadami bezpečného pobytu a pohybu v přírodě.	Roční období, den, týden, měsíc, rok, Kalendář **Domov** – péče o estetické prostředí, o pokojové rostliny Chov drobných domácích zvířat - základní druhy živočichů Působení lidí na okolní krajinu, řešení odpad. hospodářství, zajišťování ochrany živ. prostředí v obci Chování v rizikovém prostředí a v krizových situacích, pomáhající organizace, situace hromadného ohrožení– požár,, povodeň, únik radioaktivních látek, chemických látek do vodních toků, do vzduchu, improvizované ochranné prostředky ochrany osob, varovné signály, evakuace, telef. čísla **<u>Rozmanitost přírody</u>** *<u>Neživá příroda</u>* *Látky a jejich vlastnosti – třídění látek, skupenství a jeho změny, vlastnosti, jednoduché pokusy* **Voda -** výskyt, vlastnosti a význam, oběh vody v přírodě, skupenství, ochrana Vzduch - vlastnosti, složení, význam proudění, ochrana **Půda** – druhy, význam, humus, působení přírodních vlivů, ochrana Hory a pohoří - horniny, nerosty, hlíny, písky **<u>Živá příroda</u>** **Životní podmínky** – význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi, podnebí, počasí. **Živočichové** – znaky života, životní projevy a potřeby, průběh a způsob života, výživa, stavba těla, kategorie dle stravy, význam v přírodě a pro člověka Savci Ptáci Hmyz Plazi Ryby **Rostliny, houby**– znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla nejznámějších druhů, stromy –keře -byliny-květiny, stavba jejich těla. Význam rostlin a hub v přírodě a pro člověka **Člověk a jeho zdraví**

• Uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu. • Ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc. • Odmítá návykové látky. • Uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty, správně vyhodnotí, jednoduchou dopravní situaci na hřišti.	**Lidské tělo** – etapy lidského života, stavba těla, základní funkce a projevy, smysly, základní orgány. Rozdíl mezi mužem a ženou. Péče o zdraví, zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, nemoci, úrazy a jejich prevence. **První pomoc,** lékárnička, drobné úrazy a poranění **Závislost** – alkohol, nikotin, drogy, hráčství, rozpoznání, projevy a následky, postih Způsoby odmítání – linky důvěry, krizová centra **Bezpečné chování** v silničním provozu, základní dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích. dopravní výchova, dopravní nehoda

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
EVVO - ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí EVvO - vztah člověka k prostředí EVVO - lidské aktivity a problémy život. prostředí	VV - ilustrace, přání, fotografie PV - výroba dekoračních předmětů, výzdoba, péče o rostliny, drobné zvířectvo HV - koledy, říkadla, písně ČJ - encyklopedie	VV - nákres, schéma, výstavy PV – práce s přírodninami HV - písně o rostlinách , ČJ - sloh – popis, bajky, encyklopedie, příběhy o zvířatech - dramatizace videoprojekce

PŘÍRODOVĚDA **5. ročník**

1. Rozmanitost přírody Očekávané výstupy Žák:	Učivo
• Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy. • Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy. • Zhodnotí některé konkrétní činnosti	**Rostliny, houby, živočichové** – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka **Životní podmínky** – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí **Rovnováha v přírodě** – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva

člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat. • Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu.	**Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy člověk a

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Mezilidské vztahy **EV** Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí	Český jazyk a literatura – povídky, básně, slohový výcvik, encyklopedie Informatika – encyklopedie, obrazový materiál, programy Výtvarná výchova – malování a kresba dle skutečnosti, Hudební výchova – říkadla, básně, tématické písně Pracovní vyučování – vaření, práce s přírodninami, sběr přírodnin Tělesná výchova Cvičení CO, turistika	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova Literární výchova Pracovní vyučování Pěstitelské činnosti Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví

2. Lidé kolem nás

Očekávané výstupy Žák:	Učivo
• Orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy.	V**lastnictví** – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Mezilidské vztahy **EV**	Matematika – finanční gramotnost Český jazyk a literatura – povídky, básně, slohový výcvik, komunikace, encyklopedie	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova Literární výchova Matematika Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví

Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí **MuV** Kulturní diference Lidské vztahy Etnický původ Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarity	Informatika – encyklopedie, programy Výtvarná výchova – malování a kresba dle skutečnosti, Hudební výchova – říkadla, básně, tématické písně Tělesná výchova Cvičení CO	

3. Člověk a jeho zdraví

Očekávané výstupy Žák: • Využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života. • Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození. • Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob. • Uplatňuje návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou. • Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek. • Rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc. • Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista.	Učivo **Lidské tělo** – stavba těla, orgánové soustavy, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince **Péče o zdraví** – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena **Návykové látky a zdraví** – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií **Osobní bezpečí, krizové situace** – bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích **Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví** – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku **Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená** – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů,

	ochrana a evakuace při požáru); integrovaných záchranný systém

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace,sebeorganizace Psychohygiena Morální rozvoj	Český jazyk a literatura – povídky, básně, slohový výcvik, komunikace, encyklopedie Informatika – encyklopedie, obrazový materiál, programy Výtvarná výchova – malování a kresba dle skutečnosti, Hudební výchova – říkadla, tématické písně Tělesná výchova Cvičení CO	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova Literární výchova Pracovní vyučování Stolování Matematika Práce s daty, závislosti a vztahy Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví

5 . ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: • Zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí. • Popíše střídání ročních období • Pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. • Zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí. • Chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí. • Popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a	Učivo **Rozmanitost přírody** **Člověk a životní prostředí** – ekologie, třídění a likvidace odpadu, ochrana přírody , národní parky a CHKO **Životní podmínky** – rozmanitost, podnebí, počasí **Vesmír a Země** -střídání ročních dob – pohyby země planety a hvězdy, sluneční soustava, vznik Země. **Přírodní společenství** – druhy, zástupci z řad rostlin i živočichů, přírodní podmínky, přizpůsobení organismů prostředí. **Rostliny, houby** – rozdělení na podskupiny, stavba těla, životní potřeby a projevy, ohrožené druhy. **Živočichové** – rozdělení na podskupiny, stavba těla u jednotlivých skupin, znaky skupin, zástupci, ohrožené druhy. **Péče o životní prostředí**, chování v přírodě, živelné pohromy a ekologické katastrofy Zemědělství, doprava, průmysl, Odpady a ekologické vlivy, ochrana přírody

které ho poškozují. • Provádí jednoduché pokusy se známými látkami. **Ochrana člověka za mimořádných událostí** • Reaguje přiměřeně na pokyny dospělých při mimořádných událostech • Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události. • Reaguje vhodným způsobem na krizové situace v rodině. • Odmítá návykové látky. • Ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc. • Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života. • Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu.	Zkoumání vlastností nerostných látek **Člověk a jeho zdraví** **Ochrana člověka za mimořádných událostí** Obrana proti agresivním jedincům Služby odborné pomoci Ochrana člověka za mimořádných okolností – integrovaný záchranný systém, jeho součásti, evakuace obyvatel, zkouška sirén, varovné signály, obecné ohrožení, násilí, únik radioaktivních látek, chemických látek, plynu Evakuace v budově školy Chování a jednání obyvatelstva při mimořádných událostech Násilí páchané na dětech, týrání, pohlavní zneužívání, nabádání k trestné činnosti, zastrašování **Závislosti** – nejčastější druhy, způsoby odmítání, příčiny vzniku, jejich projevy a následky, rizikové chování, **Návykové látky**, hrací automaty a počítače, závislost, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií. Osobní bezpečí, krizové situace a formy násilí, týrání, šikana, zneužívání, agresivita Předcházení rizikovým situacím Přivolání pomoci, první pomoc – tísňové volání, tísňové linky, zásady první pomoci, lékárnička **Člověk a jeho zdraví** Vznik člověka, základy lidské reprodukce, vývoj jedince, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v jednotlivých etapách života **Lidské tělo,** jeho části, hlavní orgány a orgánové soustavy, jejich funkce **Péče o zdraví** Zdraví jako základní lidská hodnota, zodpovědné chování ke svému tělu a péče o něj, hygiena, rizikové faktory nemocí, nemoc a úraz, prevence zdraví, stres, relaxace, zdravý životní styl. Osobní, intimní a duševní hygiena, přenosné a nepřenosné nemoci a ochrana proti nim, strava a pitný režim. **Partnerství a manželství** – vzájemná úcta, ohleduplnost, bezpečné sexuální chování v daném věku, partnerské a osobní vztahy,

	etická stránka vztahů

Průřezová témata:	*Přesahy do učebních bloků:*	*Přesahy z učebních bloků:*
EVVO - Ekosystémy - Základní podmínky života -Lidské aktivity a problémy životního prostředí Osobnostní a sociální výchova - Morální rozvoj - řešení problémů, hodnoty, postoje, praktická etika Osobnostní a sociální výchova -Osobnostní rozvoj - sebepoznání - moje tělo	M - měření času ČJ – dramatizace,popis, vyprávění VV - schéma	

5.5 Člověk a společnost
Charakteristika oblasti
Vzdělávací oblast člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Ve vzdělávací oblasti člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.
Vzdělávací oblast člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory Dějepis a Výchova k občanství. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast člověk a jeho svět.

Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovědní část vzdělávacího oboru

Zeměpis, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti člověk a příroda.

Vzdělávací obor Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů.

Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů.
Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Vzdělávací obor Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti
Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:
- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, k utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, k promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a k jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, k rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech

včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti - utváření vědomí
vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

5.5.1 Dějepis

ročník	1.r.	2.r.	3.r	4.r	5.r.	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Část A	-	-	-	-	-	2	2	1(+1)	2
Část B	-	-	-	-	-	1	2	2	2

Charakteristika předmětu

Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti, důležité je zejména poznávání jevů, skutků a dějů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti.

Výuka probíhá v jednotlivých třídách. Při hodinách se využívají ICT prostředky - Smart tabule, I-Pady, výukové programy a Dumy. Učitel i žáci pracují s beletrií, odbornou literaturou, literaturou faktu a encyklopediemi.

V dějepisu jsou pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí využívány zejména strategie, které mají žákům umožnit rozvíjet vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty uvedené v kompetenci: k učení, řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské a pracovní.

Klíčové kompetence

• **Kompetence k učení**
• rozvíjí si dovednosti potřebné k osvojování učiva
• orientuje se v různých oborech lidské činnosti, fyzické i duševní práce osvojuje si potřebné poznatky a dovednosti významné pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci
• poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich
• rozvíjí u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva

• je přesvědčen, že přehled v oblasti umění a kultury mu umožní intenzivnější prožitky v tomto oboru lidské činnosti
• orientuje se ve světě informací, propojuje historické, zeměpisné a kulturní informace
• vyhledává a třídí informace o aktuálním dění v ČR, EU i ve světě
• vytváří komplexní pohled
• vnímá umělecké slohy a díla v jejich historickém kontextu
• systematicky vede a ukládá informace
• **Kompetence k řešení problémů**
• učí se vyhledávat informace potřebné k řešení problémů a úkolů, to vše pod vedením učitele
• hledá vlastní postup při řešení problémů
• hodnotí a posuzuje společenské problémy i problémy mezinárodní a globální
• **Kompetence komunikativní**
• při společné práci komunikovat způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a tak i dosažení společného cíle
• uplatňuje vhodné prostředky komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů
• využívá komunikaci
• prezentuje se
• snaží se o bezproblémovou a bezkonfliktní komunikaci
• vytváří si schopnost využívat jako zdroj informací různorodé texty společenského a společenskovědního charakteru

• **Kompetence sociální a personální**
• učí se spolupracovat ve dvojici a ve skupině
• vytváří si příležitosti k tomu, aby mohl diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy
• učí se ohleduplnosti a úctě při jednání s druhými lidmi
• upevňuje mezilidské vztahy
• snaží se o přirozené vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě a okolnímu světu
• dokáže požádat o pomoc a vyžádat si radu
• využívá příležitosti k diskusi, respektuje různá hlediska a postoje
• je schopen se kultivovaně projevovat
• samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů dosahovat pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
• akceptuje vlastní osobnost a osobnosti druhých lidí

• **Kompetence občanské**
• poznává a chápe rozdíly mezi lidmi
• respektuje přesvědčení druhých lidí
• chová úctu k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům
• respektuje kulturní a další odlišnosti lidí, skupin a společenství
• rozpoznává názory a postoje ohrožující lidskou důstojnost a demokratické principy soužití
• chápe umění a kulturu chápe umění a kulturu jako neoddělitelnou součást lidské existence,
vlastní tvorbu opírá o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy
• tvořivě přistupuje k plnění zadaných témat
• seznamuje se s významnými výtvarnými a jinými uměleckými díly a jejich autory
• zajímá se o kulturní dění a je schopen se do něj zapojovat

• **Kompetence pracovní**

• sebeuvědomění uvědomuje si sebe samého jako svobodného jedince a možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a obohacování emocionálního života
• pozná, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
• samostatně získává informace z různých zdrojů a zvládá pracovat s jazykovými a literárními prameny
• snaží se provádět práci v co nejlepší kvalitě

Průřezová témata
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA
Tematické okruhy
Občanská společnost a škola
Formy participace občanů v politickém životě
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH
Tematické okruhy
Objevujeme Evropu a svět
Jsme Evropané

DĚJEPIS **6. ročník**

ČLOVĚK V DĚJINÁCH **Očekávané výstupy:** žák • **uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků** • **uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány** • **orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu** Učivo: • význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny • historický čas a prostor	Učivo Úvod do dějepisu. Čas, časová přímka Archeologie. Instituce. Vznik a vývoj lidského rodu.
POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI **Očekávané výstupy:** Žák: • **charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu** • **objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost** Učivo • člověk a lidská společnost v pravěku	Učivo **Pravěk.** **Doba kamenná** Paleolit – lovci, rybáři, sběrači. Mezolit. Neolit – první zemědělci Eneolit – Měď. Vznik řemesel **Doba bronzová.** Řemeslníci a obchodníci **Doba železná** Halštatská doba, Laténská doba **Germáni.** Osídlení českých zemí Germány Stěhování národů. Slované.
NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY	Učivo

EVROPSKÉ KULTURY **Očekávané výstupy:** žák • **rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací** • **uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví** • **demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie** **Učivo** • nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz • antické Řecko a Řím • střední Evropa a její styky s antickým Středomořím	**Mezopotámie** Přírodní podmínky, zemědělství, obchod Život v Mezopotámii **Asýrie a Babylónie** **Egypt** Přírodní podmínky, zemědělství, řemeslo Život v Egyptě Počátky starého Egypta. Vývoj Egypta **Indie** Přírodní podmínky a zemědělství. Státní útvary **Čína** Přírodní podmínky. Čínský stát Kultura a vzdělanost ve starověkých státech **Řecko** Přírodní podmínky, zemědělství, obchod Kréta Život v Řecku Mykénské, homérské, archaické období období **Sparta a Atény** Řecko – perské války. Nadvláda Makedonie Kultura a vzdělanost **Řím** Přírodní podmínky. Etruskové. Život v Římě Doba královská. Raná římská republika. Punské války. Krize a zánik republiky. Řím za principátu. Pozdní říše římská. Kultura, umění a věda.

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
VMEGS - jsme Evropané	ČJ - literatura VKO – vztahy mezi lidmi VV- Rozvíjení smyslové citlivosti	M – číselná osa VV – výroba šperků Z – přírodní podmínky a současné státy, kde se nacházely starověké civilizace Čj a Lit.- Literární výchova Aj- Interaktivní řečové dovednosti VKO - Člověk ve společnosti

6. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: ***ČLOVĚK V DĚJINÁCH*** • chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti	**Učivo:** • Počátky lidské společnosti • historické prameny • doba předhistorická, doba historická • získávání informací o dějinách • prameny, z nichž se dozvídáme o životě v minulosti • pojem archeolog
POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI • rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí • podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty	• rozdílný způsob života (seskupení, obydlí, způsob obživy) lovců - sběračů a prvních zemědělců • podle obrázků pojmenuje některá pravěká zvířata • popíše způsob výroby a kulturu zdobení předmětů • dva způsoby pohřbívání • na obrázcích identifikuje pravěké památky (kresby v jeskyních, Věstonická Venuše,…) • vybaví si místně nejbližší památky (pravěké vesnice v okolí HK)
NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY • uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států • popíše život v době nejstarších civilizací	• život lidí různých společenských vrstev v době nejstarších civilizací • vznik států a způsob jejich spravování • kultura, hry, zápasy gladiátorů • starověké civilizace – Egypt, Řecko, Řím • obecné znaky a specifické zvláštnosti (hospodářského, společenského, politického, kulturního a náboženského vývoje), přínos pro rozvoj světové kultury vznik písma • významné osobnosti • historické památky • přínos tohoto období pro současnost (v různých oblastech lidského života) • Identifikuje některé starověké stavební památky (pyramidy, athénskou akropolis, koloseum)

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
VDO Formy participace občana v politickém životě	ČJ - literatura VKO – vztahy mezi lidmi VV- Rozvíjení smyslové citlivosti	M – číselná osa VV – výroba šperků

DĚJEPIS **7. ročník**

KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA **Očekávané výstupy** Žák: • **popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států** • **objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech** • **vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí** • **ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury** **Učivo** • nový etnický obraz Evropy • utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj • islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) • Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě • křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy • struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev • kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost	Učivo: Raný středověk Státy a národy v Evropě Francká říše, Německo, Francie, Anglie Východořímská říše Křížové výpravy Slované Dějiny českých zemí Sámova říše, Velká Morava Čechy v době knížecí První čeští králové Dějiny českých zemí Poslední Přemyslovci Lucemburkové Kultura raného středověku Vrcholný a pozdní středověk Společnost, Města Dějiny významných států a národů v Evropě Evropa v raném středověku Evropa v raném středověku Kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost
OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY **Očekávané výstupy** žák • **vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve** • **vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život** • **popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky** • **objasní postavení českého státu v**	Objevné plavby Dějiny českých zemí Poslední Přemyslovci Lucemburkové Doba husitská Jan Hus, husitské války Doba poděbradská a Jagellonci Jiří z Poděbrad Jagellonci Raný novověk Společnost Reformace

podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie • **objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky** • **rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek** **Učivo** • renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou • zámořské objevy a počátky dobývání světa • český stát a velmoci v 15.–17. století	Reformace ve světě Důsledky reformace Evropa v 16. století Španělsko, Nizozemí, Rusko, Osmanská říše Nástup Habsburků na český trůn Habsburkové 1526 -1648 Kultura na počátku novověku- renesance, humanismus Třicetiletá válka

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
VMEGS Jsme Evropané	VKO- Člověk jako jedinec Člověk ve společnosti Př - Praktické poznávání přírody PV -Pěstitelské práce a chovatelství M - Geometrie v rovině a prostoru F- Pohyb těles, síly VV - Rozvíjení smyslové citlivosti Z - Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie	Čj a lit.- Literární výchova - Nejstarší literatura VV - Rozvíjení smyslové citlivosti. Malířství VKO - Formy státu Příčiny a důsledky války

7. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: • uvede první státní útvary na našem území • uvede základní informace z období počátků českého státu • popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti • rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské • uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu • charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí	**Učivo:** ***STŘEDOVĚK A KŘESŤANSTVÍ*** Slované. Stěhování národů. Sámova říše. Velkomoravská říše. Příchod Cyrila a Metoděje na Moravu. Počátky českého státu. Románská kultura. **Rozmach českého státu za vlády Přemyslovců a Lucemburků** Změny ve středověké společnosti. Rozvoj měst. Život v době vlády Karla IV. Rozvoj kultury a vzdělání. Gotická a renesanční kultura. **HUSITSTVÍ** Příčiny, průběh, důsledky. Významné osobnosti. Doba vlády Jiřího z Poděbrad.

Průřezová témata:	Přesahy do učebních bloků: ČJ – literatura VV- stavební slohy	Přesahy z učebních bloků: M – číselná osa

DĚJEPIS **8. ročník**

Očekávané výstupy Žák ***POČÁTKY NOVÉ DOBY*** • **rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek** <u>Učivo:</u> • barokní kultura a osvícenství • český stát a velmoci v 17.–18. století	Učivo: Baroko a společnost České baroko Francie, Anglie, Rusko v 17. stol. Doba osvícenství Věda a umění Osvícenští panovníci v Evropě Marie Terezie a Josef II Amerika 17-18.st.
MODERNIZACE SPOLEČNOSTI • **vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti** • **objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbití starých společenských struktur v Evropě** • **porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů** • **vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií** **Učivo** • Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA • industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka • národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa • revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů • politické proudy (konzervativismus,	Francouzská revoluce Počátek revoluce Francie republikou Evropa Napoleona Bonaparte Vídeňský kongres Průmyslová revoluce Průmyslová revoluce v Evropě na poč.19.stol. Národní obrození Evropská národní obrození České národní hnutí Revoluce 1848-1849 Rok revolucí Revoluce v R-U a českých zemích Svět 2. poloviny 19. století Modernizace v Evropě Nové umělecké směry - realismus, impresionismus Viktoriánská Anglie Itálie a Německo Spory v Americe Rusko a Japonsko Kolonialismus Evropské mocnosti budují impéria České země 2. poloviny 19. století Rakousko - Uhersko Česká politika, společnost Češi a Němci Židovská problematika Habsburská monarchie na začátku 20. století. Nové objevy 20. století

liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva • kulturní rozrůzněnost doby • konflikty mezi velmocemi, kolonialismus	
MODERNÍ DOBA žák • **na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky** **Učivo** • první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky • nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy	**První světová válka** Příčiny války Průběh války Čeští vojáci na frontě Bolševická revoluce Důsledky 1. sv. války Vznik ČSR

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
VMEGS Objevujeme Evropu a svět VDO Formy participace občanů v politickém životě Občan, občanská společnost a stát	VV - umělecké směry F - energie Ch - chemie a společnost VKO - příčiny a důsledky války Čj – světová literatura	VV - barokní malíři HV - barokní skladatelé, hudebníci Z - státy Evropy - společenské a hospodářské prostředí VKO - Člověk ve společnosti Stát a právo Čj - národní obrození v literatuře

8. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
<u>Očekávané výstupy:</u> Žák: • **vysvětlí příčiny pátrání po dalších územích** • **ukáže na mapě trasy objevných cest** • **vysvětlí přínos objevení zámořských civilizací pro evropské země** • **vlastními slovy popíše jednotlivá vývojová období ve společnosti** • **vyjmenuje významné technické objevy a vynálezy, které přispěly k pokroku**	**Učivo:** **<u>NOVOVĚK</u>** ***<u>Počátky novověku</u>*** Objevné cesty a jejich důsledky Kryštof Kolumbus Poznávání nových civilizací Humanismus Vynález knihtisku Další objevy a vynálezy ***<u>Objevujeme Evropu a svět</u>*** Evropa a svět ,nutnost poznání za hranice moří a oceánů

ve vývoji společnosti • **vybaví si podle obrázků významné renesanční stavby** • **uvede několik konkrétních příkladů surovin a produktů, které byly do Evropy dovezeny ze zámoří** • **seznámí se s situací naší země za vlády rodu Habsburků** • **pozná podle obrázků některé představitele tohoto rodu** • **vybaví si podle obrázků významné barokní stavby a barokní sochy M. B.Brauna** • **vybaví si jména osvíceneckých panovníků** • **vyjmenuje důležité změny ve společnosti za jejich vlády** • **svými slovy objasní následky zrušení nevolnictví** • **popíše život naší země v období Rakousko - uherské monarchie** • **popíše stručně svými slovy historii našeho města v době osvícenectví** • **vybaví si jména osobností českého kulturního a společenského života národního obrození** • **popíše stručně události roku 1848** • **vybaví si jména význačných českých umělců – tvůrců Národního divadla**	***<u>České země za vlády Habsburků</u>*** Doba Rudolfa II. Bitva na Bílé hoře a její důsledky Život v pobělohorské době Barokní kultura ***<u>Osvícenství</u>*** Vláda a reformy Marie Terezie a Josefa II. Selské rebelie Hospodářský a kulturní rozvoj ***<u>Národní obrození</u>*** Utváření novodobého českého národa František Palacký Revoluční rok 1848 Česká politika a kultura na konci 19. st.

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Objevujeme Evropu a svět	ČJ –literatura F- vynálezy VKZ - Vztahy mezi lidmi a formy soužití	<u>Z</u> – orientace na mapě světa

DĚJEPIS **9. ročník**

9. MODERNÍ DOBA **Očekávané výstupy** žák	Učivo Svět a ČR po 1. sv. válce Versailleský systém ČSR – první léta existence Problémy poválečného světa
• **na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho**	

důsledky • **rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů** • **charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu** • **na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv** • **zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí** **Učivo** • nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy • mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět • druhá světová válka, holokaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války	Evropa na rozcestí Bolševická diktatura v SSSR Československá republika Evropa a svět ve 30. letech Hospodářská krize a její důsledky ve světě Nedemokratické režimy Hospodářská krize v ČSR Rok 1938 konec ČSR Vznik a rozpad Česko- Slovenska Kultura mezi válkami Meziválečná věda a umění ve světě Meziválečná věda a umění v ČSR Svět ve válce 1939-1945 Počátek války Průběh války do roku 1941 Válka v období 1941-1943 Porážka Německa Kapitulace Německa a Japonska Charakter války ČSR v období 2. světové války Protektorát Čechy a Morava 1939-1941 Čs. zahraniční odboj 1939 - 1941 Protektorát Čechy a Morava 1942-1944 Čs. zahraniční odboj 1942-1944 Osvobození republiky Svět po 2. sv. válce
ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT • **vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků** • **vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce** • **posoudí postavení rozvojových zemí** • **prokáže základní orientaci v problémech současného světa** **Učivo** • studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření • vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí)	Poválečné Československo 1945-1947 Svět na počátku studené války Únor 1948 – konec demokracie Poúnorové Československo a 50. léta 20. století Studená válka Svět 2. pol. 20. stol. Věda, umění a spol. 2. pol. 20. stol. ČSSR ČSSR v 60. letech 20. stol. Období normalizace Čs. kultura a věda v 60. letech a v normalizaci ČSSR a ČR po studené válce Obnova demokracie a rozpad ČSSR Česká republika v 90. letech 20. stol. Svět v 90. letech 20. stol.

• vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky • rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět • problémy současnosti • věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava	

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
VDO Občan, občanská společnost a stát VMEGS Jsme Evropané MEV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti	Čj a lit-. - Literární výchova Inf - Zpracování a využití informací Ch - Chemie a společnost Z - Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie Česká republika VKZ - Vztahy mezi lidmi a formy soužití	D - Modernizace společnosti Čj a lit.- Literární výchova VKO - Mezinárodní vztahy, globální svět

9. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
<u>Očekávané výstupy:</u> Žák: • popíše příčiny • vyjmenuje zúčastněné státy • na mapě ukáže území, která byla zapojena do bojů 1.sv.války • vybaví si letopočet(od – do) • vysvětí dopad této války na další vývoj v Evropě • vysvětlí význam 1.čs.prezidenta • vybaví si jméno prezidenta E. Beneše • popíše události hospodářské krize ve 30. letech • vysvětlí pojem fašismus • popíše svými slovy průběh tzv. Mnichovské zrady • vysvětlí pojem „salon republiky“ • popíše, jak konkrétně tyto volby vypadaly, demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů	**Učivo:** **<u>NEJNOVĚJŠÍ DĚJINY</u>** ***<u>1.světová válka</u>*** Začátek, průběh a konec Vznik československého státu První prezident TGM Období 1.republiky Hospodářská krize a 30.léta v Československu Prezident E.Beneš Fašismus v Evropě Mnichovská zrada ***<u>Principy demokracie jako formy vládya způsobu rozhodování</u>*** Svobodné volby lidu po rozpadu Rak.-uh.říše ***<u>2.sv.válka</u>*** Protektorát Čechy a Morava Slovenský stát Průběh a důsledky války Domácí a zahraniční odboj Holocaust ***<u>Poválečný vývoj</u>*** Období zápasu o demokracii

v osobním životě a ve společnosti • **seřadí chronologicky události 2.sv.války(výběr nejdůležitějších událostí)** • **pamatuje si časové období této války** • **vysvětlí svými slovy způsoby odboje proti fašismu** • **popíše co to byl holocaust** • **ukáže na mapě uspořádání států po 2.sv. válce** • **vysvětí rozdělení vlivu velkých mocností (Z - V)** • **popíše události roku 1948** • **vysvětlí podmínky života v totalitní ČSSR** • **popíše způsoby boje proti totalitnímu režimu** • **popíše stručně události roku 1968** • **uvědomí si sílu médií a toho,kdo je ovládá – konkrétní zprávy v tisku,TV…** • **objasní úspěch politické změny režimu v roce 1989** • **vyjmenuje další změny, které tento zlomový rok přinesl**	Únor1948 Totalitní režim a odpor proti němu Rok 1968 Nové společenské poměry v Evropě ***<u>Fungování a vliv médií ve společnosti</u>*** Postavení médií ve společnosti, co je ovlivňuje, dopad mediálních informací na život společnosti i jednotlivce, role médií v období politických změn Události 1989 Vznik České republiky Vstup do EU

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Výchova dem.občana Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Mediální výchova Fungování a vliv médií ve společnosti	Čj - literární výchova Inf - Zpracování a využití informací Z – orientace na mapě, Evropa a Česká republika VKZ - Vztahy mezi lidmi a formy soužití	D - Modernizace společnosti Čj - literární výchova

Výchova k občanství

Ročník	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	8. r.	9. r.
Část A	-	-	-	-	-	1	1	1	1
Část B	-	-	-	-	-	1	1	1	1

Vzdělávací obor Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činností a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů a včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách nebo ve třídách s interaktivní tabulí. Dalším způsobem naplňování cílů předmětu je práce s texty, dokumenty, s internetem. Žáci navštěvují knihovnu, podle možností i místa v obci a jejím okolí, která souvisí s výukou předmětu. V občanské výchově jsou pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí využívány zejména strategie, které mají žákům umožnit rozvíjet vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty uvedené v kompetenci: k učení, řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské a pracovní.

Klíčové kompetence

- **Kompetence k učení**
  - Vyhledává a třídí informace o aktuálním dění v ČR, EU i ve světě

- **Kompetence k řešení problémů**
  - Poznává a posuzuje každodenní situace a události
  - Nalézá různorodá řešení těžkých i mimořádných situací a událostí, se kterými se může v životě setkat
  - Přijímá uvážlivá rozhodnutí a nese za ně odpovědnost
  - Hodnotí a posuzuje společenské problémy i problémy mezinárodní a globální

- **Kompetence komunikativní**
  - Učí se přiměřeně obhajovat práva svá i ostatních lidí
  - Uplatňuje vhodné prostředky komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů

- Vytváří si schopnost využívat jako zdroj informací různorodé texty společenského a společenskovědního charakteru

- **Kompetence sociální a personální**
  - Učí se spolupracovat ve dvojici a ve skupině
  - Spolupracuje ve dvojici a v malé skupině, přiřazuje různé role v pracovní skupině a prožívá je
  - Učí se ohleduplnosti a úctě při jednání s druhými lidmi
  - Upevňuje mezilidské vztahy
  - Využívá příležitosti k diskusi, respektuje různá hlediska a postoje
  - Akceptuje vlastní osobnost a osobnosti druhých
  - Rozvíjí realistické poznání a sebepoznání

- **Kompetence občanské**
  - Respektuje přesvědčení druhých lidí
  - Chová úctu k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům
  - Respektuje kulturní a další odlišnosti lidí, skupin a společenství
  - Rozpoznává názory a postoje ohrožující lidskou důstojnost a demokratické principy soužití
  - Zvyšuje svou odolnost vůči myšlenkové manipulaci
  - Zajímá se o veřejné záležitosti

- **Kompetence pracovní**
  - Promyšleně se rozhoduje o dalším vzdělávání a profesní orientaci
  - Chápe podstatu, cíl a riziko podnikání
  - Rozvíjí své podnikatelské myšlení, orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA
Tematické okruhy
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Sebepoznání a sebepojetí
Seberegulace a sebeorganizace
Psychohygiena
Mezilidské vztahy
Komunikace

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA
Tematické okruhy
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH
Tematické okruhy
Jsme Evropané

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA
Tematické okruhy

Multikulturalita
Princip sociálního smíru a solidarity

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA
Tematické okruhy
Lidské aktivity a problémy životního prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA
Tematické okruhy
Fungování a vliv médií ve společnosti

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ — 6. ročník

1. Člověk ve společnosti Očekávané výstupy Žák: • Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání • Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu • Zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají • Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí • Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody a konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	Učivo • naše škola, život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, školní pravidla, společná pravidla a normy • naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice: ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku • naše vlast, zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti • státní symboly, státní svátky, významné dny
2. Člověk jako jedinec Očekávané výstupy Žák: • Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou	Učivo • charakter a jeho utváření • osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti

sebedůvěru **3. Stát a hospodářství** Očekávané výstupy Žák: • sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozlišípravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivýchvýdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného,schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, **4. Mezinárodní vztahy, globální svět** Očekávané výstupy Žák: • Uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky	• vrozené předpoklady • působení skupin na jedince, působení pozitivní a negativní Učivo • majetek, vlastnictví – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; Učivo • odpovědnost za osud planety

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Mezilidské vztahy Komunikace **VDO** Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát **Mev** Fungování a vliv médií ve společnosti	Dějepis Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury Vztahy mezi lidmi a formy soužití	Tělesná výchova Zdravotní tělesná výchova Dějepis Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury Křesťanství a středověká Evropa Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova Literární výchova

6. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: • má základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišovat postavení a role rodinných příslušníků • uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozliší projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem • respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití • vyjmenuje členy rodiny • pojmenuje jednotlivé rodinné příslušníky • uvede rozdílnost úplné a neúplné rodiny • vyjmenuje příklady náhradní rodinné péče • zná svá práva a povinnosti • zná základní pravidla slušného chování vůči rodičům i ostatním členům rodiny • vystupuje slušně vůči dospělým i vrstevníkům • pochopí škodlivost diváckého násilí i patologického hráčství ***Péče o občana*** • chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním • rozezná nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy	Učivo: **Rodina a škola** ▪ Funkce a struktura rodiny, úplná a neúplná rodina, náhradní rodinná péče, zodpovědnost a funkce rodičů **Sebepoznání a sebepojetí** ▪ můj vztah ke mně samé (mu), moje vztahy k druhým lidem **Školství v ČR** ▪ Právo na vzdělání, význam vzdělání, školský systém; příprava pro profesní uplatnění; systém celoživotního vzdělávání ***Občanská společnost a škola***

• využívá v krizových situacích služeb pomáhajících organizací • vysvětlí význam vzdělanosti národa • vysvětlí pojem: profese • rozliší vhodné a nevhodné chování, umí poradit kamarádovi • *vyjmenuje stupně škol*	▪ škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství ▪ atmosféra a vztahy ve škole na principu demokracie ▪ spolupráce školy se správními orgány **Obec, region, kraj** ▪ Kulturní památky, národní zvyky a obyčeje
• ví, proč a jak chránit přírodní lokality v regionu, ve kterém bydlí a které to jsou • vybaví si významné události a uvede některé osobnosti, které proslavili naši vlast • vyjmenuje nejznámější osobnosti regionu • popíše tradice a zvyky svého regionu • ukáže na mapě kulturní památky a přírodní rezervace a zajímavosti v místě bydliště a jeho okolí • podle kalendáře vysvětlí státní svátky	▪ Zajímavosti a významné osobnosti obce, regionu, kraje; přírodní zajímavá místa, kulturní památky, zvyky a obyčeje; významné události a osobnosti, které proslavili naši vlast; státní svátky
Stát a právo • zná své státní občanství • vysvětlit pojmy: vlast, národ, republika • vyjmenuje, popíše a vysvětlí státní symboly a zná způsoby jejich užívání • vyjmenuje složky státní moci, jejich orgány a instituce • uvede příklady politických stran	**Právní základy státu** ▪ Ústava a zákony ČR; prezident republiky; složky státní moci, jejich orgány a instituce; politické strany; státní občanství; státní symboly
Mezinárodní vztahy • uvede příklady mezinárodního	***Lidské vztahy*** ▪ právo všech lidí žít společně a podílet se na mezilidské spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; lidská

terorismu • chápe smysl mezinárodní spolupráce • porovná s významem spolupráce v rodině, v třídním kolektivu • rozpozná situaci životu nebezpečnou • je schopen přivolat pomoc • zná nazpaměť důležitá telefonní čísla	solidarita **Ochrana člověka za mimořádných událostí** ▪ Jak se zachovat při požáru, povodni, výbuchu a v jiných situacích ohrožení života

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Mediální výchova Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality **Osobnostní a sociální výchova** *Osobnostní rozvoj* **Výchova demokratického občana** *Občanská společnost a škola* ***Multikulturní výchova*** *Lidské vztahy*		

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ 7. ročník

1. Člověk ve společnosti	
Očekávané výstupy Žák: • Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí • Zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak	Učivo • kulturní život - význam kultury v životě člověka, rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice: kulturní instituce: masová kultura, prostředky komunikace, • zásady kulturního chování a společenského styku

pomoci v situacích ohrožení a obrany státu • Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody a konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem • Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám • Rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti • kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	• mezilidské vztahy – spolupráce, přátelství, vztah k lidem postiženým • rovnost a nerovnost • morálka a mravnost, mezilidská komunikace • svoboda a vzájemná závislost • charakter a jeho utváření • osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, vrozené předpoklady • výhody spolupráce lidí
2. Člověk jako jedinec Očekávané výstupy Žák: • Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví a způsoby jejich ochrany; uvede příklady	Učivo • nebezpečí drog, závislost, šikana • majetek a vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví a jejich ochrana
3. Stát a hospodářství Očekávané výstupy Žák: • Objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi	Učivo • hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví • peníze – funkce a podoby peněz,
4. Mezinárodní vztahy, globální svět Očekávané výstupy Žák: • Objasní souvislosti globálních a	

lokálních problémů	formy placení Učivo • odpovědnost za osud planety

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Mezilidské vztahy Komunikace **VDO** Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát **Mev** Fungování a vliv médií ve společnosti **OSV** Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Psychohygiena **EV** Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Dějepis Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury Vztahy mezi lidmi a formy soužití Zeměpis Regiony světa	Tělesná výchova Zdravotní tělesná výchova Dějepis Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury. Člověk v dějinách Křesťanství a středověká Evropa Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova Anglický jazyk Produktivní řečové dovednosti

7. ročník
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávané výstupy Žák:	Učivo:
Člověk ve společnosti • formuluje své nejbližší plány • respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití • uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem	**Mezilidské vztahy, obec, region, kraj** ▪ Kulturní památky, významná místa a osobnosti, přírodně zajímavá místa
Stát a právo • *uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání*	**Právní základy státu** ▪ Ústava a zákony ČR; prezident

• *chápe státoprávní uspořádání ČR, zákonodárných orgánů a institucí státní správy* • uvede příklady státní moci • orientuje se v základních politických stranách v ČR • zná základní práva a povinnosti občanů • má přehled o možnostech dalšího vzdělávání • má povědomí o základních mravních principech • toleruje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ***Mezinárodní vztahy*** • uvede příklady mezinárodního terorismu • definuje pojem „terorismus“ • uvede příklady mezinárodního terorismu	republiky; složky státní moci, jejich orgány a instituce; politické strany; státní občanství; státní symboly *Občan, občanská společnost a stát* ▪ občan jako odpovědný člen společnosti **Člověk a právo** ▪ Práva a povinnosti občana, právní řád; orgány právní ochrany; soudy; právní dokumenty občana ▪ **Mezinárodní spolupráce** Bezpečnostní spolupráce mezi státy **Etnický původ** ▪ rovnocennost všech etnických skupin a kultur ▪ projevy rasové nesnášenlivosti, jejich rozpoznávání a důvody vzniku

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Výchova demokratického občana Občan, občanská společnost a stát	D -stavební slohy - královská města	

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ — 8. ročník

1. Člověk ve společnosti Očekávané výstupy Žák: • Objasní potřebu tolerance ve společnosti • respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí • zaujímá tolerantní postoje k menšinám	Učivo • nejvýznamnější světová náboženství

2. Stát a právo Očekávané výstupy Žák: • Rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovnává jejich znaky • Rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejích orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu • Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občan§ • Vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů • Přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	Učivo • znaky státu, typy a formy států • rozdělení státní moci, státní občanství, Ústava ČR • demokratické základy státu, pluralita politického života • volby do zastupitelských orgánů • význam a funkce právního řádu, druhy práva, právní norma, zákon • druhy a postihy protiprávního jednání • trestná postižitelnost • soustava soudů, orgány právní ochrany občanů, trestní řízení • právo v každodenním životě, uzavírání koupě, osobní přeprava, pracovní smlouva, uzavírání manželství, zákon o rodině • základní lidská práva, práva dítěte, úprava práv v dokumentech • porušování lidských práv v minulosti • problematika porušování práv v současném světě a v ČR, problematika terorismu
3. Člověk jako jedinec Očekávané výstupy Žák: • Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	Učivo • osobní rozvoj, životní cíle a plány, životní perspektiva, význam motivace, aktivity, vůle • projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání • vnitřní svět člověka • podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál
4. Stát a hospodářství Očekávané výstupy Žák: • Na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	Učivo • princip tržního hospodářství, poptávka, trh a jeho fungování • trh práce, pracovní podmínky

• Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, například ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vlivinflace na hodnotu peněz **5. Mezinárodní vztahy, globální svět** <u>Očekávané výstupy</u> Žák: • Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU možných způsobů jejich uplatňování	• národní hospodářství – výroba, obchod, služby • státní rozpočet • státní sociální politika • funkce a podoby peněz, bankovnictví • hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing, rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní <u>Učivo</u> • mezinárodní spolupráce ekonomická, politická a bezpečnostní • mezinárodní organizace – humanitární organizace

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
MuV Multikulturalita **VDO** Občan, občanská společnost a stát **VMEGS** Jsme Evropané	<u>Dějepis</u> Křesťanství a středověká Evropa <u>Výchova ke zdraví</u> Změny v životě člověka a jejich reflexe	<u>Tělesná výchova</u> Činnosti ovlivňující zdraví <u>Pracovní vyučování</u> Svět práce <u>Výchova ke zdraví</u> Změny v životě člověka a jejich reflexe <u>Dějepis</u> Křesťanství a středověká Evropa Modernizace společnosti <u>Český jazyk a literatura</u> Literární výchova

8. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
<u>Očekávané výstupy</u> Žák: ***Člověk ve společnosti*** • Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích • rozpozná hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým	Učivo: ▪ **Mezilidské vztahy ve společnosti** Pravidla společenského chování, mezilidská komunikace, úcta k člověku a sobě samému. **Sexuální výchova** ▪ Kamarádství, přátelství, láska, sex; nebezpečí promiskuity, pohlavní

spoluobčanům • vyjádří vlastními slovy rozdíl mezi kamarádstvím, přátelstvím a láskou • zdůvodní důležitost věrnosti v mezilidských vztazích • uvede příklady pohlavních chorob a zná, jak jim předcházet • ví, proč je sex povolen od 15 let ***Stát a právo*** • má základní znalosti o podstatě a fungování demokratické společnost • vybaví si základní práva dítěte • vyjmenuje způsoby pomoci týraným, zneužívaným a šikanovaným dětem • vysvětlí pojem „diskriminace“ • vyjmenuje národnostní menšiny v naší republice • uvede, zda jsou si všichni rovni v právech a povinnostech ***Péče o občana*** • vysvětlí pojem „ demokratická společnost“ • umí zdůvodnit význam Listiny základních práv a svobod a má povědomí o jejím obsahu • zdůvodní důležitost zdravotní a sociální péče i zdravotního a sociálního pojištění • vysvětlí činnost úřadů, zabývajících se sociálním zabezpečením občanů • uvede příklady pomáhajících organizací a zná telefonické spojení na krizová centra v místě bydliště	choroby **Morální rozvoj** **Rozhodovací dovednosti a řešení problémů** ▪ dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí- problémy v mezilidských vztazích **Lidská práva** ▪ Principy demokracie; základní lidská práva, Listina základních práv a svobod, práva dítěte a jejich ochrana, rodinné právo; poškozování lidských práv, týrané dítě, zneužívané dítě, šikana, diskriminace; národnostní problematika **Občan, občanská společnost a stát** ▪ Listina základních práv a svobod ▪ práva a povinnosti občana ▪ úloha občana v demokratické společnosti ▪ základní principy a hodnoty demokratického politického systému **Zdravotní a sociální péče** ▪ Systém zdravotní péče; zdravotní a sociální pojištění; sociální zabezpečení; orgány a instituce zdravotní a sociální péče; pomáhající organizace, krizová centra

Mezinárodní vztahy • nazve některé mezinárodní organizace • vysvětlí a obhájí, proč jsou pro nás tyto organizace důležité a v čem spočívá jejich spolupráce • rozpozná situaci životu nebezpečnou • je schopen poskytnout základní první pomoc • zná nazpaměť důležitá telefonní čísla	**Mezinárodní spolupráce** ▪ Ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy; významné mezinárodní organizace **Ochrana člověka za mimořádných událostí** ▪ Jak se zachovat při požáru, povodni, výbuchu a v jiných situacích ohrožení života

Průřezová témata:	*Přesahy do učebních bloků:*	*Přesahy z učebních bloků:*
Osobnostní a sociální výchova *Morální rozvoj* **Výchova demokratického občana** Občan, občanská společnost a stát	***VKZ -*** výchova k rodičovství -péče o dítě	

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ — 9. ročník

1. Stát a právo Očekávané výstupy Žák:	Učivo
• Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství • Uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci • Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování • Rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů • Rozpoznává protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady • Diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	• právní základy státu - znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složka státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu • státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly • princip demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam; význam a formy voleb do zastupitelstev • lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace

2. Člověk jako jedinec Očekávané výstupy Žák: • Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek **3. Stát a hospodářství** Očekávané výstupy Žák: • Rozlišuje, ze kterých zdrojů přicházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané • Vysvětlí jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít • Uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu **4. Mezinárodní vztahy, globální svět** Očekávané výstupy	• právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů • protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví • právo v každodenním životě – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady Učivo • vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí • osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna, význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji Učivo • banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků • výroba, obchod, služby – jejich funkce a návaznost • principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání

Žák:	Učivo • porušování lidských práv v minulosti, problematika porušování práv v současném světě a v ČR, problematika terorismu • Evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR • spolupráce mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN, aj.) • Globalizace – projevy, klady a zápory; významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
VDO Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu Princip sociálního smíru a solidarity rozhodování **MuV** Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarity	Dějepis Křesťanství a středověká Evropa Rozdělený a integrující se svět Výchova ke zdraví Změny v životě člověka a jejich reflexe Zeměpis Společenské a hospodářské prostředí Česká republika Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie	Dějepis Křesťanství a středověká Evropa Modernizace společnosti Výchova ke zdraví Změny v životě člověka a jejich reflexe Vztahy mezi lidmi a jejich reflexe Zdravý způsob života a péče o zdraví Pracovní vyučování Svět práce Český jazyk a literatura Literární výchova

9. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: ***Člověk ve společnosti*** • vysvětlí vlastními slovy co je	Učivo: **Mezilidské vztahy ve společnosti** ▪ Rovnoprávné postavení žen a mužů; rovnocennost a rovnoprávnost národnostních menšin; problémy

xenofobie, rasismus a extremismus • je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie • popíše, proč se důležité rovnoprávné postavení mužů a žen, uvede příklady, kdy žena je schopna vykonávat „mužskou“ práci a naopak • umí pohovořit o svobodě člověka a vysvětlí rozdíl mezi svobodou a bezvládím, anarchií • si vytvoří vlastní názor na náboženské sekty a dokáže odhalit jejich nebezpečnost • respektuje názory druhých nejen v otázkách víry • respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti	lidské nesnášenlivosti; mravní hodnoty jedince; člověk a svoboda; otázky víry a náboženství, nebezpečí náboženských sekt **Princip sociálního smíru a solidarity** ▪ odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám ▪ nekonfliktní život v multikulturní společnosti ▪ aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti ▪ zohlednění potřeb minoritních skupin ▪ otázka lidských práv
Stát a právo • zdůvodní důležitost zákonů • zná a umět obhájit svá práva a povinnosti a respektuje je i u ostatních • ví, které právní dokumenty musí a může mít občan ČR • dokáže rozpoznat protiprávní jednání a trestnou činnost • orientuje se v úřadech ČR	**Člověk a právo** ▪ Práva a povinnosti občana; právní řád; orgány právní ochrany; soudy; právní dokumenty občana; právní vztahy a z nich vyplývající závazky; pracovní právo; osobní vlastnictví; druhy a postihy protiprávního jednání; trestná činnost mládeže, sprejerství, vandalismus; styk s úřady
Stát a hospodářství • stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků	***Stát a hospodářství*** • Ekonomické otázky rodinného života, rozpočet rodiny, banky, hotovostní a bezhotovostní platba, půjčky, úvěry, bankovní účet,

• sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti • ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet • uvede příklady služeb, které banky nabízejí • uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany ***Péče o občana*** • má osvojeny nezbytné dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí • zná stupně vzdělávacího procesu • zdůvodní nutnost celoživotního vzdělávání ***Mezinárodní vztahy*** • ví o právech občanů ČR v rámci EU a způsobech jejich uplatňování • vyjmenuje některé členské státy EU • zná datum vstupu ČR do EU • seznámí se orientačně s právy občanů v rámci EU a pochopí, co umožňuje občanu ČR členství v EU • ví alespoň jednoho zástupce EU z ČR	**Školství v ČR** ▪ Právo na vzdělání, význam vzdělání, školský systém; příprava pro profesní uplatnění; systém celoživotního vzdělávání **Evropská integrace** **Globální svět** ▪ Členské státy EU, postavení ČR v rámci EU, možnosti občana členského státu EU

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
<u>Multikulturní výchova</u> Princip sociálního smíru a solidarity	**<u>PV</u>** – příprava na povolání	

5.6 Člověk a příroda

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Ve výše zmíněných vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činností na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje.

Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří - spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním - také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Zeměpis, který má přírodovědný i společenskovědní charakter, je v zájmu zachování celistvosti oboru umístěn celý v této vzdělávací oblasti. Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání, a kooperuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví a Pracovní vyučování a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejích obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

5.6.1 Fyzika

ročník	1.r.	2.r.	3.r	4.r	5.r.	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Část A	-	-	-	-	-	2	2	2	2
Část B	-	-	-	-	-	1	1	2	2

Charakteristika předmětu
Charakteristika vyučovacího předmětu FYZIKA
Cílem výuky je, aby žáci získali zájem o porozumění fyzikálním zákonitostem a uvědomili si důležitost a užitečnost získaných poznatků v jejich aplikacích v praktickém životě.
Výuka předmětu Fyzika probíhá ve specializované učebně vybavené rozvody elektrického proudu o bezpečném napětí nebo v učebně s interaktivní tabulí. Při výuce je využíváno velké množství pomůcek pro pokusy.
Ve fyzice jsou pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí využívány zejména strategie, které mají žákům umožnit rozvíjet vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty uvedené v kompetenci: k učení, řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské a pracovní

Klíčové kompetence
•Kompetence k učení
- vytváří komplexní pohled

•Kompetence k řešení problémů
- učí se vyhledávat informace potřebné k řešení problémů a úkolů, to vše pod vedením učitele
- hodnotí své konání

•Kompetence komunikativní
- využívá komunikaci

•Kompetence sociální a personální
- učí se spolupracovat ve dvojici a ve skupině
- upevňuje mezilidské vztahy

- propojuje činnosti a jednání související se zdravím a zdravými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím

•Kompetence občanské

- poznává zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- zvyšuje svou odolnost vůči myšlenkové manipulaci
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- objektivně poznává okolní svět, utváří si postoj k hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- učitel uvádí, vysvětluje, objasňuje a zdůvodňuje žákům na konkrétních příkladech nutnost ochrany přírodního a životního prostředí, žáci se zajímají o prostředí, v němž žijí, oceňují krásy přírody.
- učí své žáky praktické bezpečné orientaci a pohybu v přírodním terénu a v urbanizované krajině, chování a ochraně za mimořádných událostí, žáci uplatňují osvojené dovednosti i vědomosti a návyky v osobním i veřejném životě

•Kompetence pracovní

- má pozitivní vztah k práci a odpovědnost za kvalitu svých i společných výsledků práce
- pozná, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy:
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Komunikace
Kooperace a kompetice

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy
Vztah člověka k prostředí
Lidské aktivity a problémy životního prostředí

FYZIKA **6. ročník**

1. Látky a tělesa Očekávané výstupy žák: • změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa • uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí • předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty • využívá s porozuměním vztah mezi	Učivo • Těleso a látka • vlastnosti látek a těles • tělesa a látky • vlastnosti pevných, kapalných a plynných látek • skupenství látek • částicová stavba látek • atomy a molekuly • vlastnosti atomů a molekul • souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou • difúze, Brownův pohyb

hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	• Veličiny a jejich měření • rozměry těles, délka • měření délky • přesnost a chyby měření • určení polohy • hmotnost těles • měření hmotnosti • čas • měření času • pohyb těles, rychlost • souvislost rychlosti, dráhy a času měření rychlosti • objem a jeho měření • roztažnost těles a látek • změna objemu těles při zahřívání • teplota a teplotní stupnice • měření teploty • hustota a její měření • síla a její měření

Průřezová témata	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	*Chemie* 9. ročník Směsi *Zeměpis* Terénní geografická výuka, praxe a aplikace	*Pracovní vyučování* 7. ročník Design a konstruování Práce s technickými materiály

2. Elektromagnetické a světelné děje

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu • rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí • rozliší vodič, izolant na základě analýzy jejich vlastností využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů • využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem	• Elektrické vlastnosti látek • elektrování třením • druhy el. nábojů • elektrické vlastnosti látek • model atomu • elektroskop, elektrometr, zdroje elektrického náboje • elektrické vodiče a nevodiče • elektrické pole • tělesa v elektrickém poli • el. výboj, blesk a ochrana před ním • Magnetismus • magnety a jejich vlastnosti • působení magnetu na tělesa různých látek • vzájemné silové působení dvou magnetů • magnetická indukce a magnetování

	• magnetické pole, přitažlivé síly magnetického pole, odpudivé síly • magnetizace látky • magnetizace magnetu, vznik trvalého magnetu • indukční čáry, magnetické indukční čáry, magnetické pole tyčového magnetu, magnetické pole v okolí pólů • magnetické pole Země, model magnetického pole země, magnetka a její funkce, kompas, buzola • Elektrický obvod • elektrický proud, jeho podstata a druhy látek podle vztahu k el. proudu • měření el. proudu a jednotka pro el. proud • elektrické napětí, jeho měření a jednotka • zdroje elektrického napětí • účinky elektrického proudu elektrické spotřebiče • elektrický obvod-schématické značky • jednoduchý el. obvod • složitější obvody s více spotřebiči-zapojení za sebou a vedle sebe • elektrický proud v kapalinách a plynech • zásady bezpečnosti při práci s elektrickým proudem • zkrat a ochrana obvodu při zkratu • elektrický proud a jeho magnetické účinky • magnetické pole cívky • elektromagnet • směr el. proudu • Měření proudu a napětí na universálním přístroji • Zapojení obvodů z rezistorů a měření výsledného odporu • Zapojení obvodů z rezistorů a měření výsledného odporu • Magnetické pole cívky • Působení magnetického pole na cívku

6. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: - změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas - rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu - zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů - rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla	**Učivo:** K čemu je dobrá fyzika Fyzikální měření - měření délky, hmotnosti, objemu a času Pohyb těles - pohyb a klid těles - dráha a rychlost Síly - gravitační pole a gravitační síla přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa - tlaková síla a tlak tlaková síla, tlak a jeho jednotka - třecí síla smykové tření, ovlivňován velikosti třecí síly v praxi

Průřezová témata	Přesahy do učebních bloků	Přesahy z učebních bloků
	Pv, M	M, Pv

FYZIKA **7. ročník**

1. Pohyb těles, síly	Učivo
Očekávané výstupy žák: • rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu • využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles • změří velikost působící síly • určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici • využívá Newtonovy zákony pro	• Klid a pohyb tělesa • Trajektorie a dráha • Druhy pohybů • Rychlost rovnoměrného pohybu • Dráha při rovnoměrném pohybu • Průměrná rychlost, grafické znázornění pohybu • Sčítání a odečítání rychlostí • Síla -znázornění - měření - siloměr • Skládání sil stejného a opačného směru • Gravitační síla a hmotnost

objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích • aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů	• Rovnováha sil • Třecí síla • Zákon setrvačnosti • Zákon síly • Zákon akce a reakce

Průřezová témata **OSV** Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	***přesahy do učebních bloků:***	***přesahy z učebních bloků:*** *Tělesná výchova* 7. ročník Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností Činnosti podporující pohybové učení *Dějepis* Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury *Matematika* Závislosti, vztahy a práce s daty Číslo a proměnná

2. Mechanické vlastnosti tekutin

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů • předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	• Hydrostatický tlak • Archimédův zákon • Hustoměr • Pascalův zákon • Potápění, plování a vznášení se těles • Atmosférický tlak

Průřezová témata **OSV** Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	***přesahy do učebních bloků:***	***přesahy z učebních bloků:*** *Matematika* 7. ročník Číslo a proměnná

3. Světelné děje

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh • rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a	• Světelné zdroje, šíření světla, stín, odraz světla, zrcadla • Lom světla na rozhraní optických prostředí, čočky • Zákon odrazu • Zrcadla, čočky, oko, rozklad světla hranolem

využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	• Lupa, fotografický přístroj, mikroskop, • dalekohledy, promítací přístroje, kamera

Průřezová témata	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Komunikace		<u>*Matematika*</u> Číslo a proměnná Geometrie v rovině a prostoru Závislosti, vztahy a práce s daty 9. ročník Číslo a proměnná Závislosti, vztahy a práce s daty

7. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
<u>Očekávané výstupy</u> Žák: - rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla -využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů - rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz - posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka	- působení sil stejných a opačných směrů na těleso - setrvačnost jednoduché stroje a jejich užití v praxi Hustota Mechanické vlastnosti tekutin - *Pascalův zákon* hydraulická zařízení a jejich užití v praxi - hydrostatický a atmosférický tlak souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapalin; souvislost atmosferického tlaku s některými procesy v atmosféře - Archimédův zákon vztlaková síla; potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách Zvukové děje - vlastnosti zvuku

	vznik a zdroje zvuku, látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku odraz zvuku na překážce, ozvěna hudební nástroje Vztah člověka k prostředí škodlivost nadměrného hluku

Průřezová témata	Přesahy do učebních bloků	Přesahy z učebních bloků
Environmentální výchova ***Vztah člověka k prostředí***	Pv, Hv	Hv, Pv

FYZIKA **8. ročník**

1. Elektromagnetické děje Očekávané výstupy žák: • sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu • rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí • rozliší vodič, izolant na základě analýzy jejich vlastností využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů • využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem • zapojí správně polovodičovou diodu	Učivo • Elektrické vlastnosti látek • elektrování třením • druhy el. nábojů • elektrické vlastnosti látek • model atomu • elektroskop, elektrometr, zdroje elektrického náboje • elektrické vodiče a nevodiče • elektrické pole • tělesa v elektrickém poli • el. výboj, blesk a ochrana před ním • indukční čáry, magnetické indukční čáry, magnetické pole tyčového magnetu, magnetické pole v okolí pólů • magnetické pole Země, model magnetického pole země, magnetka a její funkce, kompas, buzola • Elektrický obvod • elektrický proud, jeho podstata a druhy látek podle vztahu k el. proudu • měření el. proudu a jednotka pro el. proud • elektrické napětí, jeho měření a jednotka • zdroje elektrického napětí • účinky elektrického proudu elektrické spotřebiče • elektrický obvod-schématické značky

	• jednoduchý el. obvod • složitější obvody s více spotřebiči- zapojení za sebou a vedle sebe • elektrický proud v kapalinách a plynech • zásady bezpečnosti při práci s elektrickým proudem • zkrat a ochrana obvodu při zkratu • elektrický proud a jeho magnetické účinky • magnetické pole cívky • elektromagnet • Ohmův zákon a el. odpor • Výsledný odpor rezistorů, reostat • Směr el. proudu • Měření proudu a napětí na universálním přístroji • Zapojení obvodů z rezistorů a měření výsledného odporu • Zapojení obvodů z rezistorů a měření výsledného odporu • Magnetické pole cívky • Působení magnetického pole na cívku • Stejnosměrný elektromotor • Elektromagnetická indukce • Střídavý proud. Měřidla. • Alternátor, transformátor • Polovodiče P a N • Dioda a tranzistor, usměrňovače

Průřezová témata	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Komunikace		<u>*Matematika*</u> Číslo a proměnná Geometrie v rovině a prostoru Závislosti, vztahy a práce s daty 9. ročník Číslo a proměnná Závislosti, vztahy a práce s daty

<u>2. Energie</u>

<u>Očekávané výstupy</u>	<u>Učivo</u>
žák: • určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa	• Práce při přemístění tělesa • Práce na pevné kladce a nakloněné rovině • Výkon, účinnost

• využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem • využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh • určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem • zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	• Formy energie • Polohová, pohybová a vnitřní energie tělesa • Vzájemná přeměna energií • Změna vnitřní energie tělesa • Teplo, měrná tepelná kapacita látky • Přeměny skupenství • Tání a tuhnutí, vypařování, var, kapalnění, sublimace, desublimace • Využití změn skupenství v kuchyni • Pístové spalovací motory • Jaderné síly a energie • Štěpení jader a využití jaderného záření • Znečišťování atmosféry • Druhy elektráren • Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie • Provoz jaderných elektráren, jejich jaderná a radiační bezpečnost • Možnosti vzniku radiační havárie v jaderné elektrárně • Jaderný reaktor, ochranné bariéry, radioaktivní únik, radiační havárie • Biologické účinky ionizujícího záření • Havarijní plány a opatření k ochraně zdraví lidí při radiační havárii v jaderné elektrárně

Průřezová témata	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti **EVVO** Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Ozonová díra, tepelné elektrárny skleníkové plyny Vztah Člověka k prostředí Ozonová díra, tepelné elektrárny	*Přírodopis* - 9. ročník Základy ekologie *Zeměpis* Životní prostředí	*Tělesná výchova* 9. ročník - Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností *Pracovní vyučování* Příprava pokrmů *Dějepis* Objevy a dobývání. Počátky nové doby. Moderní doba *Matematika* 7. ročník - Číslo a proměnná, závislosti, vztahy a práce s daty, 9. ročník – Číslo a proměnná

3. Zvukové děje

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a	• Vlastnosti zvuku • Periodické děje • Zvukový rozruch - šíření zvuku

kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku • posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	• Tón a jeho výška • Nucené chvění, rezonance • Odraz zvuku, ozvěna • Ochrana před hlukem

Průřezová témata	*Přesahy do učebních bloků:*	*Přesahy z učebních bloků:*
OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Komunikace		

8. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: zná druhy magnetů a jejich praktické využití - rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností - zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními - sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod - vyjmenuje zdroje elektrického proudu - rozpozná, zda těleso je či není zdrojem světla - zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití - zná planety sluneční soustavy - objasní pohyb Měsíce kolem Země	Učivo: elektromagnetické a světelné děje - magnetické pole magnetická síla - kompas - elektrické pole - elektrická síla - elektrický náboj - elektrický proud - vodiče a izolanty - elektrický obvod zdroje napětí, spotřebiče - napětí Lidské aktivity a problémy životního prostředí Ekologická likvidace akumulátorů a baterií Světelné děje - vlastnosti světla zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; odraz světla druhy a využití zrcadel; lom světla; čočky a jejich využití; praktické využití optických přístrojů Jak se mění Měsíc - sluneční soustava - měsíční fáze Vztah člověka k prostředí nebezpečí UV záření

-uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem /bez vzorců/	Teplota Látky se skládají z částic Práce, výkon, energie

Průřezová témata ***<u>Environmentální výchova</u>*** ***Vztah člověka k prostředí***	Přesahy do učebních bloků Z	Přesahy z učebních bloků Z

FYZIKA **9.ročník**

<u>1. Vesmír</u> <u>Očekávané výstupy</u> žák: • objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce • odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	<u>Učivo</u> • Astronomické jednotky • Sluneční soustava • Naše Galaxie • Orientace na obloze, hvězdy

Průřezová témata **OSV** Komunikace	***přesahy do učebních bloků:*** <u>*Zeměpis*</u> 9. ročník Přírodní obraz Země	***přesahy z učebních bloků:***

<u>2. Elektromagnetické děje</u>

<u>Očekávané výstupy</u> žák: • rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí • rozliší vodič, izolant na základě analýzy jejich vlastností využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů • • zapojí správně polovodičovou diodu	<u>Učivo</u> • elektrické vodiče a nevodiče • elektrické pole • tělesa v elektrickém poli • elektrický proud v kapalinách a plynech • zásady bezpečnosti při práci s elektrickým proudem • zkrat a ochrana obvodu při zkratu • elektrický proud a jeho magnetické účinky • magnetické pole cívky • elektromagnet • Ohmův zákon a el. odpor • Výsledný odpor rezistorů, reostat • Směr el. proudu • Měření proudu a napětí na universálním přístroji

	• Zapojení obvodů z rezistorů a měření výsledného odporu • Zapojení obvodů z rezistorů a měření výsledného odporu • Magnetické pole cívky • Působení magnetického pole na cívku • Stejnosměrný elektromotor • Elektromagnetická indukce • Střídavý proud. Měřidla. • Alternátor, transformátor • Polovodiče P a N • Dioda a tranzistor, usměrňovače

Průřezová témata	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Komunikace		<u>*Matematika*</u> Číslo a proměnná Geometrie v rovině a prostoru Závislosti, vztahy a práce s daty 9. ročník Číslo a proměnná Závislosti, vztahy a práce s daty

9. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
<u>Očekávané výstupy</u> Žák: - uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců) - pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí - pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	Učivo: Elektromagnetické děje Elektromagnet Elektromotor Telefon Energie - formy energie druhy energie; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením Ekosystémy - výhody a nevýhody jednotlivých typů elektráren a jejich vliv na životní prostředí Lidské aktivity a problémy životního prostředí - obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie

	- měření elektrické energie - příkon el. spotřebičů
- zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními	-tepelné účinky elektrického proudu elektrický odpor zkrat blesk pozor na elektřinu -dodržování pravidel bezpečné práce s elektrickými přístroji a zařízeními transformátor
- osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru - zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci - objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země	Země a její okolí - sluneční soustava její hlavní složky; - hvězdy - planety rozdíly mezi planetou a hvězdou - umělé družice - Měsíc Vztah člověka k prostředí nebezpečí UV záření

Průřezová témata	Přesahy do učebních bloků	Přesahy z učebních bloků
Environmentální výchova Vztah člověka k prostředí Ekosystémy Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Z	Z

Chemie

ročník	1.r.	2.r.	3.r	4.r	5.r.	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Část A	-	-	-	-	-	-	-	(+2)	2
Část B	-	-	-	-	-	-	-	1	1

Charakteristika předmětu

Charakteristika vyučovacího předmětu CHEMIE

Vyučovací předmět Chemie je jedním z vyučovacích předmětů ŠVP /Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis/.

Umožňuje žákovi poznávání přírody jako celku, uvědomování si přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Rozvíjí dovednost objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Učí žáka rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislostí a vztahy mezi nimi.

Snaží se žáka motivovat k předvídání a ovlivňování chemických dějů především v souvislosti s řešením praktických problémů.
Výuka směřuje k:
- podchycení a rozvíjení zájmu o poznání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- získávání a upevňování dovedností pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami
Chemie je povinným vyučovacím předmětem pro žáky druhého stupně ZŠ v 8. a 9. ročníku. Předmět může být vyučován v učebně chemie s chemickou laboratoří / v hodinách zaměřených na praktické provádění pokusů/ i v kmenových třídách / v hodinách zaměřených na teoretické poznatky/. Ve vyučovacím předmětu Chemie je naplňována část vzdělávacího obsahu oboru Výchova ke zdraví. Předmět svým charakterem a vzdělávacím obsahem často přesahuje do dalších vzdělávacích oborů /Fyzika, Přírodopis, Zeměpis, Člověk a svět práce/ a do povinně vyučovaného tématu "Ochrana člověka za mimořádných situací". Výuku některých témat lze realizovat tedy i formou krátkodobých mezipředmětových projektů.
V chemii jsou pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí využívány zejména strategie, které mají žákům umožnit rozvíjet vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty uvedené v kompetenci: k učení, řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské a pracovní.

Klíčové kompetence

• **Kompetence k učení**
- orientuje se v různých oborech lidské činnosti, fyzické i duševní práce, osvojuje si potřebné poznatky a dovednosti významné pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního
- profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci
- vytváří komplexní pohled

• **Kompetence k řešení problémů**
- využívá osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznání a využívání míst souvisejících s prevent. ochranou zdraví
- hodnotí své konání

• **Kompetence komunikativní**
- využívá komunikaci

• **Kompetence sociální a personální**
- aktivně se zapojuje do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i obci
- upevňuje mezilidské vztahy
- propojuje činnosti a jednání související se zdravím a zdravými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím
- chápe zdatnost, dobrý fyzický vzhled i duševní pohodu jako významný předpoklad výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.

- poznává člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- chápe zdraví jako vyvážený stav tělesné, duševní i sociální pohody vedoucí k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů

• **Kompetence občanské**

- poznává zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- objektivně poznává okolní svět, utváří si postoj k hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí

• **Kompetence pracovní**

- má pozitivní vztah k práci a odpovědnost za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojuje si základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě.
- učí se vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatnění tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- sebeuvědomění, uvědomuje si sebe samého jako svobodného jedince a možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a obohacování emocionálního života
- chápe práci a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- pozná, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tematické okruhy

Jsme Evropané

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

Základní podmínky života

Vztah člověka k prostředí

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

1. Pozorování, pokus a bezpečnost práce Očekávané výstupy Žák: • určí společné a rozdílné vlastnosti látek • pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost, posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	Učivo • vlastnosti látek • zásady bezpečné práce • nebezpečné látky a přípravky • mimořádné události
2. Směsi Očekávané výstupy žák: • rozlišuje směsi a chemické látky • vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení • navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi • rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití	Učivo • chemická látka • směs - stejnorodá, různorodá • dvousložkové směsi • hmotnostní zlomek • koncentrace roztoku /koncentrovanější, zředěnější, nasycený, nenasycený roztok/ • voda • vzduch • příprava roztoku • faktory ovlivňující rychlost rozpouštění usazování, filtrace, destilace, sublimace, krystalizace • rozdělení vody podle obsahu minerálních látek • rozdělení vody podle obsahu nečistot • využití různých druhů vod • úprava pitné vody • znečišťování vody a vzduchu • prevence • čistírny odpadních vod • opatření zamezující znečištění ovzduší
3. Částicové složení látek a chemické prvky Očekávané výstupy žák: • používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech • orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	Učivo • stavba atomu • částicové složení látek • prvky • chemické sloučeniny • periodická soustava prvků • charakteristické znaky kovů, nekovů a polokovů
4. Chemické reakce Očekávané výstupy žák: • rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání • aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících	

průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	Učivo • chemické reakce • klasifikace chemických reakcí • faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí • reaktanty, produkty • látkové množství, molární hmotnost • slučování, rozklad, exotermní a endotermní reakce, neutralizace, srážecí reakce • zákon zachování hmotnosti • výpočty z rovnic • základy bezpečnosti práce chemie a elektřina

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV Vztah člověka k prostředí		

8. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: • rozlišuje společné a rozdílné vlastnosti látek • rozpozná přeměny skupenství látek • bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami • pozná směsi a chemické látky • rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě • rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek • rozpozná přeměny skupenství vody • uvede příklady rozpustnosti, hustoty, kujnosti, tepelné a elektrické vodivosti	Učivo: ***Pozorování, pokus a bezpečnost práce*** **Vlastnosti látek** ▪ Hustota, rozpustnost, kujnost, tepelná a elektrická vodivost **Nebezpečné látky a přípravky** ▪ Značení a užívání běžných chemikálií v učebně i v běžném životě **Zásady bezpečné práce** **Mimořádné události** ▪ Úniky nebezpečných látek, havárie chemických provozů, ekologické katastrofy **Směsi** ▪ Oddělování složek směsí; ▪ roztoky různorodé, stejnorodé, koncentrované, zředěné, nasycené, nenasycené; vliv teploty a míchání na rychlost rozpouštění pevné látky

• rozpozná značky nebezpečných chemikálií (žíravina, trhavina, hořlavina, jedovatá látka) • poskytne první pomoc při zasažení chemikálií • rozpozná varovné signály při úniku chemických látek • porovná a najde rozdíl mezi vybranými chemickými látkami • vysvětlí pojmy: "filtrace, destilace, usazování, krystalizace" • připraví a předvede pokusy způsobů oddělování složek směsi • určí, co je látka rozpustná a co rozpouštědlo v daném roztoku • rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich využití, uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí • uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky • rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti • pokusem názorně předvede roztok koncentrovaný a ředěný • pokusem dokáže vliv míchání a zahřívání na rychlost rozpouštění pevné látky • vyjmenuje druhy vody	**Voda** ▪ voda v přírodě, druhy vody, čistota vody Základní podmínky života ▪ voda (vztahy vlastností vody a života, ochrana její čistoty) **Vzduch** ▪ složení vzduchu; čistota ovzduší, smog; teplotní inverze Základní podmínky života ▪ ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší) Částicové složení látek a chemické prvky **Částicové složení látek** Molekuly, atomy, atomové jádro **Chemické sloučeniny** ▪ Nejjednodušší chemické sloučeniny **Prvky** ▪ Názvy, značky, vlastnosti a použití nejobvyklejších prvků **Orientace v periodické soustavě prvků**

• vlastními slovy vysvětlí a také pokusem dokáže přítomnost kyslíku ve vodě • zobecní důležitost ochrany vody v přírodě, její čistotu • vyjmenuje složky vzduchu, rozdělí podle kvantity • pokusem předvede, jak je kyslík důležitý pro hoření • uvede zdroje znečišťování vzduchu a vody ve svém okolí • uvede příklad období nejčastějších inverzí a tento pojem vysvětlí • nakreslí schéma: molekuly, atom, atomové jádro • zná nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky • uvede příklady chemických sloučenin • rozpozná vybrané kovy a nekovy • vlastními slovy pohovoří o jejich použití a vlastnostech • zná některé chemické značky: O, H, N, C, Cl	

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
<u>Environmentální výchova</u> *Základní podmínky života*	<u>PV</u> - vaření <u>F</u> - vlastnosti látek <u>P</u> - zákl. podmínky života Ochrana člověka za mimořádných událostí	

CHEMIE **9. ročník** **Chemické reakce** Očekávané výstupy Žák: • rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání • přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti, vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu • aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	Učivo • chemické reakce • klasifikace chemických reakcí • faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí • reaktanty, produkty • látkové množství, molární hmotnost • slučování, rozklad, exotermní a endotermní reakce, neutralizace, srážecí reakce • zákon zachování hmotnosti • výpočty z rovnic • základy bezpečnosti práce • chemie a elektřina
Anorganické sloučeniny Očekávané výstupy žák: • porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí • vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet • orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	Učivo • oxidy • oxidy síry a dusíku /absorpce ve vzdušné vlhkosti/ • odstraňování nežádoucích plynů vznikajících činností člověka • prevence • kyseliny a hydroxidy • soli kyslíkatých a bezkyslíkatých kyselin • názvosloví, vlastnosti a využití významných oxidů, hydroxidů, kyselin a solí • kyselost a zásaditost roztoků • indikátory • neutralizace
organické sloučeniny Očekávané výstupy žák: • rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití • zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy • rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	Učivo • uhlovodíky • deriváty uhlovodíků • paliva • přírodní látky • přírodní látky – zdroje • vitamíny - zdroje, význam v organismu • alkany, alkeny, alkiny, areny • zdroje a využití základních • uhlovodíků • uhlí, ropa, zemní plyn • vlastnosti a zpracování fosilních paliv

• orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů • určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu • uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	/průmyslová paliva/ • nejběžnější halogenderiváty, alkoholy, fenoly, aldehydy, ketony a karboxylové kyseliny praktický význam pro člověka (běžného uživatele/ • první pomoc • přírodní látky - vlastnosti a příklady • přírodní látky - vztah k lidskému organismu • fotosyntéza: reaktanty, produkty, podmínky
Chemie a společnost Očekávané výstupy žák: • zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi • aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe • orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	Učivo • chemický průmysl v ČR • zpracování surovin, recyklace, rizika v souvislosti se ŽP • průmyslová hnojiva • hořlaviny • hořlaviny- třídy nebezpečnosti • hasební prostředky - první pomoc • tepelně zpracovávané materiály - cement, vápno, sádra, keramika • průmyslová hnojiva • plasty a syntetická vlákna - vlastnosti, použití, likvidace • léčiva a návykové látky • pesticidy • detergenty

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV Vztah člověka k prostředí Lidské aktivity a problémy životního prostředí Základní podmínky života **VMEGS** Jsme Evropané		*Tělesná výchova* 9. ročník Činnosti ovlivňující zdraví *Dějepis* Moderní doba Rozdělený a integrující se svět

9. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: • pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí • pojmenuje nejznámější oxidy • vysvětlí rozdíl mezi oxidem uhličitým a uhelnatým • uvede příklady běžných oxidů • popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí • orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem • poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem • pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí • zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie • vyjmenuje nejjednodušší uhlovodíky • uvede příklady jejich využití • zná příklady produktů průmyslového zpracování ropy • ví o využívání prvotních a druhotných surovin • popíše vznik ropy, uhlí a plynu • zdůvodní škodlivost plynů vznikajících při spalování těchto látek • uvede příklady průmyslového využití	Učivo: Chemické reakce ▪ Nejjednodušší chemické reakce nejobvyklejších prvků *Anorganické sloučeniny* **Oxidy** ▪ Názvosloví nejobvyklejších oxidů **Kyseliny a hydroxidy, soli** ▪ vlastnosti a použití vybraných prakticky použitelných hydroxidů; ▪ Vlastnosti a použití vybraných solí ▪ Kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů *Organické sloučeniny* **Uhlovodíky** ▪ Nejjednodušší uhlovodíky, jejich zdroje, vlastnosti a využití **Paliva** ▪ Ropa, uhlí, zemní plyn; průmyslově vyráběná paliva; příklady využití Základní podmínky života ▪ energie, přírodní zdroje energie, vlivy na životní prostředí **Přírodní látky** ▪ Zdroje, vlastnosti; bílkoviny; tuky; sacharidy; vitamíny; vliv na zdraví člověka

těchto látek • uvede příklady bílkovin, tuků, cukrů, sacharidů a vitamínů v potravě • rozliší tuky rostlinné a živočišné • vysvětlí jejich význam pro zdravý růst a vývoj člověka • uvede příklady recyklace odpadů • zdůvodní význam třídění odpadů • vyjmenuje některá průmyslová hnojiva • vysvětlí jejich význam i škodlivost pro člověka • zná způsoby využití stavebních pojiv v praxi • zvládá dodržování bezpečnostních předpisů při práci s vápnem a dalšími chemikáliemi • uvede příklady využití plastů a syntetických látek • zhodnotí využití některých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka • poskytne první pomoc při popálení nebo poleptání • pochopí rozdíl mezi léčivými a	*Chemie a společnost* **Chemický průmysl v ČR** ▪ Výrobky; recyklace surovin **Vztah člověka k prostředí** ▪ třídění odpadů **Průmyslová hnojiva** ▪ Užití a hledisko ochrany životního prostředí **Stavební pojiva** ▪ Cement, vápno, sádra; užití v praxi; bezpečnost při práci **Plasty a syntetická vlákna** ▪ Vlastnosti, použití, likvidace **Hořlaviny** ▪ Význam tříd nebezpečnosti; zásady zacházení; první pomoc při popálení nebo poleptání **Léčiva a návykové látky**

návykovými látkami • uvědomí si nebezpečí nadměrného užívání léků, vedoucí k nezdravé závislosti • vysvětlí: Lék je jed	

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
<u>Environmentální výchova</u> *Základní podmínky života* *Vztah člověka k prostředí*		<u>PV</u> - instalatérské práce <u>PV</u> - třídění odpadů

5.6.3 Přírodopis

Ročník	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	8. r.	9. r.
Část A	-	-	-	-	-	2	1	2	2
Část B	-	-	-	-	-	2	1	2	1

Charakteristika předmětu
Vyučovací předmět Přírodopis je jedním z vyučovacích předmětů ŠVP/Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis/, který umožňuje žákovi poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovednosti objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat.
Učí žáky rozlišovat příčiny přírodních dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. je ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů. Přírodopis obohacuje v návaznosti na prvouku a přírodovědu celkový vzdělanostní rozhled žáků uvedením do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek a faktorů života na Zemi, a to nejen v našich poměrech, ale i po celém světě.
Přírodopis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky druhého stupně ZŠ v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Předmět je vyučován v kmenové třídě nebo ve třídách s interaktivní tabulí. Pro výuku předmětu mohou být využity vycházky do přírody, exkurze, lesní pedagogika i návštěvy muzeí. Ve vyučovacím předmětu Přírodopis je naplňována část vzdělávacího obsahu oboru Výchova ke zdraví.
Předmět svým charakterem a vzdělávacím obsahem často přesahuje do dalších vzdělávacích oborů a do povinně vyučovaného tématu "Ochrana člověka za mimořádných situací". Výuku některých témat lze realizovat tedy i formou krátkodobých mezipředmětových projektů.

V přírodopisu jsou pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí využívány zejména strategie, které mají žákům umožnit rozvíjet vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty uvedené v kompetenci: k učení, řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské a pracovní.

Klíčové kompetence

- **Kompetence k učení**
  - Orientuje se v různých oborech lidské činnosti, fyzické i duševní práce a osvojuje si potřebné poznatky a dovednosti významné pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní profesní orientaci
  - Samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
  - Poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení
  - Kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich
  - Osvojuje si práci podle návodu, plánuje si jednotlivé činnosti – postupuje systematicky podle jednotlivých kroků
  - Učitel u žáka podporuje vlastní tvořivost, umožňuje žákům realizovat vlastní nápady

- Učitel podporuje formování komplexního pohledu na přírodní vědy

- **Kompetence k řešení problémů**
  - Učí se vyhledávat a třídit informace potřebné k řešení problémů a úkolů, to vše pod vedením učitele
  - Hledá možnosti různých řešení a následně si své řešení – názor - obhájit
  - Učitel vede žáky k rozboru problému, plánu řešení a odhadování výsledků
  - Volí správný postup, vyhodnocuje správný výsledek vzhledem k podmínkám úlohy

- **Kompetence komunikativní**
  - Na základě přiměřených jazykových znalostí a schopností komunikuje především ústně na principu nápovědy a pamětného učení
  - Formuluje obsah sdělení v rámci probíraných žánrů
  - Rozšiřuje si slovní zásobu
  - Spolupracuje při práci ve dvojicích, ve skupinách
  - Respektuje názory jiných
  - Diskutuje o problematice s jinými
  - Učí se přijmout kritiku

- **Kompetence sociální a personální**
  - Učí se spolupracovat ve dvojici a ve skupině
  - Přiřazuje různé role v pracovní skupině a prožívá je
  - Upevňuje mezilidské vztahy – umění nabídnout i přijmout pomoc
  - Chápe zdraví jako vyvážený stav tělesné, duševní i sociální pohody vedoucí k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů

- **Kompetence občanské**
  - Poznává zdraví jako nejdůležitější životní hodnotu
  - Odpovídá za svou práci, za práci skupiny
  - Dodržuje pravidla, respektuje postupy a práci ostatních
  - Tvořivě přistupuje k plnění zadaných témat
  - Uvědomuje si nutnost třídění odpadu
  - Učitel vede žáky k chápání ekologických souvislostí a environmentálních problémů

- **Kompetence pracovní**
  - Má pozitivní vztah k práci a odpovědnost za kvalitu svých i společných výsledků práce
  - Osvojuje si základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
  - Učí se vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatnění tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
  - Uvědoměle, správně a bezpečně používá všechny používané nástroje a materiály

- Chápe práci a pracovní činnosti jako příležitost k seberealizaci
- Učitel vede žáky k hospodárnému využívání surovin, ke třídění odpadu a k jejich recyklaci

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA
Tematické okruhy
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Rozvoj schopností poznávání
Sebepoznání a sebepojetí
Komunikace

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA
Tematické okruhy
Kulturní diference
Multikulturalita
Lidské vztahy

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA
Tematické okruhy
Ekosystémy
Základní podmínky života
Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Vztah člověka k prostředí

PŘÍRODOPIS **6. ROČNÍK**

1. Obecná biologie a genetika Očekávané výstupy Žák: • rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů • uvede příklady dědičnosti v praktickém životě • uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka • vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho o význam z hlediska dědičnosti	Učivo - vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam: výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty, názory na vznik života - mikroskop - růst rostlin, fotosyntéza, organické látky a anorganické látky - význam a zásady třídění organismů - dědičnost a proměnlivost organismů: podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení - viry a bakterie: výskyt, význam a praktické využití - stavba rostlinné, živočišné a bakteriální buňky - společné a rozdílné znaky ve stavbě buněk - funkce základních organel - stavba těl rostlin a živočichů - orgánové soustavy – stavba a funkce - práce s klíči a atlasy rostlin a živočichů - přehled základního dělení rostlin a živočichů

Průřezová témata:	**Přesahy do učebních bloků:**	**Přesahy z učebních bloků:**
EV Vztah člověka k prostředí		

2. Biologie hub

Očekávané výstupy Žák: • rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	Učivo - houby bez plodnic: základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy - práce s atlasem hub - houby s plodnicemi: stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami - lišejníky: výskyt a význam

Průřezová témata:	**Přesahy do učebních bloků:**	**Přesahy z učebních bloků:**
EV Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí		Pracovní vyučování Pěstitelské práce Výchova ke zdraví Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

3. Biologie rostlin

Očekávané výstupy Žák:	Učivo - anatomie a morfologie rostlin: stavba a

• odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům • vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin /kořen, stonek, list, květ, semeno, plod/ - fyziologie rostlin: základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování - systém rostlin: poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapraďorostů /plavuně, přesličky, kapradiny/, nahosemenných a krytosemenných rostlin /jednoděložných i dvouděložných/, jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců - význam rostlin a jejich ochrana - přizpůsobení se rostlin podmínkám prostředí - vliv prostředí na rostliny

Průřezová témata:	**Přesahy do učebních bloků:**	**Přesahy z učebních bloků:**
OSV Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti **EV** Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí		<u>Pracovní vyučování</u> Pěstitelské práce <u>Výchova ke zdraví</u> Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Zdravý způsob života a péče o zdraví

4. Biologie živočichů

<u>Očekávané výstupy</u>	<u>Učivo</u>
Žák: • porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětli funkci jednotlivých orgánů • rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin • odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí • zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy • prostředí • ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy - využívá zkušenosti s chovem vybraných domácích	- stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla: živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování - vývoj, vývin a systém živočichů: významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí /žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci- zařazení běžných druhů do kmenů a tříd - živočišná společenstva - projevy chování živočichů - adaptace živočichů - vliv prostředí na utváření organismů - potravní vztahy - zásady bezpečného chování člověka vůči živočichům

živočichů k zajišťování jejich životních potřeb	

Průřezová témata:	Přesahy do učebních bloků:	Přesahy z učebních bloků:
OSV Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti **EV** Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí		

5. Základy ekologie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi • objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému • vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam • uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	- organismy a prostředí: vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím, populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, - potravní řetězce - producent, konzument, reducent - rovnováha v ekosystému

Průřezová témata:	Přesahy do učebních bloků:	Přesahy z učebních bloků:
EV Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí		Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví Činnosti podporující pohybové učení

6. Praktické poznávání přírody

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • aplikuje praktické metody poznávání přírody	- praktické metody poznávání přírody: pozorování lupou a mikroskopem /případně dalekohledem/, zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek

Průřezová témata:	Přesahy do učebních bloků:	Přesahy z učebních bloků:
OSV Rozvoj schopností poznávání		Výchova ke zdraví Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Dějepis

		Počátky lidské společnosti

6. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: - odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - rozpozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka - porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí základní funkce jednotlivých orgánů - rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná hlavní zástupce - ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy, objasní způsob života a jejich přizpůsobení danému prostředí - využívá metod poznávání přírody osvojené v přírodopisu	**Učivo:** **Úvod do učiva přírodopisu** Zoologie, botanika, biologie člověka, geologie **Vznik života** Vývoj, rozmanitost, projevy života názory na vznik života **Buňka** Živočišná a rostlinná buňka, Mikroskop **Zoologie** **Vývoj, vývin a systém živočichů** **Jednobuněční** **Bezobratlí** **Obratlovci** Ryby Obojživelníci Plazi Ptáci Savci Významní zástupci jednotlivých skupin živočichů Chov domácích zvířat Volně žijící živočichové **Rozšíření, význam a ochrana živočichů** Živočišná společenstva, hospodářsky významné druhy, kriticky ohrožené druhy **Projevy chování živočichů** **Praktické poznávání přírody** **Exkurze**

Průřezová témata:	*Přesahy do učebních bloků:*	*Přesahy z učebních bloků:*
Základní podmínky života ***Vztah člověka k prostředí*** *- ochrana biologických druhů* **Praktické poznávání přírody** **Exkurze**	***Environmentální výchova*** ***Základní podmínky života*** ***Vztah člověka k prostředí***	Z - ČR - místní region

PŘÍRODOPIS **7. ROČNÍK**

1. Obecná biologie a genetika Očekávané výstupy Žák:	Učivo - mikroskop - růst rostlin, fotosyntéza, organické látky a

• uvede příklady dědičnosti v praktickém životě • uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě • i pro člověka	anorganické látky - význam a zásady třídění organismů - stavba těl rostlin a živočichů - orgánové soustavy – stavba a funkce - práce s klíči a atlasy rostlin a živočichů - přehled základního dělení rostlin a živočichů

Průřezová témata:	**Přesahy do učebních bloků:**	**Přesahy z učebních bloků:**
EV Vztah člověka k prostředí		

2. Biologie rostlin

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin • rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	- anatomie a morfologie rostlin: stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin /kořen, stonek, list, květ, semeno, plod/ - fyziologie rostlin: základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování - systém rostlin: poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapraďorostů /plavuně, přesličky, kapradiny/, nahosemenných a krytosemenných rostlin /jednoděložných i dvouděložných/, jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců - význam rostlin a jejich ochrana - přizpůsobení se rostlin podmínkám prostředí - vliv prostředí na rostliny

Průřezová témata:	**Přesahy do učebních bloků:**	**Přesahy z učebních bloků:**
OSV Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti **EV** Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí		Pracovní vyučování Pěstitelské práce Výchova ke zdraví Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Zdravý způsob života a péče o zdraví

4. Biologie živočichů

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětli funkci jednotlivých orgánů • rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny	- stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla: živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování - vývoj, vývin a systém živočichů: významní

živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin • odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí • zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy • životních potřeb	zástupci jednotlivých skupin živočichů –, strunatci /paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci/ - zařazení běžných druhů do kmenů a tříd - rozšíření, význam a ochrana živočichů: hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva - projevy chování živočichů - adaptace živočichů - vliv prostředí na utváření organismů - potravní vztahy - zásady bezpečného chování člověka vůči živočichům

Průřezová témata:	**Přesahy do učebních bloků:**	**Přesahy z učebních bloků:**
OSV Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti **EV** Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí		

5. Základy ekologie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi • objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému • vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam • uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	- organismy a prostředí: vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím, populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, - ochrana přírody a životního prostředí: globální problémy a jejich řešení, chráněná území

Průřezová témata:	**Přesahy do učebních bloků:**	**Přesahy z učebních bloků:**
EV Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí		Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví Činnosti podporující pohybové učení

Vztah člověka k prostředí		

6. Praktické poznávání přírody

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • aplikuje praktické metody poznávání přírody	- praktické metody poznávání přírody: pozorování lupou a mikroskopem /případně dalekohledem/, zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek

Průřezová témata:	**Přesahy do učebních bloků:**	**Přesahy z učebních bloků:**
OSV Rozvoj schopností poznávání		Výchova ke zdraví Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Dějepis Počátky lidské společnosti

7. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: - získá základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích - pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka - rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití - rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce - uvede význam některých hospodářsky významných rostlin a způsob jejich pěstování - rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků - dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody - využívá metod poznávání přírody osvojené v přírodopisu - objasní základní princip některého	**Učivo:** **Základní složení a struktura živých soustav** Buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy **Botanika** **Lišejníky** Výskyt a význam **Stavba, tvar a funkce rostlin** Stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin: Kořen Stonek Růst List Princip fotosyntézy Dýchání Květ Rozmnožování Semeno Plod **Systém rostlin** Poznávání a zařazován běžných druhů a vybraných zástupců nižších a vyšších rostlin (řasy mechorosty, kapraďorosty, nahosemenné, krytosemenné rostliny), jejich vývoj. **Význam rostlin a jejich ochrana** Hospodářsky významné rostliny - pěstované kvůli plodům, kořenům,

ekosystému -	stonkům; peckové ovoce, ovocné keře, listnaté a jehličnaté stromy Dovážené ovoce Chráněné rostliny Léčivé rostliny Jedovaté rostliny Les jako ekosystém **Houby bez plodnic** základní charakteristika; vliv na člověka a ostatní živé organismy **Houby s plodnicemi** Stavby, výskyt význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami **Praktické poznávání přírody, Exkurze**

Průřezová témata:	**Přesahy do učebních bloků:**	**Přesahy z učebních bloků:**
Lidské aktivity a problémy životního prostředí - les - kulturní krajina - zemědělství a životní prostředí Vztah člověka k prostředí - aktuální ekologický problém Základní podmínky života Voda Praktické poznávání přírody Exkurze	<u>Environmentální výchova</u> Lidské aktivity a Problémy <u>Environmentální výchova</u> Vztah člověka k prostředí životního prostředí <u>Environmentální výchova</u> Základní podmínky života	<u>Z</u> - ČR - místní region

PŘÍRODOPIS **8. ročník**

1. Obecná biologie a genetika <u>Očekávané výstupy</u> Žák:	<u>Učivo</u>
✓ rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů ✓ rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů ✓ rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) živočichů	- - základní struktura života: buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy - - dědičnost a proměnlivost organismů: podstata dědičnosti, přenos genetických informací, gen, křížení

Průřezová témata:	**Přesahy do učebních bloků:**	**Přesahy z učebních bloků:**
EV Vztah člověka k prostředí		

2. Biologie člověka

Očekávané výstupy	Učivo:
Žák: ✓ určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy ✓ orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka ✓ objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří ✓ rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	- fylogeneze a ontogeneze člověka: vývoj člověka jako živočišného druhu - seznámení se základními vývojovými stupni rozmnožování člověka - prenatální a postnatální vývoj - anatomie a fyziologie: stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy /opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací, rozmnožovací/, vyšší nervová činnost, smysly - nemoci, úrazy a prevence: příčiny, –základní přehled běžných nemocí - příčiny a příznaky běžných nemocí - zásady prevence - zásady poskytování první pomoci - vybavení lékárny praktické zásady při léčení, závažná poranění a život ohrožující stavy

Průřezová témata:	**Přesahy do učebních bloků:**	**Přesahy z učebních bloků:**
OSV Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Sebepoznání a sebepojetí Komunikace **MuV** Kulturní diference Lidské vztahy Multikulturalita		Tělesná výchova Činnosti podporující pohybové učení Zdravotní tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností Výchova ke zdraví Vztahy mezi lidmi a formy soužití Hodnota a podpora zdraví Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Změny v životě člověka a jejich reflexe Pracovní vyučování Práce s technickými materiály Provoz a údržba domácnosti Zdravý způsob života a péče o zdraví

3. Základy ekologie

Očekávané výstupy Žák: ✓ objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému ✓ uvede příklady kladných i záporných vlivů člověk na životní prostředí	Učivo - ochrana přírody a životního prostředí: globální problémy a jejich řešení, chráněná území

Průřezová témata:	**Přesahy do učebních bloků:**	**Přesahy z učebních bloků:**
EV Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí		Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví Fyzika Energie Anglický jazyk Interaktivní řečové dovednosti

8. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: - popíše vznik a vývin člověka - popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce - popíše vznik a vývin jedince - charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka - uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka - rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby - dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody - využije metod poznávání přírody osvojené v přírodopisu	**Učivo:** **Názory na vznik člověka a jeho vývoj** **Biologie člověka** **Stavby a funkce jednotlivých částí lidského těla** Orgány, orgánové soustavy opěrná pohybová oběhová dýchací trávicí vylučovací reprodukční řídící vývin jedince hlavní období lidského života. **Viry a bakterie** Výskyt, význam a praktické využití **Nemoci, úrazy a prevence** **Hygiena orgánových soustav** **Praktické poznávání přírody** **Exkurze**

Průřezová témata:	Přesahy do učebních bloků:	Přesahy z učebních bloků:
Lidské aktivity a problémy životního prostředí - ochrana přírody Vztah člověka k prostředí - prostředí a zdraví - náš životní styl Praktické poznávání přírody Exkurze	Environmentální výchova Lidské aktivity a problémy životního prostředí Environmentální výchova Vztah člověka k prostředí	Z - ČR - místní region

PŘÍRODOPIS **9. ročník**

1. Obecná biologie a genetika Očekávané výstupy Žák: ✓ rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	Učivo - vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam: názory na vznik života, geologické éry

Průřezová témata: **EV** Vztah člověka k prostředí	Přesahy do učebních bloků:	Přesahy z učebních bloků:

2. Neživá příroda

Očekávané výstupy Žák ✓ rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek ✓ rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody ✓ uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi ✓ uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	Učivo - Země: vznik a stavba - nerosty a horniny: vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků, - vnější a vnitřní geologické procesy: příčiny a důsledky - půdy: složení, vlastnosti a význam půdy - vývoj zemské kůry a organismů na Zemi: geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí - podnebí a počasí ve vztahu k životu význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka **mimořádné události způsobené přírodními vlivy** – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi

	- práce s atlasem nerostů - vlastnosti nerostů a hornin - třídění nerostů a hornin

3. Praktické poznávání přírody

Očekávané výstupy Žák: ✓ aplikuje praktické metody poznávání přírody ✓	Učivo - praktické metody poznávání přírody: pozorování lupou a mikroskopem /případně dalekohledem/, zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení sbírek - významní biologové a jejich objevy

Průřezová témata:	**Přesahy do učebních bloků:**	**Přesahy z učebních bloků:**
OSV Rozvoj schopností poznávání		

9. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: - pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny - rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů - na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi - uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi - popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky - pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech - rozliší populace, společenstva ekosystémy	**Učivo:** **Geologie** **Země** Vznik a stavba Země **Vnější a vnitřní geologické děje** Příčiny a důsledky **Nerosty a horniny** Vznik, vlastnosti, praktický význam a využití vybraných zástupců **Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi** Vznik života, vývoj organismů a jejich přizpůsobování prostředí **Půdy** Složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, devastace a příklady rekultivace **Organismy a prostředí** Vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím, populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému **Ochrana přírody a životního prostředí** globální problémy a jejich řešení, chráněná území

- objasní základní princip některého ekosystému - popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky - pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí - využívá metod poznávání přírody osvojené v přírodopisu - má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích	**Ochrana přírody a životního prostředí** globální problémy a jejich řešení, chráněná území **Praktické poznávání přírody** **Exkurze**

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Vztah člověka k prostředí *- prostředí a zdraví* ***Lidské aktivity a problémy životního prostředí*** ***Vztah člověka k prostředí*** *- ochrana přírody a kulturních památek* *- změny v krajině* *- náš životní styl* ***Ekosystémy*** *- les* ***Lidské aktivity a problémy*** *odpady a hospodaření s odpady* **Země** Vznik a stavba Země **Vnější a vnitřní geologické děje** Příčiny a důsledky	***<u>Environmentální výchova</u>*** ***Vztah člověka k prostředí*** ***<u>Environmentální výchova</u>*** ***Lidské aktivity a problémy životního prostředí*** ***Vztah člověka k prostředí*** ***<u>Environmentální výchova</u>*** ***Ekosystémy*** ***<u>Environmentální výchova</u>*** ***Lidské aktivity a problémy životního prostředí***	<u>Z</u> – Sluneční soustava <u>Z</u> – geologické děje

5.6.4 Zeměpis

1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	8. r.	9. r.
-	-	-	-	-	1	2	2	1

Charakteristika předmětu
Předmět Zeměpis vychází obsahově ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda ze vzdělávacího oboru Zeměpis v RVP ZV. Integruje také průřezová témata, která v RVP představují výchovy: osobností a sociální, demokratického občana, k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní, environmentální a mediální. Využitím souvisejících témat v dalších předmětech (Fyzika, Chemie, Přírodopis, Dějepis, Výchova v občanství) učí žáky pracovat v širším okruhu vzájemných souvislostí a s více zdroji informací.
V poznatkové oblasti si žáci osvojují základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese, o znázornění povrchu Země (glóbus, mapy). Získávají základní vědomosti o přírodních, společenských, hospodářských, politických a kulturních poměrech své vlasti a obce, získávají důležité poznatky o světadílech, oceánech, státech světa a současných globálních problémech lidstva. Rozšiřují si poznatky o krajinné sféře a životním prostředí z jiných předmětů.
V činnostní oblasti žáci získávají dovednosti potřebné pro práci s mapami, statistickými daty a informačními materiály a orientují se v nich. Učí se vyhledávat a třídit informace z různých zdrojů.
Naučí se obhajovat výsledky své práce, přiznávat chyby, komunikovat s lidmi, hledat cesty ke správnému řešení, chápat pojmy demokracie, evropanství, morálka, národní kultura, vlastenectví,….
Naučí se spolupracovat se spolužáky při řešení úkolů a problémů, a tím si vytvářet i vlastní postoj k ostatním lidem.
Zeměpis je vyučovací předmět, který se snaží charakterizovat různá území, rozmístění lidí, jevů a událostí v prostředí. Studuje vztahy mezi člověkem a prostředím, uvádí žáky do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek a seznamuje se životem lidí v jednotlivých světadílech, v Evropě, na území České republiky, místní oblasti a v blízkém území místní krajiny. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a problémech současného lidstva, umožňuje také si uvědomovat civilizační rizika a spoluodpovědnosti za kvalitu života na Zemi, vztah lidí k příročnímu i společenskému prostředí.

V zeměpisu jsou pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí využívány zejména strategie, které mají žákům umožnit rozvíjet vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty uvedené v kompetenci: k učení, řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské a pracovní.

Klíčové kompetence:

- **Kompetence k učení**
  - Orientuje se ve světě informací, propojuje historické, zeměpisné a kulturní informace
  - Vyhledává a třídí informace o aktuálním dění v ČR, EU i ve světě
  - Vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
  - Učitel zadává žákům referáty, k nimž žáci vyhledávají, sbírají, zpracovávají, třídí a hodnotí geografické informace a data v příslušných informačních zdrojích – na internetu, v televizi, v odborných encyklopediích a časopisech

- Získané poznatky propojuje se znalosti dalších vzdělávacích oblastí, žáci si tak vytvářejí ucelenější představy o vztazích mezi přírodním a společenským prostředím, mezi přírodou a působením člověka
- Pokládá žákům otázky směřující ke způsobu a příčinám různých přírodních procesů, společně hledají řešení otázek a adekvátní odpovědi
- Předvádí manipulace s orientačními, topografickými a meteorologickými pomůckami (kompas, buzola, GPS, teploměr, srážkoměr apod.) s globusem, plány, mapami, atlasy, jízdními řády, grafy a statistickými daty

- **Kompetence k řešení problémů**
  - Učitel vytváří s žáky na základě pozorování, osvojených znalostí a dosavadních zkušeností hypotézu k problému či úkolu; žáci ověřují praktickou činností, kladou otázky s geografickou tématikou, řeší problémy na úrovni svých znalostí
  - Usiluje se svými žáky o nalezení a pojmenování shodných, podobných a odlišných znaků geografických objektů, jevů a procesů, vyvozují společně patřičné závěry
  - Pojmenuje podstatné lokální, regionální a globální problémy přírodní a společenské sféry a žáci diskutují o eventuálních problémech

- **Kompetence komunikativní**
  - Formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
  - Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
  - Rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá
  - Učitel vyžaduje od žáků formulaci hypotéz, pojmenování problémů či vlastních názorů na konkrétní témata přírodního a společenského prostředí, žáci uvádějí skutečnosti, ze kterých vyvozují své úsudky, vytvářejí si vlastní názory
  - Vede žáky ke vhodné argumentaci, společně spolupracují na řešení problémů a úloh
  - Uskutečňuje a vede s žáky řízený dialog, žáci vyjadřují své myšlenky a názory v logických postupných krocích

- **Kompetence sociální a personální**
  - Účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
  - Učitel rozděluje pracovní úkoly ve skupině, žáci přijímají svou roli a ztotožňují se s ní, spolupracují při skupinové práci, vytváření si pozitivní vztah k práci, k odpovědnému přístupu, k práci své i druhých a k zodpovědnosti za výsledky své činnosti
  - Hodnotí výsledky činnosti skupin i jednotlivců, navozuje sebekritiku, žáci chápou potřebu efektivní spolupráce

- **Kompetence občanské**
    - Respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, učitel posiluje žáky k empatii; žáci odmítají útlak a hrubé zacházení, uvědomují si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
    - Rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
    - Respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům
    - Učitel uvádí, vysvětluje, objasňuje a zdůvodňuje žákům na konkrétních příkladech nutnost ochrany přírodního a životního prostředí, žáci se zajímají o prostředí, v němž žijí, oceňují krásy přírody
    - Učí své žáky praktické bezpečné orientaci a pohybu v přírodním terénu a v urbanizované krajině, chování a ochraně za mimořádných událostí, žáci uplatňují osvojené dovednosti i vědomosti a návyky v osobním i veřejném životě
    - Prezentuje fakta a argumenty pro utváření postojů a hodnot, které respektují rovnoprávnost všech lidí, vyjadřují demokratické přístupy v řešení společenských problémů, žáci poznávají tradice, zvyky a kultury lidí v jednotlivých světadílech a oblastech

- **Kompetence pracovní**
    - Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, učitel pomáhá s adaptací - důslednou strukturalizací a vizualizací připravuje žáky na změnu či nové pracovní podmínky
    - Přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
    - Učitel dohlíží na bezpečnou manipulaci žáků s pomůckami, nástroji, přístroji a materiály při jejich používání v učebnách i v terénní výuce, na dodržování stanovených a vymezených pravidel pracovních činností, žáci uplatňují osvojené dovednosti i vědomosti
    - Informuje své žáky o existenci a šíření moderních komunikačních, dopravních i výrobních technologií, které mají úzký vztah k orientaci, pohybu a pobytu v terénu, k cestování, k rozmístění výrobních a jiných aktivit v prostředí, k ochraně přírodního a životního prostředí
    - Kladně hodnotí svědomitou a systematickou práci žáků

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA
Tematické okruhy:
Rozvoj schopností poznávání
Poznávání lidí
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Mezilidské vztahy

Komunikace
Kooperace a kompetice
Hodnoty, postoje, praktická etika

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA
Tematické okruhy:
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH
Tematické okruhy:
Evropa a svět nás zajímá
Objevujeme Evropu a svět
Jsme Evropané

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA
Tematické okruhy:
Kulturní diference
Lidské vztahy
Etnický původ
Multikulturalita

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA
Tematické okruhy:
Ekosystémy
Základní podmínky života
Vztah člověk k prostředí
Lidské aktivity a problémy životního prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA
Tematické okruhy:
Práce v realizačním týmu
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

ZEMĚPIS **6. ročník**

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE **Očekávané výstupy** Žák: • **organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů** • **používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii** Učivo: • **komunikační geografický a kartografický jazyk** – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska – uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat • **geografická kartografie a topografie** – glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě ***PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ*** **Očekávané výstupy** Žák: • **prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí**	Učivo: VESMÍR Vesmír a jeho vývoj Hvězdy a souhvězdí Sluneční soustava Měsíc – kosmický soused Země Měsíc působí na Zemi PLANETA ZEMĚ Glóbus – zmenšený model Země Orientace na Zemi Země v pohybu Oběh Země kolem Slunce Čas na Zemi Proč posunujeme čas na hodinkách? MAPY Mapování zemského povrchu Jsou všechny mapy stejné? Jak se mapy tvoří? Krajina a krajinná sféra

důsledky pohybů Země na život lidí a organismů • **rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu** • **porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost** Učivo: • **Země jako vesmírné těleso** – tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas • **krajinná sféra** – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry • **systém přírodní sféry na planetární úrovni** – geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně • **systém přírodní sféry na regionální úrovni** – přírodní oblasti	LITOSFÉRA Zemské těleso Litosféra v pohybu Utváření zemského povrchu Dotváření zemského povrchu Tvary zemského povrchu ATMOSFÉRA Atmosféra chrání Zemi Počasí – energií nabitá atmosféra Jak vzniká vítr Podnebí Země HYDROSFÉRA Je vody na Zemi dostatek? Pohyb vody na Zemi PEDOSFÉRA Půdní obal Země Půdní druhy a půdní typy BIOSFÉRA Život na Zemi Přírodní krajiny Život v oceánech

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Rozvoj schopností poznávání Poznávání lidí Mezilidské vztahy **EV** Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí **MeV** Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení **EV** Ekosystémy		

Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí		

6. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy: Žák: - rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii - určí zeměpisnou polohu a rozlohu ČR a její sousední státy - rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost - uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva - vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy - charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu - vyhledá na mapách jednotlivé kraje ČR a hlavní jádrové a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti - ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	Učivo ***Vztah člověka k prostředí*** *Naše obec, instituce, aktuální ekologický problém, náš životní styl, prostředí a zdraví, nerovnoměrnost života na Zemi - rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi* ***Morální rozvoj*** *- hodnoty, postoje, domov* **Česká republika** Země v srdci Evropy Poznáváme hory a nížiny naší republiky Bez vody není život Živá příroda kolem nás Uživí nás naše země? Jakou krajinu po sobě zanecháme? *Chráněná území* Obyvatelé naší země Vesnice a města Dary země Cestujeme po naší vlasti Jsme Evropané Kraje ČR Hlavní město Praha Středočeský kraj Jihočeský kraj Ústecký kraj Liberecký kraj Královéhradecký kraj Pardubický kraj Kraj Vysočina Jihomoravský kraj Olomoucký kraj Zlínský kraj Moravskoslezský kraj Zajímavosti v ČR **Terénní geografická praxe a aplikace** **Cvičení a pozorování v terénu v krajině, geografické exkurze** – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje, stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran

Průřezová témata	Přesahy do učebních bloků	Přesahy z učebních bloků
Osobnostní a sociální výchova ***Morální rozvoj -hodnoty, postoje, praktická etika*** ***Environmentální výchova*** ***Vztah člověka k prostředí*** ***Ekosystémy,*** ***Základní podmínky života*** ***Lidské aktivity a problémy ŽP***		

ZEMĚPIS **7. ročník**

<u>REGIONY SVĚTA</u> **Očekávané výstupy** Žák: • **lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny** • **porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států** • **zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich** <u>Učivo</u>: • **světadíly, oceány, makroregiony světa** – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) • **modelové regiony světa** – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti	Učivo ÚVOD - ČLOVĚK NA ZEMI OBYVATELSTVO A SÍDLA Národ, jazyk Náboženství, stát Sídla HOSPODÁŘSKÁ ČINNOST ČLOVĚKA Zemědělství Rybolov a lesní hospodářství Nerostné suroviny a průmysl Služby Doprava a spoje KONTINENTY A SVĚTADÍLY AMERIKA Přírodní podmínky Obyvatelstvo Hospodářství Severní Amerika Střední Amerika Jižní Amerika AFRIKA Přírodní podmínky Obyvatelstvo Hospodářství Regiony Afriky

jejich řešení	

Průřezová témata:	*Přesahy do učebních bloků:*	*Přesahy z učebních bloků:*
OSV Rozvoj schopností poznávání Poznávání lidí **VDO** Principy demokracie jako formy vlád a způsobu rozhodování **VMEGS** Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané **MuV** Kulturní diference Etnický původ Multikulturalita **EV** Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí **MeV** Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		Výchova k občanství Stát a hospodářství Mezinárodní vztahy, globální svět

7. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy: Žák: - vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány - rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů - charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států - ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu	Učivo ***Objevujeme Evropu a svět*** ***Evropa a svět nás zajímá*** Světadíly, oceány, makroregiony světa Poloha, členitost a rozloha Evropy Povrch Evropy Podnebí Evropy Vodstvo Evropy Rostlinstvo a živočišstvo Evropy Obyvatelstvo Evropy, ***Jsme Evropané*** Evropská unie, NATO Hospodářství v Evropě - průmysl, zemědělství, doprava Oblasti Evropy Střední Evropa Západní Evropa

a pobytu ve volné přírodě	Severní Evropa Jižní Evropa Jihovýchodní Evropa Východní Evropa Zajímavosti Evropy **Terénní geografická praxe a aplikace** **Cvičení a pozorování v terénu v místní krajině, geografické exkurze** – orientační body, jevy, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu **Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života** – živelné pohromy, opatření, chování a jednání při nebezpečí živelných pohrom

Průřezová témata	Přesahy do učebních bloků	Přesahy z učebních bloků
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech *Evropa a svět nás zajímá* ***Objevujeme Evropu a svět*** ***Jsme Evropané*** ***Vztah člověka k prostředí***		

REGIONY SVĚTA **Očekávané výstupy** Žák: • **rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa** • **lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny** • **porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států** • **zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich** Učivo: • **světadíly, oceány, makroregiony světa** – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) • **modelové regiony světa** – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	Učivo EVROPA: Přírodní podmínky Obyvatelstvo Hospodářství Evropa se sjednocuje OBLASTI A STÁTY EVROPY: Východní Evropa Severní Evropa Jižní Evropa Jihovýchodní Evropa Západní Evropa Střední Evropa
ČESKÁ REPUBLIKA **Očekávané výstupy** Žák: • **vymezí a lokalizuje místní oblast**	ČESKÁ REPUBLIKA – NAŠE VLAST POLOHA ČR V EVROPĚ – VÝVOJ

(region) podle bydliště nebo školy • **hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu** • **hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu** • **lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit** • **uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států** Učivo: • **místní region** – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál × bariéry) • **Česká republika** – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu	STÁTNÍHO ÚZEMÍ¨ PŘÍRODNÍ PODMÍNKY OBYVATELSTVO A SÍDLA HOSPODÁŘSTVÍ Vývoj hospodářství Zemědělství Průmysl Služby, doprava a spoje KRAJE ČESKÉ REPUBLIKY Hlavní město Praha Středočeský kraj Jihočeský kraj Plzeňský kraj Karlovarský kraj Ústecký kraj Liberecký kraj Královéhradecký kraj Pardubický kraj Kraj Vysočina Jihomoravský kraj Olomoucký kraj Moravskoslezský kraj Zlínský kraj

• **regiony České republiky** – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech	

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
EV Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí **MeV** Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		<u>Výchova ke zdraví</u> 9. ročník Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence <u>Fyzika</u> Energie Anglický jazyk Interaktivní řečové dovednosti

8. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
<u>Očekávané výstupy:</u> Žák: - objasní důsledky pohybů Země - uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost - uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu - vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány - rozliší zásadní přírodní a společenské znaky Světových regionů - charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států - uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí a rozmístěním lidských sídel - vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace - umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin - uvede příklady přírodních a kulturních	Učivo *Vesmír a Země* Planeta Země Svět na mapě *Přírodní a společenské prostředí, typy krajin, podnebné pásy* Světadíly a oceány Asie - celkový přehled Rusko, Střední Asie a Zakavkazsko Jihozápadní Asie Jižní Asie Jihovýchodní Asie Východní Asie Afrika - celkový přehled Severní Afrika Tropická Afrika Jižní Afrika **Významná centra turistiky** Obyvatelstvo světa ***Kulturní rozdíly*** *Jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, respektování zvláštností různých etnik* ***Etnický původ***

krajinných složek - uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí - ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	*Rovnocennost všech etnických skupin a kultur, projevy rasové nesnášenlivosti* Ekosystémy *Tropický deštný les, poušť, lidské sídlo, město, vesnice, kulturní krajina* ***Lidské aktivity a problémy ŽP*** *Zemědělství, doprava, průmysl, těžba, odpady, ochrana přírody a kulturních památek* ***Vztah člověka k prostředí*** *Aktuální ekologické problémy a jejich řešení* *Terénní geografická praxe a aplikace* **Cvičení a pozorování v terénu v místní krajině, geografické exkurze** - orientační body, jevy, určování hl. a vedl. Světových stran, pohyb podle mapy, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu, jednoduché náčrtky krajiny, schematické náčrtky pochodové osy **Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života** - živelné pohromy, opatření, chování a jednání při nebezpečí živelných pohrom

Průřezová témata	Přesahy do učebních bloků	Přesahy z učebních bloků
Environmentální výchova ***Základní podmínky života*** ***Ekosystémy*** ***Multikulturní výchova*** ***Kulturní rozdíly*** ***Etnický původ*** ***Lidské aktivity a problémy životního prostředí (ŽP)*** ***Vztah člověka k prostředí***		

ZEMĚPIS **9. ročník**

<u>SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ</u> **Očekávané výstupy** Žák: • **posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace** • **posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel** • **zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a**	Učivo OBYVATELSTVO A SÍDLA Obyvatelstvo Sídla POLITICKÝ ZEMĚPIS Státy a jejich seskupení Vývoj politické mapy světa Politické a vojenské organizace HOSPODÁŘSKÁ ČINNOST Světové hospodářství Zemědělství Průmysl Doprava a spoje

energetické zdroje • **porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit** • **porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků** • **lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech** Učivo: • **obyvatelstvo světa** – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky • **globalizační společenské, politické a hospodářské procesy** – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace • **světové hospodářství** – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně • **regionální společenské, politické a hospodářské útvary** – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska	Služby a cestovní ruch PROPOJENOST SVĚTOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ **Očekávané výstupy** Žák: • **porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin**	KRAJINA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ Globální změny prostředí Přírodní katastrofy

• **uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)** • **uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí** Učivo: • **krajina** – přírodní a společenské prostředí, typy krajin • **vztah přírody a společnosti** – trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva ***<u>TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE</u>*** **Očekávané výstupy** Žák: • **ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu** • **aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny** • **uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech** Učivo: • **cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze** – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů • **ochrana člověka při ohrožení zdraví**	ZEMĚPIS V PRAXI Opakování Projektový den

a života – živelní pohromy; opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích	

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Mezilidské vztahy Hodnoty, postoje, praktická etika **VMEGS** Jsme Evropané **EV** Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí **MeV** Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		<u>Dějepis</u> 9. ročník Moderní doba Rozdělený a integrující se svět <u>Výchova k občanství</u> Stát a hospodářství <u>Fyzika</u> Látky a tělesa

9. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
<u>Očekávané výstupy:</u> Žák: - rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů - vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány - charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států - uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel - vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace - uvede na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí - ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	Učivo: Severní Amerika Kanada Spojené státy americké - USA Střední Amerika Jižní Amerika Austrálie Oceánie Polární oblasti Oceány Přehled států Zajímavosti světa Významná centra turistiky ***Kulturní rozdíly*** *Jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, respektování zvláštností různých etnik* ***Etnický původ*** *Rovnocennost všech etnických skupin a kultur, projevy rasové nesnášenlivosti* ***Ekosystémy*** *Tropický deštný les, pouště, lidské sídlo, kulturní krajina* ***Lidské aktivity a problémy ŽP*** *Zemědělství, doprava, průmysl, odpady, ochrana přírody a kulturních památek*

	Terénní geografická praxe a aplikace **Cvičení a pozorování v terénu v místní krajině, geografické exkurze** Orientační body, jevy, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu, jednoduché náčrtky krajiny, schematické náčrtky pochodové osy **Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života** - živelné pohromy, opatření, chování a jednání při nebezpečí živelných pohrom ***Vztah člověka k prostředí*** *Aktuální ekologické problémy a jejich řešení*

Průřezová témata	Přesahy do učebních bloků	Přesahy z učebních bloků
Multikulturní výchova ***Kulturní rozdíly*** ***Etnický původ*** ***Environmentální výchova*** ***Ekosystémy*** ***Lidské aktivity a problémy životního prostředí (ŽP)*** ***Vztah člověka k prostředí***		

5.7 UMĚNÍ A KULTURA

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence - umění a kulturu. Kulturu, jako proces i výsledek duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddělitelnou součástí každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického cítění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atd.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory **Hudební výchova, Výtvarná výchova.**

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí

se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická (divadlo, film), tvorba multimediální. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím *vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností* k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy. Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti - jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi - sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými. Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahem ***Vokálních činností*** je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem ***Instrumentálních činností*** je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem ***Hudebně pohybových činností*** je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem ***Poslechových činností*** je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky. Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace. V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na

experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.
Obsahem
Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.
Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.
Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevu a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

5.7.1 HUDEBNÍ VÝCHOVA

1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	8. r.	9. r.
1	1	1	1	1	1	1	1	1

Charakteristika předmětu

Předmět hudební výchova se vyučuje ve všech ročnících v časové dotaci 1 hodina týdně. Vyučování probíhá na 1. stupni 2. stupni jak v kmenových třídách, tak v učebně HV, v učebnách s interaktivní tabulí.

Cílem výuky je rozvíjet hudebnost žáků, utvářet jejich vztah k hudbě a umění obecně a vést je k chápání tradic a podstaty tvůrčí činnosti. Cíle výuky je dosahováno prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností. Vzdělávací obsah předmětu hudební výchova velmi úzce souvisí se vzdělávacím obsahem dalších vyučovacích předmětů, např. český jazyk a literatura (texty písní), dějepis (dějiny české a světové hudby), tělesná výchova (pohybové zpracování hudebního materiálu) a je realizován nejen ve vyučovacích hodinách, ale i při návštěvách koncertů, divadelních představení a formou veřejných žákovských vystoupení.

Klíčové kompetence

V hudební výchově jsou pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí využívány zejména strategie, které mají žákům umožnit rozvíjet vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty uvedené v kompetenci: k učení, řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské a pracovní.

Klíčové kompetence:

- **Kompetence k učení**
  - Je přesvědčen, že přehledy v oblasti umění a kultury mu umožní intenzivnější prožitky v tomto oboru lidské činnosti
  - Umí termíny obecně používané v oblasti hudby chápat a správně používat

- **Kompetence k řešení problémů**
  - Rozumí a využívá hudební terminologii
  - Při svém hodnocení umění postupuje uvážlivě a je schopen svůj názor obhájit
  - Na základě dostatečného množství estetických prožitků a hodnocení si žák uvědomuje, že různí lidé mohou stejné umělecké dílo vnímat různě

- **Kompetence komunikativní**
  - Je schopen vyslechnout názor na společně prožití estetický prožitek a vhodně na něj reagovat
  - Chápe jazyk umění jako svébytný prostředek komunikace

- **Kompetence sociální a personální**
  - Uvědomuje si sama sebe jako svobodného jedince, ale zná i zásady týmové práce a je schopen spolupracovat
  - Přistupuje ke světu tvořivým způsobem, aktivně překonává životní stereotypy a obohacuje svůj emocionální život

- Je schopen přebírat zkušenosti za účelem vlastního zdokonalení a vytváří si pozitivní představu o sobě samém
- Je schopen se kultivovaně projevovat

- **Kompetence občanské**
  - Respektuje kulturní a další odlišnosti lidí, skupin a společenství
  - Je tolerantní k různorodým kulturním hodnotám současnosti i minulosti i ke kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
  - Zajímá se o kulturní dění a je schopen se do něj zapojovat

- **Kompetence pracovní**
  - Ovládá základní pravidla pro grafický záznam hudby
  - Žák plní úkoly ve stanoveném termínu

Průřezová témata pokrývaná předmětem
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA
Tematické okruhy
Rozvoj schopností poznávání
Seberegulace a sebeorganizace
Psychohygiena
Kreativita
Komunikace
Kooperace a kompetice

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA
Tematické okruhy
Občanská společnost a škola
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA
Tematické okruhy
Etnický původ
Kulturní diference

HUDEBNÍ VÝCHOVA **1. – 3. ročník**

1. Vokální činnosti Očekávané výstupy Žák: ✓ ***Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase*** Učivo: - tvorba hlavového tónu - pěvecké dýchání - artikulace - melodie a rytmus ✓ ***Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem*** Učivo: - rytmizace a melodizace říkadel a dětských básní - hra na tělo	Učivo - pěvecké dovednosti (nasazení a tvorba hlavového tónu, pěvecké dýchání, artikulace) - melodie a rytmus - rytmizace a melodizace říkadel a dětských básní - orientace v grafickém záznamu vokální hudby - osvojování písní z oblasti folklóru a umělých písní určených dětem
2. Instrumentální činnosti Očekávané výstupy Žák: ✓ ***Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře*** Učivo: - hra nejjednodušších doprovodů na nástroje Orffova instrumentáře - takt, taktová čára, repetice, nota, pomlka - přízvučná a nepřízvučná doba	Učivo - hra nejjednodušších doprovodů na nástroje Orffova instrumentáře - takt, taktová čára, repetice, nota, pomlka - přízvučná a nepřízvučná doba
3. Hudebně pohybové činnosti Očekávané výstupy Žák: ✓ ***Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie*** Učivo: - taktování - hra na tělo - vyjádření charakteru hudby jednoduchým pohybem	Učivo - taktování - hra na tělo - vyjádření charakteru hudby jednoduchým pohybem
4. Poslechové činnosti Očekávané výstupy Žák: ✓ ***Rozlišuje jednotlivé kvality tónu,***	Učivo - vlastnosti tónu (výška tónu, délka tónu, síla tónu, barva tónu)

rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby Učivo: - výška tónu - melodie stoupavá, melodie klesavá - postup melodie v krocích, ve skocích - délka tónu - síla tónu - tempo ✓ ***Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální*** Učivo: - hudební nástroje a jejich zvuk - vokální hudba	- vztahy mezi tóny (melodie stoupavá, klesavá, postup melodie v krocích, ve skocích) - tempo - hudba vokální, instrumentální - ukázky z oblasti hudby klasické, etnické, populární a jazzu

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Rozvoj schopností poznávání Kreativita Kooperace a kompetice **MuV** Kulturní diference Etnický původ		

1. – 3. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: **1. Vokální činnosti** ✓ ***zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty*** ✓ ***správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu***	**Učivo:** **1. Vokální činnosti** • Hlasová hygiena – měkké nasazení • Správné držení těla • Dechová cvičení – pěvecké dýchání, intonační cvičení • Artikulační cvičení, melodická otázka a odpověď • popěvky • Nácvik jednoduchých písní dle výběru učitele (dětské lidové i umělé písně) – skupinový i sólový zpěv • Poznávání vzestupné a sestupné melodie • Dodržování pěvecké fráze • Respektování předehry, mezihry

2. Instrumentální činnosti ✓ ***rozliší sílu zvuku***	**2. Instrumentální činnosti** • Rozpočítadla, říkanky, rytmická otázka a odpověď • Hra na tělo – tleskání, pleskání, podupy • Nápodoba jednoduchého rytmu • Jednoduchý doprovod na Orffovy instrumenty (a jiné jednoduché rytmické nástroje)
3. Hudebně pohybové činnosti ✓ ***reaguje pohybem na tempové a rytmické změny***	**3. Hudebně pohybové činnosti** • Správné a přirozené držení těla • Chůze – rytmická chůze a její modifikace • Chůze / běh v různém tempu - zpomalení, zrychlení • Hravé pohybové činnosti spojené s dětskými popěvky (Zlatá brána, Kolo, kolo mlýnský, Chodí Pešek okolo) • Jednoduchá dramatizace písní • Vyjádření charakteru hudby jednoduchým pohybem • Jednoduchá taneční hra (mazurka) • Spojení jednoduchých tělesných cvičení s hudebním doprovodem
4. Poslechové činnosti ✓ ***rozliší sílu zvuku*** ✓ ***pozorně vnímá jednoduché skladby***	**4. Poslechové činnosti** • Poslech zvuků přírody • Poslech říkadel, jednoduchých písní a skladeb určených dětem • Poslech krátkých výrazných skladeb se společenskou funkcí – ukolébavka, pochod, slavnostní hudba • Poslech písní různého žánru - ukázky z oblasti hudby klasické, etnické, populární a jazzu • Rozeznávání některých hudebních nástrojů • Seznámení s pojmy – koncert, divadlo, orchestr, kapela, dirigent • Výška, síla, délka, barva tónu

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Rozvoj schopností poznávání Kreativita Kooperace a kompetice **MuV** Kulturní diference Etnický původ		Český jazyk a literatura ČAS

HUDEBNÍ VÝCHOVA **4. – 5. ročník**

1. Vokální činnosti Očekávané výstupy Žák: ✓ ***Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti*** Učivo: - dechová a hlasová cvičení - měkké nasazení - vyrovnávání a rozšiřování hlasového rozsahu - kánon, dvojhlas ✓ ***Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not*** Učivo: - notový záznam – hudební značky - orientace v notovém záznamu a jeho reprodukce	Učivo - dechová a hlasová cvičení - měkké nasazení - vyrovnávání a rozšiřování hlasového rozsahu - kánon, dvojhlas - notový záznam – hudební značky - orientace v notovém záznamu a jeho reprodukce - osvojování písní z oblasti folklóru a umělých písní určených dětem
2. Instrumentální činnosti Očekávané výstupy Žák: ✓ ***Využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní*** Učivo: - hra doprovodů na nástroje Orffova instrumentáře - využití hudebních nástrojů a dětských hudebních nástrojů k doprovodům písní ✓ ***Vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace*** Učivo: - hra doprovodů na nástroje Orffova instrumentáře - využití hudebních nástrojů a dětských hudebních nástrojů k doprovodům písní	Učivo - hra doprovodů na nástroje Orffova instrumentáře - využití hudebních nástrojů a dětských hudebních nástrojů k doprovodům písní

3. Hudebně pohybové činnosti Očekávané výstupy Žák: ✓ ***Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace*** Učivo: - valčík - polka - pochod	Učivo - taktování - hra na tělo - vyjádření charakteru hudby jednoduchým pohybem - valčík - polka - pochod
4. Poslechové činnosti Očekávané výstupy Žák: ✓ ***Rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby*** Učivo: - písňová forma - variace - rondo ✓ ***Rozporná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny***	Učivo - vlastnosti (výška tónu, délka tónu, síla tónu, barva tónu) - vztahy mezi tóny (melodie stoupavá, klesavá, postup melodie v krocích, ve skocích) - tempo - hudba vokální, instrumentální - hudební formy – písňová forma, rondo, variace - ukázky z oblasti hudby klasické, etické, populární, folklóru, folku a jazzu

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Rozvoj schopností poznávání Kreativita Kooperace a kompetice **MuV** Kulturní diference Etnický původ		Český jazyk a literatura Literární výchova

4. – 5. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: **1. Vokální činnosti** ✓ ***zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem*** ✓ ***hospodaří s dechem při interpretaci písní - frázování***	**Učivo:** **1. Vokální činnosti** • Hospodárné dýchání • Měkké nasazení • Správný pěvecký postoj • Přirozený hlasový a zpěvní projev • Zřetelná výslovnost • Správná dynamika a rytmus písně • Různý výraz interpretace (vesele, smutně, hrozivě…) • Respektování předehry, mezihry, dohry • Respektování pomlk, repeticí • Zpěv lidových, národních a umělých písní • Sledování pohybu melodie v jednoduchém notovém zápisu • Rozvoj hudební paměti • Kolektivní zpěv sjednocený dle taktovacích gest • Zpěv lidových, národních a umělých písní s hrubým odstupňováním dynamiky • Dvojhlas a vícehlas – Kánon (prodleva), lidový dvojhlas
2. Instrumentální činnosti ✓ ***doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje***	**2. Instrumentální činnosti** • Složitější říkadla, rozpočítadla • Barvy zvuku základních hudebních nástrojů • Dělení nástrojů na strunné a bicí • 2/4 rytmus (dvoudobý takt) • Hra na nástroje Orffova instrumentáře • Seznámení s pojmy: notová osnova, houslový klíč, nota/y, pomlka • 3/4 rytmus, 4/4 rytmus (tří a čtyřdobý takt) • Vytváření jednoduché nástrojové předehry, mezihry a dohry • Zdokonalování doprovodu na rytmické hudební nástroje • Dělení nástrojů na žesťové a klávesové • Seznámení s částmi a hodnotou noty – celá, půlová, čtvrťová
3. Hudebně pohybové činnosti ✓ ***propojí vlastní pohyb s hudbou***	**3. Hudebně pohybové činnosti** • Snaha o vyjádření pocitů pohybem • Koordinace pohybu s hudbou • Prvky jednoduchých lidových tanců • Vyjádření hudební nálady • Improvizované vyjádření hudby pohybem

4. Poslechové činnosti ✓ ***odliší tóny podle výšky, síly a barvy*** ✓ ***pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb***	• Výrazový tanec • Uplatnění prvků tvořivé dramatiky • Valčíkový taneční krok **4. Poslechové činnosti** • Seznámení s drobnými skladbami našich mistrů • 2/4 rytmus - polka • Hymna ČR • Dětské pěvecké sbory • Poznávání hudby zábavné, slavnostní, taneční • Seznámení s pojmem – opera, balet, pantomima • Seznámení se se zpěvnými hlasy • Zdokonalení se ve sluchovém poznávání zvuků hudebních nástrojů • Instrumentální a vokální skladby - slavné melodie a skladby dle výběru učitele přiměřeně k věku a schopnostem dětí • Seznámení se s nejznámějšími českými skladateli - A. Dvořákem a B. Smetanou • Seznámení se s výraznými hudebními osobnostmi regionu • Seznámení s pojmem: Muzikál, opereta

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Rozvoj schopností poznávání Kreativita Kooperace a kompetice **MuV** Kulturní diference Etnický původ		Český jazyk a literatura ČAS

HUDEBNÍ VÝCHOVA **6. - 7. ročník**

1. Vokální činnosti Očekávané výstupy Žák: ✓ ***Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách*** Učivo - vokální a instrumentální aktivity – individuálně i kolektivně ✓ ***Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého*** Učivo: - dechová a hlasová cvičení - osvojování a opakování písní (důraz na čistotu intonace, rytmus a dynamiku) - lidový dvojhlas, kánon ✓ ***Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů*** Učivo - notový záznam a jeho proměny - takt, metrum, rytmus **2. Instrumentální činnosti** Očekávané výstupy Žák: ✓ ***Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách*** Učivo: - vokální a instrumentální aktivity – individuálně i kolektivně ✓ ***Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace*** Učivo: - hudební forma - téma - zákon symetrie, kontrastu, gradace - práce s Orffovým instrumentářem - využití hudebních nástrojů a dětských	Učivo - vokální aktivity – individuálně i kolektivně - dechová a hlasová cvičení - osvojování písní z oblasti folklóru, folku a klasické hudby (důraz na čistotu intonace, rytmus a dynamiku) - lidový dvojhlas, kánon - notový záznam a jeho proměny - takt, metrum, rytmus Učivo - instrumentální aktivity – individuálně i kolektivně - práce s Orffovým instrumentářem - využití hudebních nástrojů a dětských hudebních nástrojů

hudebních nástrojů **3. Hudebně pohybové činnosti** Očekávané výstupy Žák: ✓ ***Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu*** Učivo: - tance historické - tance současné - tance lidové, společenské, balet **4. Poslechové činnosti** Očekávané výstupy Žák: ✓ ***Orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku*** Učivo: - polyfonie, homofonie - hudební forma - hudba symfonická a komorní, partitura - symfonický orchestr - opera ✓ ***Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami*** Učivo: - periodizace hudebních dějin - hudební dílo a jeho autor ✓ ***Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění*** Učivo: - hudba a tanec	Učivo - tance historické - tance současné - tance lidové, společenské, balet - vyjádření charakteru hudby jednoduchým pohybem - orientace v prostoru – pamětné uchování a reprodukce pohybu Učivo - hudební forma, téma - zákon symetrie, kontrastu, gradace - polyfonie, homofonie - hudba symfonická a komorní, partitura - symfonický orchestr - opera (vztah hudba – literatura) - balet (vztah hudba – tanec) - orientace v hudebním díle - hudební dílo a jeho autor v kontextu hudebních dějin

Průřezová témata:	*Přesahy do učebních bloků:*	*Přesahy z učebních bloků:*
OSV Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Rozvoj schopností poznávání Kreativita Kooperace a kompetice **MuV** Kulturní diference Etnický původ		

6. - 7. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: **1. Vokální činnosti** ✓ ***interpretuje vybrané lidové a umělé písně***	**Učivo:** **1. Vokální činnosti** • Rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena - správné dýchání a sezení, měkké nasazení tónu • brumendo • Zpěv jednohlasu i vícehlasu (kánon) v přiměřeném rozsahu, sborové zpívání • osvojování písní z oblasti folklóru, folku a klasické hudby (důraz na rytmus a dynamiku) • Intonační cvičení • Seznámení s grafickým záznamem melodie (notový záznam) • tóny oktávy - zazpívat je vzestupně i sestupně • nota celá, půlová, čtvrťová (navázání na 5. ročník) i osminová • tón, základní vlastnosti tónů (délka, výška, síla) • Rozvoj hudebního sluchu – reprodukce tónů, zachycování rytmu, melodie zpívané/ hrané • Pojmy: takt, rytmus, metrum – propojení s hudebními ukázkami • rozdíl mezi notou a tónem • stupnice (durové, mollové stupnice) – propojení s poslechovými činnostmi
2. Instrumentální činnosti ✓ ***doprovází písně pomocí ostinata*** ✓ ***rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru***	**2. Instrumentální činnosti** • instrumentální aktivity – individuálně i kolektivně

	• práce s Orffovým instrumentářem (ostinátní doprovod, prodleva) • využití tradičních i netradičních hudebních a rytmických nástrojů, popř. dětských hudebních nástrojů • rozpoznání vybraných hudebních nástrojů symfonického orchestru (návaznost na strunné a bicí nástroje), propojení s teorií – základní dělení hudebních nástrojů: na dechové (žesťové, dřevěné), strunné, bicí • jednoduchá nástrojová improvizace, nástrojová reprodukce jednoduchých melodií (hudebních motivů) • hra na tělo • Hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby • záznam hudby – notová osnova – jednotlivé noty (houslový klíč), zápis not – viz. propojení s teorií ve vokální činnosti
3. Hudebně pohybové činnosti ✓ ***propojí vlastní pohyb s hudbou***	**3. Hudebně pohybové činnosti** • Taktování (dirigování a jednotlivé takty – dvoudobý a třídobý takt), pohyb na hudbu • Hudebně pohybové hry • Tanec lidový, společenský, výrazový • Základní taneční kroky klasických nebo moderních tanců, ukázky vybraných tanců • Relaxační techniky, prvky muzikoterapie • Pojmy: balet, pantomima – ukázky, vlastní pohybové ztvárnění • pohybová improvizace na hudbu
4. Poslechové činnosti ✓ ***pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu*** ✓ ***rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru*** ✓ ***uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl***	**4. Poslechové činnosti** • Rozlišování zpěvních hlasů • Sborový zpěv, druhy sborů (dětský, ženský, mužský, smíšený) • Původ hudby a vnímání hudby • Hudební nástroje • Hudební uskupení • Hudebně vyjadřovací prostředky ve skladbě • Hudební žánry a styly – poslech vybraných ukázek • hudební skladatelé a jejich dílo (Bach, Vivaldi, Mozart, Beethoven) – včetně

	poslechu vybraných ukázek • hudební dějiny – původ hudby a její proměny v průběhu dějin (pravěká hudby, hudba ve Starověku až po Středověk) • Seznámení s pojmem: symfonie, symfonický orchestr • Seznámení s pojmem: Filharmonie, muzikál, opera, opereta

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Rozvoj schopností poznávání Kreativita Kooperace a kompetice **MuV** Kulturní diference Etnický původ		Český jazyk a literatura ČAS

HUDEBNÍ VÝCHOVA **8. - 9. ročník**

1. Vokální činnosti Očekávané výstupy Žák: ✓ ***Využívá své individuálních hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách*** Učivo: - vokální a instrumentální aktivity – individuálně i kolektivně ✓ ***Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého*** Učivo: - dechová a hlasová cvičení - osvojování a opakování písní (důraz na čistotu intonace, rytmus a dynamiku) ✓ ***Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů*** Učivo: - notový záznam a jeho proměny s ohledem na zaznamenaný hudební žánr	Učivo - vokální a instrumentální aktivita – individuálně i kolektivně - dechová a hlasová cvičení - osvojování písní z oblasti folklóru, folku, populární hudby a jazzu (důraz na čistotu intonace, rytmus a dynamiku) - lidový dvojhlas, kánon, dvojhlas, případně trojhlas - notový záznam a jeho proměny s ohledem na zaznamenaný hudební žánr
2. Instrumentální činnosti Očekávané výstupy Žák: ✓ ***Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách*** Učivo: - vokální a instrumentální aktivity – individuálně i kolektivně ✓ ***Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace*** Učivo: - hudební forma - téma, motiv - práce s Orffovým instrumentářem - využití hudebních nástrojů a dětských hudebních nástrojů	Učivo - instrumentální aktivity – individuálně i kolektivně - práce s Orffovým instrumentářem - využití hudebních nástrojů a dětských hudebních nástrojů

3. Hudebně pohybové činnosti Očekávané výstupy Žák: ✓ ***Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu*** Učivo: - tanec v historii jazzové hudby - tanec v historii rocku - tanec v country and western	Učivo - tanec v historii jazzové hudby - tanec v historii rocku - tanec v country and western - vyjádření charakteru hudby jednoduchým pohybem - orientace v prostoru – pamětné uchování a reprodukce pohybu
4. Poslechové činnosti Očekávané výstupy Žák: ✓ ***Orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku*** Učivo: - polyfonie, homofonie - hudební formy a hudební útvary v dějinách hudby - vývoj hudebních nástrojů ✓ ***Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami*** Učivo: - experimentální směry v hudbě 20. Století - hudební směry mimo tzv. vážnou hudbu ✓ ***Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění***	Učivo - hudební forma (téma, motiv) - polyfonie, homofonie - hudební formy a hudební útvary v dějinách hudby - vývoj hudebních nástrojů - experimentální směry v hudbě 20. Století - hudební žánry mimo tzv. vážnou hudbu - vzájemná inspirace hudebního a ostatních druhů umění - orientace v hudebním díle - hudební dílo a jeho autor v kontextu hudebních dějin

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Rozvoj schopností poznávání		Český jazyk a literatura ČAS

Kreativita Kooperace a kompetice **MuV** Kulturní diference Etnický původ		

8. - 9. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: **1. Vokální činnosti** ✓ ***interpretuje vybrané lidové a umělé písně*** **2. Instrumentální činnosti** ✓ ***doprovází písně pomocí ostinata*** ✓ ***rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru***	**Učivo:** **1. Vokální činnosti** • Dechová, hlasová, intonační cvičení • Hlasová hygiena, mutace • osvojování písní z oblasti folklóru, folku, populární hudby a jazzu (v přiměřeném rozsahu, snaha o čistotu intonace, rytmus a dynamiku) • lidový dvojhlas, kánon, dvojhlas, sólový a sborový zpěv • notový záznam – orientace v notové osnově • tóny oktávy - zazpívat je vzestupně i sestupně • Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů, zachycování rytmu, melodie zpívané/ hrané • Reflexe vokálního projevu - vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti) • Seznámení s grafickým záznamem melodie • Harmonie, transpozice **2. Instrumentální činnosti** • instrumentální aktivity – individuálně i kolektivně • práce s Orffovým instrumentářem (ostinátní doprovod, prodleva) • využití tradičních i netradičních hudebních a rytmických nástrojů, • jednoduchá nástrojová improvizace, nástrojová reprodukce jednoduchých melodií (hudebních motivů) • hra na tělo • Hudební rytmus – vyjádřit rytmus písně hrou na tělo a jednoduché rytmizační nástroje; vytleskávat doprovodný rytmus

	• orientovat se v hudební osnově • Akordové (kytarové) značky • Akordy – základní přehled
3. Hudebně pohybové činnosti ✓ ***propojí vlastní pohyb s hudbou***	**3. Hudebně pohybové činnosti** • vyjádření charakteru hudby jednoduchým pohybem • orientace v prostoru – pamětné uchování a reprodukce pohybu • tanec v historii jazzové hudby • tanec v historii rocku • tanec v country and western • základní kroky vybraných tanců • Relaxační techniky, prvky muzikoterapie • pohybová improvizace na hudbu
4. Poslechové činnosti ✓ ***pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu*** ✓ ***rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru*** ✓ ***uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl***	**4. Poslechové činnosti** • Původ hudby a vnímání hudby • vývoj hudebních nástrojů • Hudební žánry a styly (Jazz, blues, swing, rock and roll, Big-beat) – poslech vybraných ukázek, interpretů, skupin • Dějiny hudby – hudba v období renesance, baroka, klasicismu, romantismu • Vážná hudba ve 20. stol. • Moderní populární hudba (60. -90. léta) • Současná moderní populární hudba (domácí, světová) • Elektronická a počítačová hudba • Vybraní hudební skladatelé a jejich dílo – včetně poslechu vybraných ukázek • Hudební filmy • Seznámení s pojmem: Opera, symfonické těleso, partitura

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Rozvoj schopností poznávání Kreativita Kooperace a kompetice **MuV** Kulturní diference Etnický původ		Český jazyk a literatura ČAS

5.7.2 Výtvarná výchova

ročník	1.r.	2.r.	3.r	4.r	5.r.	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Část A	2	2	1	1	1	1	1	2	2
Část B	2	2	1	1	1	2	1	1	2

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět výtvarná výchova je vyučován ve všech ročnících 1. a 2. stupně. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru výtvarná výchova stanovených rámcově vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Žáci se seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem výtvarného umění. Učí se s nimi tvořivě pracovat, užívat je jako prostředku pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

Tvůrčí činnosti - tvorba, vnímání a interpretace umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci.

Výuka probíhá v kmenových třídách. Některá témata jsou realizována formou krátkodobých projektů. Žáci se účastní výtvarných soutěží v rámci školy i mimo ni. Dalším způsobem naplňování cílů předmětu jsou návštěvy výstav, galerií, tvorba v grafickém editoru. Na výletech a exkurzích poznávají významné památky regionální architektury.

Ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit rozvíjet vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty uvedené v kompetenci: k učení, řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské a pracovní.

Klíčové kompetence

• **Kompetence k učení**
- učí se prostřednictvím vlastní tvorby
- rozvíjí tvořivost aktivním osvojováním různých výtvarných technik
- vnímá umělecké slohy a díla v jejich historickém kontextu

•Kompetence k řešení problémů
- volí vhodné výtvarné prostředky
- hodnotí a posuzuje umělecká díla i vlastní tvorbu

• **Kompetence komunikativní**
- rozvíjí schopnosti spolupráce při tvorbě výtvarného díla

• **Kompetence sociální a personální**
- hodnotí a vytváří estetické prostředí

• **Kompetence občanské**
- seznamuje se s významnými výtvarnými a jinými uměleckými díly a jejich autory
- zajímá se o kulturní dění a je schopen se do něj zapojovat

• **Kompetence pracovní**
- osvojuje si rozmanité výtvarné techniky
-

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA
Tematické okruhy
Rozvoj schopností poznávání
Seberegulace a sebeorganizace
Psychohygiena
Kreativita
Komunikace
Kooperace a kompetence

ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA
Tematické okruhy
Vztah člověka k prostředí

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA
Tematické okruhy
Kulturní diference
Multikulturalita

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA
Tematické okruhy
Náměty z Tv, divadla, galerie, PC…
Fungování a vliv médií ve společnosti

VÝTVARNÁ VÝCHOVA **1.-3. ročník**

<u>Rozvíjení smyslové citlivosti</u> Očekávané výstupy – 1. období Žák: - rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ - vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje Učivo: - prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření - reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly -– vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama **<u>Uplatňování subjektivity</u>** Očekávané výstupy Žák: - v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace Učivo: - prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby - typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná	Učivo: - péče o pomůcky a materiál - dodržování čistoty - první zachycení děje, první vizuálně obrazné vyjádření postihující zážitky, představy a zkušenosti - přírodní prostředí - objevení barvy, pokusy o smíchání barev - kresba, malba, kombinovaná technika - první seznámení s kompozicí - první seznámení se strukturou, povrchem a jeho vlastnostmi - otisk, prostorový otisk, objevení reliéfu - plocha, tvar, prolínání tvarů, překrývání, vrstvení - kombinování neobvyklých materiálů - práce s linií, druhy linií - pokus o zachycení děje - prostor, oblast, prostředí, vliv na prostředí, účelnost, terén, zákoutí - reliéf, detail, celek a části, zjednodušení, stylizace, povrch, struktura, dekor - poznává, pojmenovává a reprodukuje ilustrace umělců

malba, skulptura, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama - přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání) **<u>Ověřování komunikačních účinků</u>** Očekávané výstupy Žák: - interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností - na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil <u>Učivo</u>: - osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Osobnostní a sociální výchova Enviromentální výchova – vztah člověk k přírodě	Český jazyk Matematika Člověk a jeho svět Pracovní vyučování	Český jazyk Matematika Člověk a jeho svět Pracovní vyučování

1.-3.ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy – 1.období Žák: - uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr	Učivo **Výtvarné osvojování skutečnosti** Tématické práce - výchova k estetickému vnímání,

- rozlišuje, porovnává a třídí linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele) - uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům	představivosti a výtvarnému myšlení - náměty ze života, prostředí, činností dětí, ze života dospělých, z oblasti pohádek, říkadel, hádanek - rozvoj grafického projevu dětí - rozvoj smyslového vnímání, citlivosti, představivosti a fantazie Dítě a příroda - vytváření estetického vztahu k okolní skutečnosti - pozorování přírody a přírodnin na vycházkách, při hrách - vyhledávání zajímavých přírodnin, pozorování jejich zvláštnosti estetického využití - kompozice z přírodních materiálů - barvy, tvary a struktury přírody, rozvoj fantazie Dítě a věci denní potřeba - postupné uvědomování si vlastností předmětů denní potřeby - poznávání a napodobování účelného pohybu a jeho grafické vyjadřování – míchání, mletí, točení, skákání, pohyb kyvadla - seznámení se s měkkým grafickým materiálem - volné kreslení, rozvoj grafického pohybu - poznávání, osvojování a sledování vztahů mezi tvarem, funkcí a materiálem různých věcí, hravé formy práce **Práce dekorativní a prostorové** Práce s barvou - základní poznatky o barvách a základních dovednostech v práci s nimi - rozbor, hodnocení výtvarných prací – rozvoj zájmu tvořivosti a fantazie dětí - hry a experimentování s barvami na základě fantazie - barevné vyjádření konkrétní představy Vlastnosti plastických materiálů a modelování - rozvoj prostorové představivosti hmatového smyslu – hmatové hry, hádanky - práce s modelovacími hmotami - poznávání základních vlastností modelovacích materiálů - rozvoj zručnosti a představivosti

	- rozlišování tvarů prostorových a plošných Probouzení elementárního smyslu pro prostor - rozvoj citu pro prostor a smyslů řešení plochy - hravé činnosti, které vedou k vnímání, chápání prostoru – pískoviště, stavebnice Probouzení smyslu pro rytmus - seznámení se se základy dekorativní tvorby - rytmické řazení základních barev, geometrických tvarů - rozvoj smyslu pro rytmus s využitím přírodnin, otisků **Výtvarné umění a životní prostředí** - probouzení zájmu o umělecké dílo, o ilustraci dětské literatury - rozvoj estetického cítění žáka, vztahů k životnímu prostředí, ke kultuře bydlení a odívání, k umění a užité tvorbě - poznávání města ve kterém žiji, prvky architektury – galerie, výstavy - prohlubování vztahu ke kulturním památkám - prezentace na školních a jiných výtvarných soutěžích

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Osobnostní a sociální výchova Enviromentální výchova – vztah člověk k přírodě	Český jazyk Matematika Člověk a jeho svět Pracovní vyučování	Český jazyk Matematika Člověk a jeho svět Pracovní vyučování

VÝTVARNÁ VÝCHOVA 4. - 5. ročník

1. Rozvíjení smyslové citlivosti <u>Očekávané výstupy</u> Žák: - při vlastních tvůrčích činnostech prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů - nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě Učivo: - prvky vizuálně obrazného vyjádření –	Učivo: - projekt, koncept, průzkum, plošné vyjádření, materiál, struktura - koláž, muchláž, reliéf, vrstva, struktura - linie, obrys, silueta - rozvíjení prostorového vidění - vyjádření charakteristických prvků, tvarů tvořeného produktu - základní díla vybraných umělců - funkce odívání a míra estetiky - architektonické slohy - šablona, celek, detaily, stylizace - bod, linie, plocha, barva, odstíny - figura, stavba těla, proporce, schéma, pozorování, porovnávání, poměřování

linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření - reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly -– vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama **2. Uplatňování subjektivity** <u>Očekávané výstupy</u> Žák: - při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) - při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností - osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky Učivo: - prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby - typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná	- prostor, věci v prostoru - kinetické umění (mobil), instalace - grafika – druhy - rozpoznat originál x kopie - pozitiv x negativ - doplňkové barvy

malba, skulptura, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama - přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání) **3. Ověřování komunikačních účinků** <u>Očekávané výstupy</u> Žák: - porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace - nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil Učivo: osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); - proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Osobnostní a sociální výchova Enviromentální výchova – vztah člověka k prostředí Mediální výchova – tvorba mediálního sdělení	Český jazyk Matematika Člověk a jeho svět Pracovní vyučování	Český jazyk Matematika Člověk a jeho svět Pracovní vyučování

4. - 5. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: - uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr - rozlišuje, porovnává a třídí linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele) - při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie - vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla	Učivo **Výtvarné osvojování skutečnosti** Tématické práce - Rozvoj vnímání, pozorování, vytváření konkrétních zrakových představ, jejich přeměna na představy grafické - Spontánní dětská kresba – přenos zážitků z filmu, televize, rodinného života - Uvědomělé poznávání lidské postavy, jejích proporcí, základní poučení o kompozice Barva a příroda - Vnímání barev přírody, hra s barvou - Pozorování přírodních objektů, sbírání zajímavých přírodnin a jejich využití k výtvarné činnosti - Vnímání tvarů, barvy, linií a světla, pokus o vytváření prostorových vztahů - Zajímavé kompozice z přírodnin **Dekorativní a prostorové práce** Modelování a keramika - Prostorové útvary a objekty – rozvoj estetické tvořivosti, fantazie - Keramická dílna – prostorové a dekorativní výrobky Poznávání výrazových vlastností linie - Práce s linií na základě zrakové zkušenosti a představivosti - Výtvarné zobrazení zajímavých motivů pomocí linie – rozvoj fantazie a představ - Hra s výtvarnými prvky a experimentování Dekorativní práce - Principy tvorby jednoduchého ornamentu a jeho rytmu - Dekorativní tvorba textilu, tapet, obalového papíru - Ověřování výrazových možností písma v hravých a experimentálních činnostech - Použití různých přírodních materiálů, vytváření složitějších kompozic - Rozvoj smyslu pro rytmus – tvorba ornamentu **Výtvarné umění a životní prostředí** - Seznamování s dalšími druhy výtvarného umění – např. fotografie – rozvíjení kultury bydlení, užité umění - Využití specifik regionu k rozvoji estetického cítění - Navazování vztahu k životnímu prostředí a kulturním hodnotám prostřednictvím uvědomělé výtvarné činností

	- návštěva galerie, využití emocionálního vlivu uměleckého díla, rozvoj empatie - práce s knihou, časopisy

Průřezová témata:	*Přesahy do učebních bloků:*	*Přesahy z učebních bloků:*
Osobnostní a sociální výchova Enviromentální výchova – vztah člověka k prostředí	Český jazyk Matematika Člověk a jeho svět Pracovní vyučování	Český jazyk Matematika Člověk a jeho svět Pracovní vyučování

VÝTVARNÁ VÝCHOVA 6. - 7. ročník

1. Rozvíjení smyslové citlivosti <u>Očekávané výstupy</u> Žák: • vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků • zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušeností získané ostatními smysly a zaznamenává podněty z představ a fantazie • zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření • rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku • interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků • ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	Učivo: - zaměření se na vizuální hodnoty v okolí (linie) – uvědomovat si je, pojmenovat je a užívat je ve výtvarných činnostech - vliv nástroje na výraz kresby - hra s přírodninami – rozmanitost tvarů, barev, vůní, povrchů - haptické vnímání povrchové struktury - sbírky vzorků frotáže, instalace - vizuální vnímání barev - základní a odvozené barvy v barevném kruhu - vliv barev na psychiku člověka - formování materiálů – vlastnosti materiálů a jejich vliv na výtvarnou formu - linie v prostoru – drát, provazová plocha v prostoru – papír, plech, látka, plasty - nauka o perspektivě – horizont, průčelní perspektiva - práce s linií plochou, barevností, fáze a animace pohybu - vyjádření prožitků – výtvarná reakce, asociace, parafráze - plakát se stylizací ústředního motivu (jednota zobrazení a textu, přehlednost, stručnost) - vazba tvaru na dekor a dekoru na tvar - otisky dekoru (krajky) do hlíny, odlévání sádrového reliéfu - využívání dekorativního reliéfu v architektuře - tématické práce – vánoce, velikonoce - seznámení se s tradičním historickým materiálem - linie, barva, tvar - vlastnosti plošného tvaru - tvarové kontrasty - kompozice v ploše - barevné kontrasty, komponování - řazení svých představ, prožitků,

	zkušeností a poznatků. Odlišení reality a fantazie - užitá grafika – známka. Styly a druhy písma - seznámení s výtvarnou kulturou, pozorování ilustrací a textů - práce s fotografií

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Osobnostní a sociální výchova Enviromentální výchova – vztah člověka k prostředí Multikulturní výchova Mediální výchova – tvorba mediálního sdělení	Český jazyk Matematika Člověk a jeho svět Pracovní vyučování	Český jazyk Matematika Člověk a jeho svět Pracovní vyučování

6. – 7. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: - uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru - uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci - při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních - vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity	Učivo: **Zobrazování** - konkrétních objektů lineární kresbou - osob, zvířat, věcí malbou s využitím barevné nadsázky - netradiční techniky, experimentování - základy kompozice, výtvarné vnímání světla, stínů, barevných odstínů **Dekorativní řešení plochy** - práce v ploše, rytmizování geometrických a amorfních prvků - využití dvou až tří ladících barev, lineární kresba - uplatnění písma s využitím hotového textu, kombinování technik **Abstrakce – fantazie** - seznámení s obsahem a náplní pojmů - vyjádření nálady, prožitků **Modelování, práce s hmotou, prostorové práce** - tvárné možnosti hlíny, práce s plátem - experimentování - poučení o technologii výroby, návaznost na první stupeň - využití přírodnin, papíru, dřeva, kůže,

	umělých hmot - figurativní tvorba **Kombinované techniky** - kombinování technik a materiálů, využití lineární kresby k vyjádření pohybů, emocí - netradiční techniky, experimentování **Exkurze** - návštěvy galerií, základní informace o uměleckých dílech - vlastní hodnocení výtvarných objektů

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Osobnostní a sociální výchova Enviromentální výchova – vztah člověka k prostředí Multikulturní výchova Mediální výchova – tvorba mediálního sdělení	Český jazyk Matematika Člověk a jeho svět Pracovní vyučování	Český jazyk Matematika Člověk a jeho svět Pracovní vyučování

VÝTVARNÁ VÝCHOVA 8. - 9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo:
Žák: • vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků • zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušeností získané ostatními smysly a zaznamenává podněty z představ a fantazie • zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření • rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku • interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	- vyjádření prostorových vztahů - perspektiva - vyhledávání inspirativního námětu - paměťová cvičení - proporční variace, manipulace s modelem - papírová grafika - linorit - besedy o umění – rozbory děl, srovnávání výstřižků o umění podle různých principů řazení (historického, žánrového…) - zařazení základních stavebních prvků architektury (římsa, okno, portál, sgrafita) do historických souvislostí - reklama a propagační materiály, práce na pc - rozlišení kontrastů černé a bílé plochy, které spojují měkké tónové přechody šedých barev - objevování nových a netradičních materiálů (porobeton, polyuretanová pěna, umělá hmota) - práce s internetem - techniky kresby - vlastnosti přírodnin a věcí, studie celku - volba dílčích motivů – výběr a

• ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	pozorování detailů nebo výřezů - pohled z více stran – série navazujících pohledů - soustředěné porovnávání modelů - rozvíjení výtvarné paměti - práce s uměleckým dílem 20.stol. - seznámení se současnými trendy výtvarného umění - zákonitosti tvarovacích hmot a práce s nimi (od klasických hlína – novodobé polyuretanová pěna) - krajinomalba, práce v terénu **ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI** **prvky vizuálně obrazného vyjádření** – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření **uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu** – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření **reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly** – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě **UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY** **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkuš**eností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace **typy vizuálně obrazných vyjádření** – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace

	(fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech **OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ** **osobní postoj v komunikaci** – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace **proměny komunikačního obsahu** – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Osobnostní a sociální výchova Enviromentální výchova – vztah člověka k prostředí Multikulturní výchova Mediální výchova – tvorba mediálního sdělení	Český jazyk Matematika Člověk a jeho svět Pracovní vyučování	Český jazyk Matematika Člověk a jeho svět Pracovní vyučování

8. - 9. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: - uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru - uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci - při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s	Učivo: **Zobrazování** - kompoziční vyjádření dějového celku, analýza postavy v pohybu - výtvarné vyjádření skutečnosti, posun z reality - dekorativní řešení plochy - spojení motivu a písma, využití obrazového materiálu – návrhy obalů, koláže - návrhy designerské, reklama, plakáty, obaly **Dekorativní tvorba** - spojení motivu a písma, využití obrazového materiálu, návrhy obalů, koláže - návrhy designérské, reklama, plakáty, obaly **Modelování, prostorové práce** - práce s hmotou – papír, dřevo, textil, kůže

výsledky ostatních - vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity	- keramická hlína, reliéfní útvary, vyjádření prostoru v omezené ploše - figurativní tvorba **Abstrakce – fantazie** - pojem abstrakce a fantazie - vyjádření představ a pocitů z hudby, snů apod. - využití barev a linií jako emočního prostředku - osvojení netradičních technik, experimentování **Tématické vycházky, výlety** - Poučení o architektuře, užitém umění, stavebních slozích

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Osobnostní a sociální výchova Enviromentální výchova – vztah člověka k prostředí Multikulturní výchova Mediální výchova – tvorba mediálního sdělení	Český jazyk Matematika Člověk a jeho svět Pracovní vyučování	Český jazyk Matematika Člověk a jeho svět Pracovní vyučování

5.8 Člověk a zdraví

Charakteristika oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávali potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké částí o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem

učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví. Vzdělávací oblast člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví, Sportovní hry a Tělesná výchova, do níž je zahrnuta i Zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Vzdělávací obor Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu.

Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje.

V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování - bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení - v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Škola má současně povinnost nabízet veškerý obsah Zdravotní tělesné výchovy žákům III. (příp. II.) zdravotní skupiny v samostatných vyučovacích hodinách (jako adekvátní náhradu povinné tělesné výchovy nebo jako rozšíření pohybové nabídky v dalším vyučovacím předmětu dotovaném z disponibilní časové dotace). Tato nabídka vychází ze situace
v moderní společnosti, která v mnohém život usnadňuje, ale paradoxně tím vyvolává už

v dětském věku četná zdravotní oslabení, která je nutné napravovat a korigovat (z nedostatku intenzivního a vhodně zaměřeného pohybu z dlouhodobého setrvávání ve statických polohách, z nadměrného příjmu potravy v nevhodné skladbě, z nekvalitního ovzduší, z četných stresových situací, nepříznivých sociálních vztahů atd.). Základní vzdělávání tak reaguje na poznatky lékařů, že zdravotních oslabení v celé populaci přibývá a zdravotně oslabené dítě potřebuje větší množství spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit než dítě zdravé. Účast ve zdravotní tělesné výchově vede žáky k poznání charakteru jejich zdravotního oslabení i míry a rozsahu omezení některých činností. Současně předkládá konkrétní způsoby ovlivňování zdravotních oslabení (speciální cvičení, všestranně zaměřené pohybové činnosti, relaxační techniky, plavání atd.) a jejich zařazování do denního režimu žáků.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:
- poznávání zdraví jako důležitou hodnotou v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

5.8.1 Výchova ke zdraví

1.r.	2.r.	3.r	4.r	5.r.	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
							1	1

Charakteristika předmětu

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví je vyučován v předmětech rodinná výchova, občanská výchova, přírodopis, tělesná výchova.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem bezprostředně navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí

dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Rozšiřují a prohlubují si poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi a učí se tak dívat se na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince a rozhodovat se ve prospěch zdraví. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví je vzdělávací obor Výchova ke zdraví velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova.

Ve výchově ke zdraví jsou pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí využívány zejména strategie, které mají žákům umožnit rozvíjet vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty uvedené v kompetenci k učení, řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské a pracovní.

Klíčové kompetence

- Kompetence k řešení problémů
    - využívá osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- Kompetence sociální a personální
    - aktivně se zapojuje do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i obci
    - upevňuje mezilidské vztahy
    - propojuje činnosti a jednání související se zdravím a zdravými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím
    - chápe zdatnost, dobrý fyzický vzhled i duševní pohodu jako významný předpoklad výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
    - poznává člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
    - chápe zdraví jako vyvážený stav tělesné, duševní i sociální pohody vedoucí k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- Kompetence občanské
    - poznává zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy

Rozvoj schopností poznávání
Poznávání lidí
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Sebepoznání a sebepojetí
Seberegulace a sebeorganizace
Psychohygiena
Kreativita
Mezilidské vztahy

Komunikace
Kooperace a kompetice
Hodnoty, postoje, praktická etika

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy
Lidské vztahy
Etnický původ
Multikulturalita

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy
Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Vztah člověka k prostředí
Základní podmínky života

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy
Práce v realizačním týmu
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ **8. ročník**

Očekávané výstupy Žák:	Učivo
Vztahy mezi lidmi a formy soužití • respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě • vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	**Vztahy mezi lidmi a formy soužití** • **vztahy ve dvojici -** kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství • **vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity -** rodina, škola, vrstevnická skupina, zájmová skupina.
Změny v životě člověka a jejich reflexe • respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje • kultivovaně se chová k opačnému pohlaví • respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli • chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného	**Změny v životě člověka a jejich reflexe** • **dětství, puberta, dospívání** - tělesné, duševní a společenské změny • **sexuální dospívání a reprodukční zdraví –** zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity
	Zdraví způsob života a péče o zdraví

sexuálního chování **Zdraví způsob života a péče o zdraví** • vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím • vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeba hodnotou zdraví • uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, civilizačními a jinými chorobami • svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	• **výživa a zdraví –** zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy • **vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví** – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota • **tělesná a duševní hygiena, denní režim** – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim • **ochrana před přenosnými chorobami** – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzem a kontakty se zvířaty • **ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy** – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění, preventivní léčebná péče, odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci

Průřezová témata: ***<u>Osobnostní a sociální výchova</u>*** ***Osobnostní rozvoj*** *Sebepoznání a sebepojetí, moje vztahy k druhým lidem* ***Sociální rozvoj***	***Přesahy do učebních bloků:*** ***Ov, P, Tv***	***Přesahy z učebních bloků:*** ***Ov, P, Tv***

Mezilidské vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého ***Mediální výchova*** ***Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení*** ***–*** *pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě*		

8. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: - chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny - projevuje zdravé sebevědomí preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle a hodnoty - uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím - dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování	**Učivo:** **1) Vztahy mezi lidmi a formy soužití** **Vztahy ve dvojici** kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství **Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity** - rodina, škola, vrstevnická skupina, zájmová skupina. ***Osobnostní rozvoj*** *Sebepoznání a sebepojetí, moje vztahy k druhým lidem* ***Sociální rozvoj*** *Mezilidské vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého* **2) Změny v životě člověka a jejich reflexe** **Dětství, puberta, dospívání**-tělesné,duševní a společenské změny **Sexuální dospívání a reprodukční zdraví** - prevence rizikového sexuálního chování, předčasná sexuální zkušenost, antikoncepce, těhotenství a rodičovství mladistvých, poruchy pohlavní identity ***Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení*** ***–*** *pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě* **Základy péče o dítě** Těhotenství Porod, šestinedělí Novorozenec Kojenec Batole **3) Zdravý způsob života a péče o zdraví** **Výživa a zdraví** - zásady správného stravování, vliv život. podmínek a způsobu stravování na zdraví, specific. druhy výživy, poruchy příjmu potravy.

- uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktus vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	**Tělesná a duševní hygiena** - zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, význam pohybu pro zdraví **Režim dne** **Ochrana před přenosnými i nepřenosnými chorobami, chronickým onemocněním, úrazy** bezpečné způsoby chování/nemoci přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitidy/, preventivní a lékařská péče, chování v situacích úrazů a život ohrožujících stavů /úrazy v domácnosti, při sportu, v dopravě/

Průřezová témata: ***<u>Osobnostní a sociální výchova</u>*** ***Osobnostní rozvoj*** ***Sociální rozvoj*** ***<u>Mediální výchova</u>*** ***Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení***	***Přesahy do učebních bloků:*** ***Ov, P, Tv***	***Přesahy z učebních bloků:*** ***Ov, P, Tv***

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ **9. ročník**

Očekávané výstupy Žák:	Učivo
Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence	**Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence**
• Uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka • Uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni • V případě potřeb vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým • Vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt • Uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci	• **stres a jeho vztah ke zdraví** - kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti. • **autodestruktivní závislosti** – psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu • **skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání,**

a agresi • Projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy • Aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí • V případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc • uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	**sexuální kriminalita** - šikana a jiné projevy násilí, formy sexuálního zneužívání dětí, kriminalita mládeže, komunikace se službami odborné pomoci • **bezpečné chování a komunikace** - komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, nebezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení • **dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví** - bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) • **manipulativní reklama a informace** – reklamní vlivy, působení sekt • **ochrana člověka za mimořádných událostí** – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí
Hodnota a podpora zdraví • posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní zodpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví • usiluje v rámci svých možností a	**Hodnota a podpora zdraví** • **celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci** – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie • **podpora zdraví a její formy** – prevence a intervence, působení na

zkušeností o aktivní podporu zdraví • dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky • projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu • dobrovolně se podílí na podpory zdraví v rámci školy a obce **Osobnostní a sociální rozvoj** • vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí • samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	změny kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví **Osobnostní a sociální rozvoj** • **sebepoznání a sebepojetí** – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity • **seberegulace a sebeorganizace činností a chování -** cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací, stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení, zaujímání hodnotných postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích, pomáhající a prosociální chování • **psychohygiena** v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech • **mezilidské vztahy, komunikace a kooperace** – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad

	vlastního jednání a chování

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
<u>Multikulturní výchova</u> **Lidské vztahy** *Vztahy mezi kulturami - konflikty vyplývající z rozdílnosti kultur* ***<u>Mediální výchova</u>*** **Kritické čtení a vnímání mediálníchsdělení** **Manipulativní reklama a informace** *- reklamní vlivy a působení medií*	***Čj, Ov, Tv***	***Čj, Ov, Tv***

9. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
<u>Očekávané výstupy</u> Žák: - respektuje svůj zdravotní stav i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví - dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her - uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy patologickými jevy - pochopit souvislosti mezi konzumací návykových psychoaktivních látek a poškozováním zdraví a životního styl - zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí	**Učivo:** **1) Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence** **Stres a jeho vztah ke zdraví** - kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti. **Civilizační choroby** - zdravotní rizika, preventivní a lékařská péče. **Auto -destruktivní závislosti** - zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek, patologické hráčství, náboženské sekty. **Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání,sexuální kriminalita -** šikana a jiné projevy násilí, formy sexuálního zneužívání dětí, komunikace se službami odborné pomoci - praktické dovednosti ***Lidské vztahy*** *Vztahy mezi kulturami - konflikty vyplývající z rozdílnosti kultur* **Bezpečné chování** - komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, pohyb v rizikovém prostředí, konfliktní a krizové situace

- chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel - ví o centrech odborné pomoci a vyhledá a použije jejich telefonní čísla	**Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví** - bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech ***Kritické čtení a vnímání mediálníchsdělení*** ***Manipulativní reklama a informace*** - *reklamní vlivy a působení medií* **Ochrana člověka za mimořádných událostí** - živelní pohromy, terorismus **2) Podpora zdraví a její formy** - prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví **3) Osobnostní a sociální rozvoj** **Sebepoznání a sebepojetí** – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí ***Morální rozvoj*** **Seberegulace a sebeorganizace činností a chování** - cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací, stanovení osobních cílů a postupných kroků při jejich dosažení **Psychohygiena** - sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech **Mezilidské vztahy a komunikace** - respektování sebe sama a druhých, přijímání názoru druhého, rozvíjení schopnosti komunikace, chování podporující dobré vztahy **Morální rozvoj** - rozvíjení rozhodovacích dovedností, dovednosti pro řešení problémů v mezilidských vztazích, pomáhající a prosoc.chování

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
<u>Multikulturní výchova</u> ***Lidské vztahy*** ***<u>Mediální výchova</u>*** ***Kritické čtení a vním. med. sdělení*** ***<u>Osobnostní a sociální výchova</u>*** ***Morální rozvoj***	***Čj, Ov, Tv***	***Čj, Ov, Tv***

5.8.2 Tělesná výchova

Ročník	1.r.	2.r.	3.r	4.r	5.r.	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Část A	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Část B	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Charakteristika předmětu
Charakteristika vyučovacího předmětu **Tělesná výchova**
Cílem výuky je, aby žák měl radost z pohybu při cvičení a při hře, dále dobrý pocit z překonané překážky, zlepšoval si tělesnou zdatnost postupně úměrně věku a naučil se jednat v duchu fair play.
Výuka předmětu Tělesná výchova probíhá v tělocvičně, ve speciálních hernách, posilovně, na školním hřišti - tyto prostory se nacházejí v areálu školy a jsou kompletně vybaveny pro plnění osnov základní školy. Využíváme sportovní stadion i přírodního terénu, který se nachází v blízkém i vzdálenějším okolí školy. Nabízí se i možnost navštívit zimní stadion a plavecký bazén v našem městě. Pro žáky 1. stupně (3. a 4. ročník) se uskuteční základní plavecký kurz, který organizuje Plavecká škola, Městské lázně HK. Pokud to zimní podmínky umožní, je možno běhat na lyžích v přírodních lokalitách nedaleko školy. V zimních měsících se uskutečňuje jednodenní nebo vícedenní lyžařský kurz. Turistiku a pobyt v přírodě lze realizovat v okolí školy i ve vzdálenějších přírodních lokalitách nebo v týdenním pobytu školy v přírodě. Žákům nabízíme i volitelné předměty Sportovní hry, míčové hry, stolní tenis a plavání, které realizujeme ve školních rokách podle zájmu žáků.
Pro žáky jsou v průběhu školního roku organizovány školní tělovýchovné soutěže a v závěru školního roku sportovní dny. Talentovaní žáci se pravidelně zúčastňují okresních soutěží, v případě postupu i krajských.
Škola zajišťuje
Soutěže:
Školní laťka
Soutěže v rámci LVZ
Sportovní dny
Atletické závody
Malá kopaná
Florbal
Vybíjená
Přespolní běh
Stolní tenis
Plavání
Jiné aktivity:
Škola v přírodě
Adaptační kurzy
Dny v přírodě
Turistické akce

Ve vyučovacím předmětu tělesná výchova využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit rozvíjet vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty uvedené
v kompetenci: sociální a personální, občanské a pracovní.

Klíčové kompetence

• Kompetence k učení

• poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich
• rozvíjí u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
• rozvíjí abstraktní a exaktní myšlení
• vytváří komplexní pohled

• Kompetence k řešení problémů

• učí se vyhledávat informace potřebné k řešení problémů a úkolů, to vše pod vedením učitele
• využívá osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznání a využívání míst souvisejících s preventivní. ochranou zdraví
• provádět rozbor problému a plánu řešení, odhadovat výsledky, volit správný postup, vyhodnocovat správný výsledek vzhledem k podmínkám úlohy
• hodnotí své konání
• vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností

• Kompetence komunikativní

• využívá komunikaci
• prezentuje se
• využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
• rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

• Kompetence sociální a personální

• aktivně se zapojuje do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i obci
• učí se spolupracovat ve dvojici a ve skupině
• spolupracuje ve dvojici a v malé skupině, přiřazuje různé role v pracovní skupině a prožívá je
• upevňuje mezilidské vztahy
• propojuje činnosti a jednání související se zdravím a zdravými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím
• chápe zdatnost, dobrý fyzický vzhled i duševní pohodu jako významný předpoklad výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
• chápe zdraví jako vyvážený stav tělesné, duševní i sociální pohody vedoucí k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů

• Kompetence občanské

• chápe různé činnosti člověka a spoluzodpovídá za ochranu životního prostředí
• poznává zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
• dodržuje pravidla, respektuje postupy a práci ostatních
• odpovídá za svou práci, za práci skupiny
• tvořivě přistupuje k plnění zadaných témat

• Kompetence pracovní

• má pozitivní vztah k práci a odpovědnost za kvalitu svých i společných výsledků práce

• osvojuje si základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě.
• učí se vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatnění tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
• minimalizuje možná rizika při různých činnostech
• sebeuvědomění
uvědomuje si sebe samého jako svobodného jedince a možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a obohacování emocionálního života

Průřezová témata
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA
Tematické okruhy
Rozvoj schopností poznávání
Poznávání lidí
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Sebepoznání a sebepojetí
Seberegulace a sebeorganizace
Psychohygiena
Kreativita
Mezilidské vztahy
Komunikace
Kooperace a kompetence
Hodnoty, postoje, praktická etika
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH
Tematické okruhy
Evropa a svět nás zajímá
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA
Tematické okruhy
Lidské vztahy
Etnický původ
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA
Tematické okruhy
Vztah člověka k prostředí

TĚLESNÁ VÝCHOVA **1.- 3. ročník**

1. Činnosti ovlivňující zdraví Očekávané výstupy žák: - spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení -reaguje na základní povely a pokyny	Učivo: 1.Význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu 2. Příprava organizmu - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení 3. Zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla, zdravotně zaměřená cvičení 4. Rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu 5. Hygiena při Tv - cvičební úbor, pitný

k osvojované činnosti a její organizaci Učivo: 1. Význam pohybu pro zdraví -pohybový režim žáka, délka a intenzita pohybu 2. Příprava organizmu - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži 3. zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla, průpravná cvičení • zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce Učivo: 1. Pohybové hry 2. Základy gymnastiky 3. Rytmická a kondiční formy cvičení pro děti 4. Průpravné úpoly : přetahy, přetlaky 5. Základy LA 6. Základy sportovních her 7. Turistika a pobyt v přírodě : přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, ochrana životního prostředí. 8. Plavání 9. Bruslení 10. Další pohybové činnosti	režim 6. Bezpečnost - v tělocvičně a v šatně, na hřišti, v umývárně, při plavání, při bruslení, na vycházkách Očekávané výstupy žák: - uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy Učivo : Hygiena při Tv - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity - zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením

Průřezová témata	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
EV Vztah člověka k prostředí	Český jazyk a literatura 3. ročník Komunikační a slohový výcvik Člověk a jeho svět Lidé kolem nás - rodina Člověk a jeho zdraví	

2. Pohybové dovednosti Očekávané výstupy žák: -spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích -reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci Učivo: Pravidla zjednodušených osvojovaných	KLADINA: chůze s dopomocí - základní pojmy spojené s hudebním a rytmickým doprovodem - vhodné oblečení a obutí pro tanec - zásady bezpečnosti při gymnastických činnostech s hudbou a tanci - vnímání a prožívání rytmu, tempa a melodie - základní estetický pohyb těla (chůze, běh,

pohybových činností - her, závodů. soutěží Komunikace při Tv - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných_činností, smluvené povely, signály 1. Pohybové hry - závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením 2. Turistika - pobyt v přírodě, vycházky 3. Rytmické a kondiční cvičení, gymnastika AKROBACIE : kotoul vpřed, kotoul vzad, snadné akrobatické kombinace PŘESKOK : průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku, přeskok 2 dílů bedny,odrazem z trampolínky, skrčka přes kozu (bednu) našíř odrazem z můstku nebo z trampolínky HRAZDA : shyb stojmo - výskok do vzporu, sešin	poskoky, obraty) - rytmizovaný pohyb - nápodoba pohybem - tance založené na taneční chůzi a běhu 4. Průpravné úpoly 5. LA- běžecká abeceda, rychlý běh na 60 m, vytrvalý běh do 1500m, polovysoký start skok do dálky z rozběhu - měřeno od odrazu, skok do výšky, hod míčkem z místa 6. Sportovní hry 7. Plavání 8. Bruslení - uvědomuje si zdravotní a kondiční význam pohybu na bruslích, zná zásady bezpečnosti jízdy na bruslích a řídí se jimi

3. Činnosti podporující pohybové učení Očekávané výstupy žák: -spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích Učivo: Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - her, závodů. soutěží -reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci Učivo: 1.Komunikace při Tv - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály - uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy	Učivo: 1.Komunikace v Tv 2.Organizace při Tv 3.Zásady jednání a chování 4.Pravidla 5.Měření a posuzování pohybových dovedností, startovní povely, základní způsoby měření a zaznamenávání výkonů

Průřezová témata	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Sebepoznání a sebepojetí	Člověk a jeho svět 3. ročník	

Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena	Rozmanitost přírody	

1. - 3. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: *-zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost* *- dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách* *-reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti, projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám* *-zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů*	Učivo

TĚLESNÁ VÝCHOVA **4.- 5. ročník**

1. Činnosti ovlivňující zdraví Očekávané výstupy žák: -podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti Učivo: 1. Význam pohybu pro zdraví -pohybový režim žáka, délka a intenzita pohybu 2. Příprava organizmu - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži 3. Zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla, průpravná cvičení Očekávané výstupy žák: -uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje na situaci úrazu spolužáka Učivo: 1. Hygiena při Tv - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné	Učivo: 1.Význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu 2. Příprava organizmu - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení 3. Zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla, zdravotně zaměřená cvičení, průpravná, kompenzační a relaxační cvičení 4. Rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu 5. Hygiena při Tv - cvičební úbor, pitný režim 6. Bezpečnost - v tělocvičně a v šatně, na hřišti, v umývárně, při plavání, při bruslení, na vycházkách, v nářaďovně, v posilovně, první pomoc v podmínkách Tv

oblečení a obutí pro pohybové aktivity 2. Bezpečnost při pohybových činnostech - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách Tv	

Průřezová témata	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Rozvoj schopností poznávání Psychohygiena	Přírodověda 5. ročník Rozmanitosti přírody - Živá a neživá příroda Člověk a jeho zdraví	

2. Pohybové dovednosti	Učivo:
Očekávané výstupy žák: -zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti Učivo: 1. Pohybové hry 2. Základy gymnastiky 3. Rytmická a kondiční formy cvičení pro děti 4. Průpravné úpoly : přetahy, přetlaky 5. Základy LA: 6. Základy sportovních her: 7.Turistika a pobyt v přírodě : přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, ochrana životního prostředí. 8. Plavání 9. Bruslení 10. Další pohybové činnosti Očekávané výstupy žák: - jedná v duchu fair play, dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje opačné pohlaví olympijské ideály a symboly -zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her - zařazuje pravidelně do svého pohybového	1.Pohybové hry - závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením 2.Turistika - pobyt v přírodě, vycházky 3.Rytmické a kondiční cvičení, gymnastika AKROBACIE : kotoul vpřed, kotoul vzad a jeho modifikace, snadné akrobatické kombinace PŘESKOK : průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku, přeskok 2 - 4 dílů bedny, odrazem z trampolínky, skrčka a roznožka přes kozu (bednu) našíř odrazem z můstku nebo z trampolínky HRAZDA : shyb stojmo - výskok do vzporu, sešin KLADINA: chůze bez dopomoci - základní pojmy spojené s hudebním a rytmickým doprovodem - zásady bezpečnosti při gymnastických činnostech s hudbou a tanci - vnímání a prožívání rytmu, tempa a melodie - základní estetický pohyb těla (chůze, běh, poskoky, obraty) - rytmizovaný pohyb - nápodoba pohybem - tance založené na taneční chůzi a běhu - názvy základních lidových tanců - základní hudebně pohybové vztahy - rytmus, tempo, takt a melodie - vzájemné chování při tanci - změny poloh, obměny tempa a rytmu

režimu speciální korektivní cvičení související s vlastním oslabením -jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti -zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy - změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky -orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace -adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti -zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti (nejméně 40 vyučovacích hodin)	- základní cvičení s náčiním (šátek, míč atd.) - základní taneční krok 2/4, 3/4 - základní tance založené na kroku poskočném, přísunném a přeměnném 4. Průpravné úpoly - přetahy, přetlaky 5. LA : běžecká abeceda, rychlý běh na 60 m, vytrvalý běh do 1500 m, polovysoký start, skok do dálky z rozběhu - měřeno od odrazu, skok do výšky, hod míčkem z rozběhu 6. Sportovní hry - manipulace s míčem 7. Plavání 8. Bruslení - uvědomuje si zdravotní a kondiční význam pohybu na bruslích, zná zásady bezpečnosti jízdy na bruslích a řídí se jimi, dovede se samostatně připravit na činnost na ledě (oblečení, obutí) - zvládá jízdu vpřed se schopností reagovat na pohyb jiného bruslaře zpomalením, zastavením nebo změnou směru jízdy - průpravná cvičení pro osvojování rovnováhy na bruslích - chůze, skluz, dřepy, jízda na jedné brusli, Přednožování a zanožování, výskoky snožmo na místě s oporou a bez opory, zastavení jednostranným i oboustranným přívratem, zatáčení na obou bruslích, jízda na vytrvalost 500 m

Průřezová témata	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena	Hudební výchova 5. ročník Hudebně pohybové činnosti	Výtvarná výchova 5. ročník Uplatňování subjektivity

3. Činnosti podporující pohybové učení Očekávané výstupy žák: - uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje na situaci úrazu spolužáka Učivo:	Učivo: 1. Komunikace v Tv 2. Organizace při Tv 3. Zásady jednání a chování 4. Pravidla 5. Měření a posuzování pohybových dovedností

1. Hygiena při Tv - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity 2. Bezpečnost při pohybových činnostech - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách Tv Očekávané výstupy žák: -užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení Učivo: 1.Vede družstvo 2.Naučí se jednoduchou sestavu, cvičení. 3.Zná základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály Očekávané výstupy žák: -zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži i při rekreačních činnostech	

Průřezová témata	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Psychohygiena	Hudební výchova 5. ročník Hudebně pohybové činnosti	

4. - 5. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: *- chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu* *-zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením* *-zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností* *-uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti* *-reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti*	Učivo

-dodržuje pravidla her a jedná fair play *-zlepšuje svou pohybovou kondici, pohybový projev a správné držení těla* *-zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy*	

TĚLESNÁ VÝCHOVA **6. - 7. ročník**

1. Činnosti ovlivňující zdraví Očekávané výstupy žák: -aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem Učivo: - správné držení těla - zvyšování kloubních pohybů - preventivní pohybová činnost - správné zapojení dechu Očekávané výstupy žák: -odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší Učivo: - drogy a jiné škodliviny (anabolika, látky zvyšující fyzic.kondici a podporující růst sval. hmoty) - reakce těla při zhoršení rozptyl. podmínek, vhodná úprava pohybových aktivit Očekávané výstupy žák: -dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji Učivo: - týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel	Učivo: - správné držení těla - zvyšování kloubních pohybů - preventivní pohybová činnost - správné zapojení dechu - drogy a jiné škodliviny (anabolika, látky zvyšující fyzic.kondici a podporující růst sval. hmoty) - reakce těla při zhoršení rozptyl. podmínek, vhodná úprava pohybových aktivit - týmová hra dle platných či dohodnutých Pravidel • význam pohybu pro zdraví– rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců • zdravotně orientovaná zdatnost– rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením • prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí– průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení • hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech–v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného

Průřezová témata	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Sebepoznání a sebepojetí Psychohygiena Mezilidské vztahy	Přírodopis 7. ročník Základy ekologie	Výchova ke zdraví 7. ročník Hodnota a podpora zdraví

Komunikace Hodnoty, postoje, praktická etika		

6. - 7. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: *- usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí* *-cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy* *-odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem* *vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity* *- uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného* *-uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu, chápe zásady zatěžování* *-jednoduchými zadanými testy změří úroveň své zdatnosti*	Učivo

2. Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
Očekávané výstupy žák: -usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program Učivo: - celkové posilování svalového aparátu /prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí/ - rozvoj vytrvalosti,zdravotně orientovaná Zdatnost Očekávané výstupy žák: -uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná	Učivo: - celkové posilování svalového aparátu /prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí/ - rozvoj vytrvalosti,zdravotně orientovaná zdatnost - pohybové hry - závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením - turistika + pobyt v přírodě (v případě zotavovacího pobytu) - orientace na mapě, měřítko mapy, vytyčení trasy podle mapy dle zdatnosti žáků, uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce, ochrana přírody, topografické značky

nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost Učivo: - seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním na sportovních akcích konaných ve škole i mimo školu - zásady bezpečného používání konkrétních sportovních potřeb a nářadí Očekávané výstupy žák: -zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech Učivo: - pohybové hry - závody družstev jednotlivců s různým zaměřením - turistika + pobyt v přírodě (v případě zotavovacího pobytu) - orientace na mapě, měřítko mapy, vytyčení trasy podle mapy dle zdatnosti žáků, uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce, ochrana přírody, topografické značky - sportovní hry - vybíjená- technika míčových přihrávek, taktika hry, rozhodnost - košíková - správný postoj při přihrávce, driblink pravou, levou rukou bez očního kontaktu s míčem, driblinková abeceda (kroužení míčem okolo těla, osmička mezi nohama, prohazování), dvojtakt, střelba na koš, driblink se slalomem, nácvik herní činnosti,obranný pohyb - přehazovaná - přehození míče přes síť, rychlá a přesná přihrávka, odehrání míče do soupeřova pole ve výskoku (smeč) jednoruč i obouruč - doplňkové sportovní hry: minikopaná, házená, florbal - lehká atletika - atletická abeceda (lifting, skipping, zakopávání, předkopávání, odpichy, cval stranou) - rychlé běhy na krátkou vzdálenost, postupné zrychlování - hody kriketovým míčkem a granátem - skok daleký - skok vysoký - flop - sportovní gymnastika kotoul vpřed a vzad, stoj na rukou se	- sportovní hry - vybíjená - technika míčových přihrávek, taktika hry, rozhodnost - košíková - správný postoj při přihrávce, driblink pravou, levou rukou bez očního kontaktu s míčem, driblinková abeceda (kroužení míčem okolo těla, osmička mezi nohama, prohazování), dvojtakt, střelba na koš, driblink se slalomem, nácvik herní činnosti,obranný pohyb - přehazovaná - přehození míče přes síť, rychlá a přesná přihrávka, odehrání míče do soupeřova pole ve výskoku (smeč) jednoruč i obouruč - doplňkové sportovní hry - minikopaná, házená, florbal - lehká atletika - atletická abeceda (lifting, skipping, zakopávání, předkopávání, odpichy, cval stranou) - rychlé běhy na krátkou vzdálenost, postupné zrychlování - hody kriketovým míčkem a granátem - skok daleký - skok vysoký - flop - sportovní gymnastika kotoul vpřed a vzad, stoj na rukou se záchranou, přemet stranou se záchranou, přeskok kozy v základní výšce - akrobacie - kotoul plavmo z trampolíny přes lavičku nebo nízkou švédskou bednu do duchen, výskok na švédskou bednu z trampolíny a seskok do duchen, přeskok vyšší švédské bedny z trampolíny - hrazda - vzpor na rukou, kotoul vpřed, přešvihy únožmo pravou, levou nohou, svis vznesmo a střemhlav - kladina - seznámení s nářadím, základní prvky rovnováhy - šplh o tyči a na laně - průpravná cvičení - moderní gymnastika - cvičení s míčem, švihadlem, obručí - úpoly - význam úpolových sportů pro sebeobranu, přetahy, přetlaky, úpolové odpory, střehové postoje - sebeobrana - držení soupeře na zemi, obrana proti škrcení, pády vpřed, vzad, stranou - sjezdové lyžování + běh na lyžích - seznámení žáků s vhodným a bezpečným

záchranou, přemet stranou se záchranou, přeskok kozy v základní výšce - akrobacie - kotoul plavmo z trampolíny přes lavičku nebo nízkou švédskou bednu do duchen - výskok na švédskou bednu z trampolíny a seskok do duchen, přeskok vyšší švédské bedny z trampolíny - hrazda - vzpor na rukou, kotoul vpřed, přešvihy únožmo pravou, levou nohou, svis vznesmo a střemhlav - šplh o tyči a na laně - průpravná cvičení - moderní gymnastika - cvičení s míčem, Švihadlem - úpoly- význam úpolových sportů pro sebeobranu, přetahy, přetlaky, úpolové odpory, střehové postoje - sebeobrana - držení soupeře na zemi, obrana proti škrcení, pády vpřed, vzad, stranou	chováním na sportovních akcích konaných ve škole i mimo školu - zásady bezpečného používání konkrétních sportovních potřeb a nářadí • gymnastika– akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí • estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem– základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance • atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí • turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu • plavání (podle podmínek školy) zdokonalovací plavecká výuka, pokud neproběhla základní plavecká výuka, musí předcházet adaptace na vodní prostředí a základní plavecké dovednosti – další plavecké dovednosti, další plavecký způsob (plavecká technika), dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plavecký sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti • další (i netradiční) pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)

Průřezová témata	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Rozvoj schopností poznávání Psychohygiena Kreativita Komunikace **EV** Vztah člověka k prostředí	Fyzika 7. ročník Pohyb těles, síly	

3. Činnosti podporující pohybové učení	
Očekávané výstupy žák: -samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly	Učivo: - žák je schopen individuálního rozcvičení - strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla

Učivo: - žák je schopen individuálního rozcvičení - strečink celého těla před a po ukončení hodiny,na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla Očekávané výstupy žák: - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny -sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí Učivo: - sebehodnocení v dané pohybové činnosti - zná a dodržuje pravidla dané pohybové činnosti - sami označí zjevné nedostatky a jejich Příčiny Očekávané výstupy žák: -užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu Učivo: - komunikace v TV - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností Očekávané výstupy žák: -naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu Učivo: - Historie olympijských her - MOV, ČOV, ODM - Olympiáda dětí a Mládeže Očekávané výstupy žák: -rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora Učivo: - pravidla osvojovaných činností a jejich aplikace při hře - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	- sebehodnocení v dané pohybové činnosti - zná a dodržuje pravidla dané pohybové činnosti - sám označí zjevné nedostatky a jejich příčiny - komunikace v TV - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností - Historie olympijských her - MOV, ČOV, ODM - Olympiáda dětí a mládeže - pravidla osvojovaných činností a jejich aplikace při hře - statistická zjištění: měření rychlosti - práce se stopkami, měření délky - práce s pásmem - aktivní organizace pohybových činností - práce s tabulkou, výsledkovou listinou - doplňování příslušných dat - čtení potřebných dat - zjišťování potřebných dat

Učivo: - statistická zjištění: měření rychlosti - práce se stopkami měření délky - práce s pásmem Očekávané výstupy žák: - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže Učivo: - aktivní organizace pohybových činností Očekávané výstupy žák: -zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci Učivo: - práce s tabulkou, výsledkovou listinou - doplňování příslušných dat - čtení potřebných dat - zjišťování potřebných dat	

Průřezová témata	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Kreativita	Fyzika 7. ročník Pohyb těles, síly Přírodopis Základy ekologie	

6. - 7. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: *- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech* *- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků*	Učivo

TĚLESNÁ VÝCHOVA **8. - 9. ročník**

1. Činnosti ovlivňující zdraví Očekávané výstupy žák: -aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem Učivo: - správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu Očekávané výstupy žák: - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program Učivo: - celkové posilování svalového aparátu (prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí), rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost Očekávané výstupy žák: - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly Učivo: - žák je schopen individuálního rozcvičení - strečink celého těla v úvodu a závěru hodiny, na konci hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla Očekávané výstupy žák: - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší Učivo: - drogy a jiné škodliviny (anabolika, látky zvyšující kondici a podporující růst svalové hmoty), reakce těla při zhoršení rozptylových podmínek, vhodná úprava pohybových aktivit Očekávané výstupy žák: - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	Učivo: - správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu - žák je schopen individuálního rozcvičení - strečink celého těla v úvodu a závěru hodiny, na konci hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla - drogy a jiné škodliviny (anabolika, látky zvyšující kondici a podporující růst svalové hmoty), reakce těla při zhoršení rozptylových podmínek, vhodná úprava pohybových aktivit - seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním na sportovních akcích konaných ve škole i mimo ni - zásady bezpečného používání sportovních potřeb a nářadí

Učivo: - seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním na sportovních akcích konaných ve škole i mimo ni zásady bezpečného používání sportovních potřeb a nářadí	

Průřezová témata	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Rozvoj schopností poznávání Poznávání lidí Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika **MuV** Lidské vztahy **EV** Vztah člověka k prostředí	Výchova k občanství 9. ročník Člověk ve společnosti Chemie Chemie a společnost Přírodopis Biologie člověka Základy ekologie Výchova ke zdraví Hodnota a podpora zdraví	

2. Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

Očekávané výstupy	Učivo:
žák: - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech Učivo: pohybové hry - závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity - turistika + pobyt v přírodě - orientace na mapě, měřítko mapy, vytyčení trasy podle mapy dle zdatnosti žáků, uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce, ochrana přírody, topografické značky - sportovní hry - vybíjená- technika míčových přihrávek, taktika hry, rozhodnost - košíková - správný postoj při přihrávce,	- pohybové hry - závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity - turistika + pobyt v přírodě (v případě zotavovacího pobytu) - orientace na mapě, měřítko mapy, vytyčení trasy podle mapy dle zdatnosti žáků, uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce, ochrana přírody, topografické značky - sportovní hry - košíková - správný postoj při přihrávce, driblink pravou, levou rukou bez očního kontaktu s míčem, driblinková abeceda (kroužení míčem okolo těla, osmička mezi nohama, prohazování), dvojtakt, střelba na koš, driblink se slalomem, nácvik herní činnosti, obranný pohyb - přehazovaná - přehození míče přes síť,

driblink pravou, levou rukou bez očního kontaktu s míčem, driblinková abeceda (kroužení míčem okolo těla, osmička mezi nohama, prohazování), dvojtakt, střelba na koš, driblink se slalomem, nácvik herní činnosti,obranný pohyb - přehazovaná - přehození míče přes síť, rychlá a přesná přihrávka, odehrání míče do soupeřova pole ve výskoku(smeč)jednoruč i obouruč - doplňkové sportovní hry: minikopaná, házená, florbal - lehká atletika - atletická abeceda (lifting, skipping, zakopávání, předkopávání, odpichy, cval stranou) - rychlé běhy na krátkou vzdálenost, postupné zrychlování - hody kriketovým míčkem a granátem - skok daleký - skok vysoký - flop - sportovní gymnastika: kotoul vpřed a vzad, stoj na rukou se záchranou, přemet stranou se záchranou, přeskok kozy v základní výšce - akrobacie - kotoul plavmo z trampolíny přes lavičku nebo nízkou švédskou bednu do duchen - výskok na švédskou bednu z trampolíny a seskok do duchen, přeskok vyšší švédské bedny z trampolíny - hrazda - vzpor na rukou, kotoul vpřed, přešvihy únožmo pravou, levou nohou, svis vznesmo a střemhlav - šplh o tyči a na laně - průpravná cvičení - moderní gymnastika - cvičení s míčem, švihadlem - úpoly- význam úpolových sportů pro sebeobranu, přetahy, přetlaky, úpolové odpory,střehové postoje - sebeobrana - držení soupeře na zemi, obrana proti škrcení, pády vpřed, vzad, stranou - lyžování <u>Očekávané výstupy</u> žák:- <u>-posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny, sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a</u>	rychlá a přesná přihrávka, odehrání míče do soupeřova pole ve výskoku(smeč) jednoruč i obouruč - doplňkové sportovní hry - minikopaná, házená, florbal, futsal - týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel - sebehodnocení v dané pohybové činnosti, znají a dodržují pravidla dané pohybové činnosti - sami označí zjevné nedostatky a jejich příčiny, s pomocí spolužáků nebo učitele pracují na jejich odstranění - samostatné vedení jednotlivých herních činností pod dohledem učitele - lehká atletika - atletická abeceda (lifting, skipping, zakopávání, předkopávání, odpichy, cval stranou) - rychlé běhy na krátkou vzdálenost, postupné zrychlování - hody granátem, vrh koulí - skok daleký - skok vysoký - flop - sportovní gymnastika - stoj na rukou se záchranou, přemet stranou, přeskok kozy, švédské bedny (modifikace) - akrobacie - kotoul plavmo z trampolíny přes lavičku nebo nízkou švédskou bednu do duchen - výskok na švédskou bednu z trampolíny a seskok do duchen, přeskok vyšší švédské bedny z trampolíny - hrazda - vzpor na rukou, kotoul vpřed, přešvihy únožmo pravou, levou nohou, svis vznesmo a střemhlav, jednoduchá sestava - kladina - zdokonalování prvků rovnováhy, váha předklonmo, klek, obraty, sestava - šplh o tyči a na laně - průpravná cvičení - moderní gymnastika - cvičení s míčem, švihadlem, obručí - úpoly - význam úpolových sportů pro sebeobranu, přetahy, přetlaky, úpolové odpory, střehové postoje - sebeobrana - držení soupeře na zemi, obrana proti škrcení, pády vpřed, vzad, stranou - lyžování - turistika a pobyt v přírodě– příprava turistické akce, přesun do terénu a

vyhodnotí Učivo: - sebehodnocení v dané pohybové činnosti, znají a dodržují pravidla dané pohybové činnosti sami označí zjevné nedostatky a jejich příčiny, s pomocí spolužáků nebo učitele pracují na jejich odstranění Očekávané výstupy žák: - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji, zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci Učivo: - týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel	uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla - plavání (podle podmínek školy – zdokonalovací plavecká výuka, pokud neproběhla základní plavecká výuka, musí předcházet adaptace na vodní prostředí a základní plavecké dovednosti) – další plavecké dovednosti, další plavecký způsob (plavecká technika), dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plavecký sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti

Průřezová témata	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Kreativita Komunikace Hodnoty, postoje, praktická etika **VMEGS** Jsme Evropané **EV** Vztah člověka k prostředí	Fyzika 9. ročník Energie Přírodopis Biologie člověka Výchova ke zdraví Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Změny v životě člověka a jejich reflexe	

3. Činnosti podporující pohybové učení

Očekávané výstupy žák: - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu Učivo: - komunikace v TV -tělocvičné názvosloví osvojovaných činností Očekávané výstupy žák: - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu Učivo:	Učivo: - komunikace v TV -tělocvičné názvosloví osvojovaných činností - historie OH, MOV, ČOV, ODM (OLYMPIÁDA DĚTÍ A MLÁDEŽE) - pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře v poli, organizuje, řídí - přebírá roli rozhodčího - statistická zjištění, odhady, přesná měření (stopky, pásmo) , evidují a vyhodnocují zjištěná data - organizace prostoru a pohybových činností - postupné přebírání některých organizačních a hodnotících úkolů od učitele - práce s tabulkou, výsledkovou listinou

- historie OH, MOV, ČOV, ODM (OLYMPIÁDA DĚTÍ A MLÁDEŽE) Očekávané výstupy žák: - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora Učivo: - pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře v poli, organizuje, řídí- přebírá roli rozhodčího - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí Učivo: - statistická zjištění, odhady, přesná měření (stopky, pásmo), evidují a vyhodnocují zjištěná data Očekávané výstupy žák: - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže Učivo: - organizace prostoru a pohybových činností postupné přebírání některých organizačních a hodnotících úkolů od učitele - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci Učivo: - práce s tabulkou , výsledkovou listinou grafické zpracování naměřených dat a jejich prezentace	- grafické zpracování naměřených dat a jejich prezentace

Průřezová témata **OSV** Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Kreativita Komunikace Hodnoty, postoje, praktická etika **VMEGS** Evropa a svět nás zajímá	***Přesahy do učebních bloků:*** 9. ročník Přírodopis Biologie člověka	***Přesahy z učebních bloků:***

8. - 9. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: *-užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka* *- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu* *-dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji* *-rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka* *-sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je* *- spolurozhoduje osvojované hry a soutěže*	Učivo

4. Zdravotní tělesná výchova

Očekávané výstupy žák: - uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení Učivo: - oslabení podpůrně pohybového systému - poruchy páteře - speciální cvičení - správné držení hlavy, pletence ramenního, pánve, kolen, protažení prsních a bederních svalů, zadní strany stehen a ohybačů kyčle - posilování šíjového, mezilopatkového, břišního, hýžďového, stehenního a lýtkového svalstva - uvolňování páteře - rotační cvičení - správné dýchání Očekávané výstupy žák: - zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení Učivo: - základní cvičební polohy, základní technika	Učivo: - oslabení podpůrně pohybového systému - poruchy páteře - speciální cvičení - správné držení hlavy, pletence ramenního, pánve, kolen, protažení prsních a bederních svalů, zadní strany stehen a -ohybačů kyčle - posilování šíjového, mezilopatkového, břišního, hýžďového, stehenního a lýtkového svalstva - uvolňování páteře - rotační cvičení - správné dýchání - základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení - denní režim z pohledu zdravotního oslabení, vědomá kontrola cvičení

cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení Očekávané výstupy žák: - aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení Učivo: - denní režim z pohledu zdravotního oslabení, vědomá kontrola cvičení	

Průřezová témata	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Sebepoznání a sebepojetí Psychohygiena Mezilidské vztahy Komunikace Hodnoty, postoje, praktická etika **MuV** Lidské vztahy **EV** Vztah člověka k prostředí	Přírodopis 9. ročník Biologie člověka Výchova ke zdraví Hodnota a podpora zdraví Změny v životě člověka a jejich reflexe Vztahy mezi lidmi a formy soužití	

8. - 9. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: *- uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení* *-zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení* *- vyhýbá se činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení*	Učivo

5.8.3 Volitelné předměty

Charakteristika volitelných předmětů
Charakteristika předmětu **Sportovní hry**
Volitelný předmět Sportovní hry je určen pro žáky z 1. i z 2. stupně naší školy a má dvouhodinovou týdenní dotaci. Svým obsahem navazuje na povinný předmět Tělesná výchova a rozšiřuje ho. Dívky by v tomto předmětu měly rozvíjet především pohybové dovednosti. Pomocí sportovních aktivit by se měly učit kamarádství, překonávání překážek, houževnatosti a nesobeckosti. Výuka bude probíhat hlavně v tělocvičně a na hřišti naší koly, ale i ve vzdálenějších přírodních lokalitách. Sporty se budu přizpůsobovat ročnímu období – zaměříme se na sezónní sporty.

Charakteristika předmětu **Míčové hry**
Volitelný předmět Míčové hry – navazuje svým obsahem na povinný předmět Tělesná výchova – konkrétně na tematický okruh Sportovní hry a je určen pro žáky z 2.stupně naší školy. V tomto volitelném předmětu věnuje vyučující žákům individuální péči, především rozšiřuje schopnosti a dovednosti již získané v předmětu tělesná výchova.

Charakteristika předmětu **Stolní tenis**
Volitelný předmět - Stolní tenis – rozšiřuje nabídku pohybových aktivit školy, je určen pro žáky 2. stupně. Stolní tenis rozvíjí všechny pohybové dovedností, především rychlost, sílu, obratnost a všestrannou koordinaci. Celkově tento sport napomáhá rozvoji fyzické i psychické kondice jedince.

Charakteristika předmětu **Plavání**
Volitelný předmět Plavání – navazuje svým obsahem na povinný Tělesná výchova, rozvíjí a upevňuje dovednosti, které žáci získali již na 1. stupni školy při plaveckém výcviku. Je určen pro žáky z celého 2. stupně naší školy. Obsah předmětu je přizpůsoben věku žáků, jejich plavecké úrovni a individuálním schopnostem.
Výuka probíhá v 50m bazénu městského plaveckého bazénu, v případě suchého tréninku v posilovně či přírodě.

Volitelný předmět Sportovní hry

Očekávané výstupy Žák: - získat kladný postoj k pohybovým aktivitám - osvojit si základní pravidla míčových her - usilovat o zlepšení fyzické kondice a pevného zdraví - prohlubovat vytrvalost při sportech - upevňovat si vědomosti týkající se pravidel silničního provozu - pracovat na osvojení si základních tělovýchovných povelů - osvojit si názvy základních kroků - používat v praxi základní pravidla - prohlubovat vytrvalost při sportech	Učivo Míčové hry – vybíjená, košíková, přehazovaná, florbal, baseball Atletika – dlouhé běhy i sprinty, štafetové běhy, skok daleký, skok vysoký, vrhy, hody. Cyklistika – dopravní značky, pravidla silničního provozu Gymnastika – cvičení na nářadí a s náčiním Aerobik – jednotlivé kroky i sestavy Tenis, stolní tenis – základní pravidla a hra Lyžování –běžecké lyžování, běh střídavý

Volitelný předmět Míčové hry

Očekávané výstupy Žák: - podle svých předpokladů zvládnout techniku práce s míčem, - zdokonalovat průpravné hry - prohlubovat základy herní činnosti jednotlivce, - předvést herní kombinaci - samostatně zvládnout utkání podle pravidel pro danou věkovou kategorii	Učivo - kopaná, košíková, florbal - základní manipulace s míčem, hokejkou - průpravné hry - základní herní činnosti jednotlivce - herní kombinace - utkání dle pravidel pro danou věkovou kategorii

Volitelný předmět Stolní tenis

Očekávané výstupy Žák: - zvládnout strečinkové rozcvičení pod vedením i samostatně - zvládnout specializované rozcvičení - správně ukázat a realizovat hráčský střeh, pohyb za stolem a jednotlivé základní údery - uplatňovat servis podle pravidel z obou stran stolu - udržet balón ve hře z obou stran stolu 10 – 40x - rozlišovat přímý a útočný úder - zahrát jednoduchou herní kombinaci - respektovat a dodržovat zásady fair-play - umět správně pojmenovat používané údery	Učivo: **1. Tělesná příprava** - rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, obratnosti, pohyblivosti a koordinace v rámci všeobecných průpravných, specializovaných cvičení **2. Technická příprava** - pohybová technika (hráčský střeh, pohyb za stolem, práce nohou a rukou) - úderová technika - podání, příjem podání - základní přímý úder, forhend, bekhend, - jednoduchý útočný úder, **3. Taktická příprava** - zásady taktiky, jak postupovat při utkání **4. Psychická příprava** - rozvoji sebevědomí, zdravé bojovnosti, koncentrace **5. Teoretická příprava** - zásady tréninku - názvosloví úderů

Volitelný předmět Plavání

Očekávané výstupy Žák: - dodržovat základní hygienické zásady - ovládat základní plavecké dovednosti - zvládnout nácvik vytrvalosti alespoň jedním plaveckým způsobem - zvládnout další plavecký způsob - ovládat pády a skoky do vody - využít plaveckou obrátku	Učivo Hygiena plavání - čistota – základní požadavek (povinné vybavení mýdlo, ručník, čisté plavky, celková očista před vstupem do bazénu, jeho opuštění) - plavecké brýle – ochrana zraku, bezpečnější plavání - infekční choroby v bazénu - jednoduché hravé činnosti ve vodě - plavecké dýchání s výdechy do vody

- zvládnout záchranu tonoucího	- základní plavecká poloha, splývání - hry ve vodě - rozvíjení vnímání vody - potápění a orientace ve vodě Základní plavecký způsob - určenou vzdálenost nebo časový úsek zvládnout bez přerušení alespoň jedním plaveckým způsobem - správně dýchat do vody dle principů plaveckého stylu Plavecké způsoby - kromě základního plaveckého způsobu (individuální) žák zvládne alespoň 50m. úsek uplavat bez přerušení dalším plaveckým způsobem - plavecké způsoby prsa, volný způsob, znak, motýlek Skoky do vody - pád vzad, kotoul, pád střemhlav - skok do vody z kraje bazénu po nohách, po hlavě - startovní skok z bloku - varianty skoků - obrátky jednotlivých užívaných plaveckých způsobů - záchrana tonoucího - základy první pomoci

5. 9. Člověk a svět práce

Charakteristika oblasti
Oblast člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Koncepce vzdělávací oblasti člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru člověk a svět práce je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy: Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů, které jsou pro školu povinné. Na 2. stupni je rozdělen na šest tematických okruhů: Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Svět práce**.** Tematické okruhy na 2. stupni tvoří nabídku, z níž školy vybírají podle svých podmínek a pedagogických záměrů, kromě

povinného tematického okruhu Svět práce, minimálně další dva tematické okruhy. Vybrané tematické okruhy je nutné realizovat v plném rozsahu.

Tematický okruh Svět práce je určen pro 8. a 9. ročník i odpovídající ročníky víceletých středních škol. Je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu a zařadili jsme jej v 7. ročníku. Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti
Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:
- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci.

5.9.1 Pracovní vyučování

Ročník	1.r.	2.r.	3.r	4.r	5.r.	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Část A	1(+1)	1(+1)	1(+1)	1(+1)	1	1(+1)	2	-	-
Část B	1(+1)	1(+1)	1(+1)	1(+1)	1	2(+2)	1 (+3)	(+2) +2	4

Charakteristika předmětu
Obor Člověk a svět práce je vyučován jako součást povinného předmětu pracovní vyučování.
Charakteristika vzdělávací oblasti
Oblast člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Koncepce vzdělávací oblasti člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Charakteristika vzdělávacího předmětu
Na 1.stupni se vyučují pracovní činnosti v oborech: práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti, pěstitelské práce a příprava pokrmů.
Na 2. stupni se vyučují PV v oborech: práce s technickými materiály, design a konstruování,

pěstitelské práce, chovatelství, provoz a údržba domácnosti, příprava pokrmů, práce s laboratorní technikou, využití digitálních technologií, svět práce.
Učební blok Svět práce / téma volba povolání /je realizován nejen v tomto oboru, ale i v oborech Výchova k občanství a Výchova ke zdraví.
Vzdělávací obsah je realizován v 6. a 7. ročníku 2. stupně a je určen všem žákům (tedy dívkám i chlapcům bez rozdílu).
Učební plán část B – viz poznámka v učebním plánu

V Člověku a světě práce jsou pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí využívány zejména strategie, které mají žákům umožnit rozvíjet vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty uvedené v kompetenci:
k učení, řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské a pracovní.

Klíčové kompetence

• Kompetence k učení

• orientuje se v různých oborech lidské činnosti, fyzické i duševní práce osvojuje si potřebné poznatky a dovednosti významné pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci
• vytváří komplexní pohled
• osvojuje si práci podle návodu, plánuje si činnosti při práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů, pochopí technickou dokumentaci jednoduchých zařízení
• poznává výhody pořizování náčrtu při nejrůznějších činnostech
• poznává vlastnosti materiálů a surovin a jejich použitelnost

• Kompetence k řešení problémů

• je schopen prakticky používat osvojené poznatky pro uplatnění na trhu práce, zodpovědně se rozhoduje o vlastní profesní orientaci, seznamuje se s možnostmi poradenství v oblasti volby dalšího studia, profesní orientace
• uvědomuje si potřeby praktického ověřování řešení problémů a hledá nové způsoby využití dovedností při práci s technickými materiály a přípravě pokrmů

• Kompetence komunikativní

• vykládá pojmy související s volbou povolání
• prezentuje se
• účinně komunikuje při práci s technickými materiály, seznamuje se s přesným významem pojmů se vztahem k práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů

• Kompetence sociální a personální

• spolupracuje ve dvojici a v malé skupině, přiřazuje různé role v pracovní skupině a prožívá je
• uvědomuje si potřeby ohleduplnosti na pracovišti

• Kompetence občanské

• chápe různé činnosti člověka a spoluzodpovídá za ochranu životního prostředí
• tvořivě přistupuje k plnění zadaných témat
• objektivně poznává okolní svět, utváří si postoj k hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí

• Kompetence pracovní

• má pozitivní vztah k práci a odpovědnost za kvalitu svých i společných výsledků práce
• osvojuje si základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě.
• učí se vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatnění tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku

• minimalizuje možná rizika při různých činnostech
• předkládá srovnání hospodárnosti různých postupů, které vedou k témuž cíli
• sebeuvědomění
uvědomuje si sebe samého jako svobodného jedince a možnosti aktivního překonávání životních
stereotypů a obohacování emocionálního života
• chápe práci a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
• pozná, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
• promyšleně se rozhoduje o dalším vzdělávání a profesní orientaci
• snaží se provádět práci v co nejlepší kvalitě
• seznamuje se s konkrétními podnikatelskými aktivitami od záměru až po jejich realizaci

Průřezová témata
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA
Tematické okruhy
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Kreativita
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA
Tematické okruhy
Lidské vztahy
Multikulturalita
Princip sociálního smíru a solidarity
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA
Tematické okruhy
Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Základní podmínky života
Vztah člověka k prostředí
Ekosystémy
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ **1. - 3. ročník**

1.Práce s drobným materiálem Očekávané výstupy žák: • Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů • Pracuje podle slovního návodu a předlohy <u>Učivo:</u> -vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie a jiné) - prac. pomůcky a nástroje - funkce a využití - jednoduché prac. operace a postupy, organizace práce -lidové zvyky, tradice, řemesla	Učivo - vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie a jiné) - prac. pomůcky a nástroje - funkce a využití - jednoduché prac. operace a postupy, organizace práce - lidové zvyky, tradice, řemesla
2. Konstrukční činnosti	Učivo

Očekávané výstupy žák: • Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi <u>Učivo:</u> -stavebnice, sestavování modelů -práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem **3. Pěstitelské práce** Žák: • provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování • pečuje o nenáročné rostliny <u>Učivo:</u> -základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo -pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě -pěstování pokojových rostlin -rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie • Pečuje o nenáročné květiny **4. Příprava pokrmů** žák: • Připraví tabuli pro jednoduché stolování • Chová se vhodně při stolování <u>Učivo:</u> -základní vybavení kuchyně -výběr, nákup a skladování potravin -jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování -technika v kuchyni • chová se vhodně při stolování	- stavebnice, sestavování modelů - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem - základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo - pěstování pokojových rostlin - rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie - pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě - základní vybavení kuchyně - výběr, nákup a skladování potravin - jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování - technika v kuchyni

1. - 3. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
1.Práce s drobným materiálem - zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami, vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů - pracuje podle slovního návodu a předlohy **2. Konstrukční činnosti** - zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Učivo - vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie, korálky a jiné) - prac. pomůcky a nástroje - funkce a využití - jednoduché prac. postupy, organizace práce - stavebnice, sestavování modelů - práce s návodem, předlohou

3. Pěstitelské práce - provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky - pečuje o nenáročné rostliny	- základní podmínky pro pěstování rostlin - pěstování pokojových rostlin - rostliny jedovaté - pěstování rostlin ze semen
4. Příprava pokrmů - upraví stůl pro jednoduché stolování, - chová se vhodně při stolování.	- základní vybavení kuchyně - výběr, nákup a skladování potravin - jednoduchá úprava stolu

Průřezová témata	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Řešení problémů, rozhodovací dovednosti Kreativita Komunikace Rozvoj schopností poznávání **EV** Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí MuV Lidské vztahy	Český jazyk a literatura 3. ročník Komunikační a slohový výcvik Člověk a jeho svět Místo, kde žijeme - domov Lidé kolem nás - rodina 3. ročník Rozmanitost přírody 3. ročník Člověk a jeho zdraví	Matematika 3. ročník Geometrie - Rovinné a prostorové útvary

PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ **4.-5.ročník**

1. Práce s drobným materiálem Očekávané výstupy žák: • Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu • využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic • volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu. • udržuj pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu. Učivo: -vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil,	Učivo - vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie a jiné) - prac. pomůcky a nástroje - funkce a využití - jednoduché prac. operace a postupy, organizace práce - lidové zvyky, tradice, řemesla - prac. pomůcky a nástroje - funkce a využití

drát, fólie a jiné) -prac. pomůcky a nástroje - funkce a využití -jednoduché prac. operace a postupy, organizace práce -lidové zvyky, tradice, řemesla • Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic • Volí vhodné prac. pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu • Udržuje pořádek na prac. místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	
2. Konstrukční činnosti Očekávané výstupy žák: • provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž • pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu • dodržuje zásady hygieny bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu <u>Učivo:</u> -stavebnice, sestavování modelů -práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem • Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu • Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Učivo - prac. pomůcky a nástroje - funkce a využití - stavebnice, sestavování modelů - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem
3. Pěstitelské práce Očekávané výstupy žák: • Provádí jednoduché pěst. činnosti, samostatně vede pěst. pokusy a pozorování • ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny • volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu Učivo: -základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo	Učivo - základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo - pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě - pěstování pokojových rostlin - rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie

-pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě -pěstování pokojových rostlin -rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie • Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny • Volí podle druhu pěst. činností správné pomůcky, nástroje a náčiní • Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	
4. Příprava pokrmů Očekávané výstupy žák: • orientuje se v základním vybavení kuchyně • připraví samostatně jednoduchý pokrm • dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování • udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni <u>Učivo:</u> -základní vybavení kuchyně -výběr, nákup a skladování potravin -jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování -technika v kuchyni • Připraví samostatně jednoduchý pokrm • Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování • Udržuje pořádek a čistotu prac. ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni • udržuje pořádek a čistotu pracovní plochy, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	Učivo - jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování - základní vybavení kuchyně - výběr, nákup a skladování potravin, technika v kuchyni

4. - 5. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
1.Práce s drobným materiálem - vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu - využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii	Učivo - vlastnosti materiálů (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil a jiné)

- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu. - udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném poranění.	- prac. pomůcky a nástroje – funkce a využití - jednoduché prac. postupy, organizace práce - lidové zvyky a řemesla
2. Konstrukční činnosti - provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž - pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu - udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu - užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky	Učivo - prac. pomůcky a nástroje - funkce a využití - stavebnice, sestavování modelů - práce s návodem, předlohou
3. Pěstitelské práce - dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin - ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování. - volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní. - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu na zahradě.	Učivo - základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování - pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě - pěstování pokojových rostlin - rostliny jedovaté, rostliny a alergie
4. Příprava pokrmů - uvede základní vybavení kuchyně, připraví samostatně jednoduchý pokrm, dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování. - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni - uplatňuje zásady správné výživy.	Učivo - jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování, úklid pracovních ploch - základní vybavení kuchyně a zásady bezpečného používání - výběr, nákup a skladování potravin, technika v kuchyni

Průřezová témata	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Kreativita Komunikace **EV**	<u>Český jazyk a literatura</u> 5. ročník Komunikační a slohová výchova Literární výchova	<u>Matematika</u> 5. ročník Nestandartní aplikační úlohy a problémy Geometrie v rovině

Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí Psychohygiena MuV Lidské vztahy	Člověk a jeho svět 5. ročník Rozmanitosti přírody - Živá a neživá příroda Přírodověda 5. ročník Člověk a jeho zdraví	a v prostoru Nestandartní aplikační úlohy a problémy

PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ **6.-7. ročník**

1. Práce s technickými materiály Očekávané výstupy žák: • provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň Učivo: vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) základní postupy při opracování daných materiálů, zhotovování náročnějších výrobků • řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí Učivo: znalost nářadí a nástrojů pro efektivní práci s daným materiálem • organizuje a plánuje svoji pracovní činnost Učivo: organizace práce, časové rozvržení a následnost pracovního postupu • užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku Učivo: technické výkresy, náčrty, informace, dokumentace • dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu Učivo: první pomoc při úrazech, bezpečnostní předpisy a postupy	Učivo -vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) -znalost nářadí a nástrojů pro efektivní práci s daným materiálem -základní postupy při opracování daných materiálů, zhotovování náročnějších výrobků -rozdělení pracovního nářadí, pomůcek a jejich údržba -organizace práce, časové rozvržení a následnost pracovního postupu -první pomoc při úrazech, bezpečnostní předpisy a postupy

Průřezová témata	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Kreativita Kooperace a kompetice	Přírodopis 9. ročník Biologie člověka Výchova ke zdraví Rizika ohrožující zdraví a	

	jejich prevence Fyzika 7. ročník Látky a tělesa	

2. Design a konstruování

Očekávané výstupy žák: • užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku Učivo: technické výkresy, náčrty, informace, dokumentace • sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model Učivo: sestavování jednoduchých modelů podle návodu • provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení Učivo: postupy pro montáž, demontáž a údržbu • dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu Učivo: zásady poskytování první pomoci v případě úrazu v souvislosti s prací na stavebnici • navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.	Učivo -technické výkresy, náčrty, informace, dokumentace -sestavování jednoduchých modelů podle návodu -postupy pro montáž, demontáž a údržbu -zásady poskytování první pomoci v případě úrazu v souvislosti s prací na stavebnici

Průřezová témata	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Kreativita	Fyzika 7. ročník Látky a tělesa	Matematika 9. ročník Geometrie v rovině a prostoru

3. Příprava pokrmů

Očekávané výstupy žák: • používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče Učivo: základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu • připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy Učivo:	Učivo -základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu -úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy -úprava stolu a stolování - jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, sestavení denního jídelníčku, zdobné prvky a květiny na stole

úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy • dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti Učivo: úprava stolu a stolování - jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole, sestavení denního jídelníčku • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni Učivo: udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu, zásady první pomoci	-udržování pořádku a čistoty při vaření, bezpečnost a hygiena provozu, zásady první pomoci

Průřezová témata	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Kreativita Kooperace a kompetice	Fyzika 9. ročník Energie Přírodopis 7. ročník Obecná biologie a genetika Biologie rostlin	Anglický jazyk 9. ročník Produktivní řečové dovednosti Interaktivní řečové dovednosti Výchova ke zdraví 7. ročník Hodnota a podpora zdraví

4. Provoz a údržba domácnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni Učivo: dodržování pořádku a čistoty, bezpečnost na pracovišti, předcházení úrazům a hygiena provozu, zásady první pomoci • ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů Učivo: údržba a úklid domácnosti, návody k obsluze • správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu Učivo: údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti,	-dodržování pořádku a čistoty, bezpečnost na pracovišti, předcházení úrazům a hygiena provozu, zásady první pomoci -údržba a úklid domácnosti, návody k obsluze -údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace -spotřebiče v domácnosti -základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu -bezpečnostní pravidla pro práci s elektrickými spotřebiči, první pomoc při úrazech elektrickým proudem, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, ekologická práce s odpady

postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace; spotřebiče v domácnosti • dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem Učivo: bezpečnostní pravidla pro práci s elektrickými spotřebiči, první pomoc při úrazech elektrickým proudem, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, ekologická práce s odpady • dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem • provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví	

Průřezová témata	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
		Anglický jazyk 7. ročník Produktivní řečové dovednosti

5. Pěstitelské práce a chovatelství

Očekávané výstupy žák: • volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin Učivo: základní podmínky pro pěstování - půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu Učivo: rozdělení pracovního nářadí, pomůcek a jejich údržba • prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty Učivo: chovatelství - chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty • dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného	Učivo -základní podmínky pro pěstování - půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy -chovatelství - chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu, kontakt se známými a neznámými zvířaty

zvířaty Učivo: udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu, zásady první pomoci • pěstuje a využívá květiny pro výzdobu	

Průřezová témata	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Kreativita **EV** Ekosystémy Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí	Přírodopis 7. ročník Biologie hub Biologie rostlin	Výchova ke zdraví 7. ročník Hodnota a podpora zdraví Dějepis Počátky lidské společnosti

6. Práce s laboratorní technikou

Očekávané výstupy žák:	Učivo
• vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů • zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl • vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci • dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci • poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři	• základní laboratorní postupy a metody • základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky

7. Svět práce

Očekávané výstupy žák:	Učivo
• orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí Učivo: trh práce - povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce • posoudí své možnosti při rozhodování o	-trh práce - povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností, požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce -volba profesní orientace - základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace

volbě vhodného povolání a profesní přípravy Učivo: volba profesní orientace - základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace • využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání Učivo: informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb • prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce Učivo: zaměstnání - pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů	-informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb -zaměstnání - pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů

Průřezová témata	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
MuV Etnický původ Multikulturalita	Český jazyk a literatura 7. ročník Komunikační a slohová výchova Výchova k občanství Člověk ve společnosti Člověk jako jedinec	

8. Využití digitálních technologií

Očekávané výstupy žák: • ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky • propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení • pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava • ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením • dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu	Učivo • digitální technika – počítač a periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera, PDA, CD a DVD přehrávače, e-Kniha, mobilní telefony • digitální technologie – bezdrátové technologie (USB, Bluetooth,WIFI, GPRS, GMS, norma IEEE 802.11b), navigační technologie, konvergence technologií, multiplexování • počítačové programy pro zpracovávání hlasových a grafických informací – úpravy, archivace, střih; operační systémy, vzájemná komunikace zařízení (synchronizace PDA s PC) • mobilní služby – operátoři, tarify

6. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: **A) PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY** - získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech - provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň - pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech - řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí - dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu - rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti - správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu	**Učivo:** **A) Práce s technickými materiály** **Dílenské práce** Seznámení s potřebným dílenským nářadím **Dřevo** : těžba, struktura, vlastnosti a průmyslové zpracování dřeva Pracovní operace: - měření s následnou rozměrovou kontrolou, orýsování a upínání dřeva - řezání příčné * i podélné * - rašplování a pilování - povrchová úprava - broušení, moření a lakování **Kov:** kovy železné - neželezné **Plasty**: termoplasty - reaktoplasty - používá se stejné nářadí jako pro opracování dřeva nebo kovu Základy technického zobrazování – rozlišení druhů čar Vyhledání rozměrů výrobků v technické dokumentaci Výroba jednoduchých výrobků nápodobou pracovního postupu učitele Pravidla udržování pořádku na pracovním místě **Ruční práce** **Materiály:** tkaniny, pletací příze, nitě Vlastnosti přírodních a syntetických materiálů Potřeby a pomůcky pro ruční práce Základy šití - základní stehy Přišívání knoflíků Základy vyšívání - základní stehy * Základy pletení * * Upevnění základů háčkování* **Keramika** Hnětení hlíny Práce s plátem – otisky - vykrajování vykrajovátky a tvořítky - vyřezávání tvarů. Glazování – vymývaná glazura, namazání, potírání štětcem

	Výroba drobných výrobků z nejrůznějších materiálů s použitím nových technik Výroba jednoduchých výrobků
B) DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ - sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model	**B)** Stavebnice – použití plánu k sestavení modelu
C) PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ - pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu - prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami	**C) Pěstitelské práce a chovatelství** **Teorie – způsoby pěstování rostlin** ***Základní podmínky života*** *Voda, ovzduší, půda, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)* Nebezpečí při práci s rostlinami - alergie - otravy Druhy pěstovaných rostlin - pokojových - venkovních okrasných Praktické použití znalostí- péče o pokojové rostliny, rostliny na záhonech a trávníky v okolí školy Pracovní nářadí a pomůcky potřebné pro pěstování rostlin Teorie - chov domácích zvířat: - druhy - zásady chovu - pravidla hygieny a bezpečnosti při práci se zvířaty
D) PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI - ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů - správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií	**D)** Rozpočet domácnosti - příjmy a výdaje Úklid v domácnosti: - malý a velký úklid - pracovní postupy (mytí podlah, nábytku a dveří) - pomůcky a nástroje vhodné pro úklid - úklidové prostředky Pravidla bezpečnosti a hygieny při práci v domácnosti
E) PŘÍPRAVA POKRMŮ	**E)**

- používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče - připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy - dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni **G) VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ** - ovládá základní funkce vybraných digitálních zařízení, postupuje podle návodu k použití, při problémech vyhledá pomoc či expertní	Inventář školní kuchyně, el. spotřebiče - použití a zásady bezpečné práce s nimi **Teorie** - recepty, skupiny potravin Zásady správné výživy **Praxe** - nákup potřebných potravin - studená kuchyně - slavnostní pohoštění, - příprava zeleniny k vaření - zeleninové a ovocné saláty - bezmasá jídla - palačinky, krupicová kaše - polévka - využití polotovarů Pravidla stolování a správné chování u stolu **G) Využití digitálních technologií** - digitální váha - el. sporák a trouba **CH) Zdravověda a hygiena** Osobní hygiena dospívajícího Puberta Základy první pomoci, ošetření drobných poranění při práci

Průřezová témata:	**Přesahy do učebních bloků:**	**Přesahy z učebních bloků:**
Enviromentální výchova **Základní podmínky života**	P ,M **,Vv, Ov**	P ,M **,Vv, Ov**

7. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: **A) PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY** - získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech - provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň - pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech	**Učivo:** **A)** **Dílenské práce** Seznámení s používaným dílenským nářadím **Dřevo:** rozeznávání základních druhů dřeva Pracovní operace: zdokonalování dříve osvojeného - spojování dřeva: hřebíky a vruty lepením a * plátováním * - vrtání a vykružování. **Kov:** rozeznávání základních kovů drát a plech jako materiál Pracovní operace: měřit, orýsovat, rovnat,

- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu - rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti - správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky - dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu	stříhat a ohýbat drát a * plech * **Plasty:** Pracovní operace:upínání, obrábění, oddělování, pilování, vrtání, leštění Základy technického zobrazování - měřítko, kótování - rohové razítko Výroba jednodušších výrobků podle návodu daného učitelem Pravidla udržování pořádku na pracovním místě **Ruční práce** **Materiály:**tkaniny, pletací příze, nitě Druhy tkanin, jejich vlastnosti * Různé typy jehel, jehlic, háčků* Základy vyšívání – základní stehy Jednoduché opravy prádla * Pletení - plést obrace, ukončit výrobek* * Háčkování - dlouhé sloupky - jednoduché vzory * **Keramika** Válečkování – jednoduché i složitější tvary Výroba hliněného reliéfu Kombinace techniky plátování a válečkování Glazování – namáčení, potírání štětcem, vylévání **Výroba složitějších výrobků**
B) DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ - sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model - ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení	**B)** Stavebnice - použití plánu k sestavení modelu - demontáž modelu
C) PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ - volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin - pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu - prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	**C)** **Teorie:** **Ekosystémy -** pole, vodní zdroje - způsoby pěstování rostlin - druhy pěstovaných rostlin - pokojových - venkovních okrasných. Praxe - péče o pokojové rostliny, okrasné rostliny na záhonech a trávník v okolí školy Pracovní nářadí a pomůcky potřebné pro pěstování rostlin **Teorie chovatelství (prohlubování učiva)**

způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami	pravidla hygieny a bezpečnosti při práci se zvířaty
D) PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI - ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií	**D)** Rozpočet domácnosti – příjmy a výdaje – nutnost vyrovnaného rozpočtu osobního i domácího Plánování výdajů Evidence a ukládání dokladů v domácnosti Úklid v domácnosti - prohlubování učiva - pracovní postupy (mytí skleněných ploch, péče o stěny) - úklidové pomůcky a prostředky Pravidla bezpečnosti a hygieny při práci v domácnosti
E) PŘÍPRAVA POKRMŮ - používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče - připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy - dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	**E)** ventář školní kuchyně, el. spotřebiče - použití a zásady bezpečné práce s nimi **Teorie** - recepty, skupiny potravin - sestavení jednoduchého jídelníčku za použití zásad správné výživy **Praxe:** - studená kuchyně - slavnostní pohoštění - příprava dalších zeleninových salátů - uvařit přílohy - brambory, bramborovou kaši, luštěniny, rýži - připravit zeleninový příkrm - usmažit bramborák, obalovaný sýr - upéct jednoduchý moučník - závin, perník, piškot - využití polotovarů Základy stolování a pravidla chování u stolu
G) VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ - ovládá základní funkce vybraných digitálních zařízení, postupuje podle návodu k použití, při problémech vyhledá pomoc či expertní službu	**G) Využití digitálních technologií** Digitální kuchyňské spotřebiče
H) SVĚT PRÁCE - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách - posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života	**Volba profesní orientace** Základní principy Osobní zájmy a cíle Tělesný a zdravotní stav

Průřezová témata: ***Environmentální výchova*** ***Ekosystémy***	***Přesahy do učebních bloků:*** ***M, P, Ov,Vv***	***Přesahy z učebních bloků:*** ***M, P, Ov,Vv***

8. ročník Pracovní vyučování **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
Očekávané výstupy Žák: **A) PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY** - získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech - provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň - pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech - řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí - organizuje svoji pracovní činnost - dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu - rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti - zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu - správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky - dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu	**Učivo:** **A)** **Dílenské práce** Seznámení se s používaným dílenským nářadím a dalšími pomůckami **Dřevo:**různé způsoby upínání. Pracovní operace: zdokonalování dříve osvojených - * vykružování * -* dlabání a hoblování * - spojování dřeva - lepení, * plátování, na vložené pero* - * řezání čepů a rozporů* **Kov:** profilovaný materiál, protikorozní úprava kovů Pracovní operace: zdokonalování dříve osvojených - řezání, pilování, vrtání, * nýtování, sekání * - * provádění různých druhů rozebíratelných a nerozebíratelných spojení * **Plasty:** lamináty vrstvené a kontaktní Pracovní operace**:** zdokonalování dříve osvojených, spojování, lepení, tepelné tvarování **Sklo:** výroba, použití a druhy skla Základy technického zobrazování - měřítko, řez a průřez - pravoúhlé promítání Stanovení pracovního postupu Výroba výrobků podle skupinou žáků vytvořeného pracovního postupu Udržování pořádku na pracovním místě **Textilní materiály** - jejich vlastnosti , způsoby užití Zdokonalování dříve osvojených technik ručních prací * Vyšívání: křížkový steh * * Pletení – jednoduché vzory * * Háčkování do kruhu * * Základy šití na stroji: - příprava šicího stroje k šití **Keramika** Prostorová tvorba - užitná keramika

	- figurativní motiv Použití glazur **Výrobky s použitím kombinovaného materiálu a využitím nových technologií** Stanovení pracovního postupu Zhotovení výrobku podle předem stanoveného pracovního postupu, tištěného návodu
B) DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ - sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model - ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení - provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení - dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu	**B)** Běžná údržba domácích spotřebičů Drobné opravy a úpravy jízdního kola
C) PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ - volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin - pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu - prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami	**C)** ***Lidské aktivity a problémy životního prostředí*** *Zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství* **Teorie spojená s praxí** - léčivé rostliny - jejich určování, sušení a použití - ochrana rostlin před škůdci - ekologické prostředky, - ochrana zdraví při práci Předpěstování sadby **Praxe** - péče o rostliny ve škole a květiny, okrasné keře a trávník v okolí školy, - užití rostlin pro výzdobu
D) PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI - provádí jednoduché operace platebního styku - ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů - správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v	**D)** Jednoduché operace platebního styku Měření spotřeby energií v domácnosti ***Lidské aktivity a problémy životního prostředí*** *Likvidace odpadů v domácnosti* Úklid - použití elektrospotřebičů (vysavače apod.) - celkový úklid: mytí oken, čištění textilií v bytě (poučení o pravidlech BOZP při práci ve

domácnosti - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií **E) PŘÍPRAVA POKRMŮ** - používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče - připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy - dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni **G) VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ** - ovládá základní funkce vybraných digitálních zařízení, postupuje podle návodu k použití, při problémech vyhledá pomoc či expertní službu - propojuje vzájemně jednotlivá vybraná digitální zařízení - pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi v situacích, které odpovídají okruhu jeho zájmů a potřeb - ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu **H) SVĚT PRÁCE** (7.- 9. ročník) - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách - posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života	výškách) Praní (ruční praní - automatická pračka), žehlení, čištění - prací a čistící prostředky Sušení prádla - možnosti sušičky na prádlo Žehlení prádla - pravidla bezpečnosti Návod k použití u elektrospotřebičů První pomoc při úrazu el. proudem **E)** Používání elektrospotřebičů v kuchyni – zásady bezpečnosti Potraviny určené pro zdravou výživu Jídelníček pro slavnostní příležitost Slavnostní úpravy stolu Způsoby konzervace potravin **Praxe:** úpravy masa (vaření - vývar, smažení, pečení) přílohy - knedlíky, použití polotovarů příprava hlavního jídla podle receptu pečení drobného cukroví sladkého i slaného ***Multikulturalita*** *Národní jídla odlišných etnických skupin* **G)** Mobilní telefon Propojování digitálních zařízení Ošetřování digitální techniky **H) Svět práce** **Volba profesní orientace** Základní principy Osobní zájmy a cíle Tělesný a zdravotní stav Osobní vlastnosti a schopnosti Vlivy na volbu profesní orientace Práce s profesními informacemi

- využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání - prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání - byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů - byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání	Využívání poradenských služeb Exkurze do OU

Průřezová témata: ***<u>Environmentální výchova</u>*** ***Lidské aktivity a problémy životního prostředí*** ***<u>Multikulturní výchova</u>*** ***Multikulturalita***	***Přesahy do učebních bloků:*** ***M,Vv, Ov,F***	***Přesahy z učebních bloků:*** ***M,Vv, Ov,F***

9. ročník **Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**	
<u>Očekávané výstupy</u> Žák: **A) PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY** - získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech - provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň - pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech - řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí - organizuje svoji pracovní činnost - dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu - rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti - zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného	**Učivo:** **A)** **Dílenské práce** **Dřevo:** dřevoobráběcí stroje Pracovní operace: zdokonalování dříve osvojených - používání dalších typů upínacích nástrojů -* řezání čepů a rozporů * **Kov:***závity a jejich řezání * Pracovní operace: zdokonalování dříve osvojených - * řezání závitů * **Plasty:** Pracovní operace**:** zdokonalování dříve osvojených. Základy technického zobrazování - měřítko, řez a průřez - pravoúhlé promítání Stanovení pracovního postupu Udržování pořádku na pracovním místě **Výroba výrobků podle vytvořeného pracovního postupu** ***Osobnostní rozvoj*** ***Seberegulace a sebeorganizace*** *- cvičení sebekontroly, sebeovládání - regulace*

materiálu - správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky - dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu	*vlastního jednání,vůle, organizace času pro zhotovení výrobku* **Ruční práce** **Textilní materiály** - jejich vlastnosti , způsoby užití. Zdokonalování dříve osvojených technik ručních prací. * Vyšívání - křížkový steh - výšivka podle tištěné předlohy * * Pletení -složitější vzory, přidávání a ubírání ok * * Háčkování - složitější vzory, střídání barev * * Základy šití na stroji: příprava šicího stroje k šití šití podle rovné čáry entlování * **Keramika** Volná tvorba žáka vzhledem k jeho vlastní dosažené úrovni Uplatnění keramického výrobku v interiéru **Výroba oděvních a bytových doplňků s použitím kombinovaného materiálu a využitím nových technologií** Stanovení pracovního postupu Zhotovení výrobku podle předem stanoveného pracovního postupu, tištěného návodu Dodržení termínu zhotovení výrobku ***Osobnostní rozvoj*** ***Kreativita*** *– cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, tvořivost*
B) DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ - provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení - dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu -	**B)** Základní instalatérské práce v domácnosti
C) PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ - volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin - pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě	**C)** **Teorie:** Rostliny jedovaté, alergie Rostliny jako drogy a možnosti jejich zneužívání **Praxe -** předpěstování sadby

- používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu - prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami	- péče o rostliny ve škole a v okolí školy - sušení rostlin a jejich další využití pro výzdobu - užití rostlin pro výzdobu Volba vhodného nářadí a jeho drobné opravy Ochranné pomůcky pro pěstitelské práce ***Vztah člověka k prostředí*** *Likvidace odpadů na zahradě*
D) PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI - provádí jednoduché operace platebního styku - ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů - správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií	**D)** **Teorie** Jednoduché operace platebního styku Použití chemikálií v domácnosti a pravidla pro práci s nimi Možnosti úspor energií a spotřeby vody ***Vztah člověka k prostředí*** *Náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí)* Úklid – po malování, po rekonstrukci bytu **Praxe** Samostatná práce na zadaném úkolu Prohlubování získaných dovedností
E) PŘÍPRAVA POKRMŮ - používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče - připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy - dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	**E)** Pravidla pro skladování potravin v domácnosti Sestavování jídelníčku pro delší časové období **Praxe:** úpravy masa - marinování, grilování Přílohy - knedlíky, kynuté těsto, ovocné pečení cukroví a jeho zdobení dezerty - z pečeného těsta - nepečené Slavnostní stolování s obsluhou žáků.
G) VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ - ovládá základní funkce vybraných digitálních zařízení, postupuje podle návodu k použití, při problémech vyhledá pomoc či expertní službu - propojuje vzájemně jednotlivá vybraná digitální zařízení	**G)** **Digitální fotoaparát** **Zpracování digitální fotografie** Péče o digitální fotoaparát

- pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi v situacích, které odpovídají okruhu jeho zájmů a potřeb - ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu **H) SVĚT PRÁCE** - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách - posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání - prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání - byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů - byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání	**H)** **Volba profesní orientace opakování z 8.r.** Osobní zájmy a cíle Tělesný a zdravotní stav Osobní vlastnosti a schopnosti Vlastní volba konkrétní profesní orientace **Zaměstnání** Způsoby hledání. Pohovor u zaměstnavatele Informační základna pro volbu povolání Problémy nezaměstnanosti Úřady práce Práva a povinnosti vyplývající z pracovního poměru **Podnikání** Nejčastější formy podnikání drobné a soukromé podnikání

Průřezová témata: ***<u>Osobnostní a sociální výchova</u>*** ***Osobnostní rozvoj*** ***<u>Environmentální výchova</u>*** ***Vztah člověka k prostředí***	***Přesahy do učebních bloků:*** ***Ch, M, P, Vkz,***	***Přesahy z učebních bloků:*** ***Ch, M, P, Vkz,***

5.10. Komunikační dovednosti

Ročník	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Část B	1	1	1	1

Charakteristika předmětu
Rozvojem vyjadřovacích schopností za účelem dorozumívání je možnost předcházet nedostatkům v komunikaci.

Vyučovací předmět Komunikační výchova je na II. stupni realizován s časovou dotací:

6. – 9. ročník - 1 vyučovací hodina týdně

Výuka probíhá v kmenové třídě, součástí jsou i besedy, projektové programy, návštěvy v knihovně. V rámci tohoto vzdělávacího oboru jsou začleněny i prvky oborů Etická výchova a Dramatická výchova**.**

Realizace průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj komunikačních dovedností – verbální a nonverbální komunikace, řeč těla, technika a výraz řeči, předstírání, pravda a lež v komunikaci a komunikace v modelových situacích (vysvětlování, přesvědčování, vyjednávání)
- nácvik vedení dialogu, asertivní komunikace, komunikační obrana proti agresivnímu chování a manipulaci rozhodování se v problematických situacích, vytváření povědomí o lidských kvalitách, hry pro cvičení pozornosti, paměti, soustředěnosti
- kreativita – schopnost vidět věci jinak, pružnost a originalita rozhodování, uvědomování si hodnoty spolupráce, nácvik práce v týmu, sebeovládání, zvládání stresové situace a hledání pomoci při obtížích
- akceptace pravidel konkurence a soutěže

Multikulturní výchova

- komunikační uplatnění principu slušného chování a tolerance ke všem lidem bez rozdílu původu
- rozvoj empatie a umění projevit solidaritu
- multikulturní terminologie – identita, diskriminace, rasismus, xenofobie, projevy rasové nesnášenlivosti a jejich dopad na společnost
- rozvoj vztahů a spolupráce bez ohledu na etnickou, sociální, náboženskou nebo kulturní odlišnost

Mediální výchova

- podstata a pravidla mediálního sdělení
- vyhodnocování informací přicházejících z médií
- pěstování kritického přístupu ke zpravodajství, reklamě a bulvárnímu tisku
- schopnost interpretace mediálního sdělení
- osvojení si základních pravidel veřejné komunikace

Výchovné a vzdělávací strategie

Na druhém stupni se rozvojem pozitivního vztahu k mateřskému jazyku rozvíjí u žáků nejen sounáležitost historická a kulturní ve vztahu k národu a společnosti, ale i pochopení jazyka jako zdroje pro další rozvoj jejich osobnosti. Osvojením si spisovného jazyka v mluvené i písemné formě, rozvojem vyjadřovacích a komunikačních schopností žák kultivovaně a se sebedůvěrou vystupuje na veřejnosti i v běžných situacích. Naučí se interpretovat své pocity a

reakce a tím pochopí svou roli v různých komunikačních situacích, což vede k lepší orientaci v okolním světě, vhodnému sebeprosazení a rozvoji životní hodnotové orientace.

Klíčové kompetence
Kompetence k učení
Žák

- využívá vhodné metody a pracovní postupy
- uvědomuje si problémy, které mu brání v učení
- plánuje, organizuje a řídí vlastní učení
- dokáže vyhledávat a třídit informace a prakticky je využívat
- chápe obecně používané symboly, znaky a termíny

Kompetence k řešení problému
Žák

- rozpozná problém a hledá vhodné řešení
- umí vyhledat informace, diferencovat možnosti a hledat optimální variantu řešení
- přiměřeně svým možnostem řeší běžné životní situace
- sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- zhodnotí a obhájí výsledky svých činů
- přijímá důsledky svých rozhodnutí

Kompetence komunikativní
Žák

- logicky formuluje své myšlenky, srozumitelně se vyjádří, vede dialog
- rozumí obsahu sdělení a přiměřeně na něj reaguje, vyjadřuje a obhajuje svůj názor
- zvládá písemnou formu komunikace, chápe a používá běžně užívané verbální i neverbální komunikační a informační prostředky
- své komunikační schopnosti využívá k aktivnímu zapojení do společenského dění a spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální
Žák

- respektuje pravidla práce v týmu, spolupracuje na jejich vytváření
- rozpozná rizikové chování a uvědomuje si jeho důsledky
- navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje názor druhých
- posiluje prosociální chování a sebeovládání, udržuje dobré mezilidské vztahy
- efektivně spolupracuje a poučí se ze zkušeností, rozvíjí vlastní sebedůvěru
- uvědomuje si nebezpečí možného fyzického a psychického zneužívání vlastní osoby

Kompetence občanské
Žák

- respektuje společenské normy a pravidla soužití
- rozhoduje se zodpovědně, dle svých možností poskytne účinnou pomoc

- zvládá běžnou komunikaci s úřady
- respektuje a chrání kulturní, historické a společenské dědictví i přírodní prostředí
- chápe nebezpečí rasismu a xenofobie
- chová se zodpovědně v krizových a život ohrožujících situacích

Kompetence pracovní
Žák
- využívá své komunikační schopnosti při kolektivní práci
- k druhým přistupuje s respektem a úctou
- adaptuje se na nové či změněné pracovní podmínky
- pracuje podle daného postupu a návodu a reálně posoudí výsledek své práce, dodržuje pracovní postupy a opatření bezpečnosti práce
- konkrétní představu o pracovních činnostech v běžných profesích využívá při úvahách a rozhodnutích o své budoucí profesionální orientaci

KOMUNIKAČNÍ DOVEDNOSTI **6.ročník**

Očekávané výstupy Žák: • V komunikaci vystupuje vhodnými jazykovými prostředky • Osvojí si používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci • Diferencuje spisovný a nespisovný projev • Projevuje se kultivovaně	Učivo: **Mluvený projev a naslouchání, etická výchova** • Rozvoj mluvní pohotovosti • Vyprávění podle otázek • Modelové komunikační situace

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Osobnostní a sociální rozvoj Multikulturní výchova Mediální výchova	ČJ – gramatika, slohová cvičení Z – multikulturalita VKO – mezilidské vztahy	

KOMUNIKAČNÍ DOVEDNOSTI **7.ročník**

Očekávané výstupy Žák: • Odliší fakta od názorů a hodnocení a ověří si je pomocí běžně dostupných informačních zdrojů • Rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními	Učivo: **Mluvený projev, dramatická výchova a etická výchova** • Samostatné a souvislé vyprávění • Konverzační cvičení

prosociálními vzory • Osvojí si základní vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým • Reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku	• Scénky na dané téma • Tvořivost a základy spolupráce • Základní komunikační dovednosti – komunikace při vytváření výchovného kolektivu, základní prvky verbální komunikace, základy neverbální komunikace

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Osobnostní a sociální rozvoj Multikulturní výchova Mediální výchova	ČJ – gramatika, slohová cvičení Z – multikulturalita VKO – mezilidské vztahy	

KOMUNIKAČNÍ DOVEDNOSTI **8.ročník**

Očekávané výstupy Žák:	Učivo: **Mluvený projev a etická výchova**
• Kriticky se staví k manipulativní komunikaci a negativním společenským jevům • Rozliší objektivní sdělení od subjektivního • Užívá zásad komunikace a pravidel dialogu, vhodných verbálních i nonverbálních prostředků řeči • Vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí	• Samostatné souvislé vyprávění na určené téma • Dramatizace • Diskuze a dialog

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Osobnostní a sociální rozvoj Multikulturní výchova Mediální výchova	ČJ – gramatika, slohová cvičení Z – multikulturalita VKO – mezilidské vztahy	

KOMUNIKAČNÍ DOVEDNOSTI **9.ročník**

Očekávané výstupy Žák:	Učivo: **Mluvený projev, dramatická a etická výchova**

• Umí formulovat myšlenky • Samostatně vytvoří referát – koherentní, gramaticky správný text • Iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné nabídky reaguje asertivně Komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	• Mluvené projevy na dané téma • Hodnocení situace • Obhájení vlastního názoru v diskuzi Krátký referát na dané téma

Průřezová témata:	***Přesahy do učebních bloků:***	***Přesahy z učebních bloků:***
Osobnostní a sociální rozvoj Multikulturní výchova Mediální výchova	ČJ – gramatika, slohová cvičení Z – multikulturalita VKO – mezilidské vztahy	

6. Začlenění průřezových témat

6. 1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Rozvoj schopností poznávání
Integrace do výuky

Matematika

3. ročník	Číslo a početní operace
	geometrie - rovinné a prostorové útvary
5. ročník	Číslo a početní operace
	geometrie - rovinné a prostorové útvary
7. ročník	Číslo a proměnná
	Geometrie v rovině a prostoru
	Nestandardní aplikační úlohy a problémy
	Závislosti, vztahy a práce s daty
9. ročník	Číslo a proměnná
	Geometrie v rovině a prostoru
	Nestandardní aplikační úlohy a problémy
	Závislosti, vztahy a práce s daty

Český jazyk a literatura

3. ročník	Komunikační a slohový výcvik
	Literární výchova
	Jazyková výchova
5. ročník	Jazyková výchova
7. ročník	Jazyková výchova
9. ročník	Jazyková výchova

Anglický jazyk

5. ročník	Receptivní řečové dovednosti
9. ročník	Receptivní řečové dovednosti
	Produktivní řečové dovednosti
	Interaktivní řečové dovednosti

Další cizí jazyk

8. ročník	Receptivní řečové dovednosti
9. ročník	Produktivní řečové dovednosti
	Interaktivní řečové dovednosti

Informatika

4. ročník	Cvičení pozornosti a soustředění při výkladu učiva
5. ročník	Rozvoj poznání na základě schopností žáka

6. ročník Rozvoj schopností poznávání
8. ročník Rozvoj schopností poznávání
9. ročník Rozvoj schopností poznávání

Člověk a jeho svět
3. ročník Člověk a jeho zdraví
Místo, kde žijeme - domov
Lidé kolem nás - rodina
Místo, kde žijeme - obec
Vlastivěda
5. ročník Místo, kde žijeme - Česká republika

Přírodopis
7. ročník Biologie rostlin
Biologie živočichů
Praktické poznávání přírody
9. ročník Biologie živočichů
Biologie člověka
Neživá příroda
Praktické poznávání přírody

Zeměpis
7. ročník Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie
Regiony světa
9. ročník Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie

Hudební výchova
3. ročník Poslechové činnosti
5. ročník Poslechové činnosti
7. ročník Poslechové činnosti
9. ročník Poslechové činnosti

Výtvarná výchova
3. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti

Výchova ke zdraví
7. ročník Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
Změny v životě člověka a jejich reflexe
Vztahy mezi lidmi a formy soužití
Osobnostní a sociální rozvoj
9. ročník Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
Změny v životě člověka a jejich reflexe
Vztahy mezi lidmi a formy soužití

Tělesná výchova
5. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
7. ročník Činnosti podporující pohybové učení
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
Zdravotní tělesná výchova

9. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti podporující pohybové učení
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

Pracovní vyučování
3. ročník Práce se stavebnicí
7. ročník Práce s technickými materiály

Sebepoznání a sebepojetí
Integrace do výuky

Člověk a jeho svět
3. ročník Místo, kde žijeme – domov

Přírodověda
5. ročník Rozmanitosti přírody - Živá a neživá příroda

Výchova k občanství
7. ročník Člověk ve společnosti
Člověk jako jedinec

Přírodopis
9. ročník Biologie člověka

Výtvarná výchova
3. ročník Uplatňování subjektivity
7. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti
Uplatňování subjektivity
9. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti
Uplatňování subjektivity

Výchova ke zdraví
7. ročník Hodnota a podpora zdraví
Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
Vztahy mezi lidmi a formy soužití
Osobnostní a sociální rozvoj
9. ročník Hodnota a podpora zdraví
Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
Vztahy mezi lidmi a formy soužití

Tělesná výchova
3. ročník Pohybové dovednosti
Činnosti podporující pohybové učení
5. ročník Pohybové dovednosti
7. ročník Činnosti podporující pohybové učení
Zdravotní tělesná výchova
Činnosti ovlivňující zdraví
9. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti podporující pohybové učení
Zdravotní tělesná výchova

Pracovní vyučování
7. ročník Práce s technickými materiály

Seberegulace a sebeorganizace
Integrace do výuky

Anglický jazyk a cizí jazyk
5. ročník Receptivní řečové dovednosti

Člověk a jeho svět
3. ročník Místo, kde žijeme – domov

Přírodověda
5. ročník Rozmanitosti přírody - Živá a neživá příroda

Výchova k občanství
7. ročník Člověk ve společnosti
Člověk jako jedinec

Hudební výchova
3. ročník Vokální činnosti
Instrumentální činnosti
Hudebně pohybové činnosti
5. ročník Vokální činnosti
Instrumentální činnosti
Hudebně pohybové činnosti
7. ročník Vokální činnosti
Hudebně pohybové činnosti
Instrumentální činnosti
9. ročník Vokální činnosti
Instrumentální činnosti
Hudebně pohybové činnosti

Výtvarná výchova
5. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti

Výchova ke zdraví
8. ročník Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
Vztahy mezi lidmi a formy soužití
Osobnostní a sociální rozvoj
9. ročník Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
Změny v životě člověka a jejich reflexe
Vztahy mezi lidmi a formy soužití

Tělesná výchova
3. ročník Pohybové dovednosti
Činnosti podporující pohybové učení
5. ročník Pohybové dovednosti
7. ročník Činnosti podporující pohybové učení

9. ročník Činnosti ovlivňující zdraví

Informatika
5. ročník Seberegulace a sebeorganizace

Psychohygiena
Integrace do výuky

Informatika
4. ročník Hledání pomoci při potížích, prevence základních rizik spojených s využíváním výpočetní techniky
5. ročník Prevence sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování)

Člověk a jeho svět
3. ročník Místo, kde žijeme – domov

Přírodověda
5. ročník Rozmanitosti přírody - Živá a neživá příroda

Výchova k občanství
7. ročník Člověk jako jedinec

Hudební výchova
3. ročník Poslechové činnosti
Vokální činnosti
Instrumentální činnosti
Hudebně pohybové činnosti
5. ročník Poslechové činnosti
Vokální činnosti
Instrumentální činnosti
Hudebně pohybové činnosti
7. ročník Vokální činnosti
Hudebně pohybové činnosti
Instrumentální činnosti
Poslechové činnosti
9. ročník Vokální činnosti
Instrumentální činnosti
Hudebně pohybové činnosti
Poslechové činnosti

Výtvarná výchova
5. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti
9. ročník Uplatňování subjektivity

Výchova ke zdraví
8. ročník Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
Změny v životě člověka a jejich reflexe
Vztahy mezi lidmi a formy soužití
Zdravý způsob života a péče o zdraví
Osobnostní a sociální rozvoj

9. ročník Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
Změny v životě člověka a jejich reflexe
Vztahy mezi lidmi a formy soužití
Zdravý způsob života a péče o zdraví

Tělesná výchova
3. ročník Pohybové dovednosti
Činnosti podporující pohybové učení
5. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Pohybové dovednosti
Činnosti podporující pohybové učení
7. ročník Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
Zdravotní tělesná výchova
Činnosti ovlivňující zdraví
9. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Zdravotní tělesná výchova

Pracovní vyučování
5. ročník Stolování

Kreativita
Integrace do výuky

Anglický jazyk
5. ročník Produktivní řečové dovednosti
7. ročník Základy práce s počítačem
Vyhledávání informací a komunikace
Zpracování a využití informací
9. ročník Zpracování a využití informací
Základy práce s počítačem

Hudební výchova
3. ročník Vokální činnosti
Instrumentální činnosti
Hudebně pohybové činnosti
5. ročník Vokální činnosti
Instrumentální činnosti
Hudebně pohybové činnosti
7. ročník Vokální činnosti
Hudebně pohybové činnosti
Instrumentální činnosti
9. ročník Vokální činnosti
Instrumentální činnosti
Hudebně pohybové činnosti

Výtvarná výchova
3. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti
5. ročník Uplatňování subjektivity
7. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti
Uplatňování subjektivity

	Ověřování komunikačních účinků
9. ročník	Rozvíjení smyslové citlivosti
	Uplatňování subjektivity
	Ověřování komunikačních účinků

Výchova ke zdraví

8. ročník	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
	Změny v životě člověka a jejich reflexe
	Vztahy mezi lidmi a formy soužití
	Osobnostní a sociální rozvoj
9. ročník	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
	Vztahy mezi lidmi a formy soužití

Tělesná výchova

7. ročník	Činnosti podporující pohybové učení
	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
9. ročník	Činnosti ovlivňující zdraví
	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
	Činnosti podporující pohybové učení

Pracovní vyučování

3. ročník	Tvořivá práce
	Práce se stavebnicí
5. ročník	Tvořivá práce
	Práce se stavebnicí
7. ročník	Práce s technickými materiály
	Design a konstruování
	Příprava pokrmů
	Pěstitelské práce a chovatelství
	Design a konstruování

Informatika

5. ročník	Podpora žáků v samostatném a originálním řešení
6. ročník	Kreativita
7. ročník	Kreativita
8. ročník	Kreativita
9. ročník	Kreativita

Poznávání lidí

Integrace do výuky

Matematika

3. ročník	Číslo a početní operace
5. ročník	Číslo a početní operace

Český jazyk a literatura

3. ročník	Komunikační a slohový výcvik
	Literární výchova
	Jazyková výchova

7. ročník Literární výchova
9. ročník Literární výchova

Anglický jazyk
3. ročník Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti
5. ročník Interaktivní řečové dovednosti

Informatika
6. ročník Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Člověk a jeho svět
3. ročník Místo, kde žijeme - domov
Lidé kolem nás - rodina
Člověk a jeho zdraví
Vlastivěda
5. ročník Místo, kde žijeme - Evropa

Zeměpis
7. ročník Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie
Regiony světa
9. ročník Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie

Výtvarná výchova
3. ročník Ověřování komunikačních účinků
5. ročník Uplatňování subjektivity

Výchova ke zdraví
8. ročník Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
Změny v životě člověka a jejich reflexe
Vztahy mezi lidmi a formy soužití
9. ročník Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
Změny v životě člověka a jejich reflexe
Vztahy mezi lidmi a formy soužití

Tělesná výchova
Činnosti ovlivňující zdraví

Mezilidské vztahy
Integrace do výuky

Český jazyk a literatura
7. ročník Literární výchova
9. ročník Literární výchova

Anglický jazyk
3. ročník Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti
5. ročník Interaktivní řečové dovednosti

Informatika
6. ročník Mezilidské vztahy

8. ročník Mezilidské vztahy

Člověk a jeho svět

3. ročník Místo, kde žijeme – domov

Vlastivěda

5. ročník Místo, kde žijeme - Česká republika

Přírodověda

5. ročník Rozmanitosti přírody - Živá a neživá příroda

Výchova k občanství

7. ročník Člověk ve společnosti

Zeměpis

Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie

9. ročník Česká republika

Výtvarná výchova

3. ročník Uplatňování subjektivity

7. ročník Ověřování komunikačních účinků

9. ročník Uplatňování subjektivity

Ověřování komunikačních účinků

Výchova ke zdraví

8. ročník Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

Vztahy mezi lidmi a formy soužití

Osobnostní a sociální rozvoj

9. ročník Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

Vztahy mezi lidmi a formy soužití

Tělesná výchova

7. ročník Činnosti ovlivňující zdraví

9. ročník Činnosti ovlivňující zdraví

Zdravotní tělesná výchova

Komunikace

Integrace do výuky

Český jazyk a literatura

7. ročník Komunikační a slohová výchova

9. ročník Komunikační a slohová výchova

Anglický jazyk

3. ročník Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti

5. ročník Interaktivní řečové dovednosti

Informatika

4. ročník Nastavení základních pravidel komunikace ve virtuálním a reálném světě

6. ročník Komunikace

7. ročník Komunikace

8. ročník Komunikace
9. ročník Komunikace

Výchova k občanství
7. ročník Člověk ve společnosti

Fyzika
9. ročník Zvukové děje
Elektromagnetické a světelné děje
Vesmír

Přírodopis
Biologie člověka

Výtvarná výchova
3. ročník Ověřování komunikačních účinků
5. ročník Ověřování komunikačních účinků
7. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti
Uplatňování subjektivity
Ověřování komunikačních účinků
9. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti
Ověřování komunikačních účinků

Výchova ke zdraví
8. ročník Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
Změny v životě člověka a jejich reflexe
Vztahy mezi lidmi a formy soužití

Tělesná výchova
Činnosti ovlivňující zdraví

Pracovní vyučování
7. ročník Práce s technickými materiály
Příprava pokrmů
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Integrace do výuky

Matematika
3. ročník Číslo a početní operace
Práce s daty, závislosti a vztahy
5. ročník Číslo a početní operace
7. ročník Nestandardní aplikační úlohy a problémy
9. ročník Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Anglický jazyk
Receptivní řečové dovednosti
Produktivní řečové dovednosti
Interaktivní řečové dovednosti

Další cizí jazyk

Receptivní řečové dovednosti
Produktivní řečové dovednosti
Interaktivní řečové dovednosti

Člověk a jeho svět

3. ročník Místo, kde žijeme - domov
Lidé kolem nás - rodina
Člověk a jeho zdraví

Vlastivěda

5. ročník Místo, kde žijeme - Česká republika

Výchova k občanství

7. ročník Člověk jako jedinec

Fyzika

Látky a tělesa
Pohyb těles, síly
Mechanické vlastnosti tekutin
Světelné děje
9. ročník Energie
Zvukové děje
Elektromagnetické a světelné děje

Chemie

Směsi
Pozorování, pokus a bezpečnost práce
Chemické reakce
Organické sloučeniny

Přírodopis

7. ročník Biologie rostlin
Biologie živočichů
9. ročník Biologie živočichů
Biologie člověka
Neživá příroda

Výchova ke zdraví

8. ročník Hodnota a podpora zdraví
Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
Změny v životě člověka a jejich reflexe
Vztahy mezi lidmi a formy soužití
Osobnostní a sociální rozvoj
9. ročník Hodnota a podpora zdraví
Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
Změny v životě člověka a jejich reflexe
Vztahy mezi lidmi a formy soužití

Tělesná výchova

Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
Zdravotní tělesná výchova

Pracovní vyučování
3. ročník Tvořivá práce
7. ročník Design a konstruování
Příprava pokrmů
Pěstitelské práce a chovatelství
Design a konstruování

Hodnoty, postoje, praktická etika
Integrace do výuky

Český jazyk a literatura
7. ročník Literární výchova
9. ročník Literární výchova

Informatika
4. ročník Odpovědnost za svěřený počítač
5. ročník Odpovědnost za svěřený počítač
Zeměpis
Česká republika

Výtvarná výchova
7. ročník Ověřování komunikačních účinků
9. ročník Uplatňování subjektivity

Výchova ke zdraví
8. ročník Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
Vztahy mezi lidmi a formy soužití
Osobnostní a sociální rozvoj
9. ročník Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
Vztahy mezi lidmi a formy soužití

Tělesná výchova
7. ročník Zdravotní tělesná výchova
Činnosti ovlivňující zdraví

9. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
Činnosti podporující pohybové učení
Zdravotní tělesná výchova

6. 2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Občanská společnost a škola
Integrace do výuky

Výchova k občanství
7. ročník Člověk ve společnosti

Výtvarná výchova
3. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti
5. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti

Občan, občanská společnost a stát
Integrace do výuky

Člověk a jeho svět
3. ročník Místo, kde žijeme - domov
Místo, kde žijeme – obec

Vlastivěda
5. ročník Místo, kde žijeme - Česká republika

Dějepis
9. ročník Modernizace společnosti

Výchova k občanství
7. ročník Člověk ve společnosti
9. ročník Stát a právo

Tělesná výchova
7. ročník Zdravotní tělesná výchova

Informatika
4. ročník Úcta k zákonům a autorským právům, SW pirátství

Formy participace občanů v politickém životě
Integrace do výuky

Dějepis
9. ročník Moderní doba

Výchova k občanství
Stát a právo

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
Integrace do výuky

Výchova k občanství
Stát a právo

Zeměpis
7. ročník Regiony světa
Společenské a hospodářské prostředí

Výtvarná výchova

5. ročník Uplatňování subjektivity

6. 3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Integrace do výuky

Matematika
5. ročník Práce s daty, závislosti a vztahy

Český jazyk a literatura
7. ročník Literární výchova
9. ročník Literární výchova

Anglický jazyk
7. ročník Receptivní řečové dovednosti
Produktivní řečové dovednosti
Interaktivní řečové dovednosti

Další cizí jazyk
Receptivní řečové dovednosti
Produktivní řečové dovednosti
Interaktivní řečové dovednosti

Člověk a jeho svět
5. ročník Místo, kde žijeme - Česká republika

Zeměpis
7. ročník Regiony světa
9. ročník Společenské a hospodářské prostředí

Výtvarná výchova
3. ročník Ověřování komunikačních účinků

Tělesná výchova
9. ročník Činnosti podporující pohybové učení

Objevujeme Evropu a svět

Integrace do výuky

Anglický jazyk
3. ročník Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti
5. ročník Interaktivní řečové dovednosti
7. ročník Receptivní řečové dovednosti
Produktivní řečové dovednosti
Interaktivní řečové dovednosti

Další cizí jazyk
Receptivní řečové dovednosti
Produktivní řečové dovednosti
Interaktivní řečové dovednosti

Dějepis
9. ročník Křesťanství a středověká Evropa

Zeměpis
7. ročník Regiony světa
9. ročník Společenské a hospodářské prostředí

Výtvarná výchova
3. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti
7. ročník Uplatňování subjektivity

Informatika
8. ročník Objevujeme Evropu a svět

Jsme Evropané
Integrace do výuky

Anglický jazyk
9. ročník Receptivní řečové dovednosti
Produktivní řečové dovednosti
Interaktivní řečové dovednosti

Další cizí jazyk
Receptivní řečové dovednosti
Produktivní řečové dovednosti
Interaktivní řečové dovednosti

Dějepis
7. ročník Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury
Křesťanství a středověká Evropa
9. ročník Modernizace společnosti

Výchova k občanství
Mezinárodní vztahy, globální svět

Chemie
Chemie a společnost

Zeměpis
7. ročník Regiony světa
9. ročník Společenské a hospodářské prostředí
Česká republika

Výtvarná výchova
5. ročník Uplatňování subjektivity

7. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti
9. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti

Informatika
5. ročník Získávání informací o zemích Evropy a světa, o jejich životě a aktuálních událostech

Tělesná výchova
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

6. 4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Kulturní diference
Integrace do výuky

Anglický jazyk
7. ročník Receptivní řečové dovednosti
Produktivní řečové dovednosti
Interaktivní řečové dovednosti

Další cizí jazyk
Receptivní řečové dovednosti
Produktivní řečové dovednosti
Interaktivní řečové dovednosti

Člověk a jeho svět
3. ročník Místo, kde žijeme – domov

Vlastivěda
5. ročník Místo, kde žijeme - Evropa

Přírodopis
9. ročník Biologie člověka

Zeměpis
7. ročník Regiony světa
9. ročník Společenské a hospodářské prostředí

Hudební výchova
3. ročník Poslechové činnosti
5. ročník Poslechové činnosti
7. ročník Poslechové činnosti
9. ročník Poslechové činnosti

Výtvarná výchova
5. ročník Ověřování komunikačních účinků

Lidské vztahy

Integrace do výuky

Český jazyk a literatura
5. ročník Literární výchova
7. ročník Literární výchova
9. ročník Literární výchova

Člověk a jeho svět
3. ročník Místo, kde žijeme - domov
Místo, kde žijeme - škola
Lidé kolem nás - rodina
Člověk a jeho zdraví

Vlastivěda
5. ročník Místo, kde žijeme - Česká republika

Přírodopis
9. ročník Biologie člověka

Zeměpis
Společenské a hospodářské prostředí

Výtvarná výchova
3. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti
5. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti
Ověřování komunikačních účinků
7. ročník Uplatňování subjektivity
9. ročník Uplatňování subjektivity
Ověřování komunikačních účinků

Výchova ke zdraví
7. ročník Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
9. ročník Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

Tělesná výchova
7. ročník Zdravotní tělesná výchova
9. ročník Činnosti ovlivňující zdraví
Zdravotní tělesná výchova

Pracovní vyučování
3. ročník Stolování
5. ročník Stolování

Informatika
4. třída Lidské vztahy
8. třída Lidské vztahy
9. třída Lidské vztahy

Etnický původ
Integrace do výuky

Český jazyk a literatura
5. ročník Literární výchova

Anglický jazyk
3. ročník Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti
5. ročník Interaktivní řečové dovednosti
7. ročník Receptivní řečové dovednosti
Produktivní řečové dovednosti
Interaktivní řečové dovednosti

Další cizí jazyk
Receptivní řečové dovednosti
Produktivní řečové dovednosti
Interaktivní řečové dovednosti

Zeměpis
Regiony světa
9. ročník Společenské a hospodářské prostředí

Hudební výchova
3. ročník Poslechové činnosti
5. ročník Poslechové činnosti
7. ročník Poslechové činnosti
9. ročník Poslechové činnosti

Výtvarná výchova
3. ročník Uplatňování subjektivity
Rozvíjení smyslové citlivosti
5. ročník Uplatňování subjektivity
9. ročník Uplatňování subjektivity

Pracovní vyučování
Svět práce

Multikulturalita
Integrace do výuky

Anglický jazyk
9. ročník Receptivní řečové dovednosti
Produktivní řečové dovednosti
Interaktivní řečové dovednosti

Další cizí jazyk
Receptivní řečové dovednosti
Produktivní řečové dovednosti
Interaktivní řečové dovednosti

Výchova k občanství

Stát a právo
Člověk ve společnosti
Mezinárodní vztahy, globální svět

Přírodopis
Biologie člověka

Zeměpis
7. ročník Regiony světa

Výtvarná výchova
Rozvíjení smyslové citlivosti
9. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti
Člověk a jeho svět
Svět práce

Informatika
4. ročník Multikulturalita
5. ročník Význam znalosti cizích jazyků při práci s PC a při využívání elektronické komunikace
8. ročník Multikulturalita
9. ročník Multikulturalita

Princip sociálního smíru a solidarity
Integrace do výuky

Český jazyk a literatura
5. ročník Literární výchova

Člověk a jeho svět
3. ročník Člověk a jeho zdraví
Místo, kde žijeme - domov

Výchova k občanství
9. ročník Stát a právo
Člověk ve společnosti
Mezinárodní vztahy, globální svět

Výtvarná výchova
5. ročník Ověřování komunikačních účinků
9. ročník Ověřování komunikačních účinků

6. 5. ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Ekosystémy
Integrace do výuky

Člověk a jeho svět
3. ročník Místo, kde žijeme - domov

Místo, kde žijeme - krajina kolem nás
Rozmanitost přírody

Vlastivěda
5. ročník Místo, kde žijeme - Česká republika

Přírodověda
Rozmanitosti přírody - Živá a neživá příroda

Přírodopis
7. ročník Biologie hub
Biologie rostlin
Biologie živočichů
Základy ekologie
9. ročník Biologie živočichů
Neživá příroda
Základy ekologie

Zeměpis
7. ročník Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie
Přírodní obraz Země
Regiony světa
Životní prostředí
9. ročník Životní prostředí
Přírodní obraz Země

Pracovní vyučování
7. ročník Pěstitelské práce a chovatelství

Základní podmínky života
Integrace do výuky

Člověk a jeho svět
3. ročník Místo, kde žijeme - domov
Rozmanitost přírody
Vlastivěda
5. ročník Místo, kde žijeme - Česká republika

Přírodověda
Rozmanitosti přírody - Živá a neživá příroda

Fyzika
9. ročník Energie

Chemie
Směsi
Organické sloučeniny

Přírodopis
7. ročník Biologie hub

	Biologie rostlin
	Biologie živočichů
	Základy ekologie
9. ročník	Biologie živočichů
	Neživá příroda
	Základy ekologie

Zeměpis

7. ročník	Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie
	Přírodní obraz Země
	Regiony světa
	Životní prostředí
9. ročník	Životní prostředí
	Přírodní obraz Země

Výtvarná výchova

5. ročník	Uplatňování subjektivity

Výchova ke zdraví

7. ročník	Hodnota a podpora zdraví
	Zdravý způsob života a péče o zdraví
9. ročník	Hodnota a podpora zdraví
	Zdravý způsob života a péče o zdraví

Pracovní vyučování

3. ročník	Pěstitelské práce
5. ročník	Pěstitelské činnosti

Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Integrace do výuky

Matematika

3. ročník	Nestandartní aplikační úlohy problémy

Anglický jazyk

7. ročník	Receptivní řečové dovednosti
	Produktivní řečové dovednosti
	Interaktivní řečové dovednosti

Člověk a jeho svět

3. ročník	Místo, kde žijeme - domov
	Rozmanitost přírody

Vlastivěda

5. ročník	Místo, kde žijeme - domov
	Místo, kde žijeme - Česká republika

Přírodověda

	Rozmanitost přírody
	Rozmanitosti přírody - Živá a neživá příroda

Výchova k občanství
7. ročník Rozmanitosti přírody - Živá a neživá přírod

Fyzika
9. ročník Energie

Chemie
Anorganické sloučeniny
Organické sloučeniny

Přírodopis
7. ročník Biologie hub
Biologie rostlin
Biologie živočichů
Základy ekologie
9. ročník Biologie živočichů
Neživá příroda
Základy ekologie

Zeměpis
7. ročník Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie
Přírodní obraz Země
Regiony světa
Životní prostředí
9. ročník Životní prostředí
Česká republika
Přírodní obraz Země

Výtvarná výchova
3. ročník Uplatňování subjektivity
7. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti
9. ročník Rozvíjení smyslové citlivosti

Výchova ke zdraví
8. ročník Hodnota a podpora zdraví
Zdravý způsob života a péče o zdraví
9. ročník Hodnota a podpora zdraví
Zdravý způsob života a péče o zdraví

Pracovní vyučování
7. ročník Pěstitelské práce a chovatelství

Informatika
5. ročník Základní podmínky života
Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Vztah člověka k prostředí

Integrace do výuky

Matematika

3. ročník	Práce s daty, závislosti a vztahy
5. ročník	Nestandartní aplikační úlohy a problémy

Anglický jazyk

7. ročník	Receptivní řečové dovednosti
	Produktivní řečové dovednosti
	Interaktivní řečové dovednosti

Informatika

4. ročník	Vztah člověka a životního prostředí
	Ekologická likvidace techniky
6. ročník	Vztah člověka k prostředí
8. ročník	Vztah člověka k prostředí
9. ročník	Vztah člověka k prostředí

Člověk a jeho svět

3. ročník	Místo, kde žijeme - domov
	Místo, kde žijeme - škola
	Místo, kde žijeme - obec
	Místo, kde žijeme - krajina kolem nás
	Rozmanitost přírody

Vlastivěda

5. ročník	Místo, kde žijeme - Česká republika

Přírodověda

	Rozmanitosti přírody - Živá a neživá příroda

Fyzika

9. ročník	Energie

Chemie

	Směsi
	Pozorování, pokus a bezpečnost práce
	Chemické reakce
	Organické sloučeniny
	Chemie a společnost

Přírodopis

7. ročník	Obecná biologie a genetika
	Biologie rostlin
	Biologie živočichů
	Základy ekologie
9. ročník	Obecná biologie a genetika
	Biologie živočichů
	Neživá příroda
	Základy ekologie

Zeměpis

7. ročník	Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie
	Přírodní obraz Země
	Regiony světa
	Životní prostředí
9. ročník	Životní prostředí
	Česká republika

Výtvarná výchova

3. ročník	Rozvíjení smyslové citlivosti
5. ročník	Rozvíjení smyslové citlivosti
7. ročník	Rozvíjení smyslové citlivosti
	Uplatňování subjektivity
9. ročník	Rozvíjení smyslové citlivosti
	Uplatňování subjektivity

Výchova ke zdraví

8. ročník	Osobnostní a sociální rozvoj

Tělesná výchova

3. ročník	Činnosti ovlivňující zdraví
	Pohybové dovednosti
7. ročník	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
	Zdravotní tělesná výchova
9. ročník	Činnosti ovlivňující zdraví
	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
	Zdravotní tělesná výchova

Pracovní vyučování

3. ročník	Pěstitelské práce
5. ročník	Pěstitelské činnosti
7. ročník	Pěstitelské práce a chovatelství

6. 6. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Integrace do výuky

Český jazyk a literatura

3. ročník	Komunikační a slohový výcvik
7. ročník	Komunikační a slohová výchova
9. ročník	Komunikační a slohová výchova

Informatika

5. ročník Využívání medií jako zdrojů informací, orientace v textech
Fungování a vliv médií ve společnosti, bezpečnost na internetu
6. ročník Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Člověk a jeho svět
3. ročník Místo, kde žijeme - domov
Místo, kde žijeme - krajina kolem nás

Dějepis
9. ročník Rozdělený a integrující se svět

Zeměpis
7. ročník Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie
Regiony světa
9. ročník Životní prostředí

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
Integrace do výuky

Český jazyk a literatura
5. ročník Komunikační a slohová výchova

Informatika
4. ročník Třídění zpráv a článků, úvahy o jejich pravdivosti
6. ročník Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Člověk a jeho svět
3. ročník Místo, kde žijeme - krajina kolem nás

Zeměpis
7. ročník Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie
9. ročník Životní prostředí
Česká republika
Výchova k občanství
7. ročník Hodnota a podpora zdraví
9. ročník Hodnota a podpora zdraví

Stavba mediálních sdělení
Integrace do výuky

Informatika
7. ročník Zpracování a využití informací
Zpracování a využití informací
Vyhledávání informací a komunikace

Vnímání autora mediálních sdělení
Integrace do výuky

Informatika
9. ročník Vyhledávání informací a komunikace

Výtvarná výchova
3. ročník Uplatňování subjektivity

Fungování a vliv médií ve společnosti
Integrace do výuky

Český jazyk a literatura
5. ročník Komunikační a slohová výchova
Jazyková výchova

Informatika
6. ročník Fungování a vliv médií ve společnosti bezpečnost na internetu

Člověk a jeho svět
3. ročník Místo, kde žijeme – domov

Vlastivěda
5. ročník Místo, kde žijeme - Česká republika

Dějepis
9. ročník Rozdělený a integrující se svět

Výchova k občanství
7. ročník Člověk ve společnosti

Výtvarná výchova
3. ročník Ověřování komunikačních účinků

Tvorba mediálního sdělení
Integrace do výuky

Český jazyk a literatura
7. ročník Komunikační a slohová výchova
9. ročník Komunikační a slohová výchova

Informatika
5. ročník Zpracovávání vlastních dokumentů

Práce v realizačním týmu
Integrace do výuky

Informatika
5. ročník Základy práce s počítačem
7. ročník Základy práce s počítačem
Vyhledávání informací a komunikace
Základy práce s počítačem
Vyhledávání informací a komunikace

Člověk a jeho svět

3. ročník	Místo, kde žijeme - domov
	Místo, kde žijeme - škola

Fyzika

7. ročník	Světelné děje

Zeměpis

	Terénní geografická výuka, praxe a aplikace

Výtvarná výchova

3. ročník	Rozvíjení smyslové citlivosti
5. ročník	Ověřování komunikačních účinků
7. ročník	Rozvíjení smyslové citlivosti
	Uplatňování subjektivity
	Ověřování komunikačních účinků
9. ročník	Rozvíjení smyslové citlivosti
	Ověřování komunikačních účinků

7. Učební plán
7.1 Učební plán pro 1. stupeň základní školy - část A, B

<table>
<tr><th>Vzdělávací oblast</th><th>Vyučovací předměty</th><th>Minimální časová dotace</th><th>Skutečná časová dotace</th><th>1.r.</th><th>2.r.</th><th>3.r.</th><th>4.r.</th><th>5.r.</th></tr>
<tr><td rowspan="2">Jazyk a jazyková komunikace</td><td>Český jazyk a literatura</td><td>33</td><td>33 (+2)</td><td>7</td><td>7</td><td>7</td><td>6(+1)</td><td>6(+1)</td></tr>
<tr><td>Cizí jazyk Anglický</td><td>9</td><td>9</td><td>-</td><td>-</td><td>3</td><td>3</td><td>3</td></tr>
<tr><td>Matematika a její aplikace</td><td>Matematika</td><td>20</td><td>20 (+5)</td><td>4(+1)</td><td>4(+1)</td><td>4(+1)</td><td>4(+1)</td><td>4(+1)</td></tr>
<tr><td>Informatika</td><td>Informatika</td><td>2</td><td>2</td><td></td><td>-</td><td>-</td><td>1</td><td>1</td></tr>
<tr><td>Člověk a jeho svět</td><td>Člověk a jeho svět</td><td rowspan="3">11</td><td rowspan="3">11(+3)</td><td>2</td><td>2(+1)</td><td>1(+2)</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td></td><td>Vlastivěda</td><td></td><td></td><td></td><td>1</td><td>1</td></tr>
<tr><td></td><td>Přírodověda</td><td></td><td></td><td></td><td>2</td><td>2</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Umění a kultura</td><td>Hudební výchova</td><td rowspan="2">12</td><td rowspan="2">12</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td></tr>
<tr><td>Výtvarná výchova</td><td>2</td><td>2</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td></tr>
<tr><td>Člověk a zdraví</td><td>Tělesná výchova</td><td>10</td><td>10</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td></tr>
<tr><td>Člověk a svět práce</td><td>Pracovní vyučování</td><td>5</td><td>5(+6)</td><td>1(+1)</td><td>1(+1)</td><td>1(+2)</td><td>1(+1)</td><td>1(+1)</td></tr>
<tr><td colspan="2">Průřezová témata</td><td>P</td><td>P</td><td>P</td><td>P</td><td>P</td><td>P</td><td>P</td></tr>
<tr><td colspan="2">Disponibilní časová dotace</td><td>16</td><td colspan="5">Rozděleno do časové dotace jednotlivých ročníků (viz. údaje v závorkách)</td></tr>
<tr><td colspan="2" rowspan="2">Celková časová dotace</td><td rowspan="2">118</td><td rowspan="2">118
102+(16)</td><td>19 (+2)</td><td>19 (+3)</td><td>20 (+5)</td><td>22(+3)</td><td>22 (+3)</td></tr>
<tr><td>21</td><td>22</td><td>25</td><td>25</td><td>25</td></tr>
</table>

P - průběžné plnění průřezových témat formou integrace do jednotlivých vyučovacích předmětů
(+x) - disponibilní časová dotace

7.2 Učební plán pro 2. stupeň základní školy - část A

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Minimální časová dotace	Skutečná časová dotace	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	15	15 (+1)	4	4	3(+1)	4
	Cizí jazyk Anglický	12	12	3	3	3	3
	Další cizí jazyk Německý jazyk	6	6	1	1	2	2
Matematika a její aplikace	Matematika	15	15(+6)	4(+1)	4(+2)	4(+1)	3(+2)
Informatika	Informatika	4	4	1	1	1	1
Člověk a společnost	Dějepis	10	10(+2)	2	2	2	1(+1)
	Výchova k občanství			(+1)	1	1	1
Člověk a příroda	Fyzika	20	20(+4)	(+2)	2	2	2
	Chemie					(+2)	2
	Přírodopis			2	1	2	2
	Zeměpis			1	1	2	1
Umění a kultura	Hudební výchova	9	9	1	1	1	1
	Výtvarná výchova			1	1	1	2
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	10	10			1	1
	Tělesná výchova			2	2	2	2
Člověk a svět práce	Pracovní vyučování	3	3(+1)	1(+1)	2		
Předmět speciálně pedagogické péče Komunikační dovednosti			(+4)	(+1)	(+1)	(+1)	(+1)
Průřezová témata		P	P	P	P	P	P
Disponibilní časová dotace		18	Rozděleno do časové dotace jednotlivých ročníků (viz. údaje v závorkách)				
Celková časová dotace		122	122 104(+18)	23(+6) 29	24(+3) 29	27(+5) 32	28(+4) 32

P - průběžné plnění průřezových témat formou integrace do jednotlivých vyučovacích předmětů
(+x) - disponibilní časová dotace

7.3 UČEBNÍ PLÁN PRO 2. STUPEŇ – část B

Vzdělávací oblast	**Vyučovací Předmět**	**Minimální časová dotace**	**Skutečná časová dotace**	**6.r.**	**7.r.**	**8.r.**	**9.r.**
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	15	15(+1)	4	4	3(+1)	4
	Anglický jazyk	12	12	3	3	3	3
	Další cizí jazyk Německý jazyk	6					
Matematika a její aplikace	Matematika	15	15(+5)	4(+1)	4(+1)	4(+1)	3(+2)
	Rýsování						
Informatika	Informatika	4	4)	1	1	1	1
Člověk a společnost	Dějepis	10	10(+2)	1	2	2	1(+1)
	Občanská výchova			1	1	1	1
Člověk a příroda	Fyzika	20	20	1	1	1	2
	Chemie					1	1
	Přírodopis			2	1	2	1
	Zeměpis			1	2	2	2
Umění a kultura	Hudební výchova	9	9	1	1	1	1
	Výtvarná výchova			2	1	1	1
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	10	10			1	1
	Tělesná výchova			2	2	2	2
Pracovní vyučování		3	3(+7)+6	2(+2)	1(+3)	(+2)+2	4
Komunikační dovednosti			(+4)	(+1)	(+1)	(+1)	(+1)
Disponibilní časová dotace		18	Rozděleno do časové dotace jednotlivých ročníků (viz údaje v závorkách)				
Celková časová dotace		122	122	29 25(+4)	29 23(+6)	32 27(+5)	32 29(+3)

P - průběžné plnění průřezových témat formou integrace do jednotlivých vyučovacích předmětů
(+x) - disponibilní časová dotace

Poznámky:
Vytvoření učebního plánu „části A“ a „části B“ na druhém stupni základní školy vychází z praxe a možností žáků s lehkým mentálním postižením. Po konzultacích se školským poradenským zařízením a dlouholetými zkušenostmi, se dá předpokládat, že většina žáků v těchto třídách nezvládne druhý cizí jazyk, ani jeho základy. Proto jsme nahradili celý vzdělávací obor „Další cizí jazyk“ vzdělávací oblastí „Člověk a svět práce“ (část D/8 RVP ZV). Učební plán „část B“ bude uplatňován pouze při doporučení ŠPZ a zároveň žáci budou vždy vzděláváni podle IVP. Druhý cizí jazyk je zapracován v učebním plánu „části A“ 2. stupně a bude využíván v případě příslušného doporučení ŠPZ. Toto opatření je v nejlepším zájmu těchto žáků. Učební plán ŠVP byl komparován s ČŠI královéhradeckého kraje dne 30. 11. 2017.

Část D

8. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení.

8.1 Pojetí vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Při plánování a realizaci vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se žáci ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení.

K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP. To umožňuje u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva. Upravené očekávané výstupy pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními vzdělávané podle RVP ZV musí být na vyšší úrovni, než jsou očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠS.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními spočívajícími v úpravě vzdělávacích obsahů může být v souladu s principy individualizace a diferenciace vzdělávání zařazena do IVP na doporučení ŠPZ speciálně pedagogická a pedagogická intervence.

Pod pojmem **"speciálně pedagogická intervence"** se rozumí zajištění předmětů speciálně pedagogické péče pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, které jsou zaměřeny na oblast logopedických obtíží, řečové výchovy, nácviku sociální komunikace, zrakové stimulace apod.

Pod pojmem **"pedagogická intervence"** se rozumí vzdělávání žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními ve vyučovacích předmětech, v nichž je třeba zlepšit jeho výsledky učení, případně kompenzovat nedostatečnou domácí přípravu na výuku.

Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením je třeba zohledňovat jejich specifika:

- problémy v učení - čtení, psaní, počítání
- nepřesné vnímání času
- obtížné rozlišování podstatného a podružného
- neschopnost pracovat s abstrakcí
- snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou
- problémy s technikou učení
- problémy s porozuměním významu slov
- krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti
- malá představivost
- nedostatečná jazyková způsobilost
- nižší schopnost číst a pamatovat si přečtené
- řešit problémy a vnímat souvislosti

Podpůrná opatření spočívají:

- v poradenské pomoci školy a školského poradenského zařízení
- úpravě organizace, obsahu hodnocení, forem a metod vzdělávání a školských služeb, včetně zabezpečení výuky předmětů speciálně pedagogické péče
- úpravě podmínek přijímání ke vzdělávání a ukončování vzdělávání
- použití kompenzačních pomůcek, speciálních učebnic a speciálních učebních pomůcek
- úpravě očekávaných výstupů vzdělávání v mezích stanovených rámcovými vzdělávacími potřebami a akreditovanými vzdělávacími programy
- vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu
- využití asistenta pedagoga
- využití dalšího pedagogického pracovníka
- poskytování vzdělávání v prostorách stavebně nebo technicky upravených

8.2. Systém péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole

Podle ŠVP se uskutečňuje vzdělávání všech žáků dané školy. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně je ŠVP podkladem pro tvorbu IVP.

Individuální vzdělávací plán zpracovává škola, vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby žáka. Zpracovává se na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce.

Individuální vzdělávací plán je závazným dokumentem pro zajištění speciálních vzdělávacích potřeb žáka, přičemž vychází ze školního vzdělávacího programu a je součástí dokumentace žáka ve školní matrice. Individuální vzdělávací plán obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem, identifikační údaje žáka a údaje o pedagogických pracovnících podílejících se na vzdělávání žáka.

V individuálním vzdělávacím plánu jsou uvedeny zejména informace o:

- úpravách obsahu vzdělávání žáka
- časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání
- úpravách metod a forem výuky a hodnocení žáka
- případné úpravě výstupů ze vzdělávání žáka
- pedagogickém pracovníkovi školského poradenského zařízení, se kterým škola spolupracuje při zajištění speciálních vzdělávacích potřeb žák

Individuální vzdělávací plán je zpracován bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce žáka. Individuální vzdělávací plán může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka. Individuální vzdělávací plán se zpracovává ve spolupráci se školským poradenským zařízením, žákem a zákonným zástupcem.

Škola seznámí s individuální vzdělávacím plánem všechny vyučující žáka a současně žáka a zákonného zástupce, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem. Poskytování vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka podle § 16 odst. 1.

Školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu a poskytuje žákovi, zákonnému

zástupci žáka a škole poradenskou podporu. V případě nedodržování opatření uvedených v individuálním vzdělávacím plánu informuje o této skutečnosti ředitele školy. Pro změny v individuálním vzdělávacím plánu se použijí obdobně ustanovení týkající se zpracování individuálního vzdělávacího plánu, seznámení s ním, poskytování vzdělávání podle něho a vyhodnocování jeho naplňování.

8. 3. Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků je potřebné zabezpečit:

- uplatňování principu diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a stanovování obsahu, forem a metod výuky
- všechna stanovená podpůrná opatření při vzdělávání žáků
- při vzdělávání žáka, který nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenosti
- při vzdělávání žáka, který při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám
- v odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo dělení a spojování vyučovacích hodin
- pro žáky uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona případné prodloužení základního vzdělávání na deset ročníků
- formativní hodnocení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP)
- spolupráce s ostatními školami

9. Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

9.1 Pojetí péče o nadané a mimořádně nadané žáky

Škola vytváří ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho možnosti. Škola využívá pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

9.2 Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky

Zjišťování mimořádného nadání žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou. V oblastech pohybových, manuálních nebo uměleckých dovedností míru žákova nadání zhodnotí odborník v příslušném oboru, jehož odborný posudek žák nebo zákonný zástupce žáka ŠPZ poskytne.

Při vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků vychází způsob jejich vzdělávání důsledně z principu nejlepšího zájmu žáka. Nadaným žákům lze rozšířit obsah vzdělávání nad rámec stanovený příslušným vzdělávacím programem nebo umožnit účast na výuce ve vyšším ročníku.

Vzdělávání mimořádně nadaného žáka se může uskutečňovat podle IVP, který vychází ze školního vzdělávacího programu příslušné školy, závěrů psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a vyjádření zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Pravidla pro vypracování IVP pro žáka mimořádně nadaného jsou obdobná jako při tvorbě IVP pro žáka se speciálními vzdělávacími potřebami.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, a se školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu
a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka.
Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb.
Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován
i pro kratší období, než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

U mimořádně nadaných žáků je vždy zapotřebí zvýšeného motivačního úsilí k rozšiřování a prohlubování základního učiva a jeho aplikací v oblastech reprezentujících jejich mimořádné nadání.

Specifikace podpůrných opatření:

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce
- vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy
- obohacování vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů a projektů
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit